GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPT LIBRARY
INDEXING FOR TELUGU MANUSCRIPT

Sl.	Particulars	Details
1	Language	TELUGU
2	Material	Paper Mss.
3	Bundle Number	TEL B 0767
4	Work Number	R 2293
5	Page No (From... To)	1 to 86
6	Name of the Work	AUSADA YOGAMULU
7	Subject	AUSADA

ఔషధ యోగములు.

[illegible]

Copied By
A. Sambhain Sharma.

Compared By
1. [illegible signature]
2. A. Sambhain Sharma

Transcribed from integrated College of Medicine. R.C. No. 63. L.1/55. during the year 1957-58.

శుభమస్తు. అవిఘ్నమస్తు. ఔషధ యోగములు.

అథాత సంచాయతే సాధ్యం అసాధ్యం అంత్యజం
త్యజేత్. తాంబూల చక్ర మహాశాక జలాంభిషేక. పాని
సంగదు పరంగ బహు ప్రయాత్వ. తేజో నిరక్షిణో ధావ
ధూంవ పానాని చాక్షి. గర్భనిరి సంవత్సి... యంత్రాంత్యాయ
క్షీవ. మంద పూర్వ మదద్రిం పంచాననం పద్మజం.
శంఖనాభి మద్యాలం శివంద్రితే గళం. మాంధాంధవం
పింగళం. శైలం వక్షోధరం త్రైవచ హంయం. కామంచనం
ద్విగ్రహం. యుద్ధం పెట్టిన పేద్రహం రఘుపతిం రత్నాప
హార స్వయం. అహో రాఘవ రాజేంద్ర సర్వకల్యాణ
జీవనం. నకృలోపి న పశ్యామి స్వయం రత్నాప హార
స్వయం. దశ వైద్య సమో వహ్ని. దశ వహ్ని సమో రవి.
దశ రవి సమో మాతా. దశ మాతా హరితకి. అన్నాదష్టా
గుణాం పిష్టం. పిష్టాదష్ట గుణం. యం. భయాదష్టగు
ణం దోషం. మాంసాంద అష్ట గుణాం క్రతం. చతుర్దశవిధ
వేగాలు. వేగాన్న దార మేద్రాతం విణ్మూత్ర క్షుత తృష్ణా
దాం. నిద్రా కాన శ్రమ శ్వాన జృంభ యాస్న తే చతుర్దశాం
రాగాస్సర్వే పయా యంతే వేగధార గధారణైః. అత్ర
విం బహుకారక్తం శూలా ప్రవర్తే యథా. క్షీరసా
ధ్యం తేద్యా క్షీణం. రక్తాతిసార లక్షణాలు. అమరక్తాతి
సారానకు. కులజం గంధకం బిల్వాం. మజ్జాతో చర
పిమదం. సజ్జని సాతి వతెను. అమరక్తాతి సారజిత్.
బిల్వ పంచకం. బిల్వం కపర్ద మాజాజి. సొంటి జీరక
సంయుతం. అతిసార ఘాదాతవ్యం. లేత దబ్బ భావిత పం
చకం. అతిరపు పలుకులు. సైంధవ లవణం. మిరియాల
పోయాతాళన నూనెలు. నిమ్మపండ్ల పులుసున నూనెలు.

[illegible]

సన్నిపాతాలు మానును. శ్వాస ఉబ్బసాలకు. మ. చేసి
న రక్తమునోశిలల గజావు పిడకెడు గచ్చకాయ.. వేశి మర్దిం
చి మిరియాలు వుబ్బెట కొనలు పిడకెడు వేశి మర్దిం
చి మిరియాలు వుత్తరేణి కొనలు పిడకెడువేశి మర్దించి
గుంటగలగరచెట్టు పిడకెడువేశి వెన్నెను మర్దించి
గురిగింజలంతేశి వుంటలుచేశి చాయశుష్కంగాను యెం
డించి శ్వాస ఉబ్బసాలు యెత్తినపుడు ఒకవుంట కదు
టను నుచ్చి. నేతి దీపం కొడిని కాల్చి అందున వుంచ యిం
గెడు. తేదా వెదురుకోలి పట్టుకొని ఆవిరిగ పుచ్చుకునేది.
ఇందుకు తియ్యనిమామిడి వనకటి పోయి వంట తయను..
..... శిద్ధ యాన్నము. తరకతాడి వృశితెలు పొవ్వలను
కావరం సద్యశ్శోషం యిది సమభాగం గలిపి వేసే
జ్వలితో తర్మ ప్రమాణ ...తెను. త్రిదోషంబుట్టిన గుల్మం
మానును. రాజసప్తక్షి వన్నెహింభాను. తరంబుంతాల
బుంబుకం. పాటువిరజ నిబింబాపి వ్యాధిచేవునర్నవా.
అపామార్గ. సర్వాందుర్వాపు కేదహాత్. ద్వాదశ్యాంఫల
గోమూత్ర. జమేగుల్మం త్రిదోషజం. రెలపల్లెచెమ
టపాలు జిల్లేడుపాలు తానుసువేరు వ్రాడనువేరు
నేతేడు చెక్క. పొడిశేవెళ్లు పసుపు బింతచక్క పిప్పిళ్లు
గలిజేరు వేళ్లు వుత్తరేణి వేళ్లు యిది సమభాగంగా
జ్జి కలుంతలాబెట్టి పుటంబెట్టి ....కొండతులాలు
యెత్తు పలమెంతు గోమూత్రం గోజెను త్రిదోషాన బు
ట్టినగుల్మం మానును. కరక్కాయ కొంతి కరవతాకు
యిది కషాయం కాచి సైంధవలవణం ప్రతిపాకం పెట్టుకుని
ఇస్తు గుల్మం శూలలు మలనిరోధం మానును. నల్లనకు
కొంతి పిప్పలి మిరియాలు సైంధవ లవణం చూర్ణంచేశి

ఆరదావురసాన నక్షంచేసిస్తెను దోషజ్వరాలు మానును.
దుష్టవ్రణాలను పిప్పలి నూరిన నక్షంకాయ కాయనుమా
నును.. కారవల్లి పత్రిరసే లశునం మరిచం జమేత్. సైంధవే
నక్షం. విషమజ్వర నాశనం. శీతజ్వరాలకు. దంతినవేరు
పసలుల. వెల్లుల్లిని నక్షంకాయను శీతజ్వరాలు మాను
ను. ఆహిక జ్వరాలు మానును.. సొరిమంజమోదం సైంధ
వంచం. లశునం మరిచం సమల అర్కపత్రరసేన....జ్వర
నాశనం. విశంగం మరిచం చెవ్వం....గోమూత్రాన.... మర్దించి
కలుపుచేశి చనుపాల....కమ్మలం.. బెడితేను త్రిదోషా
లు సన్నిపాతాలు మానును...... వాతపైత్య దేమునకు
క్రిమిజ్వరమునకు వషాయం. వాతజ్వరమునకు యి
యనవలయును. కొంతియు తిప్పతీగెయు వేమనస్తు తాడి
తిప్పతీగెయు కొలహాన్నయు వాకుడు కొంతియు యావ్యకు
పొన్నమెలక్షయు పిప్పలి మూలంబు జిల్లేడుపై
వ్యమునకు క్వాథకషాయాలు కొంతి కటుకరోహిణి తేనె
తాకపకటం.. నేలవేమును ముస్తదూలదంది కఫము
నకు వత్సకాదిగుణాము పెట్టుతుంటే తమిగ్గము స్తిక్షలము
... లనుమురాడిలు కాచిస్తైన నాండు కల్కమైనా. నిదానం.
దోషకైక స్వరూప మెల్ల దక్ష... లచేత. తెలియవలయు
నిదానించి తెల్లమగను. వైద్యశాస్త్ర బుద్ధిరైన. హృ
ద్యమతులు. అపత్యాతే పితావైద్య స్వస్థానే మిత్ర
బాంధవ. ఆరోగ్యస్థాన హేరాంయాం వైద్యకర్మ సమం
భవేత్. చండాల చేతకః రజకశ్చైవ కిరాత క్షౌరకా
యచ. దేవతార్చన వైద్యానాం వర్జయే త్వంచ భ. థా.
గ్రంథాంతరే. దేవలక్షం నవరాంచ క్షౌరకం సప్త
దానకం. రజకం పంచదానంచ చండాలం శతదానకం.

ఇతి అప్పైర్దన్ పాత్రప్రదాన॥ పుత్ర్రలబ్ధ్వా పతిశ్చ్వాషి. భార్యా
.ంతే మాతరం. విద్యాంలబ్ధ్వ గురుర్ద్వేషి. లబ్ధారోగ్యాచి
కిత్సకః. దశమూల కషాయం. ధరణి కంటక లక్ష్మణాద్
ప్లురాద్. గుహాతి సంభవ గుహేఫ్భవ భయస్త్రకా. కట్ఫలో
..శ్రీనివాస జం. పాటలి సహదకాంఘ్రి శింజ్జకాం॥ వాత
ప్రెత్మకఫ జలక దోషాం. శీఘ్ర ప్రభల జ్వరహంతః॥
రోగి చెయి చూచిన వెనక ప్రక్షాళిత లక్షణం॥ ...శరం
గృహిత్వా. స్వకరం ప్రక్షాళయేద్ధి. తతోరోగ ప్రణశ్యాం
తే. ప్రక్షాళితం వక్త్ర వర్జితం. ఔషధం పుచ్చుకున్న
వెనక కంజుడంచే లక్షణం॥ ఔషధం పాత్రయమో పాజ్ఞ.
తక్ష్యణే శయనస్తథా. సన్ని పాత జ్వరం ఘోరం. మహా
రోగ ప్రశాంతమే॥ ఔషధం పాత్ర లక్షణం. ఔషధం పాత్ర
యమే పాజ్ఞ. వస్త్రాద్యా వ్యాధి నాశనం. పత్ర స్వాహవు
ధో భూమౌ. తామ్రపాత్రే అధోముఖం. కించ. ఔషధ
రోచ్చిష్టం ముక్తంతి. యస్మాద్యా రథదీవతి. తస్మాద్యాము
భూమౌ. తుల్యాపాత్ర అధోముఖం. యాంతర్యంతర గతె
ప్రాణా. యాపంచేత్ర నిమీలయే. తావచ్చికిత్సా కర్త
వ్యాం. కాలస్య కుటిలాగతి॥ ఇతి ధన్వంతరం వాక్యాం. శితం॥
వపురర్ధ మష్టం. ముక్త్వాదకించిద్దుర్గంధ మష్టం. మ
హాయున్న హయస్స్వమ చేవ కోష్ఠే. జీవం నసర్వం త్రిది
నాతి సప్తః॥ పుత్ర లబ్ధ్వా పతిశ్చ్వాషి. భార్యా లబ్ధ్వాంతే
మాతకః. విద్యా లబ్ధం గురుర్ద్వేషి. లబ్ధారోగ్యాచి
కిత్సకా॥ నేత్రాంజనానకు॥ ఔష్ణీన ప్రష్టం మధు
నాచతోయం. బర్రంగిపోచ కింతు పటలంచనలి. రాత్రెంధ
కాచి రజనీచ రోగం... విజేత్ర జాపహారి॥ తెలుసు॥
తేల ముందనీకి వైద్యులు చూచిన. సందెలంబండి దక్షు

సతిపెనేని. మెంఖము తిరుగుచు కొనుచు ముణికేళ్లు
చలువుక్షిన. హాతము బాండు రోగి అక్షణంబె. రామ
బాణరసం. శీత జ్వరానకు॥ లఘుపాషాణకం చైవ. శిలా
క్షారంచ చూర్ణకం. నిస్యం నిష్కార్ధ నిష్కంసాన్. త్రైల్యేమద్యే
విని క్షిపేత్. తాంతూరపత్ర నీరేణ. యామమాత్రం తిల
మర్ధితం. గుంజామాత్రం వటు బాయా.... కారమేత్.
రామబాణరసం నామ. శీత మాతంగ కేసరి. తులసి
మరిచం యుక్తం. అనుపానంచ సేవ చేత్. శీతే విష
మశీతేషు. ఏకాహిక ద్వాతియ్యాకె. త్రై తియ్యా చతుర్థికా
... తనివారణం. ఔషధం సేవ రేము కైతః. పపునం
తుళసీకంతో బద్ధ నీక్షీర సేవయేత్. త్రాజ్యా పాదం
మధుం ధానికం. తక్రాన్నం పథ్యమాచరేత్. పల్లీపా
షాణం తు 3 రాసున్నం 8 ఈ రెండున్ను పారబోసి
మర్ధించి గుంజామాత్రం వటకాలు చేసి దీనిని మెంతిం
చి ఒక మట్టుకం తులసాకున్ను మిరియాలున్ను నూరిన
రసంతో యిచ్చేది. తెరా పాలున్ను పంచదారతో యిచ్చేది.
ధర్మవిరేక వేసిను. రాని పక్షమాయెక ..నిచ్చేది. అప్పను
మాంపు తప్పేదు పాలలో తప్పేదు నీళ్లుబోసి నీళ్లుయి
గురా కాచి ఆరనివెడు తాగించేది. చలివేకులు యెన్ని
గలవో అన్నిన్ని మానును. పత్యము నాగదు చల్లా వంటు
కం పెట్టేది॥ తాళీస చూర్ణం॥ తాళీశం మరి..... పిప్పలి
యుదీత్రం. భాతి తొస్తేగే యాబార్ధ భాగకే. తత్రచంద
దనం చూర్ణం. యుద్ధష్ట సదా శర్కరా. కాసశ్వాస....ఛర్ది
ల్లి హృహ్రి తాపక్షవ శం.. జ్వరస్యాయదు పాండుత్వం. గు
ల్మపానాంచ నాశయేత్. ప్రకోపి పినసశ్వాసం. తానాం
చ నివృత్తయేత్. తాళీసపత్రం మూరి మిరియాలు

మాం ౮ కొంటి మాం ౧౬ పిప్పిళ్ల మాం ౩॥ తేవక్ష్యిరసుల
మాం ౧ యాలకులు మాం ౧ యీ ఔషధాలు యిసుమంటి పంచ
ధార గలిపి ప్రొచ్చుకొనంగాను దీపనమౌను. అటుంబచద్ధి
మానును. తొక్తం తేశు॥ మధురూరవక్ష భస్మంచ, మధుకం
చకతీయుతం. తుంటి. క్షీరం. మధుతంచరితాయుతం. గం
ధూషం కురుతే త్రిపం. హిక్కా మాశు వినాశనం. నమురపు
రకాల్చిన మశిన్ని తేనెను పిప్పలి పొడిన్ని తేతనెత్తురు
యేష్టి మధుకం పంచధార గంధూషం చేస్తేను హిక్క
మానును॥ కాకిసాప్సచ్చి జ చూర్ణం. సహాచర తేసుమం
కేతకీనాం ప్రసూనం భాంగరాశ శ్లైన భృంగం. త్రిఫలి
తమలం తం తైలమధ్యే నిధాయ... లంలూహపాత్రే.
చదితలమిషం మాసవేకని. స్న కేశాంతాశుప్రకారా.
అషితులసద్మశా. రాజమెరాస్వ్ర్సుసిద్ధః॥ నాదితే...తాం॥
తూర్ణం సర్వ షే లూకతాం, జలచరం చర్మై గతా వాతజం
పుంఢూకం త్రైవికాలతాః. కగతే పైత్యస్య పుత్రైకతాః.
మూంయూరం గజహాంస కుకుట్ట పథం గవ్యం స్థిరం
శ్లేష్మజం. గ్వత్ర్యదం త్రివిధం విశేష్యచలనం పాంతో
పరిజ్ఞాపనం॥ ధాత్రోషం మలధారం. హేమాం
దేహ మత్రవమ్మం. ధాశాంతిం వాలు భృష్టం. వ్యాతిరాం
వ్యాధనాశనః. అన్నైస్మాం మమయు చుచర్ణిష్టం. వ్యాధినా
వ్యాధరక్షణం, తత్రాహి శసికి సాన్నం ప్రేష్మతాంకిం....॥
టీక. సాంద్రారణ్య దేశాలందు శశిరుమపున చంద్రభా
వమైన ఔషధాలు ఎచ్చు శ్రీష్మరుతువు ఔషధాలు
అగ్ని సమ్మర్ధాలు దెచ్చెది. శైమాగ్రహణా మోగ్యం. సాంద్రా
రణ్యభదం. తత్ర సాంద్రార దేశే దన్యైర్వా లక్షణాన్వితే.
ప్రపక్షి రోద కాపన్న శిల్పాస్త్యతాతః కుశరోహిషాం హవ్యాద

లిష్ఠ సువర్ణభాం. సురభినాష్ప దుర్వ్రత్తిరా. శర్కరా రసాహ
షాణా. శ్వత్రవల్మీక వర్జనా యునసా భవేత్ సమన్వితా.
ఆబాలక్రష్ఠ సాత్త్వాంతా. రబర్జల వక్రై. కచ్చతేభుజం
జాత్రైః. యుక్తం వర్ణ రసాదిభిః॥ ఔషధాలు దెచ్చి అందుకు
సాంద్రరణ దేశంగా నిజంగాని రుతుకాలవక్షి లక్షణాతోంటా
సాధిన దిన దేశములందు పూరక ప్రదక్షిణమూంగాని పాటే
శిల్లగల భూమియందును మ్రృదువు ఐయిన దర్భకసువు
గల భూమియందును... లుగల నల్లని భూమియందు
లగాని పచ్చని భూమియందున గాని పరిణయించి తెంపని
భూమియందు గాని మొంతపరాళ్లో జొదుగుంటులు పుట్టలు
తేని. భూమిగాని రచ్చుపదం భూమి దేవాలయాలను కూ
డిన వృక్షానవనాల గూడిన భూమిగానీ యందు... సాగవి
మోపని భూమియందును బలియగల వృక్షాలతో గూడు
కొన్న భూమియందును సువర్ణ రసాల గూడిన భూమియం
దు బుట్టిన ఔషధాలు మంచివి అనిచెప్పుదురు.
జంతుచేష్టం శైశిరుష్ణం మలదగ్ధంచ పైకృతే.
భూమైచ్ఛాయా దహంబాధై యుధాకాలంచ పైవితే॥ ఔష
దాలు పురుగులు పడినవి నీళ్లలో మురిగినవి కేతకి
ఆకారం చెడినవి భూంతాలు ప్రవేశించినవి నీడను పెంది
నవి నీళ్లలో గూడినవి గాకు. సురాస్సమాన చేపజ్ఞా
గ్రహణీయూమి...తే. భూమి సురాగలిగి సమమైవున్న
చోటును ఔషధాలు దెచ్చెది. భూమి సుగంధికభూమి. విశే
షతః స్థూల వృక్షేద్న మనస్సత్వ భొల్లిగా. సురరక్త వశే
గ్జమా కృష్ణపత్ర సుగంధికా॥ వాంతికే. హాతకిరి
తాకొంటి. త్రికటుంకన మధుర్యుతం. జంభీర ఫలం జలాన్నై
గండూషం చర్ధినాశనం॥ కరకాయలు పంచధార కొంటి

వెలిగారం పటిక సురేకారం తేనె నిమ్మపళ్ల పులుసున
అనలంగా చేసి గంధలేపనం చేసేది. పురాణజ్వర కషాయం.
దాల్చిన తిప్పతీగ విలువసంధి సహదేవి పెద్దముస్తెవ
పులగం పిప్పళ్లు కొంత యివి కషాయం కాచి ఇస్తేను
పాతవైన మానును. శీతజ్వరాలకు. [illegible] బొల్లు
పళ్లు వేళ్లు పెద్దవముస్తెవ పులగం చిన్నముస్తెవ పులగం
కొంత గుండపాలవేళ్లు లవంగ ముస్తెలు పర్పాటకం
విలువసంధి సహదేవి యివి సమాంశాలు కషాయం
కాచి యిస్తేను శీతజ్వరాలు మానును. దాహానకు. యష్టి
కు జీలకర్ర చంగలకోష్టు కొంత వెలిగారం తేనె
నిమ్మపళ్ల పులుసు పంచదార నూరి గంధలేపనం చేస్తేను
దాహం మానును. శుద్ధసూతం విషంతాళకం భృంగరాజ
మర్దితం. ప్రహరద్వయం మర్దించ వాలుకాయంత్రకే పచేత్.
వజ్రమూషలో [illegible] చూర్ణితం.
వల్లద్వయం ప్రమాణేన దద్యాత్... [illegible]. తివిక్రమ
రసానాకు సన్నిపాత కులాంతకః. టీక. రసం. నాభి
తాళకం యివి సమాంశాలు నూరి రెండు జాలు మంటు
తలగరాకు పసరున మర్దించి వజ్రమూషం బెట్టి వాలుక
యంత్రాన రెండు జాములు వండితీసి చూర్ణముగాను
మర్దించి రెండు వరిగింజల మెత్తు తమలపాకు రసాన యి
స్తేను సన్నిపాతాలు మానును. త్రయోదశ సన్నిపాతములకున్ను
సంధికి సన్నిసంధికిన్ని భ్రాంత భైరవ రసం. పారదం గంధ
కం తామ్రం. మర్దనం వస్త్ర కషాయకే. వజ్రమూషాగతం
పాచ్యం. వాలుకాయంత్రకే దినే. మార్జాలం జంబుకే త్రై
భావితం ప్రహరద్వయం. గుంజామాత్రాను పానేన.
[illegible] తీవ్రకేనచా. సతక్షదేహాంతి పద్మాక్షం పద్మ

మాంచరేత్. నారికేళోదకం దాహే రసాయనం భ్రాంత భైరవం.
శుద్ధరసం గంధకం తామ్ర భస్మం... సమాంశాలు చిత్రమూల
కషాయాన మర్దించి వజ్రమూషం చేసి వాలుకాయంత్రా
నను ఒకదినం వండి [illegible] సక్క పెట్టానను
రెండు జావలు. నచేసి గురువెంద గింజంత అనుపాన
విశేషాలు యిస్తేను సంధిక సన్నిమానును. యుష్మాపత్రాపి
ష్టిచ. విజయవరసం. హరవీర్యం వత్సనాభం వంగంనాగం
మృతాంత్రకః. మర్దయేదినవేకంచ. కటుత్రయ జైఫలసే.
ద్రావణాదయం వాలుకాయంత్రే పచత్రం వజ్రమూషాదే. సాం
గళితల మృద్దృత్వా. సునిపిత్తేన భావయే. చూర్ణమాత్రం పిబె
చ్చాను నారికేళోదకేనచా. తక్షణేన వినశ్యంతి అంతక
సన్నిపాతకే. యుష్మా పత్రం ప్రవాకమ్ రసాయనం విజ
యభైరవం. టీక. రసం నాభి వంగభస్మం సీసభస్మం
..కభస్మం యివి సమాంశాలు నూరి కొంత పిప్పలి మిరి
యాలు రసాన ఒకనాడు మర్దించి రెండు జాములు
వాలుకాయంత్రాన వండి వజ్రమూషం బెట్టి వండి నాంగ
లానతీసి చూర్ణముచేసి కుక్క పిత్తాన భావనచేసి
కనగింజంత నారికేళపు కాయ నీళ్లను యిస్తే. అంతక
సన్నిమానును. షడ్బిందు తైలం. భృంగం విడంగం
మధుకంచ కోష్ఠం. సనా. గవ్య ఘృతేన పక్వం. షడ్బిం
దు తైల నాసికేసం ప్రయుక్తం శిరోకతం కతం నిహన్యా
హంతి. నెమలి యాకతాల్చిన మసి తేనె పిప్పలిపొడి
ముట్టినెత్తుర యష్టిమధుకం పంచదార కలిపి గంధలే
పనం చెయ్యాను హిక్క మానును. వాంతికి. కరక్కాయ
పంచదార కొంత పటిక వెలిగారం సురేకారం మాచిను
నగరం లవంగ ముస్తెలు బొటుమాంచి పెద్దమాను చెక్క

తిప్పతీగ దానిమ్మచివ్వం శొంఠి అతివస యుతిసమాం
కాలుపూరి కషాయం యిస్తేను అతిసారం మానును. సన్ని
పాత కానికి. తేనె నిమ్మపండ్లరసము అనుంగా చేసి గంధం
పంచేస్తేను సన్నిపాతకం మానును. హరీతకి అమలకం
విభీతకి ఫలత్రయం. త్రిఫల ఫలయుత్తమం. తచ్చ
జ్ఞేయం ఫలత్రయం. ద్వితీయస్తు త్రిఫలం. ద్రాక్షా కాశ్మర్య
ఖర్జూరం. భవాని త్రిఫలాత్రైయ సైవ జ్ఞేయం.. యాత్రేతు
త్రిఫలా కార్యస్తర్కోవిదైః. త్రితియస్తు ఫలం. జాతిఫలం
పూగఫలం లవంగంఫలమేవ చ. త్రితియ త్రిఫలా ప్రోక్తా
విద్వాస్సు త్రిఫలాత్రిరా. త్రికటుకం. పిప్పలి మరిచం
శొంఠి త్రయమేవ.. త్రితం. త్రికటు తోస్యనాం వ్యోష కటు
త్రయమిహోచ్యతే. చాతుర్భద్రం. నాగరాతి విషావుస్తా.
త్రయమేక త్రిమత్రితం. గుడూచి సంయుతంచైవ. చా
తుర్భద్రక ముచ్యతే. త్రిజాతకలు పత్రంతై స్తుత్వక్సం. త్రి
సుగంధ త్రిజాతకం. నాగకేసర సంయుక్తం చాతుర్జాతక
ముచ్యతే. పంచకోలం. పిప్పలి పిప్పలి మూలం. చెవ్వాంచి
త్రకనాగరైః. ఏకత్ర మిళితైః కైభిః. పంచకోలక పం
చ.లకం. న్యగ్రోధోదుంబరాశ్వత్థ ప్లక్ష వేతస వల్కలైః.
సర్వైరేకత్ర మిళితైః పంచ వల్కల ముచ్యతే. పంచప
ల్లవం. మాతులుంగ కపిత్థంచ జంబూ బిల్వామ్రమేవ
చ. సర్వమేకత్ర సంయుం పంచ పల్లవ ముచ్యతే. లఘు
పంచమూలం. శాలపర్ణి పృశ్నిపర్ణి బృహతీ కంటు
కారికా. తథాగోక్షురకశ్చైవ. పంచమూలమితి స్మృతం.
మహా పంచమూలం. బిల్వాగ్నిమంథ శ్యోనాక కాశ్మర్యః
పాటలాద్రుమం జ్ఞేయం మహత్పంచమూలం దశమూల
స్త్రభే స్మృతే. మధ్యపంచమూలం. బలాపునర్నవైరండ

పంచ పల్లవ ముచ్యతే. లఘు పంచమూలం. శాలపర్ణి
పృశ్ని పర్ణి బృహతీ కంటకారికా. తథాగోక్షురకశ్చైవ
పంచ మూలమితి స్మృతం. మహా పంచ మూలం. బిల్వాగ్ని
మంథ శ్యోనాక కాశ్మర్యః పా.టలాద్రుమం జ్ఞేయం మహత్పంచ
మూలం. దశ మూల మ్మిళే స్మృతే. మధ్య పంచ మూలం.
బలాపునర్నవైరండ మాష్పపర్ణి ద్వయేనచ. మధ్యమం
కఫవాతఘ్నం. నాతి పిత్తకరం పరం. తృణపంచ మూలం.
బియారి చారి బాచాంగ శృంగివానిశా. కటుక పంచమూలం.
ఘంటాహ తౌక్సదం షాపచ. సైరేయకర ముర్ధకం. సర్వ
మేకత్ర సంయుక్తం. కంటకం పంచ మూలకం. జీవనీయ
పంచ మూలం. తృణా పంచ మూలం. కుశాకాశద్వయం
దర్భ నలక్షైతి తృణేక్షుర కత్ర సంయుక్తం. తృణా పంచక
ముచ్యతే. పంచగవ్యం. గోమూత్రం గోమయం క్షీరం
దధి సప్పిస్తదైవచ. సమమేకత్ర పంచగవ్యా
ముదాహృతం. పంచాంగం. త్వక్పత్ర బలామూహిని పుష్ప
న్నేక స్సకాఖినం. పంచాంగ మితి బోధవ్యం ప్రత్రితం.
మూత్రాష్టకం. మాహిషాజావికా శ్వినాం. ఖర జోష్ట్ర మ
తంగజాం. తథాస త్రీధ జాతినాం. మూత్రాష్టక మితి
స్మృతం. అమ్ల పంచకం. కొలదాడిమ వృక్షామ్ల. చుక్రా
చుక్రారసం. పంచామ్ల కుసుమ ద్విప్రోక్తం. తచ్చైకెచామ్ల
పంచ దత్తైత్వేన పినాచద్ధి. నమత్య శూలినస్థానం. వర్షే
స్మైన వినాకంటకా. అజీర్ణ్కలినా జ్వరః. స్నానేన పైత్వే
నాశాయ. యాయా నాశాయ వర్ధనం. వ్యాయామం కఫనాశాయ
జ్వర నాశాయ లంఘనం. . ఉష్ణోదం జలూతానాం. వాత
సాద్య్వంచ లంఘనం. వమనం కఫసాధ్యంచ. పైత్యసాధ్యం
విరేచనం. మధుర త్రయం. మ్నతంగుకం మాక్షికంచ

విడాంగం మధురత్రయం. క్షీరాష్టకం, అపక్షీర మథా
క్షీరం. నీక్షీరం మహిషంచ వర్జయేత్. పుష్పాణాం మదనాదీనాం
బిడాలస్య స్త్రియస్తథా. మెరుభధకలు విభాలతిగ జిక్లీ
డబ్బాలను భావన చేసేది. ఇందుకు నాలుగోపాలు ఏ
ర్గాలు గూ.. జతిగాను మర్దించిన శక్తిం గాంటను పన్ను
పాతాలు మానును. శిరోరోగాలకు తైలం. బాలాపున
నిర్గుండి తత్రసం. లవణ సైంధవం. తైలం కర్ష మిదం నశ్యం
హన్నాన్ధ్యాతి శిరోగతాం.. వాతాలకు.. కేసరంటు మా
లికాకర్పూరం కటిద్వినీ విసార కన్నతి. బాలినిగా.. పిత్త
ద్రవత్వతి నియంతి చా. మలు గోరింటవేరు చూర్ణం
ఒపెంట్ర దేవదంగర ప్రవేళ్ల చూర్ణంగశ పేర్తునిన్న
కొచ్చి గోమూత్రాన ఋచ్చుకోవచ్చును. మలంలి దిబ్బ కట్టి
కొలమానును. బెనాగిడి ఆకు పసరు అయినా అరుదున్న
అర.. రూ అవుడవున్న గూర్చి ౧౫ దినాలు పుచ్చు
కునేది. పత్యం చప్పిడి తియ్యని కూరలు నెయ్యి వంటకం
భుజించేది. సర్వాంగ వాతాలు వెందలైన అశతె వాతా
లు రసంగంధం సమం శుద్ధం. మృతాశ్వంర ససమ్యుతం. ది
నైకం వాతనువాల్పివా. వారాహర సమర్దితం. దశాలా
భేద సం తతః. నిరుద్ధ్రాచకేంతే వాలుకాయంత్రగం
పచేత్ దినం వా ఖర్వాద్ధరం పచ్చా సమాదీయ విచూర్ణ
యేత్. త్రికర్షం పంచలవణం త్రిఫలం పిప్పలీచిత్రకైః
సజీరకై స్తైంద్రవైః. హింగువులు దిప్పకైః. సకై సకైః పా
ర్వా సమం చూర్ణికృత విమిశ్రయేత్. మాషమాత్రం ప్రదా
తవ్యం. కించిదుష్ణోదకం పిబేత్. సర్వవాతానిల భ్రంశ
గ్రహణీస జ్వర ప్రకుర్యాత్ పాదాన్ పరితాపాన్ మతః శా
నేశ్వరో రసః.. కామం ప్రదీప యతిరూపే మతి వ్యయుక్త

తాంబూలస్య వహతి వక్త్రసుగంధతాంచ. హృద్యాం
కరోతి కఫంచ నిహంతి రోగాన్. తాంబూలమేవ పరమం
చ సుఖాస్వకరోతి.. తాంబూల రజాలు. అపక్వ సమంబం
కృత్వా క్రమికం బాధమేద్యతి. ప్ర.. న్నదంతప్రస్తానాత్
స్వరభేదన స్వరోద్ధతి. మధుకాంతరార్ధేన వి. యుపర్ణాం. యః
కాపిజాదే ఖ్దల పత్ర చూర్ణం. భుక్త్వా దంతాల బిలసప్త
జన్మాన్ పంచాక్షి పంచలవర్ణా త్రికార్షరంరావు టుంపచా
కటుత్రయం చ పిండదాచ. జీరకం హస్తి పిప్పలి. వర్ధ
ర్యాలకర్పూరం చైవ...... ౪ త్రి అజైః పంచోదధి సక్షి
ద్రసమాత్రం పాత్రే. రాజం ఘృతం సలవణాంచ కల్క
సిద్ధం. పంచాజకం తదుపయుజ్య పయోనుపానాత్
తేషాం క్షయం క్షయమపైతి కిమత్ర చిత్రం.. మేకపాలు
మేకపెరుగు మేకవెంట్రుకల రసం మేకమూత్రం మేక
నెయ్యి యివిప్పుడున్న అయిదునేర్లు సైంధవలవణం
పావుసేరు నెయ్యి చిక్కయట్టుగా వండి యిస్తేను క్షయ
రోగం మానును. దేవదారు పగ నెలవేరు తోలు పగ చి
త్రమూలపు వేరు తోలుపగ నెలతంగేడు సమూలం
పగ జీలకంజలు పగ త్రిఫలం ప౩ పటి. సేవ్య పాద
రవేరు తోలు ప౪ యింత మెత్తనిన్న కాలుగంచ తితెలు య
ది అంతా చూర్ణించేశ కలిపి భరణిలో పెట్టి నిత్యముకున్న
మూండు మాడలమెత్తు సేవింపను కుష్ఠరోగాలు మాను
ను. అపుడు సూనె వర్జం. గంధకోలుందర సంచ్వి
విష్టం శుద్ధదరదం. వత్సనాభంచ విషకం. విష్ణుంచ తు
ష్టంచ చకాలంగి శీతకోవేన మర్ధయేత్. గుంజామాత్రం
వటికకుర్యాత్ ధిమమార్ద్రక వేరస. గంధకోలుంద
నామాంకం. వతజాజ్వర నాశనం. రెండు పాళ్ళు యింగిలికం.

ఒకపాలు నాభి నాలుగుపాలు కటుకరోహిణి చన్నీళ్లలో
మర్దించి గురుజామాత్రం అల్లపురసాన యిస్తేను జ్వరాలు
మానును. హరవీర్యం వత్సనాభం టంకణం కణామాత్ర
కం। తాళకం గంధకం బాంబ్రం. త్రిపాషాణాంచ సైంధవం.
సర్వం భృంగస్య నీరేణ మర్దయేత్ప్రహర త్రయం। దీపం
యంత్రే దినేపాచ్యా కటు తైలేన మర్దయేత్. అర్కమూ
లస్య తైలేన మర్దయేత్ప్రహరత్రయం గుంజామాత్రం
ప్రదాతవ్యం। సర్వేషాం సన్నిపాతజిత్. దధ్యన్నం
దాపయేత్పథ్యం తృష్ణాయాం శీతలం జలం ద్వాన్తం త్వేత
ప్రకథితం రసాయనం దీన విధా. రసం। నాభి వెలిగారం
పిప్పళ్లు హేమమాక్షికం హింగుళం గంధకం అభ్రకం
వ్రతి పాషాణం సోంపాషాణం, తాలిపాషాణం సైంధవ
లవణం యివి సమాంశాలుగాండి గుంటగలగరాకు రసా
నను మూడు దినములు మర్దనచేసి ఒకనాడు దోలాయం
త్రానను వండిచేసి త్రికటి తైలానను మర్దనచేసి జిల్లే
డుపల్లు భూంపుటానను తైలంతీసి ఆతైలానను మూడు
రోజులు మర్దనచేసి గురుగింజామాత్రం అనుపాన విశే
షాలను యిస్తేను సన్నిపాతములు మానును. అంజనాన
కు వర్జ్యమైనవారు॥ అతిసార గ్రహణ్యాంచ మందాగ్నేహం
దుర్బలి అజీర్ణే శ్వాసకాసే నాశయేద్బలం త్వాచేత్.
రసతాళపత్రం। సూత ద్విగుణ తం తాళపత్రం పత్రకనాగర
సేనచ పిష్ట్వా మర్దయన బలినా బాంధమధ్యే విన్యసేత్॥
శరావ సంపుటం కృత్వా దూధ్రం లవణం క్షిపేత్. పాచ
యేచ్చ ష్లికాయంత్రే, సహస్రాత్ శుద్ధిర్భవిష్యతి॥ తామ్ర
పుటరసం॥ రసగంధక శుద్ధ ద్రవ్యయుటం తకా తాళకం, తాళ
పెల్లి పత్రమమ ర్దితం। తామ్రపాత్ర పచేత్త్రయామ మయ

చ్ఛసూవానను విధం జ్వరాన్. మూత్రనిహాం తిరీషు.
సూత గంధంచ నాగ వంగ్రతే కనక యుతం ఏక్రు భస్మం
సమాంశం। భావ్యం తత్సరం ఖేనం గరళవిష యుతం
మార్తమోమేన భావ్యై క్షిరం యానంపి తేత్రం ద్విజమహి
షయుతం క్షాపితై మసుష్యే దీనానా సూతజ్వర వేదీ
యునివర బచితం ప్రాణినాం జీవనాభ్యాం॥ రసభస్మం
గంధకం సీసభస్మం హేమభస్మం వజ్రభస్మం అష్టేకం
వత్సనాభి వృత్తిత్తాల రసానను మర్దించి నెమలిచే
దునాళ మత్స్యచేదునాళ మేకచేదునాళ యేనుప
చేదునాం పందిచేదునాం మనుష్యచేదునా మర్దించి క
రామున బెట్టి సూదివేయనగుచ్చి నాలికెనలు జిమ్మెకేదు. సన్ని
పాతములు మానును॥ త్రైలోక్య చింతామణి. రసం వజ్రం
హేమతారం తామ్రం కాంతం మృతం గంధకం మౌ
క్తికం శంఖం ప్రవాళం తాళకం శిలా కోరి వంతు సమాం
సర్వం మర్దన సప్తాహం భావయేదృఢం॥ చిత్రమూల
కషాయేన భావయేద్దిన త్రయం నిర్గుండి సహాదే
ద్రాప్తై వజ్రదుగ్ధే దినత్రం అనేన వమనం సప్తాహే వర్ణ
మరాటి.... టంకణాం రవిదుగ్ధేన పిష్ట్వా కల్కేన లేపయేత్
విహాత్. దుగ్ధ భాండే ప్రకల్పయేత్ సాంగ స్వత్వేనం వి
చూర్ణయేత్. చూర్ణం తుల్యం మృతం సూతం సైక్యాత్రం
సూదపారకం. శిగ్రుమూలేద్రవైస్సర్వం సప్తాహం
భావయేద్దృఢం। చిత్రమూల కషాయేన భావనాష్టై
క వింశతిః। అర్కస్యార్క స్నుహీ త్రితయం భజమాత
సై। జంభీర్యా మాతులుంగైర్వా సప్తవారం విభావ
యేత్. సూక్ష్మ చూర్ణం తతః కుర్యాత్ చూర్ణపాదాంశ
టంకణం। టంకణాంశం వత్సనాభం। తత్సమం. దీపం

క్షిపేత్। లవంగం నాగరం పథ్యా కణా చాతి పృథ్వీం వర్ధయేత్।
ప్రత్యేకం వత్సనాగం సార్ధాంశం చూర్ణితం క్షిపేత్॥ మా
తులుంగార్ద్ర కద్రావైః సప్తవారం విభావయేత్ గుంజామా
త్రం తతః కుర్యాత్ నిక్షిప్తం తు భాజనే॥ వహ్నిం దీప
యతే బలంచ కురుతే తేజో మహద్ పుష్టతే। వీర్యం
వర్ధయతే విషంచ హరతే దార్ఢ్యం విధత్తే తనుః। అ
భ్యాసేన . హంతి మూత్రకృ ర... వగ్నిష్టం ప్రదంతే నృణాం
కాసం కృశం తయ అక్షయం వయతే శ్వాసస్య నిత్యశో
మయేత్। వాతం విదృత పాండు గ్రహణీ రక్తాతిసారం
జయేత్ శేషక్షైహా జగో దరాత్మం తృష్ణా కీబ్యాయాం
విభేందరాం. లూతాం కృచ్ఛ్ర భగం ధరాం జ్వరగజేం చాశా
సకుష్ఠాని తం తైసధాన్ సార్వాభిజిన్నిహంతి సరస సైర్వం
కృష్ణ చింతామణిః॥ గ్రహణీ గజకేసరి. సురభి పారద
హింగుళ చిత్ర కాంగ గనత్వాష్ఠ సుఖింకణా బాజితాం। కర
కబజ మలేనా విపాకటు త్రయం। హంతికి సుభస్మం
సుపి త్వర్గాం. గరళ బిల్వక పిద్ధకళింగ కాండే నరలీచన
దాడిమ ధాతీః। జలదశాల్మి విపిప్పలయుతాం। సమాననక
శమర్ సనేషుణా.... కనకపత్ర రసై పరిమర్ధమే మరి
చమాన చకిమధునప్లుతాం. నిహరి గ్రహణి గదము
త్కటం। జ్వరయుతాడి స్రుతంచ విషూచికాం। అగ్ని
మాంద్యమ... లభంబి గుల్మ మధ పాండు మూత్రకం
సుర తిరాము మేధ మలేన ష ట్వే ద గ్రహణీ గజ మద
వారణా సింహం॥ టీకా. గంధకం పాదరసం ఇంగిలికం
చిత్రమూలం వెలిగారం జాజికాయలు పైడి తుమ్మెత్త
విత్తులు [illegible] అతివస కొంతి పిప్పలి [illegible]
[illegible] కరక్కాయ [illegible]

యాగరు వెలగపెరం పుష్పవిత్తులు దాడింభకాయల
పొట్టు. ముస్తెలు వేరు జాజిపుష్పి బూరుగ బంక కోడి
శపాలు యాష్టుగ పెద్దమాను ఇవి సమాంశాలు ఉండు
కుసుమ ఆప్ పైటి పైడి పుష్మెత్రాకు రసాన మాకరదినం మ
ర్ధించి యిరియపు గింజలంత వేసి వ్రండలు చేసి తేనెతో
ఇచ్చేది ఆక్షేపాలంది గ్రహణి జ్వరం అగ్నిమాంద్యం
శూల గుల్మ పాండువు ఇవి అన్నీ మానును. రసేంద్ర
గంధాది విషాధయా: [illegible] కర ద్వారం। మొంచన సంహా
యాంచ జ... బరరసేన పిష్టం। పింటికృతం సాత్రహి
కాంటం॥ రసం గంధకం వత్సనాభి కరక్కాయ
ముస్తెలు సద్యోక్షారం యవక్షారం బూరుగబంక
అతివస ఇంత మటునన్న నిమ్మపండి పులుసున
మర్ధించి మరిన్ని గంజాయాకు రసాన మర్ధించి ఇవి
గురువెంద గింజంత మాత్రలు చేసి దీనికి అనుపానం
జీలకర తేనె తోను మజ్జిగతోను ఇచ్చేది। చల్లనైనా ఇచ్చేది।
ఇది గ్రహణి తయాటుం। [illegible] వఙ్ని తద్వం
గం [illegible] తత్కారం నూత భస్మంచ వగ్గం
స్తంభ [illegible] గంధకచూర్ణం। [illegible] ఘన కాంతి
దాతకి [illegible] ఫల సమేతం। [illegible]
[illegible] ఇతి విష జలపాటు త్రింశతి [illegible]
భేజం సహిత మధ యుక్తం.... యాం [illegible]
[illegible] సంభవం। [illegible]
[illegible] నామ చూర్ణం
ప్రవాహిబాయం గ్రహణీ కవాటం॥ యాంత వి...
రసం గంధకం నాగవంగంచ లోహం [illegible]
[illegible] చూర్ణం నాగరం

పైష్ణవత్ భాగమేకం మద్యాతి తతో వత్సనాభం చ తత్తు
సార్ధ భాగం॥ ప్రహరం మర్దయేత్ వహ్నిజాతిహార చిత్రకై
అర్కదుగ్ధ తైరం కన్యకైః మహారాష్ట్రికా చిత్రకాణిభి
ర్నిర్గుండ్యా వాతవిధ్వంస కోయం సమ్మోహ చ సూతె అభ్యసా
సన్నిపాతకె। శీతంచ పైత్యంచ మాంసతా వాత రోగేషు
తతః స్వేక మాత్రం నిహంతి। మగ్ధానమానతః॥ జోశిరసం॥
రస విష గంధక టంకణాత .... త్రికటు త్రిఫలస
నే ఖాదె భృంగి రస మర్దనగ్నిం జీర్ణరసం జీవనకారి.
త్రిదోష హారి. మాంచితా మయిషరసం సూతగంధక తా
శకా మధుశితా తాప్యం లవంగం. కం నేపాలం విషటం
కణాం మధుఫలం ఇత్యేవయా మద్యదం। కృత్వా
కంజలికాం విశాలో దాఫలకోః పిత్తేష్టు సాంబావ మేత్.
తిష్టాన్నె నకరంద రసవరః స్వాచి మయిధానామతః।
బ్రహ్మి ద్రావ వికర్ణ వాహ తలపె ఘుంజై కమాతప్రంధమి
రాశాస. టంకణం త్రికధమః శ్వేతం చ భావయేత్
నిత్యానంద కరేణ సంవ్రతమును ద్రేణ ప్రతితాసం.
వ్రతోభవేత్॥ మాంకత్వం బధిరత్వమయం న్నాద మ
భస్మారంజయేత్ తక్షణమేత్॥ చంద్రప్రభా సురసం॥ మెతా
భాగం క్షీర మద్యం ద్విభాగం శుద్ధ తాళకం। చతుర్భా
గం శిలా కర్పూరం మమౌత్రిమ వత్సతం। వత్స మాంష్ఠ
గతపాపచ్చే... తెవృట। ఘుంజాద్వయం ప్రదాతవ్యం
శీతజ్వర నివారణం॥ జరకస్సానుపానతః। చంద
భాగ రసం ద్విపంచాణాం ద్వితుద్ధంచ నేపాళ వాళకం
సమం। దంతిపత్రం రసోన్నద్యం కుక్కుటే పుట
పచతే। వాతాప్య తత్సం భావ్యం। ఘుంజా మాత్రం
ప్రదాపయేత్। శీతజ్వర నివారణం। . సోయం సూర్య

పావకః। అతిసార మరారం వృద్ధాకార బీజమిషం యం
కణాం త్రయమాసతం। జీకరం సాగార చేనం సాగభస్మంచ
ధాతః। కుబేరాక్ష్యం ప్రతి దిశా సమభాగ నికారయేత్
దంతి పత్ర ద్రవే ర్మద్యం కుబేరాక్ష్మత్ర మాండాతః। కు
క్కుటేన పుటం బహేత్ పూర్ణచంద్ర ద్వయేనాను బీతజ్వ
రనివారణం। గ్రహణీకవాటం। అయస్కాంత వహ్నిమం
... క్షార జాజీఫల.... సెనది మధ్యేపాంరా. శ్యం విషం
వహ్నిషం జీరం శ్లైష వాహ ఖండం. త్రిదోషాంరంత దూహా
మనీరాయ తం చాతి మర్ధం।..... మదేయ్య సర్వా
తిసారాన్ వినిహంతి శీఘ్రం॥ టీక॥ లోహం। అభ్ర
కం గంధకాలు జాజికాయ తెలిగారం యన్త్రంతో...
యంకిలేకం తుంగముస్తలం పిప్పళ్లి యిరువాలు
జీలకర్ర యివి సమాంశాలు పై దివ్యమ్ముతోనె రసాంన
3 దినాలు మర్దనం చేసెది। యింద చెప్పిన రోగాలు
మానును। మెరెండు చయ్యానలు మాత్రలుంభ। కనైకబీ
జైసము కొంతి మత్రం సూతిజ్ర గంధోపదాధహార్కం
ఖం వనోత్పలం ఫిటికి విషం సుషిటం। ప్రసూతి వాతా
నల మంద భేద మాత్రాంజ ఘోర రససన్నిపాతః।
త్రిఫలాయ కాంప్లైం గందాంకులరాక్షి క్వాథతో నియా
న్నాత్ ప్రతాప లంకేశ్వర నామధేయం। సూతప్రయు
క్తం కిరాంజు పుత్రే॥ టీక॥ రసంగ అభ్రకంగ యిరియా
లమయించిన లోహం నాబగు శంఖంల మెరుభడ
తలభస్మంగ నాభిగ త్రిఫలా కషాయనను మర్దన
చేసెది యీ చెప్పిన రోగాందులు మానునను॥ బంతావు
జరీ. అమృతం సుద్ధ సూతంచ టంకణం గంధకం భకం
యమవక్షార త్రికటుకం తాళకం త్రిఫలాంశమం। మధునా

మర్దయేత్ కన్యే యామం చింతామణీ రసః। గుంజామాత్రం
..న్నాథం ద్రావద్రవత్ సన్నిపాత జ్వరే తథా నాగకేసర
పానేన నారికేళ జలేనవా విరేకానంతరం దేయా తక్రం
ప్రక్షాళితే ఓదనం। టీకా। నాభి రసం వెలిగారం గంధకం
తాంబ్ర భస్మం యవక్షారం కరక కాయి పిప్పళి రెలు హా..
దళం కొంతి పిప్పలి మిరియాలు సమాంశాలు ఖల్వా
నం బెట్టి నూరేది। తేనెతోను దినములనకు గుంజామా
త్రం పటికాలు చేసి కొంతితో నిచ్చేది। ఆవెనుక నారి
కేళపు నీళ్లు ఇచ్చేది విరేచనమాయునా చల్లా వంటు
తం బెట్టేది॥ దారాకేశ్వర రసం। మృత సూతం మృతంభస్మం
మృతం లోహాభ్రకం సమం। మర్ధయేన్ మధునా చాహా
రసోహ్నం తారకేశ్వరం। అతిమూత్రం మహామూ
త్రం బంధమూత్రం మహాహేకం మధుమూత్రం వి
భుక్తంచ యోగాయం హర శంకరం ఆనందభైరవం
శృంభాగ్నం హింగుళం గంధం హర వీర్యంచ టాళకం తిక్ష్ణ
తామ్రం నాగవంగం మర్ధయేత్ త్రిఫల వా. పై పర్పటకస్స
కషాయేన దోలయంత్రే దినంపచేత్ ఘర్షిత రసం
భాన్వం గుంజమాత్రం ప్రదాపయేత్ పక్షికేన వినశ్యంతి
సితాంగ సన్నిపాతకం తక్ర భుక్తం భవేత్ పథ్యం రజో
హ్యానంగ భైరవం। అనుపాన విశేషేణ సర్వజ్వర నివా
రణం। హింగుళం వత్స నాభంచ మరిచం టంకణ జాక్తకి
భక్షయేత్ గ్రహణీ హంతి కనక సుందరాఖ్య లక్ష్మీ హూద్యం
జ్వరం తీవ్రం అతిసారంచ నాశయేత్. దధ్యాన్నం దాప
యేత్ పథ్యం కు. జస్ప ఫలత్రయం। సుద్ధసూతం విషం
గంధం నేపాళం ధర దరీ సమం మధ్వాన దహ్న కషాయే
న దోలాయంత్రే దినంపచేత్. తమధ్వత్స ధమ

స్వ
త్రత్ పిత్తైర్యామం యమయ ద్రావయేత్ స్నుక్ క్షీరే విష
ధాన్యే దీపయామం ఖల్వ మర్ధయేత్ మాష్యైక మాత్రకే
దేయం జ్వరం హంతి నశంశయః॥ అర్కమూలం కషాయే
న సన్నిపాతం నిహంతి చా దధ్యాన్నం దాపయేత్ పథ్యా
త్రిదోష భంజి ఛేదకం। భోంతేశ్వర రసోనాలు బ్రాంతేశ్వ
ర విన్నితం। టీకా। శుద్ధి చేసిన పాదరసం నాభిసేవా
శాలు గంధకం ఇంగిలికం ఇవి సమాంశాలు చిత్రమూ
లపు వేళ్ళ కషాయాన మర్ధించి దోలాయంత్రాన ను
వండదీసి మానుచేతికటును వాకనాలు మర్ధన చేసి
ఆవెనకను వాకగాంధలు మర్ధన చేసి ఆవెనకను బాంత
చెమ్మడు బాలను మర్ధన చేసి రెండు జాలు తేనెగుళి
యలు కరాటాన బెట్టి మినపగింజంత అల్లపురసాన జేసి
ఇస్తేను జ్వరాలు విడుచును। జిల్లేడువేళ్ల కషాయాను
ఇస్తేను సన్నిపాతాలు మానును। పద్యాం పెరుగు మం
టకం పెట్టేది। దాహానికి చల్ల. శిత। త్రిపురాంతక
రసము। రసగంధా(జ్ఞ)కం తుల్యాం దినమేకం విమర్ధయేత్
భృంగరాజ ద్రవైఖల్వే వజ్రమూషాంతరే క్షిపేత్। కు
ఖ్యటపాద్ పుటే ధాబాన్ సాంగసీత సమధ్రకేత్। మత్స్య
జకోల పైపిత్తె త్రియామం మర్ధయేత్ పునః। ఆర్ద్రక
స్వనస పానేన గుంజామాత్రం పిబేదను.. వాతకం పై
త్తకం శ్లేష్మకం చాపి తక. జ్వరం। త్రిదోషం ద్వంద్వజం
హంతి అనుపాన విశేషతః। తక్ర భుక్తం భవేత్ పథ్యం
త్రిమార్ధ శర్కరోదకం శుంభ నాక దిధతం హృణ్ణాం రజో
యం త్రిపురాంతకం॥ కాలకంఠ రసం। విషముష్టి
శిలా సూతం గంధకం టంకణం జీకణం ధూర్తబీజం
సమం ఖల్వే దినం హంసపాదిరసే। మర్ధితం కంజి

తితాకృత్వా కరావీణా పుటం పచేత్ ఆరణ్యోత్పలైః
శతే స్వాంగశీతలముద్ధరేత్ . హింగ్వేణ మర్దనం మద్యే
పిత్తైన భావయేత్ గుంజామాత్రం పిబేచ్చాను సర్వజ్వర
హరం పరం. అనుపాన విశేషేణ త్రియందోషం జ్వరం
హరేత్ మధ్వాంధ్రియంకు కాలాన్నం పథ్య సూపేన
సంయుతం దాహేశీత జలం దేయం యుక్త్యాబుధా నిభ
క్షయేత్. హరః ప్రకల్పితః పూర్వం రసాయనం కాలకం
ధరః. టీకా. నాభి మణిశిలా రసం గంధకం వెలిగారం
పిప్పళ్లు మిరియాలు వత్తులు యివి సమాంశాలు హంసపాది
ఆకు రసానను కుంజిలిగానను మర్దించి మూకుడ్లు పెట్టి
మీద మూకుడు మూసి చిరమన్ను యిచ్చి నూరుపైన
పిడకల పుటంవేసి సాంగశీతమైనదేసి బొంతచేముడు
పాలను మర్దన చేసి ఆవెనకను మానుచేతి కట్టు నను
మర్దన చేసి గుంజామాత్రం ...... ననూ. అనుపాన
విశేషాలతో యిన్నను సన్నిపాలు నన్ను మానును. యిట్టి
పత్యం. గాంభీర్య శౌభాగ్య సమం భ్రకాంతం చాష్టన ద
జీ ఫల సంప్రయుక్తం దుత్తూర నీరేణచ దోర్ద పిష్టం
గుంజా ప్రమాణా వృచికాను పానే దద్యాత్ త్రిపిశాద
తిసార నాశం ప్రఖ్యాత నామ(ద్రి) హంతికవాటం... గోమా
టంకణా సౌరభం రసవిషం చ జాజీఫలం చిత్రం పత్రమ
రాటుషి ప్రాతి వచాపినంచ దీప్యం సమం మైతేషాం
సమ భాగతుల్య గగనం ధూర్త్త చక్రాద్ధితేం యాం
మంమర్ద్య మరీచ మానవ టంకాణ దద్యాత్ త్రిహణాన్
మపి క... వారేణ మధూక మేనకరణ దత్తే భిషంగ్వే
భ్రశం గంగాతరంగ తరంగ వాహమపి సాంగద్విత
సంతాపిక్షణేన. హిహిక్షిర క్షిపేత్త్వాకే తైలసాస్థమ

భాంగపః యుక్త్వా తైల మిదం మేధ్యా అవస్థా భేద
వేదనా. రస హింగుళ నేపాళం. క్రమురం త్వాంకు మర్దితమ్
రసం ప్రతాపమార్తాండం. సద్యజ్వర స. రణం. టీక.
రసం మూ౦గ యింగిలికం మూ౦ నేపాళం మూ౦శ యిది
తివేళ్ల రసాన మర్దించి గుంజామాత్రం మటకాలు చేసి
కొంతి తీసింత్ యిచ్చెది. జ్వరాలు మానును. బింబాత్వారం
నిఖిల లవణం. నింబతోయేన పిష్ట్వా. గ్రహణీధూరయు
ద్ధాం చ. స్నాన భోజన సంగమే. వృషభహతే భ మే భగ్న
దాక్షీ భాను ప్రశస్తే. చద్విశ్వారం. యమాత్రాతాని విహా
హేచ వస్త్ర.. కార భూషణె. శుభ సంధౌ ప్రవేశేచ
చంద్ర. . ప్రశస్తే .. జ్యోతిషం.. వృషభహరించ. పార్థయ
శ్చిత్ర చికిత్సకం. వినాశాస్త్ర నామో బ్రాయాత్ తమోహః
బ్ర.. కాతకః విప్ర... విశారదః శుచితమంబానుః
కులినః కృతిభిః కాలకపా..... దివ్యాంజనలు కర
క్కాయ ప్పు సైంధవలవణం యింగువ కొంతి తిప్పిలి
మిరియాలు యివి సమాంశాలు కుంజిలిగాను గోమూ
త్రానను మర్దన మర్దించి క. పుచేసేది. చనుబాలు
గానీ గంధూషాలు మధుకం జీర కాకోషం కొంతి పెక్క
ణ మాక్షికం సితాజల గం.... మెట్ట మధుకం బల్లి
కలు చంగల్వ కోష్ఠం కొంతి వెలిగారం తేనె పంచధార
యం.. నివస్నపంచదు పులుసున నూరి గండూషం చేస్తే
ను దాహం మానును.. పారదం గంధకం. ష్టాం టం
కణం చ కటుత్రయం చిత్రకం నించబీజాని యవక్షారం
చ తాళకం మేరుడ బీజాపింపూరంద హరితక్యే సమాం
శకం. మత్స్యగాభస్సే. రస్తు.... నేపాళం ద్విగుణం చైవ
నిర్గుండ్యా కైవ మర్దయేత్ దశత్రిణి సమాంధయం

సర్వ జ్వర వజాంకుశః ॥ టీకా॥ పాదరసం గంధకం మా...
వెలిగారం శొంఠి పిప్పిలి మిరియాలు చిత్రమూలం వేప
విత్తులు యవక్షారం తాళకం ఆముదపు పలుకులు సైం
ధవ లవణం కరక్కాయ యివి సమాంశాలు వత్సనాభి
మైదు భాగాలు నేపాళాలు ద్విగుణం వావిలాకు రసాన
మర్ధించి పెద వరిగింజలంత యిచ్చేది. సర్వ జ్వరాలున్ను
మానును॥ జలధర యుక్తం శుద్ధ సూతంచ గంధం ప్రహా
రమదర పిష్టం వల్లయుగ్మ.... జ్వరగణాహం సంజ్ఞా
క్రాంతి.... సప్రధమ జ్వరిత వాహే క్షీర భక్త స్విబాజ్యే॥
టీక। తుంగముస్తలు అమృతం రసం గంధకం అల్లపు
రసాన మర్దన చేసి పెసరుగింజ విత్తులు వటకాలు చేసి
యిచ్చేది.... జ్వరం మానును॥ సూత గంధక నేపాళం
హరితాళ ఫలత్రయం త్రికటం వత్సనాభంచ టంకణం
సమభాగతః భృంగరాజ రసేనైవ మర్దయేత్.... చణప్ర
మాణవటకాన్ తరుణజ్వర నివారణం। మేకాహికా త్రైకా
హికంవాపి త్రియాహకం చతుర్థకం విషమంవాత్రిదో
షకృతం హంతి సత్యం నసంశయః। సన్నిపాతేషు గుల్మం
చ్ఛే సర్వ జ్వర గజాంకుశః॥ టీక॥ రసం గంధకం హరి
తాళం త్రిఫలా త్రికటుకం వత్సనాభి వెలిగారం యివి
సమభాగాలు గుంటగలగరాకు రసాన మూడు దినాలు మ
ర్ధించి. పెసగింజలంత వటకాలు చేసి అల్లపు రసానయి
చ్చేది. సర్వ జ్వరాలున్ను మానును॥ ద్విభాగో దరదస్సటం
కణకణా శొంఠి మరీచంచగే ద్వావైకత్ర విదంభాగం
ఘటికవిన... శ్రీ సిద్ధ చోదరసం దద్యాత్తేన నవజ్వ
రేచ. తిద్వాసావి స్సన్నిపాతం బీషకే॥ టీక॥ ఇంగిలి
కం మా॥ వెలిగారం మా॥ పిప్పళ్లు మా॥ శొంటి మా.

మిరియాలు... నేపాళ మా. అల్లపు రసాన మూడు
దినాలు మర్ధించి అల్లపు రసాన అనుపానం చేసి సంబా
మాత్రం యిచ్చినను జ్వర సన్నిపాతం మానును॥ అక్షాంగా
రధవేంత్రికష్టం లోహజం.... సేతవేదక్షి పాత్రంతు సప్త
వారం పునః పునః మండూరాయం సమాక్షిప్తే శుద్ధ
క్షక్షణ నిమాజయేత్ పదాకిం శుకు భక్షు భృంగరాజనివర్ణా।
గోమూత్రే త్రిఫలాక్వాథై తత్వా..... సైలోహ కిట్టం సు
తప్తం తు యావజ్జర్జతి తస్వయం। తజ్జీర్ణం గ్రాహయేచ్చ
పేష్యం మండూరాయం ప్రయోజయేత్ పదాకిం శుక
భక్షు భృంగ రజని..... మండూరా.. టుపాచిత్వా తశతదా।
త్రికంభ నాయ క్వాయందత్వా.. క్షయితే నవి జ్వరవు ఖాందె
కాన్వితం బాలుచిం కాంతి ప్వానిని వారయత్యతిబలాన్.......
సంపద్నాత వర్ధకం గోమూత్రేపిక్వ పునర్నవాద్ర కనికా.
శొమ్నతా సారకా మూర్వావజ్ర లతాకుమారి చవరా భృం
గే క్షురాగం రసైః శిద్ధం చే వెద్దాయసం। రస అష్టపధాలు
భావన చేసేలాగు యావతా ద్రవతో ద్రవ్య మేదేర్భూరం
యాత్రి. మియాత్। ప్రమాణ ముదితం తావ త్సస్వాంత్వి
ర్భావనావిధా। కషాయ ప్రమాణం। క్వాథద్వం భావ్యసమం
ద్రవ్యం. వారిణాష్ట గుణం పచేత్। అష్టావశేషం తద్వ్యం
జ్ఞేయం. ర్భావనావిధౌ పాదైగుల్ము జబాను ఊరిలు
కడనం మెడ్రాంద వస్త్రం గుడం నాభిగుహ్వార పర్వసంధి
భుజగా సక్థిందుంచ హస్తం శిరో దంతాగంధ్లకపాల కర్ణ
నయనం భ్రూశంఖ సంశోధనం అసాహ స్వేమతాంద్రి
లాంత్రి నిద్రో వాతాగ్ర సంకో భవేత్॥ అతి సారానకు
ఆఫేనం గంజాయి విత్తులు కొడిశపాల అతివస తుంగ
ముస్తలు జాపత్రి బూరగజిక్క బాజికాయ గొబ్బుపప్పు

మాయిది పప్పు మారేడు గుజ్జు పెద్దమానిచెక్క యివి
సమాంశాలు గూడి గంజాయాకు రసాన నూరి... గింజంత
తేనెతోను యిస్తేను సకలాతి సారాలున్న మానును.
~~[illegible]~~ సింహాస్యోద్వి తులమారీయం ప్రాణినాం
ప్రాణదాయకం. టీక. శుద్ధిచేసిన రసం నాభి సమాంశాలు
పెట్టుకొని చిత్రమూలపువేళ్ల కషాయానను మర్దనచేసి
గుళికలుచేసి మూషంబెట్టి వాలుకాయంత్రానను వొక
దినం భూమి పుటంబెట్టి పండనిచ్చి సాంగశీతంతే....
ఆమరునాడు త్రికటుక తైలానను మర్దనచేసి అందుకు
నాలుగోపాలు వసనాభి పెట్టుకుని నలి ఆకురసానను మ
ర్దించి గుంజామాత్రం అనుపాన విశేషాలు యిస్తేను సర్వ
రోగహరం. నారసింహరసం. అమృతం పారదం గంధం
నేపాళంచ్చ సమాంశమం అగ్నిమూల కషాయేణ మర్దయే
ప్రహరత్రియం. దోలాయంత్రే యామమాత్రం పాచితంచ్చ
సముద్ధరేత్ గుంజామాత్రం జ్వరంహంతి నారసింహర
సోత్తమః. శర్కరాయాంత తోఢేయం సర్వజ్వర హరం
పురం. టీకా. నాభి రసం గంధకం నేపాళాలు యివి సమాం
శాలు గూడి జిల్లేడువేళ్ల కషాయానను మూండు ఝాంములు
మర్దనచేసి దోలాయంత్రానను వొకఝాము వండి తీసి మ
ర్దనచేసి గుంజామాత్రం అనుపాన విశేషాలను యిస్తేను
జ్వరాలు మానును. వైష్ణవి రసం. హింగుళం వత్సనాభంచ
చతాంగం త్రికటుకం. చిత్రమూల కషాయేణ సమభాగం
విమర్దయేత్. దోలాయంత్రే యామమాత్రం పచేనోత
తేదక్షేత్. ఆర్ద్రకస్వాసను భావేన మాషమాత్రం జ్వరాప
హం. ద్వంద్వజ్వరే సన్నిపాతే. పురాణే విషమ జ్వరే
నాశయే త్వఖిలం ఘోరం. నామేయం వైష్ణవీ రసం. టీక.

ఇంగిలికం నాభి కటుకరోహిణి శొంఠి పిప్పళ్లు యివియా
లు యివి సమాంశాలు చిత్రమూలపు కషాయానను నూరి
ఆకషాయంమువలోనే దోలాయంత్రానను వొకఝాము
వండి దించి అల్లపు రసానను మిరియపుగింజంత యిస్తేను
ద్వంద్వజ్వరాలు సన్నిపాతాలు పురాణజ్వరాలు విషమ
జ్వరాలు మానును. శారభేశ్వర రసము. సంశుద్ధం పార
దంగంధం వత్సనాభంచ హింగుళం టంకణంచ సమం
మర్ద్యం చిత్రమూల కషాయతే సంశోష్యం వాలుకాయంత్రే
ద్వియామం వజ్రమూషికే తమయుద్ధృత్య విచూర్ణాద్ధా
ధేయం త్రికటుకం ద్రవం. వాతపిత్త కఫశ్చోగ్రం జ్వరం
హరతి తత్క్షణాత్ సన్నిపాతం నిహంత్యాశు రశాయం
శారభేశ్వరం. టీక. రసం గంధకం నాభి యింగిలీకం వెలి
గారం యింత పట్టు సమాంశాలు చిత్రమూలపువేళ్లక
షాయం బెట్టి అందున మర్ధించి వాలుకాయంత్రానను
రెండు ఝాములు వండి సాంగశీతలానంతేసి మర్ధించి
కరాటాన బెట్టి గుంజామాత్రం శొంఠి పిప్పలి మిరియాలు
తోడను యిస్తేను జ్వరాలు మానును. సన్నిపాతాలున్ను
మానును. ఆనందభైరవ రసము. సౌభాగ్యం హింగుళం
గంధం హరవీర్యంచ శౌళకం తీక్ష్ణ తామ్ర నాగవంగం మర్ది
తం త్రిఫలా త్రయై పర్పటుస్యా కషాయేణ దోలాయం
త్రే దినం పచేత్ పటి పిత్తేన సంభావ్యం గుంజామాత్రం
దినం పచేత్ తత్క్షణేన వినశ్యంతి సితాంగం సన్నిపాతకం
తత్ర భుక్తం భవేత్పథ్యం రసం హ్యానందభైరవం.
టీక. వెలిగారం యింగిలికం రసంహరిదళం లోహభస్మం
తామ్రభస్మం వంగభస్మం సీసభస్మం యివి సమాంశాలు
త్రిఫలరసాన మర్దనచేసి త్రికటుక కషాయానను దోలాయం

తాగినను ఒకసారిగు వండితేసి పావుపైత్యము బాళి మర్దించి
గుంజా మాత్రం అనుపాన విశేషాలును యున్నను శితాంగ సన్ని
పాతాలు మానును॥ ప్రళయానలరౌద్ర రసం॥ హింగుళాద్ధర
సభాగౌ ద్విభాగం శుద్ధ గంధకం బాణాభాగంచ గేధంతం
కాలభా.. మతీశి.. టంకణం త్రిభాగంచ రసకంతుతు
భాగికం యేకభాగంచ దేవాంశం నేత్రభాగం హలియాలం
ధరధం నేత్రభాగంచ లోహంతాబ్రద్విభాగికం ఖల్వే
ధర సమస్తంచ క్షిప్త్వా దోర్ణక్షిప్త్వా వర్ధయేత్ కింద్రాయా
రాగ్ని భూంతర్రారం జంబీరకారవల్లికా తామ్రపత్రే దరే
క్షిప్త్వా యామద్వయం వన్హినా పచేశుద్ధ రసంచైవ
పల్లవంతాను పోర్వికం యాంజయేత్ తత్రశోషితా
పజ్వారి పిబాం చతుర్థి చత్రకార్తేదా పైత్యాహం త్వార్ధ
తేపిచ ఆసాధ్యా వివిధా రోగాః యావమాత్రేదా సాధయేత్
దాహం శోషల్పజా జాతేః షఢ్గాంన్నపాన్యయు సత్య ధారల్పే
దనంపటే చైవ తక్ర గంధాది సమన్వితం కతయాయి
వంతోరయు నారికేళాం జనాతథా కదళీఫలసంయు
క్తం సర్వమధు సమన్వితం తాంబూలచంద్ర సంయు
క్తం స్నానేపానే సమాచరేత్ ప్రళయానల రౌద్రాఖ్యోరసః
శుద్ధక్ష్య యోగతః॥ వుట్టు అవ్వెటుంచుడు॥ బిళికవేడు
వెలిగలజేరు చారగుడం ఆవుపాలతో వేయుదినాలు
తాగితేను పుట్టు అణును। పూర్ణవేరున్ను కొంతిన్ని
తేనులపాశు రసమున్ను వెచ్చజేసి చెవిలో బొయ్యాను
చెవిచెవి మానును॥ విశుద్ధా రసః॥ దాడిత్రే లదళవిత
రసః వన్నత్తైపే చూంత్తూరపైపే మాసంయిపొచ్చు
వ్రాషదజ్ఝధేన చిత్రమూల తృధేన చద తహాని దిన
దశకం విపాచ్చుంచి విష్ణకప్రాషద్ఝధ యిత్యమరాభదాత్

పాంషద్ఝధ శబ్దస్య అగ్నియాచక ప్రసిద్ధిః రగ్నియాచ
క శబ్దానాంచ పైధ్యశాస్త్ర చిత్రమూల కుంతిస్య స
న్నవహారా ధత్రాంషద్ఝధః శబ్దేన చిత్రమూలం వి.
క్షితం తత్రస్ఫే భూం తూర్రారతైలం అహర్నిశ వేత్. అ
హోరాత్రి పలం యథా జీర్యతే తథా విపాచ్చు గంధనా
వ్నా అమ్లసార గంధకయిత్యర్థః కోథితః కాటిత
యిత్యార్ధః తత్స్వయస్తేన సేన సమస్తతులాని
శోధాంతవ్యా: తతః మృదుస్వాన్న పత్రాణి వృద్ధాం
నికంటక వెదారిని గ్రంథ యోగాన్ సుపేదా పత్రాణి ని
షాళ్కష్ఠ మాంత్రాత్। అష్టం. భక సంమాత్రేన తత్రరసే
వినిక్షిప్య తత్త్రయం ఖంజాయంకృత్వా తాంపాని నిక్షిప్య
అత్రవూంత్రాణి... యదార్ధి పంచయాం తతః। తదనం
తరం వాయుకాయం త్రేదా అర్కయామ్లై ఆదిత్య సంభా
రైః ద్వాదశం పుటాత్రై భస్మీత్ స్వాశితం విధాయ
స్వతః యశితలం యథా భవతి తథా కృత్వా సింధూ
ర కల్పం వల్లయాంరాగ రవస్థం రసం సమాధాయ గృహి
త్వా భాక సత్వం కషాయ్యై ర. స్తు కషాయ్యై త్రైహాం దిన
త్రయం విమ. పై జమ్మై విజయారసైర్ఘ్ త్రైహం వి
మర్ద్య జాతిరసైః ఏకదినం విమర్ద్య భూంవాంలం భూం
మ ద్నేశకం విభూంతం రసం క్షిపేత్॥ తథా కోశిలాక్ష
స్య సమూలం కషాయ్యై విమర్ద్య క్షిప్య యేకదినం విమ
ర్ద్య క్షిప్త్వాదినా హానిదాదిత్యే మరః। ఖిదార్య శృంగాళి
కాంత పాంప్మైశ్చ ఖి .ం. కథనం విమర్ద్య భూంవాంలం
భూంమద్నేశం కింథిభూంతం సంర క్షిపేత్ మృదంమ్న
త్రికా.... అంగుళిద్వయం యథా భవతి తథా అచ్చాద్య
తద్వీశకయంత్రస్య పశ్చాత్ తదనంతరం అరటావేస్మ్న

ద్వాంద్వాం వహ్నిం నవగోమయం శుష్కం కింత్వై దత్వా
మేన అర్ధ్యాప్య. సధాయ పుశితం సాంగశీతలం యథా
భవతి తథా దరితే మేవం నిష్పర్ణ రసే స్వార్ణ మాత్ర
మంధి చతుష్టయం పరిమితం రంధ్ర రసక్షీరం విభావ్యం
క్షీరమోభిః ద్వాజేవంతి గోదాంభ్ర.... తాంరంభా కథళి
పేతాభ్యాః సమయైః మూలరసైః. ప్రత్యేకం వారత్ర
యం విభావ్య శతాంహ్వా... ఘృషావతి వశి సూక్ష్మరితా
వసి ఛిప్య ఆజామోదం వయంటి హపుషావితాభ్యః
సమయుద్ధి మూల రసైశ్చ ప్రత్యేకం త్రివారం విభావ్య
మహా పత్రికా కేతకి ముష్టి ముష్టిమద్రకర హస్తి
ద్వయః నాగ... విత్యాభః సమయుద్ధి తరసైః శ్చ వారత్ర
యం విభావ్య తతః తశ్యా గోశకం అంబరే నిరుద్య తో
తాయం త్రమధ్యే తాకసత్వ కషాయై దినం నైవమేత్ నో
త్మ్యా దాం కారమేత్ ఆకూరకలాపస్య తైలేన సమద్రాబ్ధ్య
లతాబజ తైలేన కోకినిజ తైలేన స్వార్ధః సమద్రాద్ధి
కోంపార యత్నమరః స్వార్ణ బీజస్య తై. స్చ ద్వివారం
భావ్య భావయేత్ తథా పైజమే. విజయాబీజ తైలక్ష్యజా
తిసారశ్చ తై దై జాతి ఫల తై. శ్చ ద్వివారం భావ్యారసం
వర్ష్య.. యన్త్రిత్రి బద్ధాధరాధరాయితి భూధర యంత్ర
పచేత్ తద్వాంత్ర పూర్వాదేవ. ౧౫ రితశంకుల్యాతి
వ్రశితే దాబహులమాన భావ్యాం సుగంధేన శారిభామూల
రసేన తథైవ భావ్యాం తథైవ గుడూచీరసేన భావ్యాం త
థా కస్తూరికా జలైన భావ్యాం శివ్లోభిః ధాత్రీరసైః భూ
ధాత్రీ రసైః ద్విమేరుంచ ద్విజరక ద్విరయసైశ్చ శత
ప త్రైశ్చ భావయేత్. తదో మోషరసః గన్ధదః నిష్పన్న
త మేనం రసం తా. శ్చ రసకర్పూర యుక్తం వల్లద్వయో

న్నైశనంచ పరిమిత బహూస్త్రీ పరివాజాయుక్తం నిషేవే
తేత తస్య రసస్య అనుపానం దధే పుష్ప సారం పుష్కర
యుక్తం నిషేవేత తస్య పశుచ్యుక్షీరపానం పథ్యం అమ్లవ
ర్గ వివర్జితః॥ భర్యంగం నాగాంతకేలాం మరిచమసదిజా
నాగరం వ్యాజి గ్రంధిభర్యంగ సాప్యేక భాగం కేరజకే
పు మలం ద్వాతయుశి పేదభాగం మరిచం చొప్టభాగం ప్తం
గ మానంద భైరవం ... కోదశం ద్వాత్రింశతి కృంగిభిరం
చ తురషికం యుతం .. జగందాచ ముష్టం సర్వేషాం సూక్ష్మ
చూర్ణం మధుశిత సహితం శ్రేష్ఠ ముష్టకళ ఘ్నం
పైత్యంచ పాండురోగం క్షయ మదగుదరు జాకోబా
తాజర్న గుల్మం గ్రంధిశ్వాస రో... జ్వరజఠర మహా
క్లేశ...గానాశనం ॥టీక॥ లవంగపుచెక్క... కేసరాలు ౨
యాలకులు ౪ మిరియాలు ౮ పిప్పళ్లు ౧౬. శొంఠి
౩౦ పెన్నరు ౬౪ యివి చూర్ణంచేసేది. చూర్ణంతు
లమెత్తు వెన్నెల్లతో పుచ్చుకుంటేను మేచెప్పినరో
గాలు శ్రేష్మ పైత్య పాండు క్షయ గుద రోగాలు అ
రోచకాలు అజీర్ణాలు గుల్మాలు గ్రంథులు స్వాసలు
హిక్కలు జ్వర జఠర రోగాలు వృద్ధిరోగాలు కించే రో
గాలు మానును॥ అయుపతి చూర్ణం॥ ధాత్రీ విశంగం
త్రిఫగంధ ముస్తా వ్యోషంచ పథ్యా త్రివృతా త్రిభాగం
సమాంశకో శర్కరాసంయుతానాం ఫ్లుటుదకేన ప్రభాక్షే
వరాజరాం శూలాగ్ని మాంద్యంచ గుంథాంకురాణాం
కుష్ఠంచ మోహంచ కఫం నిహంతి. వాతంచ పైత్యంచ
హంతంచ రాజీ హృద్రోగనాశనం అయుపతి మేంగాడ॥
టీక॥ ప్రకారకే పప్పు విశం...రాలు మేలాలవంగప
త్రకాలు ముస్తలు త్రికటుకం కరక్కాయలు తెలతెగద

యున్నంటిని సమం పంచధార నున్న, యింతవయున్న, సమాం
శాలుగూంథి చూర్ణము చేసి యా చూర్ణం సరి పంచధార
కలిపేది. రోగాల అగ్నిమాంద్యం మూలవ్యాధి తలకళ్ళు
మోహాలు శ్లేష్మలు వాత పైత్యాలు ఉదరాలు మెయివవైన
రోగాలకు యీ ఔషధం పుచ్చుకొనిన వేనే జ్ఞను యిచ్చేది.
ఖర్జూరా అశ్లీక బిజించ పిప్పలిచ సిలాజతు. మేలా
మధుక పాషాణం చందనం పురు బీజకం. దావ్రకం
శర్కరాయుక్తం తండులోదక సమం పిచ్చే. అంగదాహా
నిరోదాహం పాదదాహం మచిర్థై. మూత్రఘాత ప్ర
మేహంచ. మోహం వింశతి నాశనం. మేలాలవంగ దళ
కేసరి. కొలమజ్జలాంబు ప్రియంగు ఘన చంద్ర చంద్రసార్తై.
చూర్ణాది కాఘృతక్ష్మ మధుక్ష పిప్పలీ హం మాంసం. చర్ధిం
నిహంతి శేఘ మారుత పిత్త జాతి. ద్రాక్షాలాజ సితోష్ట
లాచక్తం పైత్యోదరం దాహజ్వర రోచకం యక్ష్మాజా
పిత్తాప్రి మేహ శమనం మధుకం కఖర్జూర నానివుగా
యెబ్బిరావ్లల కాద్వి చందనం త్రిఫల తక్కల జాతిఫలం
జాతకి బాధాన్యకం చూర్ణ థికా సమం శర్కరా ....
మూత్రకీన మిధునా పైత్యం సంబాహం జమేత్ పాంటా
రాయిల రక్త పైత్యోదరం దాహ జ్వర రోచకం. యక్ష్మా
జా పిత్తాప్రి మోహ శమనం. సద్యోని దోషాపహం. రక్త
అరక్తే గర్భ వాత పిత్త .. దిహరం చూర్ణ ద్రాక్షాది చూ
ర్ణ్రైత్రవం॥ కాంతేహా రు నికాద్యాయం క. కణావెల్లంచ
తిరక్ష్మ తకం ! / యుక్తేష్లాలో ! మిస్రామాంసి ఫలత్రయం
మధుకేటి మైవేయకంచూ వృతా మంజిష్ఠాన తజా
జిదంతి బృహతి జాతే. లంబాత్ఫలం. జీవంతిద్వయ
యింద్రవారుణి బలాద్రాక్ష స్థిరాద్వేయచా. క్షుద్రాది

పద్మదలాల భాతకయు ఖర్జం లూద్రామయం పద్మకం.
హంసరక్తా తివు నాగకేసర హాయు సాకేత్ప త్రజి విధిషా.
ఏత సర్వాయిదం ప్రద ధ్ధకషలం తోయంచతు ర్గుణకం.
దత్తాపపాద విశేషితం ఘృతయుతం క్షీరంబయాశే వరి.
తాశ్చాం దేక్షు సనారికేళ కదలీ అయమేయ ధాత్రీ రసై
ర్బృహన్మమధ్గరసం సయూనవయనా యాశార్ధ చంద్రారసం
ప్రత్యేకం ఘృతసావప్యే యిశ్రితయిదం వహ్నిధ్యాన్ని నాపా
చితం కొమాద్యా ద్రవ్యే వదవక తిశయి శితం స్నేహాస్త్రేషు
ప్యాయే కై:. పూతే కే విత వాత పిత్త శమనం శ్లేష్మావహాం
పుష్టిదం వాజిస్య తను కాంతిదం ధృతి కరం కృచ్ఛ్రాప
హం. మేహాజిత్ స్త్రీణాం పూనిరు జాంపహం క్రిమిహరం
దంత్యాచ గర్భప్రదం చూర్ణాదస్తితే విభ్ర మయక్ష్మహ
రం పాండూమసారం పచా కష్టం. లవణాం పత్రకంవిషం
మల్లాంగలం జాద్యాయం భావే. దామ వాత ప్రశాంతయే॥
టీక॥ తరథాయం వస చంగల్వకోష్టు సైంధవలవణాం
తాళిశ పత్రకం వత్సనాభి యివి సమాంశాలుగూంఢి చూర్ణం
చేసి రెండు గురిగింజల మెత్తు వేనే జ్ఞతో గొందేది..
వాతం మానును. వాత వికారానకు ఆముదపు వేరు చిత్ర
మూలం శొంఠి తిప్పతీగె యివి ప్రత్యేకం నాలుగు శాలు
గూంఢి కషాయం పెట్టి వడబోసుకొని తేనే ప్రతి
పాకం పెట్టి యిస్తేను సర్వ వాతాలు మానును॥ షట్ఫ
లం గంధకం చూర్ణం. త్రిఫలం చిత్ర తండు లై. శొంఠి
మరిచ పైదేహీ. షడ్ఫేషంచ పృథక్ పృథక్. చిత్రకంచ
పడే కంటేమ. చూర్ణి మ వస్త్ర ఘుశితం. మేకనిష్కంద్వి
నిష్కంవా తమసాంజాస్తే చేతం॥ శైవకమ॥ దీర్ఘాయు
కుంజర బలో దేహా వస్సతి తారకః. దీప్తదేహా బలో

భ్రాంత్వా ఖేచరత్వం ప్రజాయతే। తత్ర మాత్రం పురి
షదాం కల్కం భవతి కాంచనం। తేష్వష్టదశాంశతేక్షు
త్రివిధాన్। మందాగ్ని బలహీనంచ గుల్మ మష్టవిధం
తథా। అతిసారాది రోగాంచ అర్శో ష్టవిధం తథా। మ
నుష్యాణాం హితార్థాయ భూజ్యపాదేయ నిర్మితః।
ఆయుష్యః। అజీర్ణ గజాంకుశః రస గంధ విశంగాని। పిప్ప
లీ మస్తక సూరణాం। పర్ణాభ్రం పంచలవణాం। పంచకోలాన్వ
వేతసం। క్షార త్రయాయుతాం హస్తి, కర్ణ మరీచాంబరం
సర్వ్వాపి సద్రకాం భాగా గ్రాహ్యాన్ తుల్య శరావకః। సర్వం
సచూర్ణం దినైకం, ద్రావ్యం పాలేందు భృంగజా। మేఘః
క్రమేణ సమ్మర్ధ్యం। భావయేచ్చ దశా తావద్భావైః। బీజపూర
రసేనాథ నిమ్బాద్రరసైః క్రమాత్। భావయేత్ కోల మాత్రేయం
యోజ్యం చార్ద్రక వారిణాం తిందుర్వా ద్వారకనాజీర్ణం విషమా
శన భోజనం। గురుత్వాన్నం మాంస భక్ష్యాది బహూన్
భుంజితా మపి। భుక్తం తేషు స్వాయమేరి ఘ్నం భక్ష్యభ
క్ష్యం కురుతే పునః। నిహంతి సకలా జీర్ణం అలసందు
కామపి। విషూచి సకలమత్యుగ్రం ఘోరామపి విషూచికాః।
విలంబికా మగ్నిమాంద్యం శూలగుల్మ క్షయామపి అరో
చకస్సు రుచికం సూలంచ పరిణామజం। శిద్ధనారాయ
ణానాం రసః కారుణ్ శూలినాం। అన్నదోషే మహా
శైన కృతో జీర్ణ దజాంకుశః॥ టీక॥ రసం గంధకం విశం
గసారాలు నాభి కుంకు గలిజేరు పంచలవణాలున్ను
పంచకోలాలున్ను అమ్లవేతసం సర్జక్షారం యవక్షా
రం వెలిగారం బలురక్కసదుంప మిరియాలు యింగువ
యివన్ని సమాంశాలు యిందుకు సమం రాతిప్పు యిన్ని
కలయ మర్ధించి చిత్రమూలపు వేళ్ళ రసాన మూడుదినాలు

మర్ధించి యింపలి వేళ్ళ రసాన మూడుదినాలు మర్ధించి
శనగ పులుసు రసాన 3దినాలున్ను మాదీఫల రసాన 3దినా
లున్ను నిమ్మపండ్ల రసాన మూడు దినాలున్ను యిరి
తులు మర్ధించి రేగుబంక గింజంతేసి మాత్రలుచేసి అల్ల
పు రసాన యిచ్చేది। అజీర్ణ జ్వరాదులు మొదలైన సకల
రోగాలున్ను పోవును॥ అష్టాదశ యంత్ర సజ్జీహివిద్యా
ధర యంత్ర వాలుకా యంత్ర లక్షణాం సోమానల లవణ
యంత్ర ఖేచర స్తన యంత్రకే కచ్ఛప కందుకాయంత్రం
ఇష్టికానల కాజ్యయోః తులాయంత్రం నాళికాయాం
అనుపాన సంయంత్రకం నిరోధనం పాతనంచ నియమం
యంత్ర సంజ్ఞయా దశాయంత్ర విధానా రసకర్మణి క్షే
శస్యతే। ఇతి శంభు నానా ప్రోక్తస్య రసశోధన యంత్ర
లక్షణాని ప్రథమః॥ టీక॥ తెల్ల గన్నేరు నిరుల్లి
వెల్లి యిత్తు తెస్సిరాలు ఆది మూలం విషమూలం గా
హ్యాం త్వాగాదిషు వేరు తొల్లు చెప్పినచోట వేళ్ళు ప్ర
యోగించేది॥ దారు త్వత్తెస్సిరాలు॥ లొద్దిరి మేడి ఖట్వాంగ
దార్వి జంబూ లవంగక కంరంటి కింశుక ద్వాంద్వి శమ్యా
వట్ల అశ్వత్థ శాల్మలి కుటజార్జునశ్చ దారుత్వా త్సారతోన్య
తోః॥ టీక॥ ఒరుగు తెమ్మ బలుసు మానుబ సుపునే
రేడు లవంగం కానుగ మోదుగ వెలు మోదుగ రెల
మర్రి రావి బూరుగ కొండకె యివిగుల త్వాక్కు ప్రయో
గించేది॥ సారాంశాలు మద్రాక చందన ద్వాంద్వ రాహిణి
మరభూరుహ ఖదిరాసన నింబాద్వ సారసార ప్రకీర్తితాః॥
టీక॥ మేష్టి మధుకం శ్రీగంధం రక్తచందనం కటుక
రోహిణి దేవదారువు చండ్ర నిమ్మ వేప యివిసారసా
రాలు పత్ర సారాః॥ భృంగారకాజ్ఞి జుటా.. హరివంజీరకో

బ్రితా వ్రహాసదాఘ్రీ దలవేత్తార తారవెల్ల పటోలికా। నిర్గుం
డి యత్త్ర ద్విస్సంది కలుందలి కాన యర్ధ తావుధ్రాంక వర్ని
ల వరితాలబిచేటర కింశుకాజయాంగ్ని యుండే శర్మి శార్జె
కాష్ఠి దివ్వే పునర్నవా భ్రాహిన్నకురంటు కొనంతా సహాచరి
హరి। త్రయాలక్ష్మి ద్విగతయుజం వంతి దూర్వాదాస్తు క
వాలుకా పుష్పిఖి కర్ణికాబింగా తెలంబారాస్ని పత్రసార
కాః॥ టీక॥ గుంటగలగర యులుపుచ్చుత నేలవుశిరకె
కోయిగూర యురుకొండ పుల్లి బుచ్చలి పుమ్మెత్త చెప్పు
టబ్బ చెట్టు తాకర చేతిపోట్లు వావిలి జొన్నగంటె పొన్న
గంటె గంజాయి తెల్లవుప్పి కసింద అతిత్సాభక్తి చావు
తెలంగడు జిల్లేడు పొంగు తేక్కలి నెల్లి పులిచ్చింబిలం
గలిజేరు అటికి మామిడి యుండబోత ప్రపూన్న ద్రష్టు
పు కొసర సహాదేవి విష్ణు క్రాంతం లక్ష్మి బంజి తా
మర పాల బాగ చక్ర వర్తం కోతురు భం ఉమగు
మ్మ్నరు యెలికె చెవి పుచ్చ అనగ యివి పత్రసా
రాయి। పుష్పసారాలు। పుష్పసారాస్తు చాంపేయ కే
తకా కేసిక పాటలా పున్నాగ భూర్జ వకుల మాధవీ
జాతి మల్లికా। శేఫాలి యుథికా శిగ్రు శతపత్ర పద్మ
మాః। మరాథదాంతు రసందాన్ని వర్తి త్పలజ పారయా॥
టీక॥ సంపంగె మొగలి అశోకం కలుగొట్టు పొన్న వి
రిగి ప్రేక పొగడ మాద్ధి గురు వెంద జాజి మల్లె తెల్ల
వావిలి మెల్లి మొనగ చామంతి రెల లవంగం మే
రు జాజి నందివర్ధనం కల్వ దాసనం యివి పుష్ప
సారాలు॥ ఫలసారాలు॥ ద్రాక్ష దాడిమ కర్జూరం
రంభా పనస బోంతకా తాళభల్లిక తుంగద్రు శైత్యా
తక పిర్దకా। నారంగ లాంగ లికుచా హంరదత ప్రియాడుక

సురా సౌవీర పీలవో గుంజా కర్మండు తోరణాం। వల్లీ
ఫలాం దయా శ్వాన్నే ఫలసారాః ప్రకీర్తితాః॥ టీక॥ ద్రాక్ష
దానిమ్మ ఖర్జూరం అరటి పనస మామిడి తాడి మా
రెడు నారికేళం అరిశి వెలగ నారదం మాంధీఫలం నిమ్మ
దబ్బ మేడరకి యూదకేగు సంగరేగు గులివెంద న్నాలకేగు
గుమ్మురి యివి ఫలసారాలు। బీజసారాలు॥ రక్తా
దాన్యః శాలయస్త ద్వివ మగ్ద్దద్వ శింభజాతయః యోరం
డయస్తం పున్నాగ సస్నజః క్షేత్రవర్ధకా ప్రియాడునిం
భవకుడా మునిశస్వ కరంజకా జ్యోంతిష్మతి కుబేరాక్షి
శంభనీ యుస్న చూతకాః జాతిభల్లాత తైలకల త్రిఫల
ద్రావక మయూరకా పిప్పలి మరిచా చాచి యవానద్వయ
సర్షపా కాతకారుష్కచరటా పద్మాద్ధాత్రి విభీతకా దాడిం
భకాలబదర పల్లవాన్యే ద్విజసారకాః॥ టీకా॥ యెర్రరా
జనాలు మొదలైన రాజనాలు పెసలు మొదలైన కాయధాన్య
లు యెదండద్వయం పొన్న పత్తి గచ్చ చారపప్పు వేప
పొగడ అగశమునగ కానుగ మారేడు పచ్చ బదిరీశం జను
ము మామిడి జాజికాయ యాలకులు తేర్కల పొట్ల మెం
దుగు పుత్త రేగి పిప్పళ్ళు మిరియాలు జీరకద్వయం
ఆవాలు యిండుపు గింజలు జీడిగింజలు శనగలు త్రిఫ
లాలు వండ్లరేగు దానిమ్మ విత్తనాలు యివి మొదలైనవి
బీజసారాలు। క్షీరసారాలు। త్రిఫలబిత్రక గంధీరఘా
తకా ద్విపునర్నవా బాహ్నాటకూష్మ సహ్నాన కపోట విపార
భద్ర కావరకసార్య వార్తక ఫలాకో దపరిగుకాంగ్యాక్షి
శంఖపివా... దకుందలనికా। తెల్పుకార్క మహావృక్షవ
త్రస్తుకే వరకన్యకా అనిశ్చిటీక వృశ్చాక్షి రసారాః ప్రకీ
ర్తితాః। టీక॥ తెల్ల జిల్లేడు వస చవుడు ఆకుచవుడు

తమ్మాకు మారి జిల్లేడు... ఇవి క్షీరసారాలు॥ నిర్యాస సారాః॥
స్థానేయు జన్మశ్చ టయాస దేవ ధూప తురుష్కరాః పాలాశ
శాల్మలి గుగ్గుల్వో శేష్ఠ సుదా కాదయా నింబారగ్వధ మేషాశి
కషిర్ధ భదిరాసన పాలాశభక వెరదుర్గశాల్మలి పొంగు...
తురుష్క శిగ్రు స్నేహయు క్షీరయసి దేవధూపకాః హారి
వెలందదగ్గ యారం బుష్ట బాడబిల్వ మషేనకం॥ టీక॥
మాంబి పత్రి. సజ్జరసం. మారేడు మయిసాక్షి తురు
ష్కం వేలాడుగు బూరుగు గుగ్గిలం వేపు అతివస త్రేము
రెల తెరగడు వెలగ చండ్ర వెగిస ఉప్పు వెదురు ఉం
సువ మునగ పెద్ద మాంబి పత్రి మారేడు నల్లదుమ్మ
అంబాళం.. అఘసం ఇవి మొదలైనవి నిర్యాస సారాలు.
సర్వాంగ సారాః। సర్వాంగ సారాశ్చ తథాయుధా భ్రాంగపు
టోలకా పిప్పలి మూల బ్రాహ్మి నిబు నతేచ హవ్యా వారుణ్యకా
దూర్వా ప్రసారణీ. ఖర్జూర కాంక్షైరి వత్స. దయః॥ టీక.
గుంటుగలగర కలుబంద చెతి పొట్ల పిప్పలి మూలం
నెలవేము గ్రంథి తగరం తెక్కల పొట్ల శెవ్వాం అద్ద
రసం దూర్వాలు గొత్తిమగోరు పల్లబచ్చలి ఫలబంద
లం పశ్మాటుకం ఇవి సర్వాంగ సారాలు. కందమూలైశ్చ
మూల. దారు త్వగ్భ్యాంచ సారతః పత్రైః పుష్పైః ఫలైశ్చైవ
క్షీర కాష్ఠైరితి క్షీరకైస్తథా నిర్యాసైరపి సర్వాంగైః సారవం
తిచ భూయసా తత్రతద్గోప కమున క్రియాసిద్ధి విశే
షతః॥ యథా నిష్పావక్లేష విద్యాత్ శ్రేష్ఠ నిశా. బతే॥ టీక॥
దుంపలు వేండ్లు పట్టకులు తోళ్లు సార ద్రవ్యాలు ఆకులు
పుష్పాలు ఫలాలు విత్తులు కాష్ఠాలు నిర్యాసాలు స
ర్వాంగ సారాలు.. ఔషధాలు తమతమ వర్గాలందున
ఇన రోగాలకు మానుపునా. క్రియావిశేషం గలదని

మెరిగేది. ఆరోగ్యశాలలక్షణము వహ గృహతాద్వా రోగ్యేశా
లాయాశ్లాఘ్యే సంభారసంపదే సుధానురూపసదావః
వ్యాజస్థమను చోదితం జ్వరాంప కేవల మాంపుగ్దు రజ్జే
పిరనుభాషితం కింపైరను భిగమ్యాంచ మూష్మైక్షు
చ తేష్పద్దైః॥ కిక్కషావన జ్వాసంభిన్న స్థామే త్సరవా
షధం॥ టీక॥ ప్రసిద్ధాలైన ఔషధాలు సమూహాలను శు
ద్ధాలైన భాండములయందునుంచేది. నీళ్లు దడవ కుండాను
చమ్మగిల కుండాను పొంగిపోర కుండాను అగ్నిచేర కుం
డాను ధూళిగప్ప కుండాను పురుగులు చేర కుండాను
వెలికలు పట్టకుండాను చలిపురుగులు పట్టకుండాను
ఆ ఔషధం ఉంచి సురక్షగా పదిలంచేసేది. ఆరోగ్య
శాలలక్షణం లక్ష్యతాం॥ అథ సాధారణే సుభిక్షే దోషధి విధి
కేవయు నదీవనాద్రుణా నాతిదూరే నిరామయే ప్రాగుదా
గ్ధ అనేకభాగే ప్రశస్తావాస్తు విస్తరైః గుప్తాం ప్రాగ్వోక్త
రద్వారం గంధపుష్పోపహారితే సమాం నిహతే సర్వత్ర
నివాతమైకదేశకతం సర్వోపకరణైర్యుక్తం సమ్యద్ధిమ్మతాం
శుభాం ఆరోగ్యశాలాం కుర్వాత నిర్వాత నిర్జనస్తే బలిక్రియాం।
టీక. సాధారణదేశమందును పెక్కు విధాలైన వృక్షాలు
తీగలు చెట్లు ప్రదేశమందు పర్వతాలు అడవులు సమీ
పమైన చోటను రోగాలు లేని తూర్పుదిక్కున గాని ఉత్త
రపుదిక్కున గాని ఈశాన్యభాగాననుగాని వాస్తు విస్తారం
గాను తూర్పు వాకిలి గాను ఆరోగ్యశాల కట్టేది. గాలిచేర
కుండాను సమము గట్టి గవాక్షాలు ద్వారాలు. గంధపుష్పా
త అక్షత ధూపదీపాలచేత అలంకారం చేసేది. ఖిల్వాలు
మొదలైన ఉపకరణాలు పెట్టేది. మంచివారు అమృత
హస్తులైన వైద్యులతో వారికి పూజవిధులు చేసేది. వారికి

మనస్సు సంతోషం పెట్టి ఆరోగ్యశాలను వారికి వుంచేది.
ఆరోగ్యశాలయందు దేవతాస్థాపనవిధి వుద్యే 'సంస్థా
పయేత్తత్ర బ్రహ్మాణం స్తంభం తత్ర యామయం చతుర
శ్రీమదోమయే షట్కోణం చిత్రమగ్రజం సెల్పశాస్త్ర
వినిర్దిష్టం బ్రహ్మవిష్ణుశివాత్మకం. తదగ్రే తు మహా
పద్మం షోడశం స్వరకే. తం తన్మధ్యే పరమాత్మా...
మృత మచ్యుతం. నియత్ర మాత్రం సర్వేషాం విద్యా
విద్యాంతవిత్తమై: బ్రహ్మణాం ముత్తతేమర్యే పద్మ
వర్ణం చతుర్ముఖం దక్షిణ సూత్రకారంభ దివ్యమా
నాం. తేజనం శ్రీవత్స కౌస్తుభోదీప్త... హయుచ్చ ద
క్షిణే గరుడంచ విహగేంద్రం త్రినేత్రంఘటి భూష
ణం వామదక్షిణ హస్తాభ్యాం సుధావత్పాసి ధారిణాం.
అభానువింగ మానాభిసితమాక్తవుంగళ... ర్షనిల
మరణాం అస్త్రహా.. తేషుచ అస్యో నాపశ్చ మే భాగే
సర్వాభరణ భూషితా మేక సింహాసనారూఢై వృభయా
శోభవితినౌ ప్రసన్నోభయ హస్తాభ్యాం వామ పుష్కర
మాలినం దాతియా పుష్పకంపాకౌ జటామకుటదా
రిణా ఆయుర్వేదప్రణేతరా మాత్రయం తస్య దక్షిణే
వామేచ దస్వాంత రిధత్వాం వరదం వికదాంబరం అశ్వ
తౌపూర్ణ సంవర్ణం తమంచలలస్త్రైరు వక్షుర్వితల్పే కర
ణాం మృతసంజీవనీ పూర్వద్వార దేశగణా దేశం దుర్గా
శశి చివాకరౌ సర్వోచార్యై వేదోక్తై: సర్వానేతాం సమ
ర్చయేత్ " టీక ". ఆరోగ్యశాలలయందును మంత్రమూర్తి
మూర్త్యాత్మకమైన కుంభం నిలిపేది. ఆకుంభానకు
పైటాను నలుచదరం పలకలుగాను వుంచేది. ఆమీద
అరుపేలకలుగాను ఆమీద త్రిమూర్తి ఆత్మకంగాను

నిలిపేది. ఆకుంభం మీను షోడశదళాపులుగాను ఆకా
రాలు చేసేది. ఆకమలనడుమను పరమాత్మంబైన
అచ్యుతుని కమలమందు నిలిపేది. ఆస్తంభానకు వు
త్తరానను పద్మవర్ణం వల్ల చతుర్ముఖుని నిలిపేది. ఆ
స్తంభానకు దక్షిణ ప్రజాపతి పేరదైన సూత్రకారులను
శ్రీమహాలక్ష్మితో కూడిన విష్ణువును నిలిపేది సకలమైన
వుపచారాలున్ను వేదోక్తంగాను పూజ చేయవలెను.
వూర్ధ్వశ్వాసకు. దురాలభా ఖ. ద్రాక్ష శృంగివస్యాప
చూర్ణమో: మధునప్యయుతో లేహ్యం తచ్ఛ్రుర్ధ్వశ్వా
సకాసనుత్. టీక. దూలగుడి వేళ్లు చెక్క పిప్పళ్లు ద్రాక్ష
కర్కాటకశృంగి వస యివి ప్రత్యేకం నాలుగేసి మాడ్లమెత్తు
చూర్ణించేసి తేనెతోను గచ్చుతాయంత వుండలుచేసి పేరిన
నేతితో తినేది. వూర్ధ్వశ్వాస మానును. శ్వాసకాసలకు
చూర్ణం. దేవదారు నికారాస్నా త్రిఫలాయోపచిత్రకై:
విశంగశితా తుల్యం తచ్చూర్ణం శ్వాసకాసనుతే. టీక.
దేవదారు మానుపసుపు దుంపరాస్నా కరకతాడి వుసి
రికెలు శొంఠి పిప్పిలి మిరియాలు చిత్రమూలం విశంగసా
రాలు యివి ప్రత్యేకం నాల్గు మాడల ధర ఇవెపెత్తు చూర్ణా
లుచేసి వడియంబోసేది. ఈ చూర్ణానకు సమం పంచ
దార పెట్టుక సేవించేది. వూర్ధ్వశ్వాస మానును. దుష్టవా
తాదయాన్యార్ధం నిర్వాహరవిహారతం. కుర్వంతి పంచ
దాగుల్మం కోష్టాంతే గ్రంథిరూపిణాం. టీక. విద్వాహార
విహారముల్లా వాతపైత్యశ్లేష్మాలు ప్రకోపియ్యాను యిందును
భేదాలైన గుల్మములను బుట్టించును. పేగునడుమను
గ్రంథిరూపాలైన గుల్మలంబుట్టెను. పిండస్థానం పార్శ్వే
హృన్నాభి వస్త్రయ: సకోష్ణైస్తై: వృద్ధ్యాంద్వ సంస్థాతై:

కేచిదష్టధా। గుల్మాలకు స్థానాలు అయిదు భేదాలు
ఎనిమిది. టీక. హృదయం బొడ్డు క్రింది కడుపు గు
ల్మాలు మూడు ద్వంద్వజములు మూడు మూడింటివల్లను
ఒకటి అకంతకం ఒకటి కూడాను ఎనిమిది భేదాలు।
అరుచు ఛర్ది పుట్టును హానాహార్నా. వాతత్వం సర్వగు
ల్మస్య లక్షణం॥ టీక. గుల్మ వ్యాధులు శుద్ధం విడువక
అరుచు కడుపు పుబ్బుచు పేగులు కూతలు అగ్ని
మాంద్యం ఉదీర్ణవాతం ఇన్ని గుణాలున్ను అన్ని గుల్మా
లకున్ను కలదు॥ పంచ భూతాత్మకో దేవ త్రివిష సప్త
ధాతుకం త్రిగుణోస్మి కవి కృతం అనేకమలసంచయః
షడ్భావ త్సంగ భాందేహే శ్యాంగుళీ భిరుదాహృతో నాత్ర
ధాతుర్వక్తుం ధర్మ్య వాయాంకురు సన్నిధః॥ అథ సర్వంచ
నాడీనాం హంసమత్స్య మణిష్టితా లఘునావర్జ్యం॥ అను
పానం హోమం వార్షి యమునా ధూమభా......। ఉష్ణ
ప్రాయోమ। భయదుఃఖితః కామక్రోధ జ్వరం తీవ్రం
వర్జయేల్లంఘనం బుధః। వక్షస్స్థలాలు। ఇత్యై శాంతి
లలాటేవ మూర్ధ్ని తర్జ్జ మూలమో పాదయేంరపితో
పైదార్ దహో స్త్రీహ శలాక మో। జ్వర చర్యలు। వాతా
హం సప్తరాత్రేణ పిత్తస్తో దశరాత్రతః శ్లేష్మతో ద్వా
దశాదీనాం ద్వంద్వజే షోడశేదినే। అతిసార రోగం। శతం
సమాదాయ హరీతకీనాం అమ్లవానాలే దశవాసరాణి ని
దాయ.. స్వేదవస్త్ర, చేలనా పునః పునః కాంజలి మర్దయితాః
తతో విభాగా ప్రతిభజ్య బీజాన్ శ్యాతత్క్షస్యాతాంశే ...షు
చెవివేధాయ చతుర్థభాగం లవణంతదైవ మాంత్రకష్టా
తత్క్రమక్షే నై జీర్ణాతి మందవహ్నే కరాకణాం మాలహ
తాళ చేక్షిప్తం కర్షార్ధమాతం అర్ధఫల ప్రమాణై చూర్ణితస్య

తం ప్రాపణామానే బంధం దివ్యం ఫలాంకైన చనాగకేశ
జంభీరనీరై మదభిద్ర మాత్రై విలోళ్య చూర్ణం ఘటు
కాంతాంతా సాంద్రావరిప్లాప్య విషాగ్నిఖండాన్ విభావ
యేతాఅభ్ర కహరీనాంతా ద్విత్రాదివస్మైతి దివపూర్వభాగే
ప్రాగ్భుక్తి ముధ్యే త్తర భుక్తం కంచ గుర్జాక ఫల్లిం హృగు
ధావ యోంగ్ని మందస్య ధరద్య ముఖక్షు వేపేషు తాసచ్ఛ
ర్శసచ్ఛ హృద్ధావయోంచ విషూచి మాంద్య ప్ర
హంతాసదేషు అన్నద్వేషి పాండు సదావృష్టి తేష్వం
సూక్రేషు సర్వేషు చదనకేష్టు దేశకంచ మాసంచ
యుధా నరాణాం సర్వజ్వరాం హంతిచ సర్వరోగాన్
భుక్త్వాం జ్వరాం యాతి తథాతి భుక్తాం భుక్తిస్తథాంచా
పునరాతి నాతి హరీతకీ భావనేయం జయంత్యోను
విశేషః. కి. వంటి తిటుకు. కుమారీ సైంధవం తేహ్యం
మష్టం తెలంగాణ హం భవేత్। సైంధవేన సమం మంది
స్వాస్ప్లైహ స్యాం త్వనాయికా॥ గుల రామబాణం। ద్విశ్వా
రం పంచలవణం హింగుకొంత్రేవ జీరకం పచాంమరిచ
యుక్తాక్తు లశునంచకజ్ఞోస్వయం బంచాతూరం తు
తక్రాస్యమ్నం మర్దయే మాతులుంగక్రైః నిష్కమాత్రం
వటికాంత తైలమేరండ సంయుతం ...కేస్వరసాంపి
అతశ్నే ... షట్టిదక్తైః పిబేత్ గుల్మ శూలమదావర్తం
పక్షశూలం సుదారుణం మూత్రలా యోని శూలంచ ప్రద
రం చాంత్ర. ధికం నాశమేద్వాతబంహంనాస్ ద్వాతిసాస్
ద్రామభా. కం. టీక. సద్యాక్షారం యవక్షారం కల్లుప్పు
సైంధవ లవణం కాచలవణం బిడాలవణం సౌవర్చలవ
ణం ఇంగువ కొంత్ర జీలకర్ర వ సమిరియాలు గచ్చ
కాయ పప్పు వెల్లుల్లి పిప్పళ్లు ఇవి సమభాగం।

కుట్టుకు. సురతరు కృతమాలా వ్యాలదర్వీక వాలస్య వస
ఫలగుటికా. ర్ద్వాంక గోరి విశాలః సముద్ధృత సతిక్తకాః
సేద్ధ్యవానాది భక్తాని పశుపతి శివ చూర్ణం సర్వాకల్పం
నిహంతి. మొట్టు కుట్టుకు. అప్పుడే కాల్చిన ... ఖీకంతోను
ఉదుం పొంగం తోను వెల్లుల్లి మొద్ద ఖీకంతోను కితాయా
లున్ను పావు శేరు నూనెతో కలిపి త్రాగితే మానును.
ఘృతం చప్పిడి యిగిరకె తినేది. యష్టిమధుకం ఆవు
నేతిని నూరి నాకిస్తేను ప్రసూతి అవును. పుత్ర్పుహాల్చికి.
కేడు నాను బాలవేరు నున్ను - విరపగింజలున్ను - వెల్లుల్లి
పాయలున్ను కలిపి బాగా మెత్తంగా నూరి పుత్ర్పు పుంటికి యివాడు
పట్టిస్తేను మానును. మొక్కు పెడిర నందుకు. దానిమ్మ
పువ్వులు గరికె రసం వేలకులు పంచదార అన్నిన్ని నూరి
బట్టలోబెట్టి ముక్కులో పిడిస్తేను మానును. జ్వర
ప్రమాణాలు. జ్వరాదౌత్రి దినం బాల జ్వర మధ్యేచ
యవ్వనం. జ్వరాంతే త్రిదినం వృద్ధా నవజ్వర ముదా
హృతం... ధీ భూనవ చూర్ణం. మేకాంశ రుచకా వృద్భే
మరిచతా క్షుం ధ్వాత్రయా జీరకా చతార్ధ్యేయ వాని
కాత్సలవణా భాగ స్తథా నవ్యే ..... ర్తం శింహాద్ భూంభు
జైనకధితా తన్త్రేణా సంసేవ్యతాం శూలంనాహా విషూచికా
క్రిమహారం గినాంసదా కోష్ఠద వచనాగారం తపాప్రా
దక్షిణే భాగే సక్షీప కరుణాం నిహంతంబహు వాతయు
ద్రం విశ్వావశ్యా జనకేంబితం. సత్యామోహ ....
టీక. ఆరోగ్యకాలకు ఆగ్నేయభాగానను సకలోప
కరణాలున్ను ఉంచేది. యీ ఔషధాలు కొనవచ్చేటు
ట్టుగాను గయాక్షేత్రలు విద్వాంసులు వైద్యులు నడువు
ఆదేటటుగా ఆరోగ్యకాల గట్టేది. తత్రౌషధి యధా

మోగ మాత్రాయాంచ ప్రక. మేత్. టీక. ఆవచనాగా
రవలంధమను మెలుసన మోంగాలు గూడమను అటు
వతెను మాత్రప్రమాణాలు మెంతి ఔషధం చేయవ
లెను. తక్షిరంత దనం పద్యా వనతికాం. ...leaves missing (10)
విరతాదికం నిర్వాపురస పుర్వాహం క్షుద్రా స్నేహోది
కోద్భూతం సాముద్రవేతు ద్వ్యసు ద్వాం నిరామేతం స
సక్తాక్షతే సామద్రవ్యాలు నిరామద్రవ్యాలు అనం
గాను... భేదాలు నీళ్లు మాత్రం కలయివి మొదటైనవి
సామ. ద్రవ్యాలు రసం కషాయం తేనె తైలం యివి మొద
టైనవి తా. ద్రవ్యాలు. సామద్రవ్యాలు. ఇవి నచూటును
ఉన్నమది ప్రయోగించేది. ప్రస్థ భేదం ....షోడశ ఫలం
ద్రవ్యాస్త్వాదౌ రసేతథా క్షుద్రం సర్పిష తైలంచ ప్ర
స్థం తైలం భవేత్ ..... ద్రవస్యాచ ద్రవ్యాసకున్ను
కషాయానకున్ను ...ఫలాన కుంభాన చెప్పేది. తేనె నె
య్యి నూనె యివి యిరవై ఫలాల కుంభాన కు చెప్పేది.
పెటు క్రమాన శాస్త్రాలుండు నిరామద్రవ్యాలుకు ఫలాది
కాలు.... చెవిపోటికి. యింగువ కలిపి కాచి చెవిలో బోస్తే
ను పోటు మానును. వ్రాఘ్ని వేరున్ను కొంత్ని తమల
పాకు రసమున్ను వెచ్చచేసి చెవిలో బోయ్యను చెవి
చెవి మానును. . దాంత్రం. పంచ జిల్లేడాకు అల్లం
నీరుల్లి గోవు పంచితం యిందులరసాలు సమాంశాలు
యిందుకు సమం నూనె బోసి పాకంగాను వండేది.
ఇచ్చిన మాత్రం చెవిలోబోయ్యను చెవిపే చెవి మానును.
వెక్కిళ్ళుకు. మారెడువేరగింజ పిప్పలిన్ని నస్యంకాదు
ను ఇనీ వెక్కిళ్ళు మానును... మునగ వేరు కలిబోసి
గంధం తేసి నస్యం కాయను వెక్కిళ్ళు మానును. దగ్గుకు.

ముళ్ల పల్లరసంనగ ఇది సగంగా కాచి అందులో కట్టె
మందులు కొంత పిప్పలి మిరియాలు చూర్ణం కరకతోడి
వృశికెల చూర్ణం పంచదార్ని నెయ్యి తప్పేలు ఆ
మిదం తప్పేలు వేశికాచి లేహ్యం పాకంగాచేశి పెద్ద
వారికి వృశికాయం తోను పిల్లలకు పాకంతోను ఈ
రీతిని యిస్తేను యెటువంటి దగ్గైనా మానును॥ కర్పూర
చూర్ణే సమ్మిశ్రితేన సనారికేళం సమ్మిశ్రితం తంతే పుటేన
దత్వాద్వి పచల్లి గూని వల్లప్రమాణం శిలయా సమేతం
క్షీరానుపానం ప్రభజే నరాణాం సహస్రంయోని వరసంగ
మాంచ స్తంభంచ మోహంచ ఘర్షంచ కుర్యాత్॥ గంట
గలకర విత్తులు ఉద్ది బూసర విత్తులు గంజాయి విత్తులు
మినుములు చంగల్వకోష్టు యాలకులు పైడి వుమ్మెత్త
విత్తులు లవంగపు చెక్క జాజికాయ కర్పూరం ఇవిస
మాంశాలు చూర్ణంచేశి నారికేళపు కాయం జిగి చిరవ
న్ను ఇచ్చి పూరం పెట్టేది. మారింది తేసి ఆకాయగంజు
హనుంగాను రెండు మాడ్ల ధరణిమెత్తేకి వుంచలు చేసేది.
ఇందుకు ప్రయోగం పంచదారన్ను పాలున్ను కలిపితే
నేది. పారదం టంకణం గంధం విషం తింధుక బీజకం సైం
ధవం గ్రంథికం హింగు కమభాగం విచూర్ణయేత్. దోలా
యంత్రే పచేద్యామం కోలవిత్తేన మర్దితం గుంజామా
త్రం ప్రదాతవ్యం సర్వేషాం సన్నిపాతకే నిహంతి తక్ష
ణాశీఘ్రం రసోయం...యమం॥ టీక॥ పాదరసం వెలిగారం
గంధకం ముశిడి విత్తులు సైంధవలవణం చిత్రమూలం
ఇవి సమాంశాలు చూర్ణముగాను మర్దించి వేకనాటు
దోలాయంత్రానను వండి పంది చేదున మర్దించి గురువిం
ద గింజలంతేసి అనుపాన విశేషాలను ఇస్తేను సన్నిపాతాలు మానును॥

గుంజామాత్రం ప్రయత్నతః శంకరస్వామినా ప్రోక్తే శ్రే
యం శీతజ్వరం హరేత్ యారప్రకథితం పూర్ణం నామేయం
శీతభంజనం॥ టీక॥ మైలతుత్థం పాలతుత్థ మిరియాలు
రసము మెల్లిపాషాణం కొంత సమాంశాలు కాకరాకురసాన
మర్దించి మూషంబెట్టి కోకమన్ను బిళ్ళ కట్టుకట్లు పుటం
వేశి సాంగశీతలానం తీసి మానుచేతి కట్టు వాశి మర్దించి
గుంజామాత్రం శర్కర అనుపానంబెట్టి ఇస్తేను శీతజ్వరా
లు మానును. పత్యం పెసరు గంజి తాగేది. విష్ణుక్రాంత
ము సహదేవి కొంత నేలవేము గుడిపాలవేళ్ళు ఇవి
సమాంశాలు గూడిచలుకు భాగవ శేషంగా కషాయం పెట్టి
పిప్పలి ప్రతిపాకం పెట్టి ఇస్తేను శీతజ్వర అహంత
జ్వరాలు మానును. శీతకజాంకుశం. యేకభాగం శుద్ధ
రసం ద్విభాగం వత్సనాభకం మయూర తుత్థ త్రిభాగం
చతుర్భాగంచ కర్పూరి పున్నత్ర ద్రవితై ర్ద్రవ్యం దోలాయాం
ప్రహరం పచేత్ తంనితాత్ చూర్ణితం క్రతాత్ గుంజామా
త్రం ప్రదాపయేత్ శీతజ్వర నిహంతాత్. రసః శీతగజాం
కుశః॥ టీక॥ శుద్ధరసం వొకపాలు నాభి రెండుపాళ్లు, మైలు
త్తం కర్పూరము మూడుపాళ్లు, కర్పూరి నాల్గుపాళ్లు ఇవి వుమ్మె
త్తాకు రసానను మర్దించి దోలాయంత్రానను ఒకజాము
వండి తీసి చూర్ణముగానూరి గుంజామాత్రం జీలక
ర్ర తోను ఇస్తేను శీతజ్వరాలు మానును. శీతభంజరసము.
ద్విశుద్ధం మరిచం సూతం మెల్లిపాషాణ నాగరం తారవల్లి
రసైర్మర్ద్యం కుక్కుటీ పుటపాచితం మచ్ఛువిత్తే తతోభావ్యం॥
పెన్నేరుదుంప కొబ్బివిత్తులు ఇవి పచ్చిదెబ్బి నూరి దుప్పు
చూర్ణంచేసి యీరెండున్ను సమాంశాలు వీటికి సమంపం
చదార పెట్టుకునేది. ఇదినెయ్యి కాగంగాను కట్టేది. పాక్షేను

దంచి వుశిరికాయంత ముద్దలు చేసేది. పూటకు వకటికి వకటి
సేవించేది. ౪౦ దినాలు పాలు వంటకము మన్ను సేవించేది.
శుక్ల స్తంభనానికి. ఆలివబియ్యం పలమేడు దూరవేం ఉబ్బి
చూర్ణంచేసి బెల్లం పలమేడు వేసి కలియదంచి మం
డ్రాడల చిగుళ్లనెబట్టువేసి యీ మూండు దోసిలాలు మన్ను
గోలవేసి తెస్స మర్థించి కుండలో బోసి వలశనప్పుడు
పటి మట్టు రెండు గడియలు గద్దనంగాను యీ మందు
ఒకసారి తినేది. పాలు వంటకము మన్ను తినేది. ధ్వజమే
హా స్తంభన. భ్రంగేందు వల్లి విజాచలింగీ కృష్ణంచ
యాలకనకంచ బీజం. తక్కుత్ర బాజి ఫలసార కంచ. శూలా
తిసారం. తెల్ల పుప్పి ఆకు ఉత్తియాలు యులకొమ్ము కొంది
వెల్లుల్లి యింగువ యివి సమాంశాలు గూరిచి కషాయం బెట్టి
యిచ్చిన శూలల మానును. జ్వర పత్యాలు. అన్నదా
పంచరాత్రంచ దశరాత్రంచ పాయసం ఘృతపిష్టయింక
త్యాయాం. క్షీమాంశే నజర్వతే. అన్న సప్తదినే స్త్రావ్యం
రసా సప్తస్వా రక్తమో రప్త సప్త దినం మాంసం మాంసాస
ప్త స్వా మెదస్వమో మేధ సప్తదినే హాస్థి హాస్థి సప్త మజ్జమో
మజ్జ సప్త దినే శుక్లం యిత్యేతే సప్త ధాతుకం. జ్వరాదు
లకు అనుపానం జీరకం త్రికటుకచూర్ణం నిర్గుండి వహ్ని
శృంగరాటక వకాకు బూచి శిగ్రుత్వాతే నాగవల్లీ ద్రజాచా
శక్కెరా తులశిచాధ లవంగంలశు నంభనం మేతేషావు
నుపానంచ జ్వరాణాం తే భిషక్. వ్యాఘ్ర చర్మాంబర
ధర శూలపాణే త్రిలోచనా గంగాధర మహాదేవ మే
ణాం కంధర యూర్వరః. అతివుధ్యాంతర హితేం విశ్వేశూ
ప జగద్గురో యిదం ప్రశ్న మహాదేవ ఆ. తివాక్యే మబ్రు
హితే. మర్త్యలో కేషు మానుష్యే బహుసంపద మేపచా

బాలయువ్వన కాలేన పాండురోగంచ పైత్యం కింఫాపే
ఫలసారణీయం వదమేనుగ్రహాయది పార్వతీ వచనం
శ్రుత్వా శంకర సమభాషితం శృణు. ప్రవక్ష్యామి పూర్వ
పాపాను సంభవం మధ్యాంధో పాపకర్మాణి మాంతులాంపత్ని
మోహితం కృచిత్కాల గతేంచైవ కాలపాశ బశంగతః యా
తాన దేహదారేణా . కృత్వా జన్మజన్మని పిత్రుమాంసంరతా
ద్యాంచ అశీత ప్రవనానిచ నరకేషు మహా సావ్నాం పైత్య
పాండురంచ దారుణం జ్వరం దారుణా సంతాపం మయూర్ఛా
సర్వాంగ శోభకం అనలం హాన్రిది మద్ధాస్యం వివర్ణదాతు
నాశనం నిస్సత్వా సర్వహీనత్వం జిహ్వాకం టునిచద్రవం శ్వాస
శ్లేష్మ సమాయుక్తం మారుతేం మోహమద్భవం సర్వాంగ
దర్ప కంఠూనాం జిహ్వా పదనతిక్తకం వృగ్ధారం వమనంబా
లాం శిరోభ్రమ జాఫైత్యకం అతిసారంచ మదాగ్ని సు
నేత్రరక్త హీనకం మూత్రం రక్తంచ వర్ణన సర్వాంగం
హరిద్ర సావర్ణకం మలబద్ధం మహా ఘోరం పైత్యపాం
డుక్ష లక్షణం భక్త్వా పంచ జన్మాని పీడితం నిత్యయుః
ఖతేం తఛాంతి జ్ఞానకర్తవ్యం విష్ణు పూజా మనోత్సవం
మహాభిషేక విభూసక్తిం పంచాక్షరీ స్మరంవిచా మమ
బింభం విష్ణు బింభం మమాలయం నిర్మితానిచ హోమం
చవిధియుక్తంచ దానంచ విధి పూర్వకం మహిషికన్యాదా
నం దాసిదానంసు వేదిని పారధంబాగ దానంచ ఆలింగం
లింగ దానకం గ్రహదానం అశ్వదానం అయుర్వాధివిధియు
క్తే విప్రాణాం దానపాత్రంచ కులశీలద్విజోత్తమైః ఘృతా
సె వౌషధం సేవ్యం శుదర్శన రసాయనం త్రివ్యాధిద్రావకం
నిత్యం మండూరం లోహనామకం గజకర్ణాక్ష్య చూర్ణ
బింబాది తైహ్వా ముత్తమం లక్ష్మీనారాయణం చూర్ణం తై

లవిక్వసుందరం తథా। కైవలే బుద్ధిమాంలంకే। కైవలే
భేదితాన్నం తథా। పైత్త్యపాండు మహోదారం। నాశయే నాత్ర
సంశయః। లవకోపకార కార్థాయ శంకరేగిరి వుభ్రవీత్॥
షత్వ్రాం॥ పురాణాతం చెలంబాన్న। గోవక్త్రం నవనీతకం।
ఆర్ద్రకం జీరకంచైవ। తింత్రిణి త్రిఫలం తథా। బాల్యాకం శాకేన
బాకం కపిత్థంచ పటోలికం। ముస్తయబాంప్రాం రసశోంథంచ।
మరీచం పిత్తుచం తథా। వేంధునాథంచ తాంబూలం। ద్రా
క్షాఫల సుశీలితం। పైత్త్యపాండు హతం ద్రవ్యం కర్త్యవ
ముని కల్పితం। ఆనంద నిలయాయ నమః। జ్ఞానానంద
మయం దేవం। నిర్మల స్ఫటికాకృతి। ఆధారం సకల విద్యానాం
హయగ్రీవా ముపాస్మహే। ఉష్ణం బు క్షార లవణైః। కటుభిః
పిత్త దూష ణాత్। యకృత్ప్లీహ్ర తం రక్తం ఊర్ధ్వే శాధ
ప్రవర్తతే। ఊర్ధ్వనాశ్వ కర్ణాక్షి। రథోమేఢ్ర గుదైరపి
ఊర్ధ్వ సాధ్య ము దీర్యాప్య। ము సాధ్యము భయానవం॥టీక॥
వేడి నీళ్లు గానేటికి వల్లనున్ను క్షారాలు గానేటికి వల్లనున్ను
లవణాలు గానేటికి వల్లనున్ను కారాలు గానేటికి వల్లనున్ను
పిత్త దూష్యమైన హృత్రతమైన పిత్తము మీదకెగసును।
ముక్కుననూ నోటను చెవులను రక్తం వెడలును। కిందను
మెత్రము నందున్ను గుద ప్రదేశమందున్ను రక్తం వెడలును।
మీదై ప్రసరించినా వెగయానును కింద రక్తం వెడలేది వెడ
ప్పు కుగానే మానదు। మీద నున్ను కింద నున్ను రక్తంవె
డలేది అసాధ్యము నంబుడును। శర్కరామధు సంయుక్తం
కేవలం వా శృతం పిబేత్। వృష సద్యోజ యు ష్మ్రసం రహా
స్వం మిద మౌషధం॥టీక॥ శర్కర తేనె కలుపుకునేది।
తేదా అడ్డసరం పిట్టు బెట్టి అరసంబిను చెక్కెర తేనె
పెట్టు కొంటేను రక్తపైత్త్యం మానును॥ వటప్రరోహా

శృంగాణ్యే ద్రాక్షాకాశ్మీర్యవేవచ। పిత్తై సితకషాయస్తు
శర్కరా మధు సంయుతం॥ టీక। మఱ్ఱి కొనలు కర్కటక
శృంగి ద్రాక్ష పండు ఖర్జూర పట్లు యివి కషాయంగాచి
చల్లార్చి తేనె చక్కెర ప్రతిపాకం పెట్టుకొంటేను రక్త
పిత్తం ప్రమేహాలు మానును। ద్రాక్షా ఖర్జూరయోకల్కం
స్త్రీరేణామె వనీక్షియా। క్షాథక్షే చందనోశీర శారిబాణాం
బు సాధితం। రక్తపిత్త నిహం తృష్ణకు। వ్రార్ధ్వగం బాప్పదో
మఖం॥ టీక॥ ద్రాక్షపండ్లు ఖర్జూరం యివి ఆవుపాలను
కల్కంగా నూరి యిస్తేను రక్తపిత్తం మానును। తేదా శ్రీగంధం
వట్టివేళ్లు సుగంధి పాలవేళ్లు యివిన్ని మెదలి మందులున్ను
కషాయంగాచి యిస్తేను మీదానుకిందాను రక్తంవెళ్లేది మా
నును॥ త్రిజాతకం చార్థ కర్షం పిప్పల్యార్థ పలంశితా।
ద్రాక్షా మధు ఖర్జూర పలాశంక్లక్ష్ణ చూర్ణితం। మధు
నాగుళికా ఘ్నంతి తాస్యాత్ పిత్తకోశితం। కాసశ్వాసారుచి
చర్ది హృద్యామూర్ఛాత్ మదభ్రమాన్। క్షీణక్షయ స్వరభ్రం
శప్లీహా శోపాఢ్యమారుతాన్। రక్తనిష్ఠీవహృత్పార్శ్వరు
క్పిపాసం జ్వరానపి॥ టీక॥ లవంగం లవంగపత్రి లవంగ
చెక్క యివి అర్ధ కర్షం పిప్పళ్లు అరపలిమెడు చెక్కెర ద్రా
క్ష పట్లు యష్టిమధుకం ఖర్జూరం యివి ప్రత్యేకం పలి
మెడేసి చూర్ణించేసి వస్త్రగాళితంచేసి తేనెతోసి కలిపి
పెద్దరేగుగాయలంతేసి గుళికలు చేసికొంటేను వీర్యవ
ర్ధనమౌను। రక్తపిత్తం మానును। శ్వాసకోశాలు అరోచక
ము వాంతివచ్చేది పెక్కులు వచ్చేది మూర్ఛ వచ్చేది పిత్త
భ్రమణం క్షయమై చిక్కి వుండేది శ స్వరభంగం ప్లీహా
రోగం కోపలు వాతరోగాలు రక్తం వుమివేసేది రొమ్మున్ను
ప్రక్కలున్ను నొచ్చేది కన్నులు నొచ్చేది పిత్తాదిక్యమైనద్వారాలు

యివి మానును॥ చందనోత్పల సిరకుష్టాబ్ధ ధాత్రీచోత్పల
చోరకం। మధూరక పుష్పం మధుకం ద్రాక్షా ఖర్జూర పిక్ష్వ
కం। శాలిభాగపాద పద్మాని గళూచిర జనీతథా। చూర్ణీకృత్వా వి
తొ తుల్యాం పానమేళిక వారిణి। రక్తపిత్తం శిరోదాహం శిరో
భ్రమణం మూర్ఛనం। శర్కరాంచ ప్రమేహాంచ నాశయేత్ పిత్త
జంజ్వరం॥ టీక॥ శ్రీగంధం వట్టివేళ్లు చెంగలికోష్టు తుంగ
గడ్డలు నెల్లిపప్పు కలువగడ్డలు కచోరం యిప్పపువ్వు
యష్టిమధుకం ద్రాక్షపండ్లు ఖర్జూరం కటుకరోహిణి
సుగంధి పాలవేళ్లు అగలుశొంఠి తామరగడ్డలు తిప్పతీగె
పసుపు యివి సమభాగం చూర్ణంచేసి యీచూర్ణం సమం
చక్కెర కలుపుకొని దినములు వుండేసి మాడలమె
త్తు చూర్ణం చన్నీళ్లతో గొంటేను రక్తపైత్యం మానును॥
శిరోదాహం శిరోభ్రమణం మూర్ఛ వచ్చుట అక్షిరోగాలు
ప్ర.లు పిత్తాదికృతమైన జ్వరాలు మానును॥ ముద్గాది
ఘృతం. ముద్గాక శాలిజాంగ ఖకార సాః। పక్వం తోయాన్ద
పత్తా.। పటోలం తండులియ్యకం। ద్రాక్షాదాడిమఖ
ర్జూర ధాత్రీఫల ఘృతం మధు। ప్రదక్షేద్రక్త పిత్తేచ
పత్యవర్గ ముఖా హ్యయం। కాస శ్వాస జ్వరఃఛర్ది తృష్ణా
తిసార శోషినాం। అసాధ్యా క్షయజః కాసః క్షీణానాం దేహినా
శనః॥ టీక॥ దగ్గు గలుగుట వుబ్బసంగలుగుట జ్వరంవచ్చు
ట వాంతి వచ్చుట దప్పిగలుగుట అతిసారం పుట్టుట
శోషించుట యీలక్షణాలు గలది క్షయకాస అనిమెరిగేది।
అటుర్ష కరసి మధు సంయుక్తం। వ్యోష సైంధవ రజఃపరి
మిశ్రం। శ్వాస కాస వినిహంతి నరాణాం వేషబృంద మివ
మారుతవేగ॥ టీక॥ అడ్డసరపు ఆకురసం తేనెశొంఠి
పిప్పలి మిరియాలు సైంధవలవణం చూర్ణంచేసివేసి

తెచ్చినేసిన శ్వాస కాసలు మానును॥ గళూచి కంటకా
రి భార్గీ వృథక్ పళ ఫల ద్రవే। ప్రస్థం శిద్ధం ఘృతాద్వాతా
కాసాన దహ్న దీపన। టీక॥ తిప్పతీగె నేలములక యీ
రెంటికి రసాలున్ను ప్రత్యేకం పదేసి పలాలు నెయ్యిపాకంచేసి
వంటి యిచ్చిన వాత కాస మానును। అగ్నిదీప్తి గలుగును॥
విడంగం నాగరం రాస్నా పిప్పలీ హింగు సైంధవం। భార్గిత్వ
క్షేత్ చూర్ణం పిబేద్వా ఘృతమాత్రయా। కఫవాతజ
కాశశ్వాస హిక్కాహత అగ్నిఘ॥ టీక॥ వాయువిడంగాలు శొంఠి
రాస్న పిప్పళ్లు యింగువ సైంధవలవణం గంటుభారంగియు
చేర్చారం యివి చూర్ణంచేసి నేతితో గొంటేను వాతశ్లే
ష్మకాసలు వుబ్బసం వెక్కిళ్లు మానును। మందాగ్ని మాను
ను॥ భార్గిక బాకాస హరిహరిద్రా వాశా మృతాదాన్వికనా
గరాణాం। క్వాథోనిషద్వా త్కణాచూర్ణ యుక్తా ప్రవృద్ధా
కాస శ్వాసనంచ హిత్వా॥ టీక॥ గంటుభారంగి పిప్పళ్లు నేల
ములక వేళ్లు పసుపు అడసరం తిప్పతీగె కొడమురివిత్తులు
శొంఠి యివి కషాయంగాచి ఆయీద పిప్పళ్లు ప్రతిపాకం
చేసి యిచ్చేను దగ్గు వెక్కిళ్లు మానును॥ పిప్పలీ మధుసం
యుక్తా మేదః కఫ వినాశని శ్వాస కాస క్షయహరా పాండు
. హీదరం పహా॥ టీక॥ పిప్పలి చూర్ణంచేసి తేనెగలిపి నాకిన
శ్లేష్మం మానును। శ్వాసకాశలు క్షయం మానును పాండు
రోగం మహోదరాలు మానును॥ సూర్యావర్త రసం॥ సూతార్థ
గంధకం మర్ద్యం యామైకం కన్యకాద్రవై ద్వయోంతుల్యం
తామ్రపాత్రే పూర్వాకత్వేన వేపమేత్। దినైకం. చితోయం
త్రే పక్వమాదాయ చూర్ణయేత్। సూర్యావర్తో రసోవ్యోష
దిగుజ్ఞ శ్వాసకాసజిత్। టీక॥ రసం అందులో సగం గంధకం
యీరెండు గూడి కలబంద రసాన యొకజాము మర్దనచేసి

యీ ఔషధం రాగిగిన్నెచే యుంచి ఆగిన్నెకు ఆ ఔషధం
లేపంచేసి యేకదినం హాంతిక యుంచిన వంటి చూర్ణంచేసి
రెండు గురువింద గింజలయెత్తు యిచ్చిన శ్వాసకాసలు మానును॥
తాళీశపత్రం మరిచం చవికానాం పలంపలం కృష్ణాత
న్మూల యోర్ద్వే పలే శుంఠి ఫలత్రయం చాతుర్జాతం ము
శిరంచ కర్షాంశం శక్తు చూర్ణితం గుడేన వటకాం కృత్వా
త్రిసుతేన సదాభవేత్ ముద్గయూష రసాంశ్చా మస్తు
పేయాం పయోనుపః. వాతశ్లేష్మాత్మకచ్ఛర్ది గ్రహణీపాండు
హృద్రుజాం జ్వరశ్వయథుపాండుత్వం గుల్మపానాత్యే
యోర్శసాం ప్రసేకపీనస శ్వాస కాసానాంచ నివృత్తయే॥
టీక. తాళీసపత్రం పలమెడు మిరియాలు పలమెడు
చవ్యం పలమెడు పిప్పళ్లురెండు పలాలు పిప్పలిమూలాలు
రెండు పలాలు శొంఠి మూడు పలాలు లవంగాలు కర్ష
మెత్తు లవంగపత్రి కర్షమెత్తు లవంగచెక్క కర్ష
మెత్తు యాలకులు కర్షమెత్తు వెట్టివేళ్లు కర్షమెత్తు
యివి అన్నిన్ని చూర్ణంచేసి మూడు భాగాలు బెల్లంతో
గూడి వటకాలు చేసి యిచ్చేది॥ అమలకాది చూర్ణం.
శటీ పుష్కర జీవంతి కర్చూరం తాగు నాగరైః పిప్పలీసుర
సంచైవ త్వగేలా దీప్యసంయుతైః. అమలకాస్తు చూ
ర్ణంచ శర్కరాతులితా కృతా కాసశ్వాసజ్వరం హరం
పార్శ్వహృచ్ఛూల నాశనం. టీక. కచ్చూరం శొంఠి పుష్కర
మూలం మంచిపాల కచోరం కృష్ణాగరు శొంఠి పిప్ప
ళ్లు లవంగచెక్క యాలకులు వామం వెల్లిపప్పు
యివి సమభాగం చూర్ణంచేసి రెండు భాగాలు చక్క
రలోగూడి తాడికాయ అంతేసి గుళిగలుచేసి భక్షి
స్తేను శ్వాసకాసలు మానును. జ్వరం పక్కల నొప్పి

కడుపు శూల మానును॥ కృష్ణాగ్రంధిక చవ్యచిత్రకర్కా
విశ్వౌషధాజాజిభిః. పథ్యాబార్గీ మృతే వృషే పచావి
శృంగాశర్క సింహీ బుద్ధై. కాసశ్వాస మనేష తే ప్రశమ
యే త్ప్రమోనల శ్లేష్మకం. కంఠధ్వాస మరీచకాగ్నిస
దనం శ్వాసం తథా పీనసం॥ టీక. పిప్పళ్లు పిప్పలిమూలం
చవ్యం చిత్రమూలం అర్ధసరం శొంఠి జీలకర్ర కరక్కాయ
సంటుబారంగి తిప్పతీగె మిరియాలు వాయువిళంగాలు
గలిజేరు నెలమునుకవేళ్లు తుంగకడ్డలు యివిసమభాగం
పంత్రెండు మాళ్లమెత్తుగాని కషాయంగాచి తాగేది లేదా
చూర్ణంచేసి అక్షప్రమాణాం యిస్తేను శ్వాసకాసలు అరో
చకం మందాగ్ని పీనసకుతికె నొప్పేది వాత శ్లేష్మాలు
మానును॥ ద్వినిష్కం శుద్ధదరదం వత్సనాభంచ నిష్కకం
నిష్కంచ కృష్ణచక్రాంగి శితతోయేన మర్దయేత్ గుంజా
మాత్రం పటికూరాత్వా దేయ మాత్ర కషీరసే సందభే
రుండనామా క్నిః తేకుజ్వర నాశనం. టీక. రెండుపాళ్లు
యింగిలీకం ఏకపాలు నాభి నాలుగుపాళ్లు కటుకరోహిణి
చన్నీళ్లనుమర్ధించి గుంజామాత్రం అల్లపురసాన యిస్తేను
జ్వరాలు మానును॥ కుష్టు నిదానం॥ పుండరీకంచ విస్ఫో
టం సమాఖ్యం గజచర్మకం. కాకణం కచ మేఢ్రావ
జిహ్వకం సప్త.ంస్మృతం. గళితంచ మహాకుష్టం కపా
లంచ. దుంబరం. మండలాఖ్యం విచర్చిచ వైపాధికిటుభం
తథా. కర్మిచదుగ వశద్ధా శతారుషాల్ దశాపకం. స్మాత్ర
కొన్ని విసర్పంచ వింశద్భిదాః ప్రకీర్తితాః. దాహం కండూ
ఖరస్పర్శా శ్వేతశ్వేతా వివర్ణతా. రోమాప్రజానాం రోలక్షు
శీఘ్రం త్వతిస్థిరస్థితం. రూడానాము పరాక్షతం కుష్ట
లక్షణ ముగ్రజం. సర్వేషాం కుష్టానామాదౌ వంచకర్మ సమాచరేత్॥

పక్షే పక్షేచ వమనం మాసేమాసే విరేచనం। షష్ఠ్యాన్నిశి
రోపేణాక్ష్ణం నస్యం సప్తదినాంతరే। ఉదుంబర స్తితైకాభ్యాం
ముష్టిస్థాత్పాల్పకః క్రమః॥ టీక॥ రావి తేను చెక్క గంధం
నిమ్మకాయంత• ముద్ద పసగాటుగ తీను కలిపి యిస్తేను
కట్టిన మలమూత్రాలు విడుచును. వెల పునిక సమూ
లమును నిమ్మకాయంత చల్లతో గలుపుకొని త్రాగను
కట్టిన మలమూత్రాలు విడుచును. గాడిదె రత్తపురారు
రసం ఆముదమున్ను కరక్కాయగూర్చి లోనికియిస్తేను
అక్షీణామంది విడుచును. తెల్లదంటెన పెక్కిరసం అర
సోలెడు లోనికి యిస్తేను కట్టిన మలమూత్రాలు విడుచును॥
త్రిఫలాచ త్రికటుకం గ్రంథికం దీప్యకం వచా। చిత్రకం
కుందులి ద్రోదం అజీర్ణ జ్వర నాశనం॥ టీక॥ త్రిఫలం
త్రికటుకం గ్రంథికం వామం వస చిత్రమూలం పుప్పిచెక్క
యివి కషాయం అజీర్ణ జ్వరాలు మానును॥ కుందలిక
షాయం॥ పథ్యాం కుందలి వాస్తిస్థి త్రిఫలాహం సాధితా।
రవిమూల పశాఖాంతి క్వాథో దాహ జ్వర నాశనం॥ షిదివః
కుటజః పిచుమందపచా త్రికటు త్రిఫలాచ త్రివృతాచ।
సమంపశూమాత్రం యితంపిచేతి నరాణాం। త్రియికోటి
శతాన్యపి నాశయేత్। నంబూహాజామోదం జంతుఘ్నం
బ్రహ్మబీజం సువర్చలం। సహింగుదసముగుడం జంతు
దోషం నివారణం॥ నారశింహచూర్ణం। అమృతా బ్రహ్మ
దండీచ త్రిఫలాపంచకోలకం। మరిచి జీరకదాన్యాం
చేదాం తృణాకంటకం। గోక్షురం తిలబీజంచ తవక్షీర
కుమారికా। యేతాషాం సమభాగాని అర్ధం భల్లాచ
చూర్ణకం। అభ్రకం లోహ భస్మంచ। చతుర్గుంజామి
తంప్పదక్। కరష న్మాత్ర యిదంచూర్ణం అనుపానం

మధుత్రయం। అర్శాంసి ద్వాదశం హంతి వింశతి మే
హనాశనం వింశతి పైత్యనాశాయ దేహ పుష్టిబలప్ర
దం వీర్యవృద్ధికరంచైవా తేజోదాతు వివర్జితం। నరశిం
హ యిదం చూర్ణం పూజ్యపాదే సనిర్మితం। శ్రీశ్రీశ్రీ॥
నపుంసక దోషం। ఋతుస్నాతాంతు భార్యాం సాప్యం। స్వస్తి
సంయోని చ్యుతు। శావి.. న యోనిశతం పాపప్ర చండాలకోటి
జన్మసహా॥ జ్వరం సాధ్య నిర్ణయం। యిందీవర సమం
నేత్రం ముఖం కుంకుమ సన్నిభం। సమదోషు గతిర్నాడి
స్వరః కోకిల సన్నిభం। క్షుతం క్షుదా మూర్ఛ్నా తంద్రా
అన్నవాంఛా తనుర్లఘు దంతానాం కుందాని భాభాసం
జిహ్వామూత్ర వసద్రవాల్ యమాగలపార్శనం స్వేదో
కర్ణమోస్రవ సారవం గంధం సుజాతి మాబాల్యేరం పాద
పాణిశ లోష్టకం। నఖమోక్షర తేషాయం రక్తస. ర్ణ
పూరితం విజానాన్ని తే యిదం సాధ్యం చికిత్సకులపతిం
టీకః॥ జ్వరం అసాధ్య నిదానం॥ జ్వరతిఘ్నో ధ్యానిశం
అధవాల్పజ్వరో పివా నేత్రాంతం రక్తరహితం పాద
పాణి నఖౌ తథా నేత్రాంతం రక్తరహితం పాదపాణి
నఖౌ తథా। నేత్రకాంతవిహీనంచ సాగరంధ్యాని ప్రస్రవే
శ్వేదహీనో జ్వరంచైవా అధవా శ్వరముత్కటం ము
ఖే కాంతి స్తతో హీనం నేత్రభగ్న ధవాకృశా నాభి
హ్రస్వా నాశితా పాదా పాణి శైత్య హిమంశవత్ పూర్వ
శ్వాసం ధనుర్వాతం హిక్క సర్వాంగ కంపనం కఫకంఠ
సమాతం గంధం స్వామలగతం హీనం అసాధ్యంచైవపండితేః॥
నతానరి గుళిచిబా పటూలి గోక్షురః కణా కరాంహ్య
జీవ నిరాస్నా యాయసంధా పునర్నవా.... కచోరనాగ
రాచేతి చూర్ణం. యన్మాం సమాంశకం వేతదృర్వం సమం

గ్రాహ్యం గుల్మాలు మహాసాక్షికం దండయుతాప్ ఘృతే
స్త్రోత్రం ఘృణార్వ చూర్ణేన యుక్తమేవేత్ ఘృతైశ్చ మర్ధయే
ద్రాఘం కర్ణకంగుళి కాక్కతం వేకాంగ కంప వాతంచ
అర్ధి.. స్త్రదా సర్వవాత వికారఘ్నం అనైకైకంత విధే
త్సధా। టీక। చల్లగడ్డలు తిప్పతీగ చెలిపొట్లు పల్లేరు
వేళ్లు సదాపలు పిప్పళ్లు.... గలిజేరువేళ్లు కబోరం
కొంత యివి సమభాగం చూర్ణాలుచేసి యీచూర్ణానకు
సరి మహాసాక్షి దూపం వేసి ఆవునెయ్యిబోసి వుడకించి
కర్ష ప్రమాణం వట కాలుచేసి నిత్యమున్ను వకటి
తెక్క భక్షింపగా వేకాంగ వాతం కంప వాతం అర్ధి
కవాతం అనుస్తంభం యివి మొదలైన వాతాలన్ని మా
నును॥ మరికిల పిప్పళ్లి యిరవాలు యీమోదు
న్ను చూర్ణంచేసి వెలకాయ ఫలుసుతో మూడారా
జాపట్టి సమమభాగాన్ని తేనెతో యిస్తేను వాంతి
మానును. యిస్తేను చర్ధి అరోచకం మానును. యాల
కులు లవంగ పత్రి నాగకేసరం నివువుప్పు వెలాలు
ప్రేంకణం తురంగ గడ్డలు శ్రీగంధం పచ్చకర్పూరం
యివి చూర్ణంచేసి తేనెతో లేహ్యంచేసి .. యిస్తేను వాత
శ్లేష్మ పైత్యాలు బుట్టిన ఛర్ది మానును॥ హృద్రోగచిక
త్స। దాడింబుచిప్ప కొంత యింగువ అమ్లవేతసం సౌవ
ర్చలవణం యివి సమాంశం కర్షార్థం భక్షించిన వాత
హృద్రోగం మానును. జిల్లేడు బాలున్ను సైంధవలవ
ణమున్ను వెపంచాయను మానును. సర్వారోచకాలు॥
కారిస్వజాజి మరిచం ద్రాక్ష వృక్షామ్ల దాడిమం। చిం
వర్చలగుడం కౌద్రం సర్వారోచకనాశనం॥ వాతపైత్యశ్లే
ష్మ నిదానం। స్వర భేదం జ్వరాదారా శూల ఛర్ది హృల్లా

చకం వాతపైత్యోర్థ.. యం రాజరోగ మహాబలం॥
నల్లమందు తెచ్చి కొంతనూరి తెంకెలుచిప్పలుచేసి నడు
మను ఆమందుబెట్టి పొందిగి వంటకాన పుటంబెట్టి
అందులోనిది ఫుచ్చుకుంటేను. నెత్తురు మానునన్నా॥
గంజాయి ఆకు ఆకుబెట్టేది। నిమ్మకాయంత నేతను
వెంచి అది తగినట్లు తింటేను కడుపులో నెత్తురు మా
నును। గొలుగు వేరుచెక్క వక్కంకాయంత ముద్దచేసి
బుగ్గను బెట్టుకొని అరసంయింగితేను నెత్తురు మా
నును। యిల్లింద కొనలు నూరి నిమ్మకాయంత బు
గ్గను పెట్టుకొని దానిరసం యింగేది। అయింద. తవేలం
కాయ మాగులు తిని పేడి అన్నం పెరుగు తినేది మానును.
వాక్కుకు। కొంత పిప్పళ్లు గంటు బారంగి..... తేదావే
నీళ్ల కల్కంచేసి యిస్తేను పంచహిక్కలు మానును. కొం
వెల్లుల్లి యింగువ సైంధవలవణం యివి కషాయం
గాచి యిచ్చేది। లేదా కల్కం.. చినాను వెక్కిళ్లు శ్వాస
పడిశం శూలలు మానును. ఛర్దికి। త్రిఫల గింజలు
యాలకులు పిప్పళ్లు ప్రలాలు యివి పొడిచేసి లే
హ్యంచేసి హరితకినాం నిర్యాహం ఓ చేత్సు ధవ సంయు
తం విద్రోగశూల గుల్మాశ ప్లీహా తానం హరం ఫురం॥
టీక॥ కరకాయ కషాయంబెట్టి సైంధవలవణం
పొడిచేసి వేసుక తాగితేను మలము విడువ మూరోది
శూలలు గుల్మం మూలరోగం ప్లీహరోగం కడుపుబ్బి
నది మానును। వంటినొప్పులకు। ని.. తిలమూలచూ
ర్ణంచ కర్షితం తైల మేపయేత్ సంస్థివాతం శిరోవా
తం కటివాతంచ నాశయేత్॥ టీక॥ నావిలి వేళ్ల చూర్ణం
చేసి కర్ష ప్రమాణం బెల్లంతోను యిస్తేను సంధివా

తం శిరోవాతం ఒళ్లు నొప్పులు మానును. ప్రతి గింజలు
యాలకులు పిప్పళ్లు పేలాలు యివి పొడిచేసి లేహ్యంచేసి
చర్ది అరోచకం మానును. యాలకులు లవంగ పత్రి....
పేలాలు ప్రియంగ్కంకోళం తుంగగడ్డలు త్రిగంధం పచ్చకర్పూరం
యివి చూర్ణంచేసి తేనెతో లేహ్యంచేసుకయిస్తేను వాతె
పైత్యం.. పుట్టిన చర్ది మానును. నేరేడుచిగుళ్లు మా
మిడిచిగుళ్లు వటపెళ్లు మఱిచిగుళ్లు యివి కషాయం
తేనెతోను యిచ్చేది. లవంగాలు కొంత యివి చూర్ణంచేసి
కర్పూరమున్ను చక్కెరానున్ను తేనెతో యిస్తేను చర్ది అ
రోచకం మానును. వాకుడుపళ్లు చిల్లగింజలు పుదుని తెల్ల
గను వాకుడు మానును. మాంసోదువేరు వృత్తరంపా
రింది గాను చక్కనూరి పసికడుగులో తాగును నెయిది
కలు పదును...... సర్వవాతం నియంతోసు సుప్త
వాతం నిహంతి తం:। టీక. జిల్లేడు సమూలం కషాయం
గాచి వదియు బోసేది. నూనె మానెడు జిల్లేడువేరు పలి
మెడు కల్కంచేసి వండేది. ఈ తైలంపట్టించను సర్వ
వాతములు మానును. స్నుహ్యర్క తైలం. స్నుహ్యర్క
స్వరసే తైలం విపక్వం తమ్నాల కల్కవా సంధివాతకరం
వాతం సుప్తవాతం చ నాశయేత్. టీక. అచమడాకు
రసం జిల్లేడాకురసం నూనె యివి రెండు దోసిళ్లు చె
ట్లు పేళ్లు చెక్క పలిమెడు కల్కంగాను నూరి తైలంవం
డేది. సకల వాతాలున్ను మానును. తిక్త కోశాతకతైలం.
చెలిబరర. కె౧ వేపపాలు కె౧ గుంటగలగరాకు కె౧
పుల్లకాయలరసం కె౧ కలబందరసం కె౧ నిమ్మపండ్ల
రసం కె౧ వేపనెయ్యి ఆవునెయ్యి కెం ఆముదం కె౧౪
నూనె కెం. కలిపి ద్రవ్యాలు యాలకులు ఆకుపత్రకం

లవంగపు చెక్క త్రిఫలం చెంగల్వకోష్టు పెప్పి మధు
కం తెట్టవేళ్లు మంచిగంధం రక్తచందనం మంజిష్ఠ
సదాప విత్తులు పసుపు మానుపసుపు జాజికాయలు కట
కరోహిణి కురువేళ్లు కొంతి తుంగముస్తలు... గంటు
భారంగి నల్లకలువదుంపలు నేలవుమ్మి దగ్గ యివి
వకటి వకటి నాల్గుమాడల ధరణాంతెక్కన చూర్ణం
చేసేది. తైలంలో పోసేది. కరపాకాన వండేది వడివో
సేది. తైలందానఫలాన వుంచేది. ఈ తైలం శిరస్సున అం
టను శిరస్సువాయువులు అన్నీ మానును. దీనిపేరు తి
క్తకోశాతకి తైలం. గ్రహణిహి ఘృతి తైలం. తైలంకుడుభ
ద్రాన్యం అభకం మహిషం దధి సైంధవం పిప్పలీమూ
లం చిత్రకం విశ్వభేషజం చతుర్గుణశతి నిష్పా... యేక
మేకం ప్రదాపయేత్. వృద్ధాగ్ని సాధకేత్వం యావతైలావ
శేషతాఫ్యో మయుక్తమాత్రం ప్రదాపయేత్. పథ్యాం పథ్య
ధనం దేయం సర్షపః మేన వర్జయేత్. ధాత్రీతైలం యితి
ఖ్యాతం గ్రహణీగజకేసరి॥ శ్వాసకాస క్షయాలజుః
వాకాంగ రోచి నిగిలింది బ్రహ్మతె ద్రావయ బృంగరాట్ తాసమ
ర్థంచ బూనించ పదుషాంబువ జ్రవల్లికా సమూలపత్ర
నిష్పేద్య తులబ్భేన పృథక్ ప్రథక్ యేతాని. బార్ధంచ
విపాద్ధకే స్వార్సాపంచ విద్వాన్ తాసాన్ క్షయమేకా
దశాని దశసారమిదం సర్పి బ్రహ్మాణోనిర్మితంపరా॥
టీక॥ అద్దసరం తిప్పతీగె రామి ఆకురసం మలక
సమోలంరసం గుంటగలగరసం కషింద ఆకురసం
నేలవేముగలజేరి సమూలం నల్లేరురసం యివి పదిన్ని
వేసి వేసి మానెడేసి తెక్కను రసండేసేది. నెయ్యి
కియుడు మానెకెలు యివి అన్నిన్ని కలియుంబోసేది

నెయి చిక్కగా వచ్చేది .... సహస్రాలు అయిదు క్షయాదులు
పచ్చెండున్ను మానును॥ అజామోద చూర్ణం॥ అజామోద
మరిచం పిప్పలి విడంగం సురదారు చిత్రకా॥ టీక॥ వామం
మిరియాలు పిప్పళ్లు వాయువిడంగాలు దేవదారువు చిత్ర
మూలం పిల్లిపీచరా సైంధవలవణం పిప్పలి మూలం
యివి సమాంశాలు వొక్కొక్కటి పలమేసి చెక్కను చూ
ర్ణాలు చేసేది. ఆచూర్ణం అయిదు పలాలు అన్నిటికిని
సమం బెల్లం పెట్టి వుండలు చేసేది. వేన్నీళ్లతో పుచ్చుకొను
నేది. సకలవాతాలున్ను మానును. మూలవ్యాధులు మా
నును॥ గుల్మరోగాలకు॥ హింగువ ౧ వస ౨ చిత్రమూ
లం ౩ శొంఠి ౪ వామం ౫ కరక్కాయలు ౬ పిప్పళ్లు ౭
చెంగల్వకోష్టు ౮ తెగడ ౯ యివి చూర్ణాలు చేసేది. యిం
దుకు సమం బెల్లం చేర్చేది. వుసిరికాయంత వుండలు చే
సేది. ఆవునేతితో పుచ్చుకునేది. సర్వ అయిన రోగాలు
గుల్మాలు మానును॥ యవాని పిప్పలీమూలం చవ్యం చిత్ర
క నాగరైః। పాఠావిడం గంధ్రయవాం చి హింగు భార్ఙీ
బాన్వితైః। సర్వపాటి విషా జాజి వేలు కాకృష్ణ జీరకైః।
కృమిపర్ణ్యాయా జమోదాభ్యాం కటుకా మూర్వా విత్రతే।
సమభాగాన్వితే సితైః। త్రిఫలాద్విగుణాభవేత్ ఘృ
తేన కైలితం పశ్చా త్సర్వాంశం సమగుగ్గులం మేకత్ర
త్రాతు కర్షార్థం యోగరాజాపరాంహ్వయం కటుకం సం
గుణ భావితం. అనుపానం ఘృతం మద్యం। యేకాంగసమ
యత్వాంగు యోజయేత్సర్వ వాతజిత్॥ టీక॥ వామం పిప్పలి
మూలం చెవ్యం చిత్రమూలం శొంఠి ... శొంఠి వాయువిడం
గాలు కొడశపాలత్తులు యింగువ సంటు భారంగి వస అవా
లు అతివస జీలకర్ర శెలుకులు నల్లజీలకర్ర పిప్పళ్లు

మురాసాని వామం కటుకరోహిణి చాగదుంపలు యివి
సమభాగాలు గూర్చి చూర్ణంచేసి యీచూర్ణానకు సరి
కరక పొడి వుసిరికెల చూర్ణం చేసి యీరెంటికిన్ని సరిసమ
మౌసాక్షి చూర్ణం చేసి యున్నవి ... నెయ్యిబోసి మర్ధించి
కర్షప్రమాణం మటుకాలుచేసి నిత్సమున్ను తేనెతోగాని
నేతితోగాని వకమటుకం పుచ్చుకొనంగాను యేకాంగవాతం
మొదలు సర్వవాతాలున్ను మానును॥ శతంమటుకా
మూలస్సి చూర్ణంతోయం చతుర్గుణం అష్టభాగమశి
ష్టం తేహి ఘృతం ఘృనకపచేత్। సౌవర్చలం యవక్షారం
బిడ సైంధవ పిప్పలిం ధాతకీంద్రయ వాజాజి మార్కండ
త్వా పలద్వయం తేహ్నాం బదరి మాత్రంతు శీతంకొత్తె
ణ సంయుతం పక్వాపక్వ మతిసారం నానా. ర్ణం సవేదనం
దుర్నామ గ్రహణీ దోషం పిత్తదాహం ప్రవాహికం తుటు
జం తేహ వినాశం చంద్రమా త్కుంద్ర భాషితం॥ టీక॥ కొ
డశపాల చెక్క ధనూరు ఫలాలు నలియగొట్టి నలుమా
ముల నీళ్లలోవేసి తొమ్మిదుగానుగాచి యిదియరసగాను
గాచేది. యిందుకు కల్కం సౌవర్చలవణం యవక్షారం
బిడాలవణం సైంధవలవణం పిప్పళ్లు మురుజాజి
పుష్పం కొడశపాల జీలకర్ర జాజికాయలు అతివస
యీరేగ బెంక తెంగమస్తులు యిన్ని సమభాగం...రెండు
ఫలాలు కషాయంలోబోసి తేహ్నం పాకానకురాను వండి
సారంగ శతలంగాను దిగితేను తేనెగలిపి సేవించేది. సర్వ
గ్రహణి అతిసారాలు మానును॥ కల్యాణాది తేహ్నం॥
వాకుడు చేళ్లు ౧౦౦ ఫలాలు కరక్కాయలు ౧౦౦ ఫలా
లు యివి నలియగొట్టి నలుతూములనీళ్లలో వేసి తొమ్మి
దు చెక్కను కాచి అందులోన్ వుల ఖుర్దం పంఫలాలు గలిపి

తైలం పాకంగాను కాచి అందుకు కల్కద్రవ్యాలు కరకపొడి
పుష్కరమూలు కొంచెం పిప్పళ్ళు మిరియాలు ఏలాలవంగపత్రి కా
నాగకేసరాం యివి వొకటి వొకటి పలమేసి తెచ్చి చూర్ణం చేసి
కలియుంచాలి తైలపాకానకు వండి చల్లారనిచ్చి తేనె
అనుపానాలు కలియుంచాలి కలియుంగలిపి తొడి తాయుంత
మాత్రం సేవించేది. శ్వాసకాస మొదలైన హృద్రోగాలు
శ్లేష్మాలు మానును. పెన్నేరుదు పొడినూ పిప్పళ్ళు సమ
భాగంగా నూరి నెయ్యి తగాచి వండి యిరువై యొక్కదినం తింటే కల
స్త్రీలు రమించ వచ్చును. కల్లి తోలు. భూతాంకుశపు ఆకు
తెచ్చి చూర్ణించేసి బుడిమాళ్ళ జిల్లేడుపాలున యీవిధి
తడిపి ఎండించి కరాంతనవుంచి పాలుకున్న మెక్కించను
తెమ్మెలు వచ్చును. నడుమునొప్పికి. ఖురసానివామం
తులం కొంచెం తులం మిరియాలు తులం జీలకర్ర తులం
పిప్పళ్ళు తులం వావిలాకు వేళ్ళు పావుకేలు లవంగాలు తులం
జాపత్రి తులం జాజికాయ తులం జాజిరాతులం పసుపు
పావుకేలు యాలకులు తులం.... తులం ధనియాలు మొండి
తులాలు కబాబుచీని తులం గంజాయి విత్తులు పావుకేలు
నల్లమందు తులం గచ్చపలుకులు పావుకేలు బెల్లం
సేరు యివి చూర్ణాలుచేసి బెల్లంపాకం పెట్టి అందులో
పోసి కలియతిప్పి వుండలు చేసి పుచ్చుకునేది. నడుము
నొప్పులు మానును. యష్టిమధుకవ పచాకిస్వరశాల
మనావుడై హాజమత్రజపానాకి హవమాదినావారం.
టీక. యష్టిమధుకం మునగవేరుచక్క దిరిసెపుగింజ
లు వెల్లుల్లి చెంగలువ కోష్టు యివి సరిగాను మేకపంచి
తోనను నూరి ఆది కన్నులకు అంజనం రాయునుమాను
ను. యాంత్రదిమన మానకుండేను హృద్రోగద అపస్మారం

లకు రోషిస్తున్న నాసలనూను రక్షలు వేసేది. అనేక
విధాలను వెరపు చూపేది. పెసది మాత్రం సంయుక్తం స
ఘృతం అకరిమూల నస్యలం అఘస్మారవమాయంతె యు
ధారము స్వైచ చపిడతం. టీక. హ్యాసతి మూరొపున గన్నేరు
వేరు గంధం తేసి అపస్మారం పెత్తిన వాడికి నస్యం చేసేది.
అపస్మారం మానును. హరిద్రావాంగును నిర్గుండి పస్నాచ
ర స్వానివాలు బుసంద పస్మార మాసంకియాం చతిదవం.
టీక. పసుపు యింగువాను వావిలాకు ఆవేరును
ఒరసాలను నస్యం కాయును అపస్మారాలు మానును. బద
రాలమ. స్నిహితీతరా సంతిన్నం పిప్పలి చూర్ణం భక్షయేత్.
స్త్రోహ్నా హోర్ణ మాయాని విరక్తై. చెముడుపాలను రేగు
మాళ్ళు భావన చేసి ఆ చూర్ణం రెట్టలు రెండు దినము
లు సేవించేది. పెక్కు దినాలను జలవుదరాలు మానును.
జాండద్రావ హ్నవసుక మాలకోకాండే కేసన మాదితజ
లోదర వినాశనం. చిత్రమూలపు వేరు చూర్ణం గంద మే
త్తు పేకంగా దాసేది. చక్రవర్తపు వేరున్ను వసుంగ
రును న్ను తాగేది. యిన్నాళ్ళ జలవుదరాలు మానును.
విష్ణుకాంతం ద్రుతం మూలం తక్ర పీతం జలోనుకాలవ
ముదు సలిపావు.. తం. టీక. విష్ణుకాంతపువేళ్ళు కలి
చల్లతో నూరి పరగడుపున తాగేది. నాగకేసి పువే
ళ్ళ చూర్ణ నాల్గు మాడలమెత్తు సేరితోగాని తేనెతో
గాని తీసుకున్న జలవుదరాలు యాదురుపులు మానును.
సూచికాభరణం. అయితే అభ్రహం ముక్తా తామ్రం
తీక్ష్ణంతో మృతసమం పాకద్ధం గంధకం కోష్ఠం. సాగ
వంగాను గంసమం సర్వం నిర్గుండి కాద్రవే మర్ద్దయేపాటు
చిత్రకం వశాయున్నతం లక్ష్యదూ.. తులసి వుండి

జంబుఠిలో... కుమారీ నీరవల్లీచ మేఘనాద్రి ద్వైచ్ఛ శిష
వేత్. కోచ తుంపం తంక్షిపేత్ అతప్పే వస్త్రదినైకం వాలు
కాయం త్రే, పచేన్నిత్వేధ చూర్ణ వేత్ మత్స్యాస్య చవ్యఘం
స్య కమలే మహిషస్యచ అజాక్షీరం భావనస్మైవ కృష్ణస
ల్వసకు మనుష్యాణాన్ క్షి మందూరాత యభిషిత్తేచ భావ
యేత్. దాపయేత్ సుచికాద్రు, సర్వోషాం సన్నిపాతసన
ష్ఠహంగుళ్ళాన్ని దాంతాంబు గ్రహన్యంబుధనుర్వాతంకంప్యవా
తం. హంత్యా బధిరమనాకతం తాపోహి యోర్ధ్వ శ్వాసంచ
అభస్మారంచ విభ్రమాం తీక్ష్ణాం నశి. ంత్యాసు॥ యేభా
వర్ధాం ప్రతాపయేత్. నారికళాది కలుదర్శనం వ.మా
చరేత్ తృష్ణ వర్ధి శీతలం జలం యుక్తు ఖండాని భక్షయేత్.
చూచికా భరణానామ గనోయం సర్వరోగచిత్॥ టీక॥
అభ్రకం బూచైత్యాంతం లంహాంనాభి రసం గంధకం వెం
డి సీసం వంగం యివి భస్మాలు చేసి సం... బాలుగా
దిని వావిలాకు రసాన మర్ధించి గుండ గలకరాకు రచ్చితి.
గలజారి పార చిత్రమూలం అర్ధ సారం తిప్పతీగ జి
ల్లేడు తులసి బాటుతరం నిమ్మపళ్లు వావిత్తరుంప
కలుబాంద గాజుగుప్ప చెట్టిది చరమున్ను విచ్చేది.
వాలుకాయంతోన ఒకదినం వండిది. స్వాంగశీతలాన
తీసేది చూర్ణంగా నూరేది. పిల్లిపిచర వేళ్లు నేలగుమ్మ
దిగ్గి సుగంధి పాలవేళ్లు పృశిరికేపప్పు యెష్ఠిమధురం
యినుములు పల్లేరు వేళ్లు నేల తాడి దుంప మాలదుసరి
విత్తులు పెన్నేరు దుంప యివి సమాంశాలు చూర్ణించేరి
యీ చూర్ణానకు ద్విగుణం పెట్టేది. నెయ్యి నీటిడు
పాలు సీదెడు చూర్ణంగా మాక్షికము కలిపి త్రాగేది.
మేహాలు మానును. యోలకులు నెల తానుగు పిండికొరివి

వేళ్లు కర్పూర శిలాజిత్తు పిప్పలి యివి సమాంశాలు
చూర్ణించేరి పరిగడుపుతో త్రాగేది. ఈ చూర్ణం
. దతో లేహ్యం చేసి పుచ్చుకునేది మూత్రకృచ్ఛ్రమా
నును. కల్లు పెరిగిన మూత్రకు బ్రతుకు॥ యాలకులు దోస
విత్తులు యిందుప్పగింజలు నైవలి అర్ధ సరపువేళ్లు
యివి సరిగాను చూర్ణించేరి పరికడుపున త్రాగేది. కల్లు
. డబడును. వాతమేహానకు సాపకంతలకు నల్ల
మోదుగ సన్న పువేళ్లు చెక్క గ్రీ నేదనే మెంతిచి లోటవేరి
కొట్టి వస్త్రగాళితం చేసిన చూర్ణం గ ఒ మెత్తు నూనె
మూంగు వర హో మెత్తు కలిపి సేవించేది. పత్యం పెరుగు
వంటకమును నిమ్మకాయను తినేది. ఈ క్రమా
నను మెనియది దినాలు దినేది. మరికొన్నాళ్లు పత్యం
చేసేది॥ కుక్కకాటుకు॥ గుంటగలగరాకు నీళ్లువేసి
కాచి కడిగేది. అరటి నారే పురుగులు తెచ్చి ముంగ.
న వేసి వేయించేది. మరిన్ని పాయి గడ్డమున్నను
నూనె వియదమును కలిపి పట్టించేది కుక్కకాటుక
మానును. భలుసవేరున్ను నివివేరున్ను తంచల్లతో
గంధం తీసి. త్రాగేది రక్తప్రమేహం తప్పేది॥ వాపుకు॥
జొన్న కలియరస పాత బెల్లం నాలుగు పలాలు అష్టా
వశేషంగా కాచి అందులో నుగు ఇదెడు నెయ్యి విడి
యు.బాడి పోసేది త్రాగేది వాపులు మానును. రక్త
కాళలుకు॥ అర్ధ సేరు పాలు రసం సగ ఆవు నెయ్యి సగ ఆవు
పాలు సగ యూత్రాన్ని నెలవేసి.... నాగకేసరాలు మ
స్తులు యెష్ఠిమధుకం శ్రీగంధం కురువేరు యిప్ప
పువ్వు తెల్లగలిజేరి వేరు మాను పసుపు జొల్లెడు
వేళ్లు త్రికటుకం బాగవేళ్లు తామరతూళ్లు రాయి

గుళ్లు బావంచి యవసళ్లు మత్రియుగుళ్లు యివి ప్రత్యేకం
రోటను చూర్ణంచేశి కలిపేది చల్లారితేను తేనెతప్పేదు
పోశ్నేది పంచధార ముప్పై మాళ్లు యెత్తు కలిపేది ఘృతే
పాకం నిత్యం నాల్గు మాడలయెత్తు పుచ్చుకునేది. యీలాగు
న పాకమండలం శేవించేది రక్తస్రావాలు మానును. పంచ
తాళలున్ను గుల్మాలున్ను పంచపాండువలున్ను పద్దెని
మిది వాయువలున్ను యీరోగాలు మానును. పత్యం. నెయ్యి
వంటకములున్ను తినేది. ఉదరాలకు. పిప్పళ్లు చూర్ణంచేశి
బావన్న చెముడు బాలను పేడు మాళ్లు భావనచేశి పుచ్చు
కునేది. పెనుబది నాలు జలఉదరాలు మానును. చిత్రమూ
లపువేరు చూర్ణం ౧ యెత్తు యెంకొత్తర వ్రిధిని నూరితా
గేది. చక్రవర్తి పువేరును పసుగడుగున్ను తాగేది. పాం
డుజలోదరం మానును. విష్ణుక్రాంత పువేరు ౧౧ చల్ల
తో నూరి పరగడుపున తాగేది నాగకేసరపువేళ్లు
చూర్ణగళి యెత్తు నేతితోగాని తేనెతోగాని తినేది.
జలోదరాలు వగపులు మానును. చల్లలకు. ఆమద
పువేరు పాటి వేరుతెచ్చి కడవలో... అత్రించి పాయి
మీద బెట్టి తాపగంగా వండేది. యీక్షారం నేళ్లతోగాని
నీమూత్రంగాని పుచ్చుకునేది. చల్లలు మానును. పాం
డువుకు పత్రకామృతాహ.. భూనింబభజః పాకోమగయ
తం హంతి పాండురోగా సకాజల:. టీక. కరకతాడిపు
లిలికెల తిప్పతీగె అర్ధసేరం కటుకరోహిణి నెలవేము
వేపయీనెలు యీమెనిమిది ప్రత్యేకాలు ౧౧౦ తె
క్కను సమాంశాలు అర్ధేడు నీళ్లలో వేశి పావెడుగా గాచి
అందులోను తేనె ప్రతిపాకం బెట్టి తాగేది. పాండురో
గాలు మానును. యెప్పి మధుకం పంచదారాను చూర్ణం

చేశి పాల్లును పుచ్చుకునేది. పాండువు మానును. రక్త
పైత్యానకు. వాసారసో యష్టించ కర్కరో మధు మిశ్రితం
కాలులం రక్తపిత్తంచ పిత్తహంతి ఉనత్రయం. టీక.
అర్ధసేర పాకురసం సోలెడులోను యెప్పి మధుకంచూ
ర్ణం ౧ం యెత్తు పంచదార ౧౦ యెత్తు తేనె ౧౦ యెత్తు
యివి కషాయంలో కలిపి తాగేది. పైత్యాంకాయిలరోగాలు
మానును. శూలలకు. శోషం కమయతే ప్యకాంతా
కైలాంజనాన్వితా దుగ్దైన నాసమంచేత కాకజంఘా
నిహంతితం. టీక. యిత్రకొమ్ము కడవలో బెట్టి మీద
కడవ మూసి పొగవెళ్లకుండా కాల్చి ఆమసి చూర్ణంచేశి
౧ం యెత్తు ఆవుపాలతో కలిపి యిచ్చేది. శూలమానును.
లోహభస్మం. త్రిఫలం యివి సమాంశాలు చూర్ణంచేశి
నెయ్యి తేనె అనుపానం రెండు చిన్నాలయెత్తు కలుపుకతా
గేది. శూలల మానును. కొంచి పావచ్చులవణం యింగు
యివి
వ సమాంశాలు చూర్ణంచేశి ధరణంయెత్తు వేనీళ్లలో
తాగేది సర్వమైశూలలూ మానును. గుల్మశూలలకు
జిల్లేడువేరు పిప్పలిమూలం. యిసటిగాను కషాయం
పెట్టి తాగేది హృద్రోగం గుల్మశూలలు మానును.
అతిసారాలకు. వేపవేరు తోలుగాను దానిమ్మయిగుళ్లు
గాని యిందులోనో.. చూర్ణంచేశి అందులోను సద్య
క్షారంపెట్టి చల్లతో కలిపి తాగేది. అతిసారంమాను
ను. పసుపు చూర్ణంచేశి దీనికి యెత్తు బెల్లంపెట్టి
చల్లతో కలిపి తాగేది గ్రహణి మానును. మేహాన
కు.....నిశాయామధు నాసహ పితం ప్రమేహాంసం
దోహం హంతి పైత్యకి నాద్రవం. టీక. ఉసిరికె పచ్చ
రసం సోలెడు పసుపు ౧౦ యెత్తు కలిపి తేనె ౧౦ కలిపి

ఇచ్చేది. మేహాలు మానును..... తుర్ఫంతు. నేలతాడికర్రలు
౧౦ ఎత్తులోను ఆ. ను నీళ్లు పోసి అష్టావశేషంగా కాచి
ఆ కషాయం వడచి అందులోను యిచికె పెరుగునెయ్యి
నూనె కలియబోసి తాగేది. మూత్రరోగాలు మానును.
మూత్ర రోగాలకు. సురా సౌవర్చలవణం యిచ్చేంకి న్నావు
ధ్రుపమొన్నితో విభూతిశైలా నాలా నాంపి తాక్నారావి
నాశని. టీక. సౌవర్చలవణంచూర్ణంచేసి కాచినమద్యం
బోసి తాగిన్నైగాని. దాతినెను పాలునున్ను గలిపి కాచితేను
గానున్ను గాచి అందులోను నుప్పగాల్చిన క్షారం ౧౦
ఎత్తు కలిపి తాగిన్నైను ఆశ్మం రాలిపడును. భూ
త్రా సిసితం తేత్ర సంయుక్తం అపామార్గస్వమూలంవా
మూత్రకృచ్ఛ్రనివారణం. టీక. పిల్లిపీచరవేళ్లు ౧౦ ఎత్తు........
కలుపుకుని తాగేది. వృత్తశేలావేరు చూర్ణంచేసి ౧౦
ఎత్తు చల్లతో తాగేది. నీరు విడుచును. సరళమైనీరు
విడుచును. రుద్రజడ ౧౦ ఎత్తు చూర్ణం, నీళ్లతో తా
గేది పిల్లిపీచరవేళ్లు చూర్ణం ౧౦ ఎత్తు నేతితో తా
గేది, రాయి మాడిపడును. నేత్రరోగాలకు. ప్రస్త్రీ
పయోవ్రష్టి విభీతనఫలమంజిమా ప్రద్యోషం జిత
నేత్రస్సి పుష్టం విప్రవినాశనం. టీక. తాటికాయలుయలు
తులు చనుబాలు సంధంచేసి కన్నులంబెట్టేది. కన్నులు
పుసి మానును. రేచిక్కకు. జాతికైనే చెవిలో గులిబి
రాచి కన్నులంబెట్టితేను రేచిక్క మానును. భద్రముస్తలు.
వేలకపంచి తాన గంధంచేసి కన్నులంబెట్టేది. కన్నులపుప్పు
లు వెన్నాక్షి పువ్వులు మానును. వెంట్రుకైన కన్నులు. నేత్ర
రోగాలకు. పొల్లం. తెల్లగన్నేరు ఆకురసం కన్నులపట్టిస్తే
ను కన్నుల నొప్పి మానును. గుంటకలగర వేరు లవణం

నూనె యివి సరిగానూరి అరసం కన్నులపెట్టి తేతేవా
దాపెట్టి రాగిపటంతో మర్దించేది. ఈ ఔషధం కన్ను
ల బెట్టితేను కన్నురోగాలు మానును. కన్నుల మెరుపు
లకు. జరమాంసి. వేపాకు. యివి సరిగానూరి అరసం
కన్నులపెట్టితేను కన్నుల మెరుపులు మానును. వృత్త
శేలావేరు గోరోజనం యివి సమాంశాలు నూరి రాగిపా
త్రలో పెట్టి పెరుగుమీది నీళ్లతో మర్దించేది. ఈ కల్కం
కన్నుల బెట్టితేను కాంతి రెప్పలు మానును. రేచిక్కకు.
చితి చేరకాయ రసాన నాలుగు యింయప్పి గింజలు రాచిక
న్నుల పెట్టితేను రేచిక్క మానును. రక్తచందనం. జా
తికైనెను రాచి కన్నులబెట్టితేను కన్నుల దురద మా
నును. నేత్రరోగాలకు. నువ్వుపప్పులు ౮౦ యిరియాలు ౧౬
జాజిపువ్వులు ౪౦ పిప్పలి బియ్యం ౯౦ యివి నూరి కడికలు
చేసి చనుబాల కధం తేసి కన్నుల బెట్టితేను దురదలు
మానును. పెరుగుమీది నీళ్లు తీసి పెట్టుకుంటేను రేచి
క్క మానును. నీళ్లు తీసి పెట్టుకుంటేను మెరుపులు మా
నును. కలిని తీసి పెట్టుకుంటేను పొరలు తెగును. కలు
వ పువ్వు రేకులు సైంధవ లవణం కరకతాడి వృక్కలు
రక్తచందనం యివి సమాంశాలు మర్దించి కడికలు చేసి
మాపుగా కన్నుల ... రోగాలు మానును. బిల్వమూల
రసో వాహా మూత్రాయుతి వేగతః. పురలం తియరంహం
తి తుంభస్థస్నాం యిదం యుద్ధం. టీక. మారేడు వేరు
రసం గోమూత్రపు మూత్రం గలిపి కన్నుల బెట్టుకుంటే మాపుగా
బెట్టితేను చీకటి దురదలు తిమిరం పరికెలు పొరలు
యివి మానును. నశ్యానకు. గోరోజనం తెల్లనిపువ్వులు
మర్దించి నశ్యంకాంతును. కన్నుల పరికెలు మానును. దాదివ

పుష్పాలరసం కన్నుల బెట్టేది. మరి యింగువ బెట్టేది. క
న్నుల పరికెలు మానును. కామిల్లకు. తెల్లగలిజేరు వేరు
గల యెత్తు చూర్ణంచేసి బుప్పతేనె యిచ్చి కలుపుకొని
సేవించేది పుక్కిటి పెప్పుగాని పెరుగుగాని చల్లతోగాని
సేవించేది. కామిల్ల మానును. పసిక్కుచికిత్స. లక్కరసం.
గరికవేళ్లు దానిమ్మ పువ్వుల రసం యివి సరిగాను తైలం
వెక్కను యూరసాన నస్యం చేయును ముక్కు నెత్తురుకా
రేది మానును. అరిశ. రోగాలకు. కరవాకం పిప్పళ్ల
పసుపు మరి మానును బసుపు మరి సైంధవలవణం వైనం
శిఖిబిజట యివి సరిగాను తెచ్చి నూరి కల్కం నాకు
చె ముల్లకాం నూనెలో ద్విగుణం నీళ్లు బోసేది. తైల
పాకంగాను వండేది. ఈ తైలం ముక్కున నస్యం రాయును
అరిశెప్పలు మానును. ముక్కున నెత్తురుకు. బెల్లం సైంధ
వలవణం తెల్లావాలు పసుపు మిరియాలు పిప్పళ్లు
యివి సరిగాను చూర్ణంచేసి వేనీళ్లు పోసి గుళికలుచేసి
వాకె గులికె నోట్లో వేసుకునేది. ముక్కు నెత్తురుకా
రేది మానును. దంతరోగాలకు. వెలతారి గడ్డగానిగురు
వింద వేరుగాని నోట్లో వేసుకొని నమలినాను చప్పరించి
నాను దంతరోగాల మానును. చిన్నకు వెలుగు వేరుగాని
చెముడు వేరుగాని నూరింట్లో నకటి పుక్కిట పెట్టు
కునేది ఉంచిది. పిప్పి పళ్లు మానును. కర్కాటకశృంగి.
గరిక వేళ్లు చూర్ణంచేసి నేతితోగాని పెరుగుతోగాని
యీచూర్ణం కలిపి పండ్లను పట్టించిన దంతరోగా
మానును. దాహరోగచికిత్స. కురువేరు శ్రీగంధం
రక్త చందనం తామర అగరు వట్టివేళ్లు యివి సరిగా
ను నీళ్లతో నూరి కాలను పట్టించేది. దాహం తాపం మా

మును. తరుచ దాహము.... అందుకు పేలాలు నల్ల
కలువ గడ్డలు చెంగల్వకోష్టు మర్రి వూడలు యివిసరి
గాను నేతితో మెత్తగానూరి మాదుమెత్తు తేనెయిచ్చి
కలిపి వుండలు చేసి నోట్లో వేసుకుంటేను అతికష్టమైన
దాహం మానును. దాహరోగచికిత్స. కురువేరు చెం
గల్వకోష్టు యష్టిమధుకం పేలాపిండి యివి సరిగాను
చన్నీళ్లతో నూరి వుండలుచేసి వేనీళ్లతోను తాగేది.
తృష్ణదాహం మానును. కాళ్లు పగిలినందుకు. సైంధవ
లవణం మంగకాయ వట్టివేళ్లు గుగ్గిలం కలుజాజి యివి
సరిగానూరి నెయ్యి తేనె బెల్లం కలిపి కాళ్లను పట్టించేది.
కాళ్లపగుళ్లు మానును. తామర శెనులువ వెవుండిన తేం
గకాయ వుప్పు గేదె వెన్నను కలిపి పట్టించేది. కాళ్లప
గుళ్లు మానును. పాదరోగాలకు. మంగ వేరు చూర్ణం
చేసి గల యెత్తు పిప్పళ్లు మాదయెత్తు యాలకులు గ్రం
యెత్తు యివి కలిపి యిచిక నెయ్యి తేనె కలుపుక తాగేది.
పాదరోగాలు మానును. క్షయరోగాలకు. నలిమూలం ప
యః పిత్తం క్షయరోగం.... టీక. నలివేరు గవ యెత్తు ఆ
వుపాలను త్రాగునూ క్షయం మానునూ. నాగగుష్ఠ. నాగ
గుష్ఠ రోగం యెక్కడాయును అక్కడా జిడ వెట్టేది. తేదా
చల్లని నీళ్లు ధారమెత్తేది. నాగగుష్ఠం మానును. పంట్ర
కర్కటి కామలం రకాపితే దినాప్పకం నితే నారాంలో క్షేత్రం
నాగగుష్ఠం ప్రశాంతి. టీక. గం. గడ్డ జిల్లేడువేరు
తులం నాలుగు మాళ్ల మెత్తు ~~న్ను~~ నూనె తేనె సేతను భక్షిం
చేది. నాగగుష్ఠం మానును. పోటుకు పాతబట్ట
ములకలకు నోటనమిలి జంటికంటికి వేసి కట్టేది.
గాయం మానును. మొలుగుదామర వేరు పాలవేరు

యెప్పటి వేళ బిందెల వేడైనాగానే నీళ్ల నొంటి పోట
కంటికి కి పెట్టిను చీము కారేది మానును. వత్త్రికేసరి
వేళ మచ్చ నూనె లోతేశి వండేది. ఆ నూనె పొత్తులు
వేస్తిను సర్వమైన పాంధకాళ్లు మానును. వత్త్రికేసరి ఆకు
చేత పట్టి నలిచి కొత్త విరుకట్టిలో వేస్తిను నెత్తురు
కారేది మానును. పోటు అలుగురాని అంటును. వత్త్రికే
సరి వేళగాని వాండ్ల వేళగాని నీళ్లరాచి అలుగుబుక్కన
పోటు రాతను పెట్టితేను రాని అలుగు వచ్చును. మరిన
కావేసర్పరం. బాజి కాయలు జాపత్రి యాలకులు లవంగాలు
త్రికటుకం వావలం కురుసాని వామం. బొ విత్తులు పిల్లి
పిచర వేళ్లు ముత్తిప్పులగప్ప వేళ్లు గుంటగలగర విత్తులు
నల్ల నువ్వు పప్పు గంజాయి విత్తులు నల్ల వులవలు బిడి
ఉలవలు పచ్చికొబ్బరి భూచక్ర గడ్డ నేలగుమ్మడి
గడ్డ వేయిమలు కొండ ఆకలకర్ర ఖర్జూర పండ్లు
ద్రాక్ష పండ్లు మరాటి మొగ్గలు వేంబుగంధం తవాక్షిరి
ఆకుపత్రకం పత్రకాళకం కొంతి బెల్లం పటేన తేనె ఆవు
నెయ్యి పెంప్లై మధుంకం చెంగల్వ కోష్టువు ఖాలుతిప్పసత్తు
యలకపాలు గుచక్క తెల్ల వాము గుచెక్క నందివర్ధనం
వేళ్లు పిండి ముష్కరుల కొనలు భూచక్ర బుంక పళ్లేరు
విత్తులు ఉదిస వూలంకాలు నక్క వీరగడ్డలు బ్రహ్మి
దండి వేసక పంచకాను వృతి కించేది. మునపటి విన్నుయిన్ని
సమాలం కాలు చూర్ణించేసి తేనె నెయ్యి కలిపి ... మాత్రం
వరకాలు చేసేది. సేవించితే వీర్యవృద్ధి కలుగును. మేలి
కపాపములు కెలు. బెల్లం అరటిదుంప పాలలో లోనకలుచేసి
పుడక పెట్టి చలార్చి మరునాడు నిమ్మకాయంత తినేది.
కరలు పులుగనుమ జంతు జాలాలు మానును. గంధపువేర

శోధించేటాగు షట్కల గంధ తంబూర్ణం త్రిఫలా
చిత్ర తండులై కొంతి మరిచ పైదేహి షడ్విషంచ
పృథక్ పృథక్. చిత్రకాష్ఠ ఫలేకంతు చూర్ణ తంవ
స్త్రాంభారిక తం. లేహ తలేష్వం (Cont

రసేతని ష్టం ద్వినిష్టం వా తేన సా జాతిచేపతేం॥ టీక॥
శుద్ధి చేసిన గంధకం ఆముష్టాలు కరక్కాయలు తాండ్రకా
యలు వసికిరేకలు వాయువిడంగాలు త్రికటుకం యివి సౌ
ల్యభాగాలు తీసికొని చిత్రమూలం పలిమిడి యివిచూ
ర్ణంచేసి వస్త్రగాళి తంచేసి తేనెతోను దినమొకు తినేది.
పత్యం పెరుగు నెయ్యి తిండ్లు కూర మంటకం తినేది. గంధ
కంగుటిం। దీర్ఘయి తుంజరటులు దివాప్లుతి తారకః।
దివ్యా తైజా బలిష్టం తాని శైచర్యం ప్రజాయతే. తత్ర
మాంసం పురీషం తెలుస్యం భవతి కాంచనం జలప్రాయ
దకపుణంతి చతుర్ద్రవం। మండూకవల్లి పువంచ గుల్మ
యుష్ట విధం తథా । అశకాలి తగ్గించు అంకటి ముష్టి
విధంతథా। మసూచికానాం హేతార్థాయ పాండ్బాలోలో
చియ్యాతం॥ పురాణజ్వర కషాయం। ద్రాక్షావల్లి తో కాకజం
ఘం సహదేవి భలాకరాం కుచందంనాడ్ రసం యక్తం పురా
ణజ్వర నాశనం। ద్రాక్ష పండ్లు తిప్పతీగ వేయి సంధిస
హదేవి వేయు తో ష్టుకం పిప్పళ్లు శొంఠి యివి సమాంశాలు
పెట్టి కషాయం యిచ్చేది। పురాణజ్వరం మానును। టీకలకు।
పిప్పళ్లు చిత్రమూలం శొంఠి విడంగముష్టి జాజికాయలు
దేవదారుచెక్క. కరక్కాయలు చెక్కలు గలిజేరువేళ్లు మిరి
యసుపు పిప్పలి మూలం జలమాంసి కర్కాటక శృంగి తాడి
కాయలు వసికిరేకె పిప్పలి యివిమూడు తులమె తక్కను సమభా
గాలు నీళ్లు పెట్టేది। అష్టభాగం గాచేది। ఈకషాయం
మూడు దినాలు యిచ్చేది। టీకలు మానును॥ పాండువ్యాధు॥
అర్ధసేరప్రమాణం తిప్పతీగ త్రిఫలం పెసలు పుల్లదివేళ్లు
నల వేము ఉత్తరేణి తామర ఆకు యివి సమాంశాలు కషా
యం పెట్టి తేనె ప్రతివాకం పట్టి యిస్తేను పాండువు మానును॥

....చిత్రమూలం పిప్పళ్లు శొంఠి పత్రశోభ వేళ్లు
మునగ వేరుచెక్క పత్రశేలి విత్తులు యివి సమాంశా
లు కషాయం యిస్తేను పీనస మానును। భల్లలకు। గలి
జేరివెళ్లు శైలు అద్దెడు చల్లలో నూరి యిచ్చేది। రావాంది
సోదెడు పోసేది। యెనిమిది దినాలు పుచ్చుకునేది। భల్ల
మునకు మెపడును। చెవులో క్రిములకు। చిత్రమూల రసం
చెవిలో పిడుమంగాను పుంజు చిమగోశే చివి క్రిమి మా
నును। జిల్లేడాకుల రసం చెవుల ఆకుల రసమున్ను వె
చ్చచేసి చెవిలో బోయును తీవ్రమైన నొప్పి మానును।
జేరిగింజలు మదిశిల తాళకం యివి సమాంశాలు కాసు
యెత్తు గూర్చి చూర్ణంచేసి నూనె మూడు పలాలున్ను
మేకమూత్రం శేరున్ను యివన్ని గూర్చి తైలం చిక్కను వండి
ఆ తైలం చెవిలో పోస్తేను పురుగులు వచ్చి పడును। చె
విలో దుర్గంధం మానును। పెన్నేరు దుంప తునకలు చేసి
ఆవుపాలలో వేసి సోలెడు మొత్తం ఆవు నెయ్యి మూకిటిలో బోసి
కాగంగాను యీ మొత్తం నేతిలో వేసి పొంగకుండా తిప్పేది।
పాకమైనట్టు యిం యెఱు పొంది కూడవేసి శోష్పాంచేసి దాచేది।
నిత్యం మూడు మెత్తు తినేది। తల పరగడుపున శైత్యం
దేహం పుష్టికి వచ్చును। కాంతి వచ్చి శ్వాస కాస పురాణ
జ్వరాలు మానును। వీర్యవృద్ధి నిమ్మ। ప్రసూతికి। ఇంగువ
సైంధవలవణం సొంఠి తాగిస్తేను చచ్చిన పిండం పడి
పడును। ఉష్ణముకు। తెల్లగలిజేరుదేరున్ను గానుగపల్లేరున్ను
చల్లగింజాను [illegible] నీళ్లుగా చిక్కనుల చెట్టితేను
యెటువంటి మూత్రమైనా మానును। కానుగ గింజ తోలుతో
దీసి కన్నుల చెట్టితేను మానును। విరేచనకషాయం।
కరక్కాయ చెక్కలు ౧ సోగచెక్కలు ౫ శొంఠి ౧ సైంధవలవణం ౧

ఇవి కషాయం పెట్టి ఇస్తేను విరేచనమౌను। శ్రీరామ।
ఏలాలవంగ... కోలమజ్జా లాజప్రియంగు ఘనచందన
చంద్రసారైః। చూర్ణం కృతం క్షౌద్ర మధునాచ లేహ్యం ఛర్దిం ని
హంతి కఫ మారుత పిత్తజానాం। టీకా। ఏలకులు లవం
గాలు పత్రకం నాగకేశరాలు రేగుపంటిగుజ్జు పేలాలు
ప్రేంకణాపు పువ్వు తుంగముస్తలు మంచిగంధం కర్పూరం
ఇవి సమాంశాలు చూర్ణం చేసి తేనెతోను ఇచ్చేది....
వెక్కలున్ను మానును। చందనాది చూర్ణం। చందనోశీర
ముస్తాబ్ద ధాత్రీ శాల్మల చోరకం। మధుకం మధుపుష్పంచ
ద్రాక్షా ఖర్జూరకం తథా చూర్ణం కృత్వా సితాయుక్తం పాత
శ్చితాం భూపవేత్। రక్తపైత్యం తథా దాహం క్షీణశోణితభ్రమ
నాశేవచ కామిలాంచ ప్రమేహంచ శీతపిత్తనివారణం।
టీక। చందనం కురువేళ్లు కొష్ఠు తుంగముస్తలు వుశిరికె
పప్పు కల్వాదుంపలు యష్టిమధుకం యిప్పపువ్వు ద్రా
క్ష పండ్లు ఖర్జూరం ఇవి సమాంశాలు చూర్ణాలుచేసేది।
ఈ చూర్ణానకు సమం పంచదార పెట్టుక నెయ్యిపెట్టుక
రేపకాడి వెలచి నీళ్లు సేవించేది। మాత్ర తులాము యీ
చెప్పిన వ్యాధులు మానును। యవాన్యాది చూర్ణం। యవానీ
శ్రీగంధి బదరీగోక్షురై వారాహీ మాంసంచ శతావరంచ।
గుత్వాఫలంచ మధుకంచ కాడీనిర్యాసితం సమశర్క
రాన్వితం నిష్కత్రయం దినమిత్థే మధులేహమాన్వాం। రా
త్రే...యుతంచ తద్వాత। మాంసార్థమాంసేన సహస్రమా
షితా। దినే దినే భంగ సం. ద్ధిధాభవేత్। శరీర పుష్టిం బల
శుక్లవృద్ధిం లోకేన వాజీశ్వర తినక్త రత్వా సగద్ధకేక్షు
త్ర వశీకరంహి బ్రాహ్మణస్పతిం చాపి సత్కుచే బుద్ధిం। టీక।
యష్టిమధుకం పెన్నేరు నెలగుమ్మడి పల్లేరు నేలతాడి

యినుములు పిల్లిపీచర సముద్రపాలచెక్కలు వుశిరికె
పప్పు బూరుగబంక ఇవి సమాంశాలు చూర్ణాలుచేసేది।
ఇందుకు సమం పంచదార పెట్టి కలుపుకునేది। మాత్ర
తులము ద్రాక్షపాలతో త్రాగేది। యీ చెప్పినవ్యాధులు
మానును। ప్రాత...చర్థికే। శతోర్ధమదకు చూర్ణం। తవక్షీరి
మ౧౬ పిప్పళ్లుమ౮ శొంఠిమ౩ ఏలకాయలమ౧. తాళీ
శపత్రకం మా౧ మాలతులుమా౨ పత్రకంబ౨. నాగకే
సరాలుబ౨ ఇవి చూర్ణాలుచేసి వస్త్ర...చేసేది। ఇందుకు
పంచదారయినుమడి పెట్టుకునేది, యీ చూర్ణం దినమున్ను
కించు మాత్రై త్రాగి సేవించేది। దీనివల్ల మానే వ్యాధులు,
వెక్కి వగరుపు శిరోభ్రమ రొమ్ములోశూల పాండు
జ్వరాలు గుల్మవుదరాలు ఇవి మొదలైన రోగాలు మానును।
మహాచంద్రక చూర్ణం। బదరీ ముసలీ కొష్ఠు గోక్షురం
కోకిలాక్షకం ఖర్జూరం జీరకం ద్రాక్ష తవక్షీరశతావరీ।
తక్కోలం చార్వగంధంచ శాల్మలి...స్థకం ఆత్మగుప్త బలం
యష్టి శృంగి జవరాలకం। కర్పూరంచ శిలాధాతు చా
తుర్జాతం తథానిశ జాజీఫలం చైలా దాన్యం కోశకంతథా
క్షీరకకోల్వీ కరందూర్వాం మరిచ్యాక్షి ఖర్జూరా చేతాని
సమభాగాని శర్కరాచ వృతా సమా। మధునా కర్ష మా
త్రంతు లేహ్యాఖాదిన్రోదయే అపాన్నంతు గోక్షీరై యు
తం పిబేద్విశేషతః తండులాం ఫేనవాచాపి ద్రాక్షాఫల
రసేనవ। అతిమూత్రే మహామూత్రం బహుమూత్రే
మహాస్మరి। సర్వమర్మాణి దాహంచ కరపాదక్ష సర్వా
నష్టేంద్రియం తథాయాతాం యోనిదోషంచ పూర్వారం ప్ర
దరం రక్తజంకావ నష్టపుష్పంతు సంధితం పిత్తరోగాని
సర్వాణి రక్తపిత్తాత్రవం రసా విదాహం నాశయేత్సం

పిత్తం సాంవరదాం తథా మధూచంద్రకరసినామ ఇదం
భాష్యం తదోత్తమం। టీక। నేలగుమ్మడి నేలతాటిగడ్డ
కాష్ఠ వట్టివేళ్లు గిలిగిచ్చి విత్తులు। ఖర్జూరం జీలకర్ర
ద్రాక్ష తవక్షీరి। పిల్లిపీచరవేళ్లు తెక్కలిపుట్లు పెన్నేరు
గడ్డ బూరగబంక యష్టిమధుకం దాలదామరవిత్తు
లు తుంగముస్తలు ముసగవిత్తులు లవంగాలు కర్పూరం
శిలాజిత్ యాలకులు పత్రకం లవంగపుచెక్క నాగకేస
రాలు మారేడుబుసుల జాజికాయలు పిండికొండవేళ్లు కొ
డమల్లు ముసుబాలవేళ్లు గరిసెవేళ్లు పొన్నగంటివేళ్లు
భూశర్కరవేళ్లు ఇవి సమాంశాలు చూర్ణంచేసి వకటివ
కటి నాల్గు మోదల ఫరణా మెత్తు చూర్ణంగావలెను। ఈచూ
ర్ణాలకు సమం తిప్పసత్తు చేర్చుకునేది। ఇందుకుపరి
ప్రతి పాకం పంచధార పెట్టుకునేది। ఇటువలెచేసిన
ఇది చెప్పిన వ్యాధులు మానును। పత్నం చప్పిడి
చల్లావంటకములు తినేది। మూర్ఛ్విశ్వాసకు చూ
ర్ణం దురాల బాకతో ద్రాక్ష శృంగిచస్య చూర్ణయోః
మధుసర్పియుతం లేహ్యం తచ్చూర్ణ్ణ శ్వాసకాసనుత్।
టీక। దూలగొండివేళ్లుచెక్క పిప్పళ్లు కర్కాటకశృంగి వస
ఇవి ప్రత్యేకం నాలుగేసి మాష్లమెత్తు చూర్ణంచేసి
తేనెతోను నెయ్యితోనుంకాని ముంచులుచేసి మేరిన వేళతో
తినేది। మూర్ఛ శ్వాస మానును। శ్వాసకాసలకు చూర్ణం।
దేవదారు నిశారాస్నా త్రి। ఫలాంవియ్యు చిత్రకైః విశంగ.
తైలోల్బనం। తచ్చూర్ణ్ణం శ్వాసకాసనుత్। టీక। దేవదారు
చెక్క మానుబసుపు దుంపరాస్న కరకతాండి ఉసిరికెలు
కొండ పిప్పలి మిరియాలు చిత్రమూలపువేళ్లుచెక్క వి
డంగసారాలు ఇవి ప్రత్యేకం నాలుగు మాడల ఫరణామెత్తు

చూర్ణంచేసేది। కలియబెట్టేది। ఈ చూర్ణాలకు సమం
పంచధార పెట్టుకుని సేవించగానే మూర్ఛ్వాసలు మానును।
శృంగాది చూర్ణం। శృంగం నాకాంతకల గురిచ మగధజా
నగరం బాజి గ్రంథి ఇంగకృష్ణమేక భాగం తర జాతుసువమం
ద్రావకేసి వెద భాగం మంచంబాప్యభాగం వ్యాగమానంద
సంభవం। శీతశం భాగయుక్తం ద్రావ్రశతి కృంగి భేరంచతు
ఠష్టైకం రాజగంధాశ్చ మంస్థం సర్వేషాం సూక్ష్మచూ
ర్ణం విలవనిత సమాంతం శ్లేష్మయుక్తకఫఘ్నం పైత్యానాం
పాండెమ. రోగం క్షయమదగుదరం బాలోచకాం జీర్ణగుల్మం
గ్రంథిం సాశిసర్లో హికాక్క జ్వర జఠర మహాక్లేశ హృద్రో
గనాశనం॥ టీక। లవంగపుచెక్క ౧ నాగకేసరాలు ౨ యాల
కులు ౪ మిరియాలు ౮ పిప్పళ్లు ౧౬ శొంఠి ౩౨ పెన్నేరుదుం
పలు ౬౪ ఇవి చూర్ణం చేసేది। చూర్ణం తులమెత్తువేసే
ళ్లతోఇచ్చుకునేది। ఈచెప్పిన రోగాలు శ్లేష్మపైత్యాలు
క్షయఉదర రోగాలు అరోచకాలు అజీర్ణాలు గుల్మాలుగ్రం
థులు స్వాసలు హిక్కలు జ్వరం జఠరం రోగాలు శేకరోగాలు
హృద్రోగంచే రోగాలు మానును। అయిపలిచూర్ణం ధాత్రీ.వి
డంగం త్రిఫలాగంధముస్త వాసస్థంచ పద్మాత్రి ప్రతత్రభా
గం సమాంశకో శర్కరపాయి లానాం వృష్టీదకేవ స్వభేన
రాదాం శోలాగ్ని మాంద్యంచ గుల్మాంకురాదాం తుష్టించ
మేహంచ కష్టం విహాంచ వాతంచ పైత్యంచ హంతంచరా
టి। హృద్రోగనాశనం అయిపలి యోగా మూత్ర కృచ్ఛ జ్వర
చర్ది। కాస శోథ ప్రమక్షయే లే. తొట్టపాండుమయమెవర్ణంత
స్వాస్సర్వే వికేష్యతః॥ టీక॥ ఉసిరికెపప్పు విడంగసారాలు
యాలకులవంగపత్రకాలు ముస్తలు త్రికటుకం కరక్కాయలు
ఇవి పెట్టెన్ను సమాంశాలుగాచేసి చూర్ణంచేసి ఇందు

[illegible]

[illegible]

జలసంగ్రహం వాయుసంచారమేకేన నవద్వారాంతే తే కృతం
సర్వేషాం మానుషానాంచ శరీరోన్నత నిర్ణయం తేస్యే
మేవ ప్రమాణేన పురుషాంబాయా నిశ్చయం త్రయస్త్రిం
శ్రుత మాత్రంచ అతరక్తంతు వృద్ధాతే శత మప్యంచ శతాని
సర్థింబాప్య సతానిబా మాంస ద్రోణద్వయం సంఖ్యా రక్త
ప్రస్థ.. టుత్రమాత్. కాటిర్ధ త్రయదోమాణి రోమకోటి
శ్చ తద్గతి. దంతాశ్చ త్రింశతిశ్చైవాం నవరంధ్రాణి జాయతే
వింశత్ప్రస్థం చతుస్సంఖ్యా మూత్ర ప్రస్థ చతుష్టయం కర్షం
చతుష్టయం శుక్లం పైత్యంచ కుడుభద్వయం తద్వయం
కఫ సంఖ్యాచ శ్లేష్మతం బాష్ప ప్రస్తకం శత త్రయాణాంచ
రోగాంచ సర్వ శుద్ధి సమస్థితం శత పంచోష్ఠ.. పిణ్డం
రోగజాలంచ సంస్థితం వృక్కలాన్నిల సంఖ్యాశ్చ వింశత్యే
క సహస్రకం వింశత్యేక సహస్రంచ ష్వాసాప్రశ్వాస
కంతథా ...నాం యతినిశ్చింతాన్ బ్రహ్మణాం పూర్వకల్పి
తం ద్విసప్తతి సహస్రాణి నాడ్యాస్సర్వస్య దేహినాం
సర్వాంగం మర్మసందేషు వ్యాపకః సర్వ నాడికాః స్థూల
సూక్ష్మ కారేణ సర్వాంగం వ్యాపకం కదాతే. తంతు సూత్ర
ప్రకారేణ కదలీ స్తంభ సూత్రవత్ మృణాళి తంతురీతా
వ జీర్ణ పిప్పల పర్ణ.తే త్రణారాజాత్ర ఇతాన్చం బహుంతు
శ్చాచ మానవత్ కర్ణికారుద్రుసంఖ్యాచ త్రణారాజప్రకాశతే
మేవంవిధం ప్రకారేణ నాడిదేహేషు రాజతే సప్తధాతు
సత్రైః శ్లే.... సంచ్చరంతథా. సర్వేషాంచ రుధిరం ద్రవ
రాస్సంధ మర్మణి ఆపాదమస్తకే చైవా బాహుపాదకటి
స్తథా ప్రదతే స్కంధరాస్థి దక్షిణబాగేచ సంస్థితాః పాదా
దౌ వ్యాపకే నిత్యా సహస్ర త్రింశతిశ్చతత్ బాహుద్వయం
సమాహంతాన్ పూర్వసంఖ్యా విధిత్రమాత్ గోడాస్థా

గుహ్యాద్యూలస్థా హృదిదవ క్షంచ కక్షమోః కటిస్థా
పృష్ఠభాగస్థా కల్పదండే సమాశ్రితాః సహస్రదశకం
శ్చాచ నాడికాశ్వం చరాంతిబా అనులోమ ప్రకారేణ ద్వి
లోమ గతి తస్తథా ద్విసప్తతి సహస్రాణి దేహేషుచ
చరంతిచ షట్చక్రాణి నాడికాస్సత్రం సర్వజంతుషుదే
ష్వాతే మేరునాడి బహుసత్తాన్ నాడిచక్రం బ్రువంతిచ
ఏక వింశతి నాడ్యశ్చ శ్చిత్రయో ద్విస్థ బద్ధాతే ద్రవమా
ధార శక్తిశ్చ బ్రహ్మ విష్ణుశ్చ రుద్రకం తత్ర స్థానం సమా
శితాన్ చక్రాణి సుదరం భవేత్. ద్రవచక్రం శరీరస్థిత్
ఆధార హృది మధ్యం తతే కటి స్థానం స్థితంశక్తి చ త్ర బ్రహ్మా
చ పృష్ఠకే విలోమ మిత్రణి చక్రాణి బ్రహ్మవిష్ణుశ్చరు
ద్రకం భవంతి వాయువేగేన విపరీతంచ కుర్వతి నాడి
నాంయోకవి ఖ్యాతం ఏకవింశతి నాడికా సర్వాంగంవ్యా
పకం నిత్యా పూర్వ నాడి సమాశ్రితాః సుషుమ్నా పింగళా
యిడా యాకారబ్ధు విశాలితా విశ్వోదరీచ గాంధారీ కంఠ
లీచ పయస్వినీ సరస్వతి పాత్ర జిహ్వా వారుణీచప
యస్వినీ పద్మిని చిత్రిణిచైవ కుహూః పుషాయుతం బహ
బ్రహ్మ విష్ణు శివా నాడ్యా స్థానే స్థానే సమాచరేత్. సుషు
మ్నా దక్షిణా నాసా పింగళా వామ నాసికే. బ్రహ్మరంధ్రస్థి
తే యుడ్యాయ దక్షిణా నేత్రయోః వామనేత్రే స్థితే రబ్ధు
వితారి వామ కర్ణకే విశ్వోదర్యాసు సత్యేచ గాంధారి సి
రసి స్థితాః శంఖిణీ దక్షిణే హస్తే వామహస్తే పయస్విని
సరస్వతి కంఠనాళే జిహ్వాయాం బాహ్య జిహ్వాకా వారుణీ
దక్షిణే భాగే వామభాగే పయస్వినీ పద్మిని దక్షిణే పాదే
వామపాదంచ చిత్రిణి గుహ్యాం స్థానే కుహూ రాజ్ఞద త్రిప్తంశాం
మేని వింశతాం నలుబంధకటివుద్వే బ్రహ్మనాడితు పృష్ఠకే

విష్ణునాడీ స్థితే నాభౌ సర్వా ఏవ చరాచరైః చరంతి బాహ్య
వేగేన సర్వమర్మాణి వేగతః. పురునాడీ చ వే బాహౌ నాడ్యో
స్త్రీ రూప ష్షష్టవం న పుంసకే చ సప్తేచ నాడీ పూర్వోఘు
కల్పితం సుషుమ్నా పయసారుణా విశ్వోదరీ యశస్వినీ
యశాపి. యశంబాప్యచ పురుసాదన్యక్చ అష్టమాః గాంధా
రి పింగళా రజ్జు పద్మినీ చిత్రినీ తథా సరస్వతీ కృతానాడీ
శ్రీ నాడీ సప్త ప్రకర్తితే బ్రహ్మనాడీ బాహ్యస్థితాం హాస్తుతమహాః
పుషాలికాంతికా శంఖినీచ యశానాడీ నపుంసకశ్చ సప్త
మం త్రివిధా నాడీ విఖ్యాతా చరంతి సర్వజంతుషు విద్యే
విద్యాన్యకృతం విద్వాం న పురుషః స్త్రీ ఖనిర్మితం వామహస్త
స్థితా నాడీ నారీణాంచ పరీక్షయే పంతాసుయోన్యాం వ్యవాయోత్
హస్తం వామదక్షిణ యోఃకృవాబేత్ పురుషాణాం దక్షిణే
హస్తే నాడీ సమ్యక్పరీక్షయేత్. సర్వేషాం యపి జంతునాం
స్థావరం జంగమాత్మకం పంచస్థానంధ్రువం నిత్యం స్వస్థా
నేన్య దామపి స్త్రీ దాని వర్తతే పర్వం రుధిరంతలకాంసు..
నకిరాణాం...పాతుదా పిత కకాలింక మూలికాం॥ టీక॥
స్త్రీలకు యోనియందున నెత్తురు వెళ్లేతేను యిగుల
కలుపిస్తేను చన్నీళ్ల మీతైటి తెల్లగలజేరు దిరుపాల
తోదాగను మోందులదినాలకు మానును. ముత్తే పులగం
మాం 3 పసుగద్దలన్ను అరటి పండున్ను త్రాగేది దోర
గజరాజనప ఫంది పాలుగాని తేనెగాని కలిపి తాగేది. లక్క
మోందు మాన్లైత్త నేతగల్పి తాగేది. పాలచెట్టువేరురసం
పుత్తవేరు.. రసం యివి సంగానులుచ్చేది. తెల్లవిష్ణు
క్రాంతపు వేరు నీళ్లనూరి నీళ్లగలిపి యిచ్చేది. యిదె
వెళ్లమోందు నీళ్లనూరి యిచ్చేది. కేదా తాంబూలంతోను
యిచ్చేది. యిర్రకలువ దుంపలు శీవదంగ తఫావేరు పసు

గరుగతోను ముతెలువదుంపలు బెల్లంతో యిచ్చేది. త్రిక
ష్టుక చూర్ణం. బ్రహ్మదండి వేరుచూర్ణం యివి నువ్వులు
పలిమిడి కషాయంతోను కలిపి యిచ్చేది. గర్భం నిలుచును
నేలతాటిదుంప మోదుమొగ్గ నీళ్లతో తాగను గర్భం నిలు
చును, నాగకేసరపు పువ్వులు ఆవుపాలతో తాగేది. లిం
గమిరుగ గుల్లజిడ్డువేరు యీవునేతరాచి రుతుకాల
మందు వెలపలి మీదు కుక్కన నక్షంకాలను గర్భం నిలుచును.
గొల్లజిడ్డున్ను నుయాంరశిఖిన్న పాలతోను రుతుకాల
మందు తాగను గర్భం నిలుచును. శ్రీగంధం సుగంధి
కోష్టుపు యివి ప్రత్యేకాలు పాలతోను పంచదారను కలి
పి దిరుగును. పసికరుగులున్ను పంచదారానున్ను అష్ట
దోష స్త్రీయాం పుంసాం నవదుం కంజనాదితా, రక్తం పిత్తం
గురుశ్లేష్మం సన్నిపాత జాఠరకృతే. దేవబ్రహ్మదృతే
దోషా రేతహీన స్త్రదాం ప్రమోః॥ టీక॥ స్త్రీల యోనియందు
యెనిమిది దోషాలు. పురుషునికి తొమ్మిది దోషాలు అవి
రెంబలి వాక్యం. యీ దోషాల పేర్లు రక్తం పైత్యం వాతం
శ్లేష్మం సన్నిపాతం అభిచారం దేవబ్రహ్మదోషం గ్ర
హదోషం యీ యెనిమిది దోషాలున్ను స్త్రీలవి. పురు
షులవి శుక్లహీనం అని దోషంకూడా తొమ్మిది దోషాలు.
స్త్రీ పురుషుల యోని లింగ దోషాలు మన్నతవసాదివం
స్నాచాం తాపిందాస్త్రధాపరాం గర్భస్రావ పర్యయంప్యేడి
పైర్నతైర్యస్తా స్త్రీయాం॥ బిడ్డలు చచ్చేది గర్భము అప్పుటి
ఒకసారి అయినది గొడ్డాలు అయ్యుండుట గర్భస్రావము
గలుగుట యిన్ని దోషాలున్ను స్త్రీలకు. యుతుదో
షంకు విశ్లేయం తతఃఖిం కల్పసమాచరేత్॥ టీక॥
యిన్ని దోషాలున్ను నివర్తించులను. అతిస్వార్త్వాతరం

రక్తాం కుంభీకుసుమసన్నిభం కటిస్తంభ వేదనార్త యోని
శూలంచ సజ్వరం మూత్రస్థానే వికారాయాం ద్వేష దంతకే
దృశ్యతే। రుతుకాలమందు రక్తం తెగుచు పుష్పరసం
వలెను వుండును। స్త్రీకి శూల గట్టి వుండును। కొంది
శూల యోనిశూల గలిగి జ్వరం గలిగి యుండినను। యీ
దోషాలు గలిగి యుండినా వాత దోషమని యెరుగవలె
యుండును తెగడ అవుదవులేరు యీయిటి వేరు
యీ చూర్ణాలు పాలతో యిచ్చునది। అయిదుమాడ్లు
ఎత్తు పాలతో సేవించునది। యోని శుద్ధం అవును। గొల్ల
బీడ్డ సమూలమున్ను చూర్ణంచేసి పాంతో రుతుకాల
మందు యిచ్చునది। పుత్రులు గలుగుదురు। యిది
వెలపలి ముష్కన నస్యం చేయును బిడ్డలు గలుగుదురు।
యెవం శ్లేష్మత వజ్రీయం తత్స్వరూపం నిగద్యతే। శ్లేష్మ
దోషం గుండె సంతానం లేదు॥ అశ్లేష్మా॥......
ఉ చేష్టం బుదును॥ పిచులం బద్ధే రక్తంచ నాభిసూల
సుదారుణం అర్కమూలా త్వాయుం దక్షం తెలంకోమా
నాగకేసరం। బలారాతి బలామూలం క్షీరం తండుల
సత్త్వంయం శుద్ధాంయం కత తోయాని...దానిస్తత్త్రివ
విశేషదం। రజస్వల అయిన కాలమందు చక్కని నెత్తురు
గాకనా నాభి దారుణమైన శూలగల్గినా శ్లేష్మదోషం
చిహ్నాలుగా నెరుంగేది।।యిట్లు। యిందుకు చికిత్స। జల్లి
పేరు చెక్క తెలంతులు ప్రెంకణం నాగకేసరం మిత్రో
పులగం అతిబల యిందుల చూర్ణాలు దినాలు మన్న నాల్గు
మాడ్లెత్తు పాలతో సేవించేది వెలుచిది... వేకబాలు
తో యిచ్చునది। లక్ష్మణా [illegible]
దాపయతే। తే స్త్రీ లభతే పుత్రం లక్ష్మణా సుపంధితో॥

గొల్ల బీడ్డ సమూలమున్ను చూర్ణంచేసి పాలతో యి
చ్చునుంటేను బిడ్డలు గలుగుదురు। యిది కుదిమున్కన నస్యం
చేయును బిడ్డలు గలుగుదురు॥ పక్వం జంబూ పలాశాం
త్రింఘస్తు చంద్ర కోటిచం। కటినా సూల సంతోషం మతపిత్త
ప్రలక్షణం। టీక। నేరేడు పండు రసం వలె నెత్తురుగాడుదు
నల్లని నెత్తురు కొంచెం తెల్లి కవిలు పులుసు..... పైత్యదోషమని
యెరుగేది। యిందుకు చికిత్స। కొష్టుము గంధతగరం కటుక
రోహిణి [illegible]..... యీ పాలతో యిచ్చునది।
బిడ్డలు గలుగుదురు। రక్తక్షీరాభవే తస్యాం శ్లేష్మాదిత్రీన
సైంధవం తద్రువంతైర్ భవేత్ పుంసాం...కట్వాంక్షమోం
చతాత్। గర్భం గృహ్ణాతి.... యుక్తపథ్యం ప్రదం। టీక।
రక్తాధిక్యాన స్త్రీ పుట్టును। శుక్లాధిక్యాన పురుషుండున్నూ
పుట్టును। శుక్లశ్రోణితాలు సమంగా నపుంసకుడు పుట్టును। పురుష
నికి శుక్లం ఘనమైనా గర్భం.... తెల్లమిష్టుతాలంత పొద్దు
నెష్కనారి నూనెతో తాగను రక్తప్రమేహాయం మానును
ను। ఓం నమో నారాయణాయ స్వాహా॥ అని అభిమం
త్రించి తాగేది। సమస్త ఔషధాలున్నూ....దూపంవెట్టు
ను గర్భం నిలుచును। గర్భం గారుండాను మొందు గురించి
తీసికొనిన పూర్తి గర్భం నిలువదు। రజస్వల కాలమందు దా
సన పుష్ప పరికతలు గుణ దాగును గర్భం నిలువదు। ప్రద
... తైల పేరాదక పల్క సద్ద సంతే తైలం వపేత్। ఘృత
తద్వా ... పల్కల దారుణం సమక్షీరం ఘృతం దాపయేత్।
సిద్ధం తైలం ఘృతంచ శమయేత్ స్త్రీణాం యోనిగతం
యోని బోగషువలసు.... దినారమ ప్రస్రుతిం। టీక। నువ్వు
ల పంచదార తావురగడ్డ సమం చూర్ణంచేసి [illegible]
తోను యిచ్చిన గర్భం బెస్సుగా నిలుచును। గంధాలు [illegible]

బూరుగ ప్రసూతి రసం

బూరుగ ప్రసూతి రసం రాత్రిపూటలోన. తనచేతి అర్థ
పాలతో పుచ్చుకునేది. గర్భాలు ఆపును. రుతుకాలవరం
వరకు పుచ్చుకునేది. [illegible] 3 [illegible]
నెలనెలకి రెప్పంత నిమ్మకాయంత మాత్రలు [illegible] వందది.
ఋతు [illegible] చేది. రక్తప్రదరం మానును. [illegible]
[illegible] రసం [illegible] పాలతో పుచ్చుకునేది.
రక్తప్రదరం మానును. నల్లకాసరవేళ్ళు పెరుగుతోను
పుచ్చుకున్నను నేలతంగేడు పెరుగుతో పుచ్చుకున్న
ను అతివార రక్తప్రదరం మానును. గుదప్రదాల
కు ఆవదబెర ఆకులు నూ సైంధవలవణమునూ సమాం
శాలు కలియబెట్టి మెత్తంగా నూరి లేపనం చేయును గుద
ప్రదాలు మానును. దేవకాంచన పువ్వుల పిండినియు
[illegible] వెల్లుల్లి పిండిని [illegible] గజపిప్ప
ళ్లు నూ సమాంశాలు గ్రాహ్య పిప్పలి రసాన మర్దించి లే
పనం చేయును గుదప్రదాలు మానును. [illegible]
అవిసె ఆకులు కలిపి నూరి ఉండలో జలసం
కలిపి గుదస్థాన లేపనం చేయును ప్రదాలు మానును.
చెరబెర ఆకులును గాడిదె [illegible] నూరి
గుదస్థానాన లేపనం చేయును గుదప్రదాలు తెగును.
[illegible] నీళ్లు [illegible] చెప్పించేకి [illegible] మానును.
సమాప్రదాలకు తెల్లకాచు [illegible] తెల్ల [illegible]
[illegible] రసం [illegible] రసం [illegible]
[illegible] నూరి ఆవెనకరసం చేసి [illegible] మర్దించేది.
నూనె [illegible] మర్దించేది. కరాలాన బెట్టుకునేది. కోడి
గూనెను [illegible] పెట్టించేది. [illegible] సంపాది
పుండు మానును. [illegible] లోన [illegible]

చిన్న మెత్తు తెలుపు తెలని పుండుమీద గట్టిది పైనున్న
దుర్మాంసం ఊడి పుండు మానును. సవాకంతులకు.
ఉత్తరేణి ఆకు మెత్తంగా నూరి పైన పట్టించేది గొలుగార
చెట్టు తప్పేడు పాత బెల్లం కొంచెం బాగ దంచి కలిపి
ఉడికించి వేసి తొక్క తెస్సగా మెత్తగా నూరి .. ల
ముద్దలు ఉండలు చేసి పెంన నెయ్యి తోను తినేది. కంతులు
పోవును. సత్నాంకోళ్లు జావ తాగేది. పావలాకు నూనె
మైల తుత్తము కాలువతైన్న పుర్ణించి అరంగారంగా చే
తులం బట్టించు తెలుపులు పోవును. పిండి మొక్కజొన్న
రొట్టెను సూర్యకర్పూరం నూరి పట్టించు చేతులు తెలు
పులు పోవును. సవాపగుళ్లకు. జీలకర్ర సున్నమును
తేనెలో చేసి కాచు కొనను పోవును. అంకోళ్ల మం
టు పుండే ఉందుకు. నల్లజిలకర ఎత్తు చేసి మేక
నెయ్యి అప్పడాలు వేసి తెమ్మెంగా వంటి వేపనంకాయను
కాళ్లవలంటు పోవును. తెల్లని ఆముదవకు. మేకవెం
డ్రుకలు నిడినె మెంతులు కలిపి బాగ చిత్రమూలపు
వేళ్లు ఆమూందు బరచేది. గలిజేరు వేళ్లు బరిచేది. మర
రిచిన చింతకాయలు చదవుతిడి అమూందు బరిచేది.
ఉమ్మెత్త ఆకుల రసం చేర్చేది. పూటకు మూడు పూటలు.
పుప్పాన తైలం తీసేది. తెల్లగరిలవన కర్పూరాలువేసి
తైలం పట్టించు తెల్లపోవును. పలిశన్న కొరవిచెక్క
లు కలుగంచి ఆత్తాలు వరుసగా పోవను కడవ.. చేసేది.
తైలం తీసేది. తాకక భస్మం లోనికి పైకి తైలంపట్టించు
తెల్లగళ్లు పోవును. తెల్లని దళాలుకు. చింతకాయ
లున్ను చిత్రమూలపు వేళ్లను కుందనిడను చేసే
ది. అరసం కలిపి మర్దనగాను వండేది. ఆముదాల

లున్ను వేళ్లను తీసేది. ఆ తైలంలోను సూర్యకారంజి
తెచ్చి మెత్తగా నూరి అందులో పోసి సన్నపు మర్ధనగా
ఉడవనితెలు చిక్కగా వండేది. ఈ తైలం పట్టించను తి
లువరణాలు తెల్ల మచ్చలు పోవును. మచ్చలకు. మంచి
పటిక కఫురాయి దెబ్బు మెత్తగా నూరి ఆముదములో మెత్తంగా
నూరేది. మచ్చలు ఉయినచోట కత్తిరాళ్ల వేసి ఆ మందు ప
ట్టించేది. సత్నాం పాలున్ను వంట కవునున్ను ఉమ్మెత్తన
కాయను వెంటు వంటి మచ్చలైనా పోవును. కడుపు
లో మంటకు. రావి చెక్క రసం బారెడులో నూనె ఇచ్చిన
పిల్లి పిప్పలి పొడి చక్కెర కల్పుక తాగను కడుపులో మం
ట పోవును. మెడున్న రోగాలకు. పాపర వేరులున్ను వి
శంగాలున్ను... నూనెను వండేది. తైలం గానువండే
ది. నస్యం కాయను కపాల రోగాలు పోవును. మెడున్న
సబ్జిన దుర్గంధం కంపు పోవును. శిరస్సులకు. కొంచి
వేళ్ల నూరి తలనంటను తలనొప్పి పోవును. మంచి
కాకి దొండ వేరు కలిని నూరి తలనంటను నాసిక
ఉను తలనొప్పి పోవును. కర్ణరోగాలకు. ఉల్లియ
ముద్ద పిప్పళ్ల తేనె రసం కలిపి చెవిలో పోసిన కర్ణ
రోగాలు పోవును. పిప్పళ్లున్ను సైంధవ లవణం నాగర
ముస్తలు కొష్ఠు అతివస వెల్లుల్లి జిల్లేడు ఆకు రసం
ఉడికి నూనెను వండి చెవిలో బోయిస్తేను తేదావత్తి
చేసి చెవిలో పెట్టను వ్రణాలున్ను పోవును. నాలికె
కోసుకునను. చెరుకు జాజికాయ సద్బర్కారం పిప్ప
లి ఉడికి సపరాం కాలు చూర్ణం చేసి తేనెను మిశ్రము
చేసి నాలికె పూయను కోసుగ పోవును. సదాయ
గుళ్లకు పైత్యపు మ్తౌకకరసం కూడెదల తయ్యదండారు

రసం పోసేది వంగాకురసం పోసేది తెల్లతుమ్మచె
క్కరసం పోసేది నిమ్మపళ్ళ.రసం పోసేది గిలిపురుకే
ళ్ళు వేసేది తలుపులు కడిగేది. ఇట్టి వాగ బెట్టి. కావిత్రయం
చిట్టావిధం. చేతులు తాళ్లు పట్టించేది. వంకాచేది. పూ.
నాళ్లు గాచేది. ఇటువలెను పట్టించగా మానును. చిరునాలి
తెలంచి తెలుకు. పుత్ర కొడివేలు కప్పురముల్ను. పటికారము.
నల్ల పెంత్ర నిరాసు స్నపాముక్కు ఇవి సమభాగాలు పెట్టి నూరి
చిరునాలికెలంచి తెల్చి తేపనం శాయును అసాధ్యి అసాధ్య
భై నాను మానును. సవాభూ కరాలు. గోరువెచ్చ
చెచ్చి పైకిపి చూర్ణంచేసి ఇంద్రుసం పాత బెల్లంవేసి
కుండాలోకి వెస్సగా పిండిగింది ఉండలుచేసి ఊరలంతేసి
పిలిచేది. కొట్టు వకటి మాపు వకటి ఉండలు తినేది. వెంట్రు
కలు మండడము సిద్ధవైద్యం. రక్తంపుష్ప హరనకు. వేపనారు
నల్ల లేపనగ పళ్లెరున్ను పంచధారతో ఇచ్చుకునేది. ఒక
మాత్ర... మాత్రం ఇవియును. ప్రమేహం మానును.
మధుమేహ నకు. పచ్చిపసుపు ౪ తు.. ఇప్ప చెక్క తు౪
తెల్లతుమ్మచెక్క తు ౪ పళ్లెరు పిడికెడు దంచికొంత
వెళ్ళు కలిపేది. తుంగముస్తలు.. ౪ తెల్లనెమ్మ తు౪
సురేకారం తుగ మిశ్రి అశ్వేనం మండుల్లోగ ఇవి చూర్ణం
చేసి పాచి తీగెరసాన ఇచ్చేది. నీళ్ళు కుడుకు ఖర్జూరంతు
లార్థకం చైవా అధిక మూలక ద్రవం. తాళీశపత్ర మరీచం
జీరక.. సైంధవం చిత్రకం త్రిసుగంధంచ తవక్షీరంచ.
నాకం. కటావమూలం కటి చెవ్యం నాగరంధాన్య కంతథా ని
పాష్కరంచ చతుష్టంచ త్రివృతంఫ లికద్వయం నాశికా
డిప్పలేంద్రా. సర్వాయుక్తం తుల చూర్ణతం తేహాపాకంపచేత్
ద్రవ్యాన్ శుష్కచూర్ణంచ దాపయేత్. సర్పినవ ఘలందద్యాత్

షట్పలం మధు శీతలం. ఖండావల కమోగ్రీయం
పాత్రతరుద్వాయ భస్యం జపేత్. తర్మమాత్రం ప్రదాతవ్యం ఆ
మన్నానాపరుణా జయేత్. పిత్తగుల్మం తథామాంద్యం వృష్ణ
శాంతి కరం తథా. కామిలాపాండుర రోగంచ విషదోషహరం
భవేత్. అంకమేహాన్ని హంతాంశు అగ్ని రోగహరం భవేత్॥
శ్రీఘ్రాజ్ఞావంద మోదకిన కదృశ్యతే యోగ రాథయం దానేషుర్భాం
వలతాయి కపిద్ధమూలార ఫల స్నాయుజ్య ఖ షాజమేంధంతు
ఉజత్వేచ క్షే దివ్యాజీరకం చూత. లాస్య సర్వాం సమాంక్తం
తుటజ చర్మవాదిరాం సన్నర్ధ్య ఘుల్లం దివ్యాష లేక్సతే ఘ
తీ. సదాదివూ చూలి సవేశ్మాగర్భే ఘృటేనపాచాన్ ధన్యా
దతీన. తదివార్ధ్యా వ్యాగఫలం సమ్మితాంత్రగా పాత్రతక్సనా
యువ ధుతం దిలాంబునా పిచ్ఛేక్ష రక్తం.... చిత్రతాదివ
ఊకాలు చిత్రకంరా మధురాంవా విస్తేషం లవణ పంచకం
త్మిరాద్వాయంచ మరుషాంబు: సప్తాఫ్య శర. ంభతా. రే
తాని సమభాగాని సూక్ష్మ. న్నాని కారయేత్. ఘూర్ణంపంచా
క్షభక్తాస్య బాధితో మతంత్రితః. బహుథా కాక్షమే
ద్బిక్తం భుక్తం భుక్తంచ జీర్ణతే. అమాశూలంచ హ్యా
చ్ఛాలం పార్శ్వశూల మరోచతాన్ యుక్తదాష్ఠ్రిలకానాహా
ప్లింహంచ గుద రోదనాం అక్షతి వ్యాత ర్యా రోగాన్ అక్ష
మాత్రేణ తజ్జయేత్ ఇక.. ఉశూలహరం...। అను
పానాలు. కటిత్రయం సైందవంచ.... మరుదార్కయవ
కాషిర.... అబ్రకం పిప్పలీమూలం కషాయం బహుధా
నవి. యయుదం సన్ని పాతానాం అనుపానం ప్రశస్తం తం॥
టీక. శొంఠి పిప్పలి మిరియాలు సైంధవలవణం వాని
లాకు మునగ వేరుచెక్క వావిలిచెక్క జిల్లేడువేరు
చెక్క యవక్షారం చారగాకు చిత్రమూలం పిప్పలిమూలం

అల్లం మంచి ఆవాలు వెల్లుల్లి లవంగాలు ..జీలాలు దశ
మూలాలు మొదలైన కషాయాలున్నూ సన్నిపాతాలు మానును.
ధాన్యకం జీరకం శుంఠీ పుష్కరం చందనం ఘనా శతాకర్కా
రకం కుష్ఠం మధుకంచ ప్సుణాలకే పంచత్వక్ పల్లవా
న్యంచ ధాత్రీఫల వటి ధికా ఏషాం తైషాం మనుపానేన సమం
శాంతి హారం పరం। కోదమయ్య జీలకర్ర కురువేరు వదు
వేళ్ళు మంచిగంధం తుంగముస్తలు పంచధార కర్పూరంచిం
గల్గాకోష్ఠం యష్టిమధుకం తామర తూళ్ళు పంచపల్లవాలు
పంచకోలాలు పుష్కరకాయలు యీ మొదలైన అనుపానా
లు దాహనాశనాలు। జాతీలవంగంకంటా జా మధుకం శర్క
రామధు హరితకి గళూచ్యాది మేలకాంక్షకాంజకేధవా
మాతులుంగ కపిత్థంచ బిల్వమూలం కరంజకం। మేతే
షాం వాంతి నాశార్థం అనుపానం ప్రకల్పితం। టీక॥ జాజి
కాయలు లవంగాలు ఏలకులు యష్టిమధుకం పంచధార తేనె
కరక్కాయ తిప్పతీగె మాలమములుకరి మాదీఫలపుపండు
వెలగపండు కానుగ మారేడువేరు యివిమొదలైన
వాంతి హారం అనుపానాలు॥ యష్టికాశీర సలిలం మా
యూరస్యాచ పించకా భస్మంబ్భ. కదేహంచ అపామార్గక్షీ
జికం। మధునావేఝి తండులం హిక్కానమనుపా
నకః। టీక॥ యష్టిమధుకం యొ. వాట్టువేని వేళ్ళు నెమలి
పించమసి తెల్లగురిగింజ మద్దిగూడు వృత్తకేదారి ఆకులు తేనెయివి
వెక్కిళ్లకు యిచ్చే అనుపానాలు॥ జీరకంత్రికటుకంచా
ద్రాం విడంగం వహ్ని భృంగరాట్ పచాగశౌంచి శిస్రత్వక్
నాగవల్లీదళాన్యాచా శర్కరాతులసీచాం. లవంగం..నం
ఘనా యయుదం నాన్యానుపానంచ జ్వరా.... టీక। జీలకర్ర
శొంఠి పిప్పలి మిరియాలు వాయిలి అల్లము అద్దసరము

ముసగవేరు చెక్క [illegible] తిప్పతీగె వెల్లుల్లి
ముస్తలు లవంగాలు చిత్రమూలం పంచధార తులసి యివి
మొదలైన అనుపానాలు జ్వరాలకు యిచ్చేవి॥ వాతజ్వర
కషాయాలు॥ మంచిగంధం తిప్పతీగె ముస్తలు శొంఠి
శేగండి దూలవేళ్ళు యివి అయిదు దినాలున్నూ అష్టభాగ
శేషంగా కషాయంకాచి యిస్తేను వాతజ్వరాలుమానును.
పురుభారా కస్తురా శొంఠి హంసపాదికా వాతజ్వరం హంతి
రామబాణేన రావణః। ఆముదపువేళ్ళు కాలమన్నువేళ్ళు
శొంఠి లక్కవేళ్ళు హంసపాది యివి సమాంశాలు అష్ట
భాగ శేషంగా కాయంగాచి యిస్తేను వాతజ్వరాలు మా
నును। ఆరవేళ్ళు శేగవేళ్ళు. కుసుమ ముత్తెపులకం శొంఠి
కరక్కాయలు సమాంశాలుగాచి కషాయంగాచి యిస్తేను
వాతజ్వరాలు మానును। తెక్కెలవేళ్ళు కరకతాడికాయ
లు పుష్కరకేపప్పు దుష్ఠగువేళ్ళు ఇష్టకాంతం శొంఠి
యివి కషాయంగాచి పిప్పలి ప్రతివాపం పెట్టియిస్తేను
వాతజ్వరాలు మానును॥ మొత్రిషాడలు కురువేళ్ళు తె
క్కెలవేళ్ళు పసుపు శొంఠి తాటికాయలు [struck out] యివిస
మాంశాలు కషాయం పెట్టియిస్తేను వాతజ్వరాలు మా
నును। పైత్యజ్వరాలకు॥ కారుపెసలు తుంగముస్తలు
కురువేరు తిప్పతీగె శొంఠి చిన్నముత్తెపులకం పెద్ద
ముత్తెపులకం జీలకర్ర యివి సమాంశాలు కషాయం
పెట్టియిస్తేను పైత్యజ్వరం మానును। పెసలు సంధి
గొబ్బి పెద్దముత్తెపులకం వట్టివేళ్ళు తుంగముస్తలు
శొంఠి పుష్కరకేపప్పు కొరువేళ్ళు యివి సమాంశాలు కషా
యంపెట్టి యిస్తేను పైత్యజ్వరాలు మానును। శతాం
హ్వా ధాన్యకం యష్టి రాస్నాముస్తా శతావరి అముతేహ్వాం

నాగరం తిక్తకం క్వాథం పైత్యంజ్వరాపహం॥ టీక॥ పిప్పి
పిచర వేళ్లు కొడవలర్లు ఎల్లి ఉద్ధృతం ఉంపరాన్ని
తెలంగ వస్త్రలు సహాపఅత్తలు తంతురు ఇబదను కురువేరు
శొంఠి ఇవి సమాంశాలు చేసి కషాయంగాచి యిస్తేను పైత్య
జ్వరాలు పోవును. ఆయితే భవ వాయుధ్ధంచ అమృతంనేల
ధం జలం జలానాగర యుత్పంచ క్వాథం పైత్యం జ్వరాంతకం॥
కురువేరు ఇబదను తాలుపైసరు తిప్పతీగె జటామాంసి
తెలంగవస్త్రలు ముత్తె ఫలగరు శొంఠి యష్టి ముద్ధతం
ఇవి సమాంశాలు కషాయంగాచి యిస్తేను పైత్యజ్వరాలు
పోవును॥ శ్లేష్మజ్వరాలకు॥ కంటకారి బృహతి ఘృంఖావం
కిరుఘం..సర నాగరం క్వాథం శ్లేష్మజ్వరం హంతి పిప్పలి
మధుయుక్తం॥ టీక॥ వాకుడు ములియంపలి.వేళ్లు
అస్త్ర సరప్ప మానేలవాయు గోలింట శొంఠి ఇవి సమాంశాలు
కషాయం చేసి పిప్పలి ప్రతిపాకం పెట్టి తేనెపాకం యి
స్తేను శ్లేష్మజ్వరాలు పోవును. ఆలర్కక్షీర ప్రజాతి
మనరఘుంటీస నాగరం క్వాథం కఫజ్వరం హంతి పిప్పలి
మధుయుక్తం॥ జిల్లేడ సమూలవాయున్ను ములకవేళ్లు
వాకుడు వేళ్లు వాయు గోలింటు శొంఠి ఇవి కషాయం
కాచి తేనె పిప్పలి ప్రతిపాకం పెట్టి యిస్తేను శ్లేష్మజ్వ
రాలు పోవును॥ వృద్ధబాలకులు॥ దగ్గుకు హింగుళం మూడు
మెత్తు చిత్రమూలం రెండు మోదుల మెత్తు కలగరచి
గుళ్లు మోదమెత్తు ఇంగువ చెవులు పాలుపోసి ము
ద్దించి రేగు గింజలంతలు గుళికలు చేసి ఒకగుళిగె ని
ప్పులమీదను వేసి పొగ త్రాగను పుచ్చసం పోవును॥
పత్యం ద్రవ్య పులుసు నూనె గుయ్యరు వద్దులు॥ ఉలువలు
బన్ను కాచున్ను సమాంశాలు బుగ్గపెట్టుకుని వెల్లినేయిలి

లింగితేనె తేనెళ్లు త్రాగి తేను తాని దగ్గు పోవును॥
సావసంతకు. గచ్చకాయ రసాన పుత్రతను ఇను మూడు మున్నా
లు పట్టించి హింగుళం యారసాన నేనూ ఆ పుత్రతను పట్టించి
ఆ పుత్రత వేంధించి వత్తులు చేసి ఒకవత్తి పొగ త్రాగంగా
ను సావసం పోవును. మెక్కజొన్న పూతతోలు మోలుగువె
దుతోలు పంపర పనసతోలు చాంపలుచి తోలు తోలు యీనాలు
గున్ను సమం చూర్ణం చేసి తేనెతోను తిన్నను సావసం..
పోవును. హింగుళం వరహాయెత్తు లుటికల వరహా
యెత్తు గండగలకరాకు రసాన మర్దించి శనగగింజంత
వడకాలు చేసి ఒకవడకం నిప్పులమీద వేసి ఆ పొగ త్రా
గును దగ్గు పుచ్చసం సహాసం పోవును. పాపరాకు గార పండు
గుజ్జిలం తాళకం ఇది సమాయుగా గాని మర్దించి ఉండలు
చేసి శనగగింజలంతేసి వడకాలు చేసి నీడను ఆరించి ని
ప్పులత్ర కర్రల (నిప్పులపైన) నీడను ఆరించి! నిప్పుల మీదను ఆకుండ వేసి
పొగత్రాగను దగ్గు పోవును. దగ్ధపు పలుకులు 3ం రేకు
ఆకులు 3ం గుంటగలకర పచ్చిత ఆకున్ను ముటికల
మోడమెత్తు తాళకం మూడుమెత్తు రెండు మోదులమెత్తు
ఉలిపాలు కలయు మర్దించి ఉండలు చేసి నీడను ఆరించి
నిప్పుల మీదను వేసి పొగత్రాగను పుచ్చసం పోవును.
ఆడసరపు ఆకు వేళ్లు సహా గాను త్రికటక సంమా
పాలున్ను నెయ్యి మానెడున్ను పిప్పళ్లు పాతికెడున్ను
కలియంబెట్టి నెయ్యి చక్కవండి తేనెతో కూడ్చి సేవింపగాను
సావసం పోవును॥ .. దేవదారు బావంచి వెల్లుల్లి సమాంశా
లు వీజ్జ్వరారి త్రాగను పార్శ్వశ్వాసం పోవును. గురుపువాటి
రసం పాటిదిడు ఉలిపాలు 3ం చూర్ణం కలుపుకుని సావసం
మెత్తిన వేళ్లు త్రాగను మేఘశ్వాసం పోవును॥ మానెడు

ఆపు చల్లబడును కొంచెము కల్లుపు తోట్లుబడి జల్లెడబాలు
బొట్లు ఎడిచి తలపై తెల్లగ నిచ్చెది. సావసం పూనును, నూ
నె అద్దెడున్ను వెల్లుల్లి పాయలు అద్దెడున్ను కలియుంచితే
పొంగకుండాను పొంగును ఆర్చుకుని వండి యుంచుకొనేప్పు
పాపులు శేఖంచేది. సావసంపూనును. తెమ్మరాక నాలుగు
వీశెలు పచ్చిదే దెబ్బ నలిగినదగాట్టి. కడువంచెట్టి నీళ్ళు ఆరు
మానికెలు బోసి మూడు మానికెలు చిక్కవండి. అరసంపడి
బోసుకుని అందులోను కరక్కాయ, పాడి నూరినదున్ను
కొంత పిప్పలి ఎరియాలు పొడి పోసినదున్ను పెట్టి లేహ్యం
గాను, వండి దించి యుంచుక నూనె బొట్లు తాగింతలో యూ
పుండు అరచేతి ఘంటెడు తెక్కను అరమండలం శేఖం
చిన సావసంపూనును॥ వృబ్బసానకు వసాను బెల్లం నూరి
తరవాత కడుకుతో త్రాగును మూండు పూటలకు వృబ్బ
సం పూనును. పిప్పలి తేనెతో.... రసగంధ శిలా నాగం చూర్ణ
క్షుం మద్ధంచ కాంబుకై:.....తద్వాతం గ్రాహ్యాదు తైలం
ఎద్రాపాత్రే ఘృతే సతి తతైలం లేపయేత్ వృత్తం నాగ
వల్లాస్తు భక్షయేత్. బాహు కంపం శిరః కంపం దేహకం
గం జాను. వృనం నా. మెద్ధు క్ష్ముయే శ్లైష్మికో తైలం విజయ
భైరవం. రసం గంధకం మణశిల తాళకం యివి సమ
భాగాలు గూర్చి కలిని మర్ధించి ప్రీతకుతే పంచేశి వత్తి
చేసేది. గవ్వాను వకమాత్రం పెట్టి ఆవికాల్చి పాత్రలోను
పెట్టి తేను తైలం వచ్చును. ఆ తైలం పుచ్చుకుని తమ
లపాకున చయిరి భక్షించి నాను చేతులు తలకాళ్లు పది
కే వాతం పూనును. సర్వమైన వాతాలన్ని పూనును. సర్వ
మైన వాతాలన్ని పూనును॥ నిర్గుండి రండ కారట్ల బలా
బిమ్బై క్రితంబులం మెరండ తైల సంయుక్తం సర్వవాత

వికారజిత్. టే. వావిలి వేరు ఆముదపు వేరు ముల
గోరింట వేరు బొటి ముటికి సమభాగాలం మూడేడు వేరు యివి
సమభాగాలుగూర్చి కషాయంగాచి వడుచుకుని ఆముదం ప్రతి
పాకం పట్టుకుని యిస్తేను వాతాలన్ని పూనును॥ సరలత్రి
ఫలాం కర్షాం పక్వాత కటురోహిణీ. కొంతి...ఇ తాకా....
టీక. చేతి పిట్ల కరక తాడి పుకిరితెలు.. పసుపు కటు
కరోహిణి కొంతి ములక వేళ్ళు వాకుడు అర్ధసరము
వేళ్ళు యివి సమాంశాలు కషాయం చేసి యిస్తేను శ్లేష్మ
జ్వరాలు పూనును. నిదిగ్ధకా శృంగరాజం కుందవి...
వచా నాగరం ధాన్యకం క్వాధం శ్లేష్మ జ్వర వినాశనం.
ప్రాకుడు సొంటు గలగు తెల్లపెట్టి వేళ్ళు గుమ్మడి వేళ్ళు
వస కొంతి యివి సమాంశాలు కషాయం పెట్టి యిస్తేను శ్లే
ష్మ జ్వరాలు పూనును. పిత్త శ్లేష్మ జ్వర కషాయాలు.
కృశిరం ధాన్యకం భార్గీ, తాకజంబూ దురాలభా త్రిఫలా
నాగకం క్వాధం పిత్త శ్లేష్మ జ్వరం హరేత్. వట్టివేళ్ళు
క. మళ్ళు వాకుడు వెలమ సంధి రెండు దూలను శి..లగం
ది యూ మూడు వక్క.. చెట్లు బీదాలు కరకతాడి పుకి
రితెలు కొంతి యివి సమాంశాలు కషాయం పెట్టి యిస్తేను
పిత్త శ్లేష్మ జ్వరాలు పూనును. గుడూచి నాగరాముస్తా
భూనింబా తాకజంబకా భేలో స్త్రీలో ఖయాం క్వాధం
ద్వంద్వ జ్వర హరం పరం॥ టీక॥ తిప్పతీగె కొంతిము
స్తలు నేలవేము వెలమ సంధి పెద్ద ముత్తపుప్పులు గం
గాలమాన్న.. కరక్కాయలు యివి సమాంశాలు అష్టభా
గంగా కాచి త్రాగిస్తేను ద్వంద్వ జ్వరాలు పూనును.
సకల జ్వరాలకు కషాయం॥ నేలవేము చిత్రమూ
లం ~~వెలమ సంధి పెద్ద ముత్తావ [illegible]~~ చె.. విలువ యిం

పలితెల్లు తెప్పతీరె విష్ణుక్రాంతం కొంతి యువికషాయం
కాచియున్నను సకల జ్వరాలు పోవునవి. పఠ్యతస్యాంజలు
రసం. రససంగంధక నేపాళం తలుకా కంజలి క్షాత్వా అర్ధ
కస్తూర సానాపి మర్దయిత్వా విచక్షణాః. మద్గప్రమా
ణ వటికా కారయేత్ మాత్ర, కాంబ షాతే. శకాక జాయితా
బారె అనుపానం హిమంజలం సలపాత జ్వరేచైవా
పురాణ విషమ జ్వరం నాశమేతాత్రివనా పఠ్యతస్యాంజలు
రసౌషధం॥ రససంగంధకం నేపాళం కటక రోహిణీ యువి
త్రయుకే సమాన మాగాను మర్దించి. అల్లపురసంవమర్ధిం
చి వెసలు గింజలంతేశి వటకాలు చేసి పిప్పలిన్ని
పంచధార అనుపానం... నీళ్లతో నిచ్చేది. సన్నిపాత
జ్వరాలు పురాణ జ్వరాలు మొదలైన జ్వరాలు పోవును.
. పుష్ప కతకి భిజం జంబుద్ధితి బిజబిల్వం త్రిఫల
అమృత సార వేమ్బిసాం. చమూలం తిరోద జలలు...
శిరమాస్యాం తలటివ కటక ముష్టి నాగరం జరకే ద్వీస్థి
టకేచి సురకారాం నాగరం బాంజెసంధా. శిల జాతుశిల
చెత్తి కాంభో మోచసారం హామమంచ కచోరం గోక్షీరం
మోషబిల్వం సమిశితమధు యుక్తం తంతోలాం.
త్రైపిండం లుచికరహంవత్రం... చతుర్థం కరీరద
శీచసారే నారికేళం... యం. తిక్రవతి మూత్రం భంత
మూత్రం నిహంతి. కోష్ఠం సతాప. ముస్తా కీకిలాక్షేసు
దాన్యకం మేష్టిమ ధూం కాక్ష్యసంధి భిదాం... హేమం
కాచి ఘలంతవ క్షీరి శిలా బోతిశిలాజతు శర్కరామధు
నంచైవా వారాహీకంద మార్కకం సమభాగయుత
.. ర్భాతే హరాద్విత్రైన సమాక్రుతం... మనునాతే హ్యాం
..చు క్రైత్రై జతేనవా.. తేహం సర్వమూత్రమయంజయేతి॥

తాళిశపత్రిన్ని కషాయన్ని తేనెతో పెట్టితేను కన్నులు
ప్రకాశిస్తుం పోవునను. అప్పుడే రసిమున్ను పిప్పలిన్ని
చెట్టి ము. చుక్కపోవునను. రసాంజనమున్ను త్రికటికమును
న్ను కన్నులచెట్టిన పిల్లం పోవునను. ములిది గింజ మెను
ప వెన్నమరాచి కన్నులచెట్టితేను కోచుక్క పోవునను. ~~ఫ్లా~~
వ్రాతుగ గింజను తేనెతోగాని నేతితోగాని రాచి కన్ను
లంచెట్టితేను తెస్సదృష్టి కలుగును. తుంతుదురుపంటి
పళమున్ను శ్రీగంధం యురప గింజ రాచి మూతులినా
లు కన్నుల చెట్టితేను కోచుక్కపోవునను. నయనరోగచి
కిత్స. జపనారుణా మంత్రేణ వారిణాలోచనాదమే
త్స్నీకే తె కావస్సే తీక్ష్ణప్రం అక్షిరోగాత్ దుస్సహాః. శెవ్వది
ముక్కం కడు కొన్నేటిప్పుడు పూదతాలు అరుణామంత్రా
న నభిమంత్రించి కన్నులు కడుక్కున్నను సకలమై
నాని కన్నుల నొప్పి పోవునను. అరుణామంత్రం ఘలుసత్య హేతు
శ్వేతాక్షామార పత్రోద్ధర సఘ్రాణిత చక్షుషాం ద్రవం పిడాం
శమయంతి రజితానివహాశు యుథా॥ తెల్లగన్నేరాకురసం
నొచ్చేకన్నులలో పిండితేను అక్షిణామండే కన్నుల కుట్టు
పోవునను. సూతకం గంధకో పేతం గాంగేరిర సమా
ర్జితం అంజనం దృష్టిదసానిదం నేత్రమయవినాశనం.
రసం గంధకం బుబుసు ఆకు రసం రాగిపాత్రలో పోసి
మర్ధించి తలిక బుచేరి మెందించి నారికన్నుల పెట్టుకొ
న్నను కన్నుల కుట్టుపోవునను. నాగరం నిచ్చపత్రంచ
పిష్టం తోయేన పూరణాత్ చక్రతావమూల చూర్ణదావే
బిస్తు గోలప్రకాశాతి. కొండిన్ని దేవాకలున్ను శుంఠానారి
ఆరసం కన్నులలో పిడిచిన శూలలు పోవునను. వెలిగారం
చిరవేలున్ను రాచి కన్నుల చెట్టితేను శూలలు పోవునను.

అశ్వమూత్రేన సంఘృష్టః తారవల్లికషాజనాత్ లాంచన స్త్రాతిమిరం యాంతి నిశదానిరదాంబుసాంత్॥ గుర్రపుమూత్రాన కాకర వేరు రాచి కన్నుల బెట్టితేను కన్నుల కొసలు మానును. మధుకసృత దద్బ్యాత రసఘ్రాంతలూచన తిమిరంచ త్వక్షి క్షీరవేతా నరవేర్పాని వర్థనం॥ యష్టిమధు అకురసం బుట్టితే నెగలిపి సంధ్యాకాలమందు కన్నులకు బెట్టితేను కన్నుల రోగాలన్ని మానును. ఛాగమూత్రేణ సంచిన్న దేవదారు రజోభ్యకరం వక్షం నయనదుర్బోధ్యాంచ జాయతే నత పిచ్చటం. మేకపంచితాన దేవదారు వేరు రాచి పొడిశిన కన్నులబెట్టితేను రెప్పలు వచ్చి తెప్ప పుంతలును. శిలార సమం పిష్టం హరిద్రాగత కంకణా ధాత్రీఫలేచ తద్వార్త్రిం అక్షిరోగం వినాశనం పసుపు చింతగింజలు పిప్పళ్లు పుక్కిరెప్పు యింతమట్టున్ను సరిగా నిశిరా రసమునిది అవుపాలనం దధికె మర్దించి అంజనంకను పులు చేశి దాచి కన్నులకు పెట్టుచుండూ వస్తే కన్నుల రోగాలు మానును॥ పత్తికోడు వెన్నగాని దానివేరుగాని గోరోజనముసు వెలగమూడవేళ్లున్ను రాగిపాత్రలో బెట్టి రాగి చెంబున మర్దించి కన్నుల దిద్దితే కన్నులకొసి రెప్పలు మానును. తాంబ్రభస్మం తిప్ప తీగె ఆకురసం తొ౧ ఉప్పుపు ఆకురసం తొ౧ తాంబూ వేశి వేశి పుంచి దబ్బు చింతకురుళ్ళ నిప్పులు మీద పుంచి వెస్సగా కాగేటట్లుగా పూదితేను పచ్చని ముండు వస్తుంది. అప్పుడు ఆళ్ళ యీరసాలు దబ్బ మీద పోశి నిప్పులు మానేది. చల్లారిన తరువాతను చూర్ణం అవుతుంది. యిది పరమహంసత్రయం. ఇల్లెబుకు. ధూపసపిదేశ్లి [illegible] ఆవాలు యింగువ యీ౪ నూరి నాతి తైన పట్టించి వేస్తే. జలు

తెమలునను. శేగను. అరదండ వేరు రసందీశి ఒకయాం బు పొందిచేశి కలిపి యిస్తేను మానును. పచ్చశేగను. శుద్ధి చేశిన పిండి లతుత్తము ౧ పటిక ౧ ఉప్పంత బెల్లము నూరి పుంథలు చేశి యిచ్చేది పచ్చమానును. పత్యం చప్పిడి వేనీళ్లు అన్నం తమల్లయిగుల్లి ౭ ఒకయాలు ౭ నూరిమాత్రలు చేశి ౫ రోజులు పుచ్చుకునేది॥ తెలుపు॥ గుంటగలగర యిగుల్లి ౧౦ ఒకయాలు నూరిమాత్రలు చేశి ౫ రోజులు పుచ్చుకునేది. తెలుపు పచ్చ మానును॥ తెల్లజిల్లేడు చెక్క ౧౧ ఒకయాలు ౧౧ మాత్రలు చేశి యిచ్చేది. ౫ రోజులు చెప్పిడి పత్యం సుగంధి వేరు చెక్క తొ౧ ఒకయాలు ౭ యిదిమాత్రలు చేశి ౭ రోజులు యిచ్చేది. తెలుపు మానును॥ ఇంగిలికం ౧ శుద్ధి చేశి ఉప్పంత చెక్క రసాన మర్దించి యిస్తేను మానును. పత్యం చప్పిడి సురేకారం ౧ పంచధార ౭ పొడి యిస్తేను మానును. యిచ్చాపత్యం॥ ౨ రోజులు యిచ్చేది. శగను. ఒకయాలు తొ౧ చమట [illegible] బాలను ౩ దినాలు నానవేశి ఒకయాలు మర్దించి గింజమాత్రలు చేశి యిస్తేను మానును. ప్రేలతుత్తం తొ౧ ఒకయాలు తొ౧ పంచధార తొ౪ యావస్తువలతో కూడా మర్దించి మాత్రలు చేశి అవునేత అనుపానం పెట్టి యిస్తేను మానును. వెలక్కాయ్లి పాయలు తొ౧ నీటి ఆకు పెట్టితే ఒకయాలు తొ౧ కూడా మర్దించి మాత్రలు చేశేది. యిచ్చేది. ఒకయాలు తొ౧ పెద్ద పురపు పంచధార సన్న పావలికూడా మర్దించి మాత్రలు చేశి యిచ్చేది. పత్యం మజ్జిగ అన్నం తినేది. యీ చెప్పిన రోగాలు కఫకు యిచ్చేది॥ శ్వేత సర్వసుంభా దేవాళం కలికినరసేనతు తతస్సనాభి [illegible] రాజమోక్షంనిశేచనం॥ ౧॥ బింభి తాళ [illegible] శ్వేతాగుం [illegible] సైంధవం। సర్వాతిబ్రాంచ

సేహాశం మర్దనేయాం మమద్వాయుం నాభిప్రలేపనం
కుర్యాత్ రాజయోగ్యం విరేచనం. సేవాశస్త్రాబాబీజాని
గిరికర్ణరసేనతు మర్ధయేల్లాభనాభియం రాజయోగ్యవి
రేచనం॥ త్రికటుకా అజామోదం సైంధవంజీరకద్వయం సమ
ధరదాయితాన మప్పమోహాంగదుభ్రాంగం. ప్రథమకఫల
భూమిజ్ఞే సప్తతాన్యాసమేవత జనయతి జఠరాగ్నిం వాతదో
సంనిహంతి. పూతాంబుక్షారలవణైః కటుభిః పిత్తదో
షదాతే. యకృత్ప్లీహాకృతం రక్తం పూర్వగాత ప్రవర్తతే.
ఉర్ధ్వే నాసాస్యకర్ణాక్షి రధో మేఢ్ర గుదైరపి ఉర్ధ్వపాద్య
మతియాంప్యే మసాధ్యమభయాయనం॥ క్షయకాస నిదానం.
కాస శ్వాస జ్వరం ఛర్ధిః తృష్ణాతిసార శోభినాం. అసాధ్య
క్షయజః కాసః క్షీణానాం దహనాశనః॥ శ్వాస నిదానం॥
క్షుద్రతకస్తమకచిన్నే మహానూర్ధ్వశ్చ పంచమః ఛిద్య
తే స మహా వ్యాధి శ్వాసాద్యేష విశేషతః శ్వాసైకహేతు
ప్రాగ్రూపం సంశ్వాసప్రక్త్నతి సంశ్రయాం. హిక్కాభక్తి
భవేత్క్షుద్రో యమశాం మహాతీతిచ॥ క్షుద్ర నిదానం॥ రాజయ
క్ష్మోస్నితో మర్త్య కేవలేంహానిమాం ప్నుయాత్. అసాధ్య
యనుహావ్యాధి క్షయరోగపి కర్తవ్యం. శ్వాసకాస చికిత్స
తం, ఛర్ధినిదానం. వికేశాత్స్యే సాధస్వేనస్నాధూమాదిమో
జమేత్. విబత్ర మం మనుభాం ఘాత్రైరుప హితంహితం॥
హృద్రోగ నిదానం. అత్యుష్ణ శప్టష్ల కషాయైశ్చ అతిస్త్రీప్రస
శోషుచ హృద్బద్ధాచ ప్రకుర్వంతి హృద్రోగంచ ప్రచక్షతే.
అర్శ నిదానం. దోషాస్త్వాంజ్ఞై నవేలాదాద్ధి త్వ మాంస్యం చిరేణా
త్వతేః. మాసాతేస్యానాన్న పానాదేం కుర్వంత్యర్శాంసి తాన్ జగుః.
సుఖసన్నితే, దాగ్గలి వేరు అల్లిపత్రా జులాలతోను నూరిరసం
పావు సేరు యారసంలో సేనిగ్గండి ఆతురసం పావు సేరు

పిప్పలి కొమ్ములు నూరితలపై వెచ్చచేసి మరుసాగరావిడు
చప్ప ఇచ్చేది॥ అజీర్ణ నిదానం. శీచతం బరరర్యాలో వ
మనంచ మలమూత్ర మర్థ హస్త పాదాది దిక్కాచ పిత్తాజీర్ణ
స్యలక్షణం. కడుపు పాయను కడుపు పూలగలుగును
అప్పు దప్పుడు వాంతి పుట్టును, చేతులు కాళ్లున్ను వేడి
బొబ్బ పుండును, వాంతి గలుగుటాను భ్రాంతి గలుగుటాను
తేపితే కండ్లు వచ్చుటాను నోరు మండుటాను దప్పి
గలుగుటాను యీలక్షణాలు గలిగినది వాతాజీర్ణమని
తెలిసినది. కఫ జీర్ణం॥ వాంతి భ్రాంతి వలహల్లె దో
దతా కై త్వాకావస్లః నిష్ఠీమ జాయతే దేహం కఫజీర్ణస్య
లక్షణం. వాంతి భ్రాంతి గలుగుట అప్పటి అప్పటికి
చమరించుట జడత్వమై పుండుట శరీరం కైత్యమై
బడలికమై యుండుట పుమలు వచ్చుట యీలక్షణాలు
గలది శ్లేష్మ జీర్ణమని తెలిసినది॥ అనాహారశూలభ్రమతం
పు మోహాగ్ దాహాతి సార జ్వర తృట్టులాంప ఛర్ధి ప్రసేకాంగ
గురుత్వ సైత్యం లింగం విషూచి స్వాని భాసుజానిల॥ తేకు
కడుపు పుబ్బుట శూలగలుగుట భ్రమ మాటలాడుట
వదాకుట మోహంగలుగుట దాహంగలుగుట అతిసారం
పుట్టుట జ్వరంగలుగుట దప్పి గలుగుట వాంతి గలుగుట
పుమలు వచ్చుట శరీరం గురుత్వమై చల్లనై పుండుట
యీలక్షణాలు గలది త్రిదోష జీర్ణమని తెలిసినది॥ అది
వేలు వసరు చార్వదులున్ను బత్రిపెరుగు కొత్తిమెరన్ను
బక వెల్లుల్లి పాయను 8 విరియాలున్ను యివి సమభాగం
చేసి దొప్ప పట్టి అందులో బక పలుతురాయు గావిచి అం
దులోవేసి పుదితించి అరాయి తేసివేసి చల్లార్చి అది
ప్రసాపడేది. యీరీతిని మూడు పూటలు సేవిస్తేను నూరు

వారుల్లు అయితే రోగాలు కట్టునవి. పథ్యం పప్పు చెలు న్ను నెయ్యి
న్ని తింటూవుండాను ప్రసాపదేది. గంధమాలకు. నెలమాల
సమూలమును రసం పావుశేరున్ను యింటుక పిప్పలి పొడిన్ని
పదిదినాలు యిగినికి పుచ్చుకునేది. పుండ్లున్ను గటిన్ని మానును.
యీరసాన తడిపి. మూడిపత్తి వేస్తేను మానును. పథ్యంచ
ప్పడి ముష్టి వేరు చెక్క కాలవేశిన మసి పుండు కడిగి పట్టిం
చేది. ఆరంగా ఆరంగా చరటి యిర్ధ తికను పట్టించేది. 3 దినా
లు ఆముదను వెల్ల పత్తి వేస్తేను కురుపులు వెళ్ళి పుండ్లుమా
నును. ఇ దినాలు వేస్తేను పురుగులు వెళ్ళి పుండు మానును.
యిల్లింతేకు రసమున్ను యింటుక యిరియమున్ను పది
నాలు తాగితేను కచ్చులు తగ్గు మానును. యీ చెట్లు ఆకు
కొ. లు రసం కడుపుల లోని శూలలను పంటచాడ. తొర్ప
పారె. ద్దమాను వేరు చెక్క రసం కొలెదెడును, ౧౦ యిర
ంగు పిప్పలి తిత్తుల పొడిన్ని 8 నూనె బొట్లున్ను కలుపు తాగేది.
ంది నాలుకు గండమాల చీము గారేది మానును. పథ్యంచ
ప్పడి. కడిమి సర్ద రసం చిక్కంది అరసోలెడు తొర్పు పా
దిన పులాకి మూలంచెక్క రసం అర సోలెడు అరసోలెడు
నూనె గలిపి సన్న పువమంటును పొగ రాకుండాను తైలపా
కంగాను చిక్క బడేటట్లు గాను వండి ంచేది. దినం అర
చేతి గుంటెడు పరగడుపున బుచ్చుకునేది పుచ్చుకు
న్న అన్నాల్లో పులుసు ఆవ నూనె వర్జం. అరమండలం చేయ
స్తేను లోపనే గండమాలలు మానును. కొలమిక్కు చెక్క
పొడి నేలప్పాచి వేళ్లను రెపు న్ను కప్పచిప్పేడు చెక్కను
పుచ్చుకుంటేను పురుగులు వెళ్ళి 8 మొద్దు గండమాలలు
మానును. పథ్యం. ఆవనూనె పులుసు వర్జం. యెరుమల్లె
వేళ్ళ రసం కొలెడెడు శర్కర కొలెడెడు 3 నూనె బొట్లున్ను

బారెడు పేక పాలున్ను కలిపి తాగేది. 3 పూటలకున్ను
నిత్యమున్ను తాగను పులుసు గండమానును. మైలతు
త్తము గ పాలతుత్తము పటికి 3 మంచి గంధకం ౪ పాద
రసం ౫ యింగిలికం ౬ హరిదళం ౭ గౌరీపాషాణం వుల్లి
పాషాణం సముద్రసాగరం మణిశిల ముద్దారు శృంగి సుర్మ
కారం సర్వక్షారం యవక్షారం రాచలవణం బిడాలవణం
సౌవర్చలవణం గుగ్గిలం యీ ౧౬ దినుసులున్ను సరిగాని
కల్వాను బెట్టి ఆముదం తైలాన మర్దించి ముద్ద చేసి పది
లంచేసేది. పెరుమేరు దృష్ట పుంటికి నుసిగా చేసి పుంటి
కి పెట్టేది. యీ అవుషధాలను మానే పుండ్లు చెప్పెదను.
తామర కవులం. రాచపుండు. సూతి పుండు. లక్ష్మిపుండు
పురుకు గండమాల. నరగండమాల. మాడు. రామాడు. కలు
మాడు. పురుగుమాడు। కాటికె పుండు। నాభి పుండు। సెగ
పుండు। సవాకంటి। ముక్కులో పుండు। కపాలగండమాల।
ఆసన గండమాల, బిబి పుండు, అడుగడి, వాడలితా
ములదొండ, పుట్టని మేహ. లు. బొడ్డు పుండు. వెదురపా
ము. పడుదామెర. గజచర్మం. ప్రాణకీలి. మూలవ్యాధి
పినస. తేలు. దొడలితంతులు యీ ౩౧ యీ అవుషధంవల్ల
మానును. నల్లపు మ్మెతాకున్ను సన్నపురాయిన్ని కలితో
నూరి కడుకు నెయ్యి పట్టించి యీ ముద్ద చేసి ఆసనాన
పట్టితేను గడ పూడిపడి పుండు మానును. నేలదంతి ఆ
కున్ను యిరియమున్ను నూరిపట్టిస్తేను అసనగండమాల
మానును. పుటచ వేళ్ళ రసం పావుశేరున్ను యింటు
క యిరియమున్ను 3 నూనె బొట్లున్ను కలుపుకుని అరమం
డలం సేవిస్తేను. పథ్యం చప్పిడి పెసల్లున్నునెయ్యిన్ని
సేవించేది. పెరుగులు మజ్జిగలు తాగవచ్చును. ఆసనగంద

మూలకు. బదరీ మూల ద్రవం చారెడు అందులోనే ఘృ
తం చారెడు ఉండుం తైలం కలిపి ఇచ్చేది. ఈ ఘాటులు
ఇచ్చినను అసన సంధమూల మానును. మండూరం త్రిఫ
లుండలో పెట్టి పదికేళ్లు గోమూత్రం బోసి పుటక పెట్టి
పాకాన్నేన పిప్పళ్లు పిప్పలి మూలం చవ్యం చిత్రమూలం
శొంఠి దేవదారువు తుంగగడ్డలు ఉంటాయాలు కరకపొడికా
యలు వాయువిడంగాలు ఇవి చూర్ణం చేసి అపాకంగాను
వండి చూర్ణం చేసి పాడి కాయంతేసి ఉండలు చేసి పొక్
గలిగ మజ్జిగతో గాంఛ్యెనను పాండు రోగం మండాగ్ని గ్ర
హణి శోభము. వాళ్లిధి కామిలలు హృదుస్తంభంగళా రోగం
ఇరోగాలు మానును. విష్ణుక్రాంతం దేవదారు పత్రాపచ్చి
తండులు ముని నీలాం బ్రహ్మ ఫలా కంచ యథా లాభే త్ర
వం హరేత్. ఘృతం తప్పనం యోజ్యంచ తావేచ్చంచ ఘృ
త శేషకం పాన లేపన యోః యోజ్యాః. సర్వ విషఘ్నం నిహం
ష్ణలం. విష్ణుక్రాంత దేవదారు నల్లతీగ చిత్తేపమూలం
ఆసక నీలిసమూలం వాదొలాకు మెండు గుంటు ఇ..
సాలు పండితేసి ఘచ్చుకుని అవు నెయ్యి పోసి ఘృతపాకం
గాను కాచి లేపనం చేసినాను లోనికి గాన్యాను సర్వ విషము
లన్ను మానును. భానుతైలం. అర్కక్షీరం స్నుహీక్షీరం
భృంగరాజ ధత్తూర యోర్ద్రవైః. ద్రవం జంబీర గోమూత్రం
ప్రత్యేకం ఫలవింశతిః. తిల తైల ఫలా న్యేంకశక్తి సర్వమేక
త్ర పాదమేలత్. తైలావశేష ముత్తారాన్ తతః చూర్ణమి
దం క్షిపేత్. కాంచన ధాతకి పుష్పమంజిష్ఠా శ్వేత కావరీ గం
ధకం పంచలవణాం ద్వినిశా వత్సనాగరం ప్రతి భాగ ఫలం మే
జ్ఞాం మేళికర్య తాన్ విచూర్ణ మేలతే ఘర్మస్థం సర్వ కుష్ఠ
భానుతైలం సహాప్నలం. జిల్లేడు పాలు చెముడు పాలు

గుంటగలగరాకు రసం తుమ్మెత్తాకు రసం నిమ్మపళ్ల రసం
గోమూత్రం ఇవి సమ భాగాలుగా ఇరువై ఫలాలు
తెల్లనువు గోళ్ళి మంచి నూనె ఇరువై పలాలు బోసి దా
నికి కలుపవలెను. తుమ్మెత్త విత్తులు మంజిష్ఠ చల్లగడ్డలు
గంధకం కల్లుప్పు సైంధవలవణం బిడాలవణం కాచల
వణం నావర్చలవణం పసుపు మానుపసుపు వత్సనాభి కొంతి
వంగళ్ళో కోష్టు చిత్రమూలం తగిరిశ విత్తులు కాలుగచ్చువి
త్తులు జిలిగింజలు ఇవి సమాంశాలు గూర్చి చూర్ణంచే
సి అందులో బోసి నూ. బికర్గను... ఆ నూనె వడియు
బోసి కుండేటను వింశతి కుష్ఠ ఫలున్ను మానును. మధక
ద్వాహాట చండాల త్రయోదంగాహి కాంతవతే చతిర్వారం
సూతమభ్రంచ ప్రవాళం మౌక్తికం తథా. భాగ నాగవన్
దుర్దెల్టక్షేప్ వాశాద్రి ద్విజలం నిచ్చేత్. మోచకందర సై
. గుప్త త్రమూండ్ల్యం పద్మప్రదక శతపత్ర రసైన్నైవ
సూలక్ష్మి కుసుమస్తదా. మత్స్యాక్షి సగమదాభావ్యం..
దోలఫ జాడ్యేత్ కుసుమాకర విఖ్యాతో వసంతమద
పూర్వాకః. వల్లద్వయంతె సంసేవ్యం సితమద్వేజ్య
సంయుతం. పలిత హ్రాత్సద్యం కామదం సుఖవర్ధనం
రోగరాజ మితి ఖ్యాతం శ్రీకాంతం బలవర్ధనం జీతచం
దన సంయుక్తం రక్తపిత్తాతిసార జిత్. వసంతకుసు
మాకరం. స్వర్ణ తార్ణ్యం తామ్ర నాగం. కాంతం తీక్ష్ణంచ
వంగం చత్వారం సూతమభ్రంచ. ప్రవాళం మౌక్తికం
తథా. ఇత్యాదిరస సమం మర్ద్య ము... దనసాగరైః
ద్రాక్షామధుక కర్జూరం కుష్మాండాత్రిచ యావతి. బిదారి
మరకంద బీజం విశేష చూర్ణంచ వాలుకం. కుంకుమా
గరుకస్తూరి కర్పూరం కామిశ్రితం. శర్కరా ఘృత సం

యుక్తం వీర్యవృద్ధి ప్రవృద్ధయే. పుష్పాదం విస్మృతిభ్యాం శ
వితానీ శమనం పరం. రాజరోగనివృత్త్యర్థం రసరాజప్ర
తాపవాన్ । ~~[illegible]~~ శాల్మలీస్వం యుక్తం సంయుక్తం గవ్యం
క్షీరం ఘృతం తథా. వసంతకుసుమాకరో రసాయ
న విముచ్యతే. త్రివాఙ్గాదరసః. పిప్పలం గంధకంచైవ [illegible]
మయుతావే విశిష్టపేత్ దరదంఘలమానేన మృతశూలాబ
యుక్తం. నం లాలమానేన సంయుక్తం పంచాంగుళదశక్షిపేత్.
తతో విచూర్ణ్య యుక్తేన నిక్షిప్య ఆయసపాత్రకే । పాత్రకేత్వ
ల్పే నిమిష్టాస్వం । జ్వాలమే మృదుతా కల్కం పాత్రపాత్రంపో
జంబీర. రసం సర్వాన్ ప్రజాలయేత్. సంచూర్ణ్యం పంచకోలక
కషాయైంబాల్లపేతసే. భావనాకలుదా. వాన్ పంచాశః
ప్రయతాస్తతాః ... లంకరా చూర్ణేన. తుల్యేన సహామేళ
యేత్. తదర్థం స్వపిప్పలవటాం సర్వాతిలవనలోచకైః సప్త
దా భావయేత్ ప్రశ్చాత్. శృణాకచ్చూర వాందాః తతో విశోష్య
సంపేష్య తూపికా అష్టార్థగుణమాన రసబా
జ్యం నరానేకశః. జాయతావే కంఠపర్యంతం. చతుర్వల్ల
మితంరసం. తప్తవేత్రతవేతహితం పిపేత నమపాన
కం. క్షీప్తం తెలు జంతలంబుక్తం. జాయతే దీప్తనంయనం
రసత్రయాదీ నామేలాయం పురోమందాన భైరవం శింహాస
క్షుదాఘనాని. భ్రామితానత్రయం ... స్వాచ. తిషత్రగ్రమస్య
మాసాద్యం భైరవానందయోగీనాం కురారావసమ్యక్సృష్ట్వ
వనం బృహత్ప్పా మహామాషదాం. దంతన్హాలసని. ర్హాదాం. లఘు
హారాము లాలి సుబహూరా. గుల్మప్లీహా వినాశి సోగ్రహారాకో
శిద్ధరసః. ప్రంసమోహాత గ్రంధి ముహూర్తరాది హరకేత్ర
మాదినామేర్మా రసః. శుద్ధి చేసిన ఆమ్లసార గంధకం పం
పాదరసం పావు తామ్రభస్మం పావు లింగ పొట్లు అతరసాన

మర్ధించి ముద్దచేసి మూతపెట్టిలో పెట్టి మందమం
టలు పెట్టి సన్నటి అగ్ని వక రఘాం మొదటిది. అందులో
నిమ్మపండ్ల రసం పోసి ముగిసినదనకా సన్నటి అగ్నినవం
చేసి. ఆ ముద్ద బల్లపైన పెట్టి మర్ధించి పంచకోలకషా
యాన మర్ధించి త్రిఫలకషాయాన మర్ధించి ఆమ్లవేతసాన మ
ర్ధించి ఆ మందునకు సమం వెలిగారం పెట్టి వెలిగారంలోని స
గం సౌవర్చలవణం పెట్టవి. మందుకు రెట్టి సమం యిం
యుము పెట్టవి. యీ మూడు దినుసులను వస్త్రకటితము
చేయాల్సి మర్ధనచేసి కనగ పట్టునన భావనచేసి మూ
త్రప్రమాణం పప్పుంద గురువెండుపిప్పలం జలమితం త్రిత్రం
తో యివ్వవి. అది తమలగానువుగా మైన పదార్థాలతో భో
జనము చేయునను జీర్ణమయు అవును. కతావంగు శీంబావ
పక్ష్మివిగోష్టు ఈః కదాం కతాహ్వాద ... నిరాస్మా హామర్త్రసా
పునర్నవా. కటురంనాగరాచేని చూర్ణయిత్వా సమాం
శకం. మూత తృణ్ణ్యం స్నాపం గ్రాహ్యాం గుగ్గులుమహిషా
క్షీకం. దండయిత్వా ఘృతేన్యుక్తం పూర్వచూర్ణేన
మిశ్రయేత్. ఘృతేక్షేపమర్ద యోద్గాచం కషాయంగుల
కాకృతం. ఏకాంగకంప వాతంచ అర్ధితంచ హానుస్తథా
సర్వవాత వికారఘ్నం దినైకైకం పిబేత్సదా. టీక. చల్ల
గిద్దలు తిప్పతీగె చేతిపొట్లు పల్లెరువేళ్లు. దాపలు పిప్ప
ళ్లు రాస్నా పెన్నేరు గడ్డ గలిజేరువేళ్లు కచూరం కొంతి
యివి సమభాగాలు చూర్ణించేసి యీ చూర్ణానకు సమం
మహిషాక్షి గుగ్గులు చేసి ఆవునెయ్యి పోసి మర్ధించి కర్ష
ప్రమాణం వటకాలు చేసి నిత్యమున్ను ఒక్కొక్కటి సెక్కను
క్షిం పంగా ఏకాంగవాతం కంపవాతం అర్ధితవాతం అను
స్తంభం యివి వాతాలు మానును. ఆయుర్వేదము చుత్త

మేలు. కొంత తిప్ప తీగె నాళ్ళ తూకాలు కూడి కషాయం
కాచి వడబోసుకుని తేనెప్రతిపాకం పెట్టి యిస్తేను వాతాలు
మానును. తీగె బెండా కులున్ను రాజసబ్జ(?) బియ్యమున్ను నూరి
బొంగరమువంటి నెయ్యి పోసుకుని బెల్లం పెట్టుకుని తింటేను
అయిదు దినాలు తినితాను మజ్జిగ త్రాగేది. సకలప్రమేహాలు
యున్ను మానును. యీతీగె తుత్తురుడు(?) నూరిపోకంత ముద్ద
పెరుగున బూదిగ(?) యింగి తేను కల్లపుండ్లు(?) మానును. మూడు
మెత్తు పొంగించి వెలిగారం వరహా యెత్తు యిరుగబెంక(?)
వరహా యెత్తు చవ్వెర(?) యివి నిమ్మపండ్ల రసాన మర్దించి
యిస్తేను మెటువంటి అతిసారం వాంతి మానును. పులు
గుడారులున్ను కొంచెం కొవ్వున్ను కలియ నూరి పోకలంత వేసి
పుండలు 3 మాత్రలున్ను పెరుగుతో యిస్తేను అతిసారప్రమే
హాలు మానును. కొంచెం గ్రాహి.. తేహ్హాంగానుమాడి కానెబా
ట్ల ప్రతిపాకం పెట్టి యిస్తేను పాతప్రమేహాలు మానును.
పిడికెడు పోయిలం(?) వేయిస్తాను బెల్లం యించుకంత వేసి కలి
సి టుట్టుగానూ వేయించి పాకంచేసి తినేది. మూడు వేళాలు
తినేది. అతిసారం ఆమమూ మానును. పులుగుడులు
నూరిన ముద్ద తాటికాయంత ముద్ద మొనము పెరుగుతో
మూడు పూటలు యిస్తేను అతిసారం మానును. వాము
వేసంగాను యించుక బెల్లంవేసి పాకంగాను చేసి యిచ్చుక
నూనె బొట్లు అని తాటికాయంత ముద్దలు తినేది. యీరీతిని
మూడు దినాలు యిస్తేను అతిసారం మానును. జాజికాయ
జాపత్రి యిరుగబెంక(?) అతివస కైరిని(?) కొంచెం అనుల(?)
కొంచెం లవంగాలు తెలంగ మస్తులు(?) పిప్పళ్లు కొడిశపాల(?) గం
జాయి గంజాయి రెండు అఘనం(?) పెట్టి గ్రాహి ద్రవ్యాలు గ్రాహ
చేసి అన్నిన్ని చూర్ణంచేసి నిమ్మపండ్ల రసాన మర్దించి

వెనకను ప్రత్యేకంగా రసాన మర్దించి కనగింజలం
తయ మరుకాలుచేసి పరవటకం అరకాబాది తేహ్హాం తోటి
అట్టు గాని పిప్పలి తేనెతో గాని యిస్తేను అతిసారగ్రహ
ణి రోగం అన్ని మానును. మెంతులు మూడు మెత్తు పెరుగు
తో యింగి తేను కడుపు కట్టును. యీరీతిని ౮ దినాలు
యిచ్చేది. పిప్పళ్లు మిరియాలు ఆరుదలు సెలవు కరక్కాయ(?) కొంచెం యివి
సమాంశం గూర్చి మేకపాలతోను. [illegible]
[illegible] వడకపెట్టి యిస్తేను
ప్రవాహికం మానును. కరివేప యాకులు కరక్కాయ యిల
యాలు వాము సైంధవలవణం యివి చూర్ణంచేసి వేయిం
చి నూనెబోసుకుని మొదటి కబళం గలుపుక భక్షించి
ఆహార భోజనం చేసిన కాలప్రవాహికం శ్లేష్మాతిసా
రం మానును. కోడిగుడ్డంత వెన్న యివి పిడతలో పెట్టి
నిమ్మపళ్ల రసం పోసేది. పిగడ(?) ములరసం గిద్దెడుపో
సేది యివి కలియబెట్టి కాస్తున్ను కాచిన చమురుచిక్క
గా వండేది. యిదిపాత్రం(?) బట్టించి పుండ్లమీదనువే
సేది. సమ పుండ్లు కొత్త.. మానును. పొక్కులు. తెల్లపుచ్చ
పక్ష రసం గిద్దెడు రేపు గిద్దెడున్ను తాగేది. పక్కనుండి
తాగేది. యెటుదినాలకు సహా హా వాళ్ల నొప్పులు పుండ్లు
మానును. యిందుకు కుంపటి మీద వెడుపున పెట్టించు
కునేది. వెలిగారం పొంగించి జాతకాలినించేసి పుండ్లకు
పట్టిస్తేను మానును. పత్సం గంజి వంటకమున్ను సహా మ
ల్లకు. శుద్ధి అయిన పాదరసం వరహా యెత్తున్ను శుద్ధి అ
యిన యింగిలీకం మాడ యెత్తున్ను తెల్ల కాచు మాడయె
త్తున్ను గంధ్దలం(?) మాడ యెత్తున్ను యివి గూర్చి పాతబెల్లం
పెట్టి బెస్సుగా మర్ధించి ౧౮ గుళికెలు చేసి బెల్లంతో గాని పాలకే

తాకియిచ్చేది. నిమ్మపాలు నున్న ఒకటి రెక్కను యిచ్చేది. రెండు
చెట్లన వెనకను కి రోజులు పూర్తిగా తీసుకుంటాది. కాచునప్పులవం
గాలు విడి వేసుకునేది. పత్సంగాని జావగానియిచ్చేది. నెయ్యి
పాయిన్నా అన్నను. ఉపత్స్రం కేయుడలదు. ఇట్లిప్పుడారము౩
రాసున్నం పూ౩. యూరెండు న్ను పుష్పిత్రాకు రసంబోకి మజ్జి
గ గుంజామాత్రం వటుకాలు చేసి నీడను యెండించి ఒకవ
టకం పులకారు నున్న యిరియాలున్న నూరిన రసంతో యిచ్చేది.
తేనె పాలునున్న పంచదార తో ను యిచ్చేది. ధర్మికకవేదు.
... పత్తిమాయినా పెంటి గంజి తాగనిచ్చేది. తప్పాడుపాల
లో తప్పాడు నీళ్లు బూరి యుగరకాచి అరజాలెడు తా
గించేది. చలి వెంటలు మున్నగలవి అన్నిన్ని మానును.
తాంహింగు విళంగాని సైంధవం జీరనాగరం మరిచంపి
ప్పలీ కుష్ఠం పద్మావంతాన్ని నాని జామాదకం త్రిమాత్ర
సుదాం చూర్ణం సర్వేషాం ద్విగుణం గుడం తర్షమయ్య
జన్తై పేవం పంచాదానాత్తార్ధనం హారేత్. దాని తలనా
ప్పికి ఆయుదపు విత్తులు తెగిలక విత్తులు యివి సరిగా
గూర్చి కలితోనూరి పెచ్చ జేసేది. లలాటు మండున్న లేప
నంచేసేది. వాత ప్రకోపమైనా తలనొప్పి మానును. పాలు
లకపంటి రసాన నశ్యంచేస్తేను శ్లేష్మనం బుట్టిన శిర
వాతమానును. కొంతిన్ని కలిని నూరి నశ్యంచేస్తేను శిర
వాతాలు మానును. కొంత మేక పాలును నూరి నశ్యంచే
స్తేను తలనొప్పి మానును. తుక్కలపువ్వి కేతితో నూరి
నశ్యంచేస్తేను శిరోవాతాలు మానును. పిప్పళ్లు సైంధ
వలవణం సరిగా పొడిచేసి నూనె గాని నెయ్యి గాని కలి
యుబోసి కాచి నశ్యం కాయుగా .. స్సలలు మానును.
కొంతిన్ని బెల్లమున్నను పెనిల్లతో నూరి నశ్యం చేస్తేను శిర

స్సలలు మానును. పుత్త్రకేలి విత్తులు ఆవేలు నూనెలో
వేసి కాచి లలాటు లేపం చేస్తేను శిరోవ్యాధి మానును.
చెంగల్వ కోష్టు పున్ను ఆయుదపు వేరు ... తెరాతగితక వేరు
గాని కలిపి నూరి లలాటు లేపనం చేస్తేను తలనొప్పి
మానును. విరిగివేరు వెర చెరుకు వేరు మెట్లు పుష్పి
కృ వేరు వెల్లుపు తుండెలుంప యర్రక దాండూడి గూటి
పన్ను యివి అన్ని సరిగాగూడ అర్ధ జలాలను పుక్కించి
యిరియపు గింజం తెరి వటుకాలు చేసి స్త్రీకి అన్నపానా
దులతో చెప్పేది. మోహించును. చిన్న వాండ్ల దగ్గరకు
నల్లేరు రసం వాడితేది మావుం పొట్టు పాపుకేలు వెల్లి
ల్లి పాయ వటుద్దపాపుకేలు పుష్పపాపుకేలు పిప్పళ్ళు౩
వెబులు వెట్టు నూరిపొడిన్ని అన్నిన్ని అరటిపండులోబోసి
తేమపాకంగా చేసి చింత గింజంతలు పుండలు చేసికొని
వాకటిని మాకులోకటిని యీచొప్పున యిచ్చేది. దగ్గుమా
నును. స్త్రీలకు వశ్యం. పెరియపులివేరు గోరోజనం
నూరి తలకు పట్టించేది. వయుదుగలు ... పిండి చేతులకు
పట్టించేది. స్త్రీ కొంగుకు రాచేది. మిత్ర పేరాయుదుంకో
నలు తెల్లగలిజేరు సమూలం నల్లపత్తేకురసం నల్ల
పుష్పిత్రాకు రసం. పొన్నగింటి ఆకు రసం యీ పసర్లు
... పట్టించేది. చిట్టావుదాన తాటుక చేసి ఉన్నాం
జనం. చిత్రకం గ్రంథికైరండం కొంతి కాష్ఠం వరంహాతం
శూలాన హరి బుందోషు నహింగు గుడ సైంధవం వాత
సైత్రే ... హాయి విళంగాలు దాడిబం యింగువ సైంధ
వలవణం యాలకులు పావక్షులవణం యివి సమాంశాలు
గూర్చి చూర్ణం చేసి మాత్ర ఫలపురసాన ... చేసేది.
ఆనావును నాల్గ మూడలు దరదాం మెత్తు రెక్కను మథ్య

పానంతోగాని పూతగలితోగాని పుచ్చుకునేది. ఇందున వాత
పైత్య గుల్మాలు పోనును. విడంగం త్రాయమాణం హింగు గు
గ్గులు [illegible] చేకలి. 'హరీతకీ చూర్ణ మాఘ్రాయ ప్రతిశ్యా
యం ప్రయుంజీత. టీక. వాయువిడంగాలు శొంఠి పిప్పలి యివి
యవాలు ఇంగువ గుగ్గులం మొదలైనవి యిన్ని సమాంశాలు
చూర్ణం చేసి యీచూర్ణం ఆఘ్రాణం చేస్తేను పీనసలు మా
నును. .. ప్రాతః ప్రకారం తెల్లమద్దిన గాంధారి ఆకులున్ను
మిరియపుగింజలున్ను ఇంచుక శొంఠిన్ని కూడా నూరి ఆ
రసం మూడు బొట్లు ముక్కున నస్యం చేస్తేను పీనసలు
పోనును. గాంధారివేళ్లున్ను జటమాంసిన్ని కూడా ఆకు
నేతను వేపుండు నస్యంచేస్తేను పీనసలు అన్నిన్ని పోనును.
ఇంగిలీకం మూడుమొత్తు రసంసింధూరం మూడు మొత్తు తె
(రెండో)గరం మూడుమొత్తు యిన్ని కూడా కరిగి జంగిలపక్కా రూక
మొత్తు ఉంటే పాదరసం పైత్యము రూక మొత్తు ఇన్ని
న్ని కరిగిన ముందున్ను శ్రీతులసి రసాన మర్దించి బి
ళ్లగ మొత్తుమందు నిప్పులు మీద వేసి ఆపొగ మూడు
దినాలు ఆఘ్రాణం చేసేది. 'సకల పీనసలున్ను ముక్కు
లోని వ్రణాలున్ను అన్ని పోనును. భృంగం విడంగంచ
ధూకంచ [illegible] 'సనాగకరంగవన్ని ఘ్రాతే నవనస్యం [illegible]
మాత్రం గవసి రోగ్యన శతంనిహంతి. టీక. లవంగాలువా
యువిడంగాలు యష్టిమధుకం చంగల్వకోష్టు శొంఠియివి
సమభాగం చూర్ణం చేసి ఆమేకనే తెనువండేది. నస్యం
కాయును పీనసలుపోనును. కాకవృలున్ను శొంఠి పిప్పలి
మిరియాలు వాయువిడంగాలు ఇవి. నేతెను మేకపాలుబోసి
కలుతుముద్దచేసివుంది ఆనేయి నస్యంచేస్తేను పీనసలు
పోనును. పూయంస్రవతి దుర్గంధి వాసాయాం మతితాపకృతి

కృతనస్యవతం హంస్నాం.. శ్వేత జీరం శితాం ఘృతే. స్రుతో
క్తం తత్కాలం ఘ్రాస్నం నశ్యేపి నసరోగ నుత్. పూర్వోదకేన
మానస్నాం పిప్పలీ నాగరాంబుజం. టీకా. కుంకుమపువ్వు నే
తిలో నూరి తాబి నస్యం చేసినా పీనస రోగం పోనును. పిప్ప
ళ్లున్ను శొంఠి పసుపు వేళ్లతో నూరి నస్యంచేస్తేను పీనస
రోగంపోనును. పలపు [illegible] కోష్టు సైంధవ
లవణం చల్లతో తాగను మొంత వలపు [illegible] పోనును.
.... ఆవేలు రసం అతి మధురం పెలిగారం మరాటుపుష్ప
ాలు ముష్టి పప్పరసం కర్పూరం పూతి యిన్నిన్ని మర్దించి
కరటాగచిట్టి. దంచం తేపనం కాయును అత్యంతమైన
స్త్రీవశ్యం. స్త్రీపురుషులు అవశ్యానకు. చందమామ తేమ్ము
పురుగున్ను నత్తగుల్లపురుగున్ను బూతకాళ్లకిన్ని
కూడా తన మూత్రాన భావనచేసి సున్నం కలిపి ఆ దెబ్బ
తాన రాకుండాను కర్పూరం చేసి యీ సున్నం తోను తాం
బూలం చేస్తేను అత్యంత వశ్యం పూయును. .. మోహనకు. ఈరు
దొండవేరు నిమ్మ కాయంతా నూరి మేకపాలు నీరిడును
గలుపుతుని మూడు దినాలు తాగితేను శుక్లమోహంమా
నును. పత్రి. ఆకురసం గిద్దెడాలోను ఇందుపుగింజలు
కలిసి పంచదార వేసుక తాగును మొదటి దినాలకు మొల్ల
మోహలున్ను మానును. పెరున్ను. పెజులతులు వేరున్ను
పెల్లిప్పు వేరున్ను పాలతో తాగిన మొల్ల మోహలున్ను మా
నును. శోభకు. దుష్టంపు ఆకురసం మిరియాలున్ను తా
గితే శోభలు మానును. శుక్లమోహనకు. మూడగవేరున్ను
దిని చెక్క మూడ మొత్తు శొంఠి కొమ్ములు కరపాకంగా గాచి
రెండు దినాలున్ను నూరి పెరుగుతో బుచ్చుకునేది. శు
క్లం మానును. 'సవాపమల్లిక పైతిక మెన్న త్వాకురసం

సోలెడు

సోలెడు తియ్యదానిమ్మకాయ రసం వంగాకు రసం తెల్లని
వెన్న చెక్క రసం సోలెడు నిమ్మపండ్ల రసం సోలెడు నేతి
తోడ కలిపెడు ఉప్పు కలిపేది. యిది కాకపెట్టేది. కాచి
త్రావటం. చిట్లాపయుదం చేతులు కాళ్లు బట్టించి మంటకాచేది.
మూడు దినాలు కాచేది. యీ మందు తెస్తు కాయలను మానును.
తాత్రి ఏమేకం బిజయోపేకం ఘృత మధు శర్కర సంయు
క్తం హంతి నిహంతిచ పంచమ గుల్మం శూలభగంధర
మష్టి హారం॥ లవణం భాను దగ్ధేన సక్తు ద్వాచ తమా
తశీ. గక్వైన పయ సాధిత ఛికర్మార్కం వారంతి క్షుద్భవేత్
గంధకాంత సంఖ్యా ద్వాదశ దశ నజా నవ్యష్టం జాద్యెక్ర
సంఖ్యా వసన్తాంచ బ్రాంనా జీరా ద్వి నవ గళవతాం ష
ఢర నా జాష్ట భజాత్. కర్షస్థః పంచదశం షడధిక వతం
స్నపటి వైశ్వా జానైక పంచాన్నిచ జార్త్వా. మూలాగ్నిస్వె
తాశి సంఖ్యా మాత్రమానం అంగజాలం. వాతపైత్వెనిదా
నం వాతపైత్య ప్రకోపిన అతిదాహం మహాజ్వరం శ్రీ
హేదంచ పైత్యంచ గ్రంధి సంచ వాతచం. విత్రవజ్రశి
రోదుర్ఘం సర్వసేదంచ సారదాం విష్యాచి మహఖ్యాతంచ
వాతపిత్త వికార మెత్. బలుసు వేరుకు నెల వెలుగ్నాతం
చల్లతీను గంధం తేసి తాగేది. రక్తప్రమేహం మాను
ను. వాక్కులు జొన్నకెవి యురసపాత బెల్లం నాలుగు ఘలాల
అష్టావశేషం కాచి అందులోని గంధము నెయ్యి లిం
యుం పోసి తాగేది. తాగేది. వాక్కులు మానును. శుక్లప్ర
మేహం. అరు దండే వేరు నిమ్మకాయంత నూరి మేకపాలు
సోలెడు కలుపుకుని మూడు దినాలు తాగితేను శుక్లప్ర
మేహం మానును. పైత్యేకు రసం గిన్నె లోలోను ఉండు
పుల్లిందులు 3 దిశి పంచదార వెనుక తాగను మెనియుడి

నాలకు మేహాలు మానును. మేహానకు. వెదురుతురుది
కున్ను తెల్ల మద్దివేరున్ను పాలతో త్రాగను మెల్లమేహా
లున్ను మానును. పొంగవేరున్ను దీనిచెక్క మాండపెత్తు
కొంతికాయల్లులు కరపాకంగా చాల్చి రెండు తోయిలున్ను నూరి
పెరుగుతో బుచ్చుకునేది. శుక్లమేహం మానును. చింతగింజ
ల. బూర చూర్ణంచేసి మేతిపాలు బూసి కలిపి తప్పప్రమాణం
వరుకాలు చేసి భక్షించిన ప్రమేహం మానును. తెలతెల్ల
గాలిచుండ గింజలు విలజ్జగతోనూరి తేనెబూసుకుని తినేది.
యిరుప్రమేహాలున్ను మానును. అధికమేహం. కరకపాడ
శుకితెల వేరుగు ఆకు తంగెడ్లు అగులుకొంతి యివి
కషాయంగాచి తేనెప్రతిపాకంపెట్టి యిచ్చినను ప్రమేహా
అధికమైనది మానును. పల్లేరు వేళ్లు మునగపువ్వునల్ల
జీలకర్ర పంచదార పసిగడుగు తోను మెతులదినాలు
త్రాగను ప్రమేహం మానును. చింతగింజల బుర్వర ప్ర
త్తిగింజలు కలకాండు నెల్లిపప్పు తంగెడువిత్తులు తుమ్మ
చెక్క వెంగబంక చిల్లగింజలు పసుపు తెల్లగలిజుంద
వేళ్లు యీపదిన్ని సమభాగం చూర్ణంచేసి మెంతిపాలకలిపి
పాకలంతేసి వుండలుచేసి తంగెడువిత్తుల చూర్ణంతోను మ
జ్జిగతోనున్ను పకవుండ యిచ్చినను యిరువై ప్రేమాలున్ను మా
నును. నీరుకట్టుకు వెలగఆకు రసం తీప్పసత్తు పంచదార
తో తాగేది. ఇరుమడియులకు నీరువిడుచును. మిరిని
పల్లేరు సమూలమున్ను రసంచేసేది. కరక్కాయలు కొంతివి
ప్పలి పంచదార జాతిజుగానిచ్చేది. మూత్రంవిడుచునూ.
యథాస్యాతాం సి సంకాప్య మారుతః కపపూరితః సర్వి
త్ర ప్రభి తిక్తర్ధ స్తథా శ్వాసం తనోతికః। ప్రసృష్టజ్ఞా
న స్తథా విభ్రాంత లోచనః పూర్ణంస్యం సతమోదీర్ఘ్య

నచ ప్రతాపాహార తృష్ణాత్ర్యాం। శ్లేష్మవృత్త ముఖస్రావితా
పూర్వ దృష్టి ర్న పశ్యతి। అనాహారశ్చ మూర్ఛాతో భృశం
భవతి దుఃఖితః౹ పూతార్థం గంధకం మర్త్యం యాప్యైకం
కన్యా కాద్రప్యైః। ద్వామేా స్థూల్యం తామ్రపాత్రం పూర్వాకల్పైన
లేపమేత్। ద్వితీయం .౦దితా యంత్రే పక్వమాదాయ చూర్ణ
యేత్। పూర్ణమర్త్య రసో వ్హేషం ద్విగుంజాం స్వాపస్త్రా
భక్షయేత్। ఏరండతైలవర్ణంచ మాంసమాక్షికమోతథా
సర్వాహీనంచ దుర్గంధం అసాధ్యం మతిసారమేత్। యుక్రం
చక్రష్ఠ వర్ణంచ అసాధ్యం మతిసారకం బహువర్ణంచ
రక్తకం। దుర్గంధం మధువర్ణంచ అసాధ్యం మతిసారకం
టీక౹ మలం మిశ్రమై విడిచినాను మొకవతె వేశినాను అ
తి రక్తమిశ్రమై విడిచినాను కంపు వేశినాను అతిసారం ఇది
అసాధ్యమని యెరిగేది। అసాధ్య సాధ్యమాహు శ్వాస్లక్ష్మ
తే భిషజా ప్యమం యుందివరం సమందోత్రం మొఖంతం
తుమ స్థిరభం సమధాతు గతిశ్యాది సర్వాకోకిల సన్ని
భం తేష్టు తం కృదా మూర్ఛికం దూ అన్నయాం చత మూర్ధ
ఘు। దంతౌ తుండే నిఖా ఖాంసాద్ జిహ్వామూత్రవ సర్వాం
యుయాగు పార్శ్వసంక్లేదం కర్ణమారుత సాం సమం గం
ధం జానాతి ఘ్రాణకాంహ్వా ద్వాదశి పాద తే బాష్పతం। నభ
యేా ఖరతే ఖాయయాం రక్తం స పూర్ణ పూర్తిత్వతం జనాత్వేవ
యిదం సాధ్యం చికిత్సకుల సంచితః। జ్వరతివ్రాపి అథ
వారితం అతిమాత్ర జ్వరాపివా శ్వేతాంతో రక్తరహితౌ పాద
పాటి నభే తథా నేత్రకాంతి వహీనంచ సాగరవ్యాని న
. వై శ్వేదహీనో జ్వరాంత్యేవా అథవా శ్వాదమత్కటం
మొఖకాంతి స్తతో హీనం నేత్రభగ్నాది వాక్యకః నాభి
శ్వాసగల
హృన్నానికపాదౌ పాటి శైత్యం హిమాంశవత్ హార్ద్వాగ్నేయం

దనుర్వాతం హిక్క సర్వాంగ కంపనం। శిరః కంపమథ
స్వారం కఫకంఠ సమాగమః గంధం స్వాదుసన్న జానాతి మలం
కపిలవర్ణకం నిద్రలంచపలం చైవా నాడీ కుటిల సూక్ష్మకే అ
తిపిత్త గతిర్నాడీ తతో వా తగతిర్భవేత్ తతః శ్లేష్మగతి
ర్నాడీ చక్రవర్తి బహ్నిత్వం తథా మందనాడీ భవేద్ధ్రువం ప్రసా
ద్యం భవతి ధ్రువం। సన్నిపాత రకం యాంతి విజ్ఞేయం పైత్తిక
రకం సాధ్యాసాధ్యం విధిజ్ఞాత్వా పశ్చాత్కుర్యాచ్చికిత్సకః భే
షజం స్నాన ఘేరంచ భేషజ్యాంతరణ్ణ. రకః। యది శాస్త్రం వినా....
బ్రహ్మగాతకః స్త్రస్మా త్సర్వ ప్రయత్నేన వైద్య శాస్త్రం విచార
యేత్। భుక్తిశ్చ సర్వ స్థానచ్చ నివిత్యాను. వాశిని.....
త్రావేశ స్వరోధనా సుందరి. చ సహాయగి మద్యపానే మతి
భ్రమః గాంధారీ భక్షణే చైవ పవనాఖ్య సాధకః కుష్ఠ
ఉష్ణ మండూక సర్వమాంసాదిచ వర్జితః గంభస్నాని శాంత
దేహ నాడీ సన్నిపాత నభూత్ద్యతే అథ జ్వర ఇనభరియా
వక్ష్యతే శా అసమ్మతం జ్వర శత్రు ఇనే కుర్యాత్ లంఘనం ఖదా
మలః పరం... హీన వృత్తి కుర్యాత్ దంత ధావనం జిహ్వా
విలేపనం కుర్యాత్ ముఖ క్షింక తక్షిణ మెదుప్తవా మూర్ఛ్యవేష్టం
తదా చరణం కైనం వామ భాగకం... లంఘనం ప్రచేత్। పక్వ
త్వా త్రితయేత్ దివసే తతః చతుర్భాగ వశేషం తు... తోయం
కృచిత్వా చేత్ తత్తోయం దోషనాశాయ బీజం తత్ కక్ష్యేత్।
చతుర్థే దివసా... పూర్వవత్ లంఘనం పచేత్ పంచమే
హనిసపాప్తే యవాగుప్రారసంతతః సప్తాహం చైతథా
కుర్యాత్ ప్రాతశ్చ సప్తమాంహని గంధాంషం పురుతః
కృత్వా జ్వరౌషధం తత్పరే... యవాగు పూర్వ మమృపశ్చాత్
దౌషధం త్రిదినం దత్వా అథ యానచమే దద్యాత్ జ్వరము
క్తౌ భవేత్తతః పథ్యం లఘుతరం హితం విశేకం భరదనంత

రం స్వారాదౌ లంఘనం పథ్యం తన్మధ్యే చ యవాగుభిః
జ్వరాంతే ఔషధం దద్యాత్ జ్వరముక్తం విరేచనం। యుదివై
ద్యా.మతమిదం॥ అథః పరం ప్రవక్ష్యామి జ్వరరాత ప్రమా
ణికం సప్తరాత్రం వాతకంచ పిత్తకంబాపి పైత్తికే నవరా
త్రం కఫ చైవా ద్వాదశ.. దశరాత్రికః। జ్వర పాకం భవేత్తతా
అథ పూర్వ జ్వరం హరేత్। వాతకంచ పరాంష్టాచ పూర్వా
హే బాధపిత్తకే శ్లేష్మంకం బాధ మధ్యాహ్నే యవాగుత్వా
ల మాంచశేత్ లంఘనం త్రివిధా ప్రోక్తా వాత పిత్త కఫశ్చ
చ లంఘనం తోయపానసన్న లంఘనం భోజనం లఘు
లఘునంభోష్టవాల ద్యం లంఘనం పరమౌషధం। లంఘ
నం వర్జ్యం। అతిసారే షుగర్భిణాం వృద్ధానాం శిశునాం మపి
క్షీణ మర్మ పదశాంత నేత్రరోగీచ యక్షతి గ్రహణీ రోగి
ణాం చైవ లంఘనం పరివర్జయేత్। ఆయుర్వేదం వైద్యశా
స్త్రం జ్ఞాతవ్యం బహు జూత్యముం నిదానం ప్రథమే జ్ఞాత్వా
చికిత్సాకుమపండితః॥ పల్లేరుపప్పు బలురక్కెస చూర్ణము
ప్పు రెంతెరుపప్పు ఉ పాలుపప్పు గంటగలగర కాంతి పిప్పళ్లు
ధియాలు చెంగల్వ కోష్టు వాయువిడంగాలు తాళిశ పత్రకర
క తాడికాయలు తాసునియాల పాలుపప్పు యివి చూర్ణం
చేసి అల్లపురసాన అర్ధసరపురసాన గంటగలగర రసాన
యార సాలు భావన చేసి యెండించి విలాదు మాదల యెత్తు
చూర్ణం తేనె తోను నేయ్యిన్ను పొంపున్ను పుచ్చుకునేది। అ
రుమైశ్వాసలున్ను పోతున్ను। పత్యం మధుర పదార్థాలు। నూనె
ఆవపులుసు దరు మాంసాలు వర్జ్యం కొండకచక్కి మాదమె
త్తు వేనీళ్లతో పుచ్చుకునేది। శ్వాస సూళ్ళు సాలు అక్షయాద
నే పోతున్నవి। అర్ధసరం తేప యానిలు దావిలం బెల్లం తోటి
కాయలు యివికషాయం గాచియిస్తేను శ్వాసకాసలు పోతున్నవి।

దగ్గు శ్వాసం మానును. బలిసిన బలు రక్తస్రగద్దె నీరును
పిండించి చూర్ణంచేసి తేనెతో సేవిదు దినాలున్ను మజ్జి
గతో ఆరు దినాలున్ను నెయ్యితో ఆరు దినాలున్ను పుచ్చుకు
నేది. సర్వరోగహరం శ్వాసకాసలు మానును. వరాదుగ విత్తులు
గాని ఆకేలు చక్క గానీ అయిదు కొల్లగా మాత్రం యిచ్చి కొల్లి
పోసి అయిదు కొట్లు చిక్కన కాచి ఆకషాయం వడచుకుని
పంచ తోలాలు కొలుసున్ను పాత్ర నలియగొట్టి ఆకషాయంలో వేసి
కొలుసున్ను ఉగాబోది. పిప్పళ్లు యిరవైలు కరక్కాయలు నాడి
కాయలు కొంచి రాసున్నవస యింగువ సవరూప్రాల వెలిగారం
యివి అన్నిన్ని కూడా అర్ధ తోల మద్ద మిత్తు చూర్ణంచేసి ఆ
కేలు ఆకేలు కషాయంలో కలబోసి అందుకు సరి చక్కెర చూర్ణం
బోసి తీయ్యని పాకంగాను వండి అందుకు తగిన తేనె బోసి
కలియదించి తాదికాయంతలు గుళికెలు చేసి నిత్యాయున్ను కేలు
వకటి మాత్ర వకటి యిచ్చుకునేది పంచ శ్వాసలున్ను కాస
లు క్షయకాసలు యిన్ని మానును. జాతీఫలం పత్రభక్ష్యం
లవంగంచ భ్రాంతి తురంగం షడంగం కురాసానివప్నం వి
డాంచ క్షీనం న్యాయింగుప్పాం యితర్ష్వర రాతోర్జుర ఖర్జూర
బీజం మునలాంచ కర్థం చమంతీ రామాషా ఘటామోచయు
బా మహీకర్పూరా తేహా దాలీచ యుకాంస్త్రీ బీజం ఫలం
త్రిఫలాంఫేయు శ్రీభతుల్యాంచ కోశీఘటా మూలవార్శి
యవాసీ యన్నా నాగేలుకం మిష్టీ ధాన్యేక జీరద్వాయలం తుంకు
మంశ్రైతక్రే సారం పచూర్ణీకృతం గాంధారీతుల్యాం ద్విధఘృతం
ఖనాఖిలాం జగక్షైవ్యమానాం మునిమంత్రం ప్రకీతం చంద్ర
చంద్రం కేశరుగనాభిం పెదందరర్థం వసునోపాశం తురత్తర
మూలరసేవిత మధః అర్ధ దివస జ్వర భజికగరుడేః. తెల్లి
జిల్లేడు.... బర్బరకేలు నీరును అరవిష్టి చూర్ణం చేసి..

మునున్ను ధరజామి తెత్తు అవ్రతం పాలుతో ఇచ్చేది. కేవున్ను
వేకట్లు
మంపున్ను జిల్లేడు వియగ్గలు తినేది. పధ్యం పాలక్షేమంటకం
పుద్గు తియ్యమారలున్ను పాలు నెయ్యి అన్నం. యూరితిన
యిబ్బై దినాలు పుచ్చుకునేది. తియ్యం మానును. వేయం
బసి యింగువ మాండ. మితిత్తు సైంధవలవణం మాండయి
త్తు పిప్పళ్లు రెండు మాండల మిత్తు కరక్కాయలు రవాం
దల మిత్తు కూడా నిమ్మ పండ్ల రసాన మర్ధించి తియ్యం
బోటు కత్తి వాట్లు వేసి యూపులందు పిండేది. అలది
నాయ లూనికే ఫల్లిపాకమున్ను వేక నెయ్యిన్ని యిచ్చేది. పత్యం
పులవ. ట్టున్ను వేకపాయున్ను యిచ్చేది. తియ్యం మానును.
పై లవలత్తుమ నిమ్మషం సైంధవలవణం గలిపి కేలవేశు
యివి నిమ్మపంటి పులుసున మర్ధించి తియ్యం బోటు
న కత్తి వాట్లు వేసి యూపులందు పట్టించేది. తియ్యం మా
నును. తాళీకచూర్ణం. తా. ళీశపత్ర, మరీచం నాగ
రం పిప్పలి తుకో మేకోత్తర భాగవృద్ధి త్వగేలా చార్ధభా
గకే. తద్వక దీపనం చూర్ణం కదోష్టగుణశర్కరా. గ్ర
హం రీకషాయలం. ముస్తాపిప్పటు తనయూష కంతణా మా
ద్ర. సమాంశాంచటే. కొంతి తెంచర సాజమోజ విజయా
జాతీఫలం భాంచ చూతాన్సిక్షి త్రిబాంపయా సజవా
రఖంతథా రంభా దాతకెరార కోర కుసుమం బింబాన్సి
బీరా జనం ఏకజాతి సార కవులం. వెలంగ ములస్థలు
తప్పాటుకం దీరాలగాంతి వేళ్లు పిప్పళ్లు గజపిప్పళ్లు
అల్లం మునగ తామర వేళ్లు వెలపు కితకె కొంతి బూరు
గబెంక మామిడి పబ్బ జాపత్రి గంజాయి జాజికాయ
గొబ్బి విత్తులు గన్నేలం లవంగాలు అరెకాయ మారేడు
వేళ్లు నల్లమందు యూదినసులు కషాయం చేట్టి యిస్తేను

ప్రమిత్తులు మిలానిలని। ఘుల్మా కాస్త్ర క్లైతం। రక్తఘుత్వే
బలాదొగ్ధం శ్వేతకత్వే భశ్లీ క్షీరయం కేశ్వకత్వే త్రిదోష
గ్నం కాంత ఘుత్వే వికేసితా: సోభటికే బావ్యతం ధైవా చిత్ర
కాంతి సుధా సమం। రసభ్రామతి। తెరెన్నాపాండర గంధకామధు
కకొ తులాంతిని తిలాన్నాం కంటేలు. ఇత్యేవాయాంసపదే క్రైస్తే
దినయుగం సన్నద్వే యుత్వాద్రతం కృత్వాకాచ ఘటే
వటి కృత. తత కూతాంకమత్తై లు.. తో గులికపుయితం కృ
త్వా తథా వేష్టయేత్। బాంధేలాలుక యంత్రే భాగ భరితం క్షి
ప్త్వా దెక్కాలుకా ఖాండాక్కాస్తాని పలధ్మానుకయుగం
గొశాక్షి వృద్ధిప్పమే వృత్తాంరా స్వశరీర శీతలయితం
పిరాకతెరాల్యాల్ప్యతం తెలాన్నకేనమరీచ చూర్ణ కకరం
సంయోజ్య గుంజాయుతం శేయుం నాగలతే దళార్ధ సహి
తం చూర్ణంసదా బాంధవం।... యప్పి నువోర కారి
సవలో నిక్షేప లోగాంప హం॥ సాక్షాసకాసక్ష పాండు
కామిలా। కులవాత వలు పలోసభ్రామతి। సప్తవాతవు
దరాదుదా జ్వరం హంతి హంతి రసభ్రాంత క్షుదాతే. ఖం
డాత్రకం... వృతాద్రావుల కంశతావకి కషిద్ధబిలావి
తుబాషలాని పబిలిపోతేయి కవాజగంధం రంభావరా
నీక్షర మాటు రూపితకం ప్రస్థ.ప్పదు త్వాదు ఘృతం
చప్రస్థం సకర్కరం క్షీర సమాన మేళితం ఇక్ష్వారసో
చందనదాంతి మూని। మెస్తా అజామో గ్రంథికపాటు లీచ ప్ప
దు కృలార్ధంచ మసూక్ష్మ చూర్ణం। సహార వర్ణం సకలార్త
సంబువేత్। కేప్పం ఘృతం పక్వతి సం యోగేన। ఖండాదికో
నామా సభక్షితం నరః। చర్మాతి సారో నపైత్తకామార్తం
హన్నిత్యులవాత కఫ కాలకేతు: కోభంచ పాండా మయానాని
పైత్తం గుల్మానిపైత్తం సిరజాతరా: క్షయాదిరోగం

చవిదాహకృత్వా చత్సు ద్మ కంగాత్ర సుదోష సంతతం।
పిప్పళ్ళు పిప్పలికట్టు చిన్నం బాత్రవాయం కొంతి యింగువ
మిరియాలు కొంతి వెల్లుల్లి వామం ఆగాల.కొంతి యొర్రని
వెల్ల గజపిప్పళ్లు రేవాకాలు బ్రహ్మ చెముడు కొమ్ములు
వేపు... తెల్లగలిజేరు. గలిజేరు చెంగల్వ వాయిలవెల్లు
గుంటకలగర నేలవేము దేవదారి చెక్క అయిదక్షుపేరు
తెల్ల జిలుకర నల్లజీలకర్ర కుక్కుటావం నల్లేరు కంద
బులర తెగస పసుపు తెలజరులు సవాసాగరం సచ్చిడ్లాం
యవకాషీరం పటికారం సైంధవలవణం బిడాలవణం
కాచలవణం సౌవర్చలవణం అతుతుప్పు తీగవమదె
కల వల్లి పాషాణం॥ సుగంధబాంతస్య ఘుటుస్తితోయం
సుధా భవతోర్నత్తు పుడేన గంధః ఇబాప్పిర కృతొకం
జలితాను పాసే సర్వామయాన్ని రసగంధకాభ్యాం॥
అధారసభస్మ॥ థశాంమిని భాగరే జలధారి మాత
కస్త భాగంభ్రకం ఇత్యేవమర్ధయ కాంచకేనసహితం
ఉదావస్తకృః పుటేత్। వృద్ధత్వం సరసం జైపాక్పులోని
వలవం యథా మేర్తిరసాః సావుత్రేణ సుమార్చ తేయల
వటాం శేషం ప్రతాకేనచ। అర్కశ్రా సురసేనద్ధం తైలం
తన్నాలకర్కుమలేత్। సర్వవాతం సియంత్రాంసు సుప్తవాతం
నిహంతి తః॥ లేక జిల్లేడు సమూలం కషాయంగాదివటి
పోశెద। నూనె మానెడు జిల్లేడు చెలుప లిమెదు కల్కం
చేసి వండెదరు ఈ తైలం పట్టించను సర్వవాతాలు మాను
ను. సు వాగ్నార్కతైలం। స్తుహ్యార్క స్నుర సైతైలం సేవ్యం
తన్నాలకర్కుబా సంధివాతం కటివాతం సుప్తవాతంచనా
శయేత్। ఆచవిదెండాకు రసాన జిల్లేడాకు రసమున్ను
నూనె యారెండిటు దొలరాలు చెట్టుల్లి చెక్క పెలిచే దుక

లక్ష్మణనారాయణ తైలం ... సకల వాతాలున్నూ మానును.
తిక్తకాకాదికి తైలం. చితిబిర రసం శేర. వేపకపాలు శేర
గుంటగలగరాకు రసం శేర. పురిశకాయల రసం శేర. కలుబొందర
సం శేర. వేప నెయ్యి ఆవునెయ్యి శేరు. ఆముదం శేర. మాన
శేరు. కషాయద్రవ్యాలు. యాలకులు ఆకుపత్రకం లవంగ
మొ చెక్క త్రిఫలం చెంగల్వ కోష్టు యష్టిమధుకం పెట్టి
వేళ్లు మంచిగంధం రక్తచందనం మంజిష్ఠ సదాపాకులు
పసుపు మానుపసుపు జాజికాయలు కటుకరోహిణి
తురుకవేళ్లు కొంతి తుంగముస్తలు జటామాంసి చెక్కల
పుల్లగంధు బారంగి నల్లకలువదుంప నేలగుమ్మడి సర్వ
యివి ఒకటి కొకటి నాల్గుమాడల ధరణం తెచ్చి చూర్ణం
చేసేది. తైలంలో వేసేది. ఖరపాకాన వండేది. వడ
పోసేది. యీ తైలం ధాన్యపులాన వుంచేది. ఈ తైలం
శిరస్సున తాకిన శిరస్సులోని రోగాలు మానును॥ పంచ
కోల కషాయం పంచకోల యవక్షారం ఘృతేన పచే
ద్ఘృతం ప్రశస్తం తుల్యా ఏవయః స్త్రోత్ర సాంతర్ది
శోధనం. గుల్మజ్వర ఉదర ప్లీహా గ్రహణీ పాండు పీన
సాన్ క్షయకాసాగ్ని సదన శ్వాసాః మర్శాసిలాం జయేత్.
ప్రథమం మరకట ప్రోక్తం ద్వితీయంచ హరాహాలం
వాలుకంచ తృతీయంచ చతుర్థంచ ధూమంచ చతుర్థకం
పంచమం వత్సనాభంచ షష్ఠమం సర్పదంష్ట్రయే సప్త
మం కాలకూటంచ సక్తం తాం చాష్టక ప్రియమే నవమం
మూలకం దేవి దశమం కృష్ణ శృంగకం మహావిషం
శుద్ధ సంఖ్యా ద్వాదశం ముస్తకం మతం త్రయోదశం
హారిద్రాంచ ఇత్యేవం కందజం విషం॥ మర్కటం కపిల
వర్ణంచ నీలవర్ణం హాలాహలం వాలుకం వాలుకాభంచ

తర్దమం కర్దమాభకం. ఖాంచోరం వత్సనాభంచ వత్స
... మం విశ్వః. కాకచంచు నిభం దేవి తాలకూట వరా
ననే నక్షత్రకం శ్వేతవర్ణకశ్చ శుక్లకం కంద మూలకం శృం
గికరం శ్రేష్ఠ విగ్రం రక్తవర్ణం.. విషం ముస్తభం ముస్త
కం దేవి పీతవర్ణం హారిద్రవం. ఖాద్రహ్మదా శ్వేతవా
తకం రక్తవర్ణంచ క్షిప్రయ తైక్ష్ణ్యం పీతనిభం దేవి
కృష్ణసూత్ర వరాననే పారదం శుద్ధతేజంచ రసంలోహం
మహారసం. రసాంద్రక్షి ఫలం సూతం పారదీయ్యారసో
త్తమం హారబీజ్ హారకర్ని రసేంద్రో భవజో రసః
శివీ, బీచ నామః ప్రభుః శర్వంతో జీవితా సూతకో మహా.
వైద్యగ్రంథాల పేర్లు. కాశ్యపం కౌశికం వ్యాసం వాశి
ష్ఠం కుంభసంభవం పారాశర భరద్వాజం మార్కండేయ
మహారుషి అష్టలక్షయిదం ప్రోక్తం యేకైకం గ్రంథ
ముత్తమం పూర్వాచార్య కృతంచైవా తదర్థం బోధితం
మయా రుద్రయామళ పూర్వ వేదశ్చ ఆయుర్వేదం పవిత్ర
తం శివాంత్ర గ్రంథ దేవేశే ముమేయం శ్రీమత్ మత్స్య
రసార్ణవం చాహాటుంచ వారిజాతంచ కౌముది. నాగార్జు
నంచ కాకాలి దామోదరం మతం తథా రసవృద్ధం యుం
త్రి. రం సూతరాజంచ టంకణం కల్యాణం భేషజం
కల్పం సూత్రస్థానంచ సంగ్రహం శరీరం వీరభద్రీయం
వైద్యనాటికమేవచా. సోమనాథ మహాశాస్త్రం నంద
నాథ చికిత్సకం అశ్వినేయం. రసేంద్రం చూడామ
ణిమువం తథా. చంద్రజ్ఞానం చ త్రిస్థల్యం వామనం
చ పురాతనం ఏతాని వైద్యశాస్త్రాణి నారాయణ సమ
క్షితే॥ వాతజ్వర నిదానం॥ రోమాంచ రోచన నియంత
కం పక్షే తానే స్వాజృంభణా సుఖ తేచ తనౌ చ కాష్ఠా

శ్వాస స్తంభన ప్రజృంభ సంమధురం ముఖంచ వాతజ్వరేభ
వతి కటుక్షిరరో. దాక్ష్యే॥ వాతనాడి లక్షణం॥ వాతనాడి వక్ర
వగతి జలౌకాసర్పవత్. భాలక్ష్యంతో వైవంగతి. జ
యాతక్షా గతిశ్చ వేతే. వాత జ్వర కషాయం. జయంతి త్రుట
లాకనా. విష్ణుక్రాంతాస నాగరం హంతజ్వర నిహంతోశిల
క్వాథం పిప్పలి యుక్తితం॥ పైత్య జ్వర నిదానం ప్రత్యే
వలతి సార్ధిన్ని ప్రతాప స్సృషాచ భ్రమ ముముఖ కటుకత్వే
మూర్ఛనం దేహం దాహం. నఖర మలిన తిలాషి నాశిరా
యాంచ పాకస్య కల ముదిత మూర్ఛా పుంశి పిత్తజ్వరేచ.
పైత్య నాడి లక్షణం. చపలాపి త్వరితనాడి యథామయూర
బర్హావత్ మండూకస్య గతిర్నాడి కపోతస్య గతిస్తథా. పైత్య
జ్వర కషాయం. అరగ్వధ ముస్త జలధం తిక్తాంబ్వా ఘృతనా
గరం ద్రాక్ష లాజైక క్వాథం పైత్య జ్వర నివారణం.
శ్లేష్మ జ్వర నిదానం. ఆహారేవ మహాంత సోచ నఖరే
మాలిన్నాం దాయీచ విః. కాస శ్వాస జరత శిలపులకం
ప్రస్వేద నిద్రాధిక ముష్ణద్వాహా యుతో ముఖే మధురతా
శ్లేష్మ శ్యా వాంఛాయుతే. విద్వద్భిః గదితం జనస్య ముది
తం శ్లేష్మజ్వరేభ క్షణం. శ్లేష్మ నాడి లక్షణం. కపస్థిర
గత స్థిరత్వా తుష్ణటుస్య గతిస్తథా. పారావతస్య చటకో
నాడి చింతిభ సంజ్ఞావతే. శ్లేష్మజ్వర కషాయం॥ నిదిగ్ధికా
భ్యాం నరాజ్ఞై: మండలీక ట్ఫులం వచా నాగరం దివ్య కంక్వా
థం శ్లేష్మజ్వర వినాశనం॥ వాతపైత్య జ్వర నిదానం॥ మూ
ర్ఛా ర్నాం వదనం జలంచ పులకం నిమాంచ నిద్రాదయా సం
ల్లాసం హృదయం జడత్వమరుచం శ్వాసశ్చ కాసస్య షా
ప్రాణ్లుర్ణంచ కఫశ్చ సంధిఘుతటి శేశేల లాట వ్యాధాం చిత్తిం
గ్లక్షిత లక్షణా మునిజనై స్తద్వాత పైత్యజ్వరే॥ వాతపైత్య

జ్వర నాడి లక్షణం. ముహుర్లాకృ గతిం నాడి ముహుర్మా
యూర వర్తితే. వాతపైత్య గతిప్రాహు (స్త్రీ) జ్వరేనాడి
పంచితే:॥ వాతపైత్య జ్వర కషాయం గుడూచీ బాలంగాంమ
స్తా భూనింబా తకజుంఘుతా మలస్తిరాభయాం క్వాథం ద్వి
ద్రాజ్వర హాతంపరం॥ శ్లేష్మ పైత్య జ్వర నిదానం॥ లిప్తం
ముఖం ముహుర్ తృష్ణం ప్రలాప ప్రస్వేద శైత్యారుచి దాహ
యుక్తం సకాస మాలస్య ముహుర్తి దేహే సశ్లేష్మ పైత్యే జ్వర
చిహ్న మేతత్॥ శ్లేష్మ జ్వర పైత్య నాడి లక్షణం. ముహుర్
విషదరగతి ముహుర్ మండూకవద్వర్తితే. శ్లేష్మ పిత్త గతిప్రా
హుర్ద్విజానియన్నాం భిష గ్వరైః॥ శ్లేష్మపైత్య జ్వర కషా
యం॥ వరుణా వర్షా కాంచిలో మండలీ నిందు వారకా. ద్వి
ప్పలీ నాగరా యుక్తం. ధం ద్విషు జ్వరాపహం॥ వాత కఫ జ్వ
ర నిదానం. శిత కాసారుచి స్వాస సర్వ సంధి శిరోవ్యథా
భవద్యాహతథా జాడ్యం నిద్రా వాత కఫ జ్వరే॥ వాతకఫ
జ్వర నాడి లక్షణం. తుష్ణటుస్య గతిర్నాడి ముహుర్నాడి
బలాకవత్. వాతశ్లేష్మ ఘ్నాణాం పాదపాందో తేలాస్థకం
సఘు మొక్త రసోకధాయాం రక్తం సంపూర్ణ లాంఛతం. జ
నాంత్సేవ యిదం సాధ్యం చికిత్స తురల.. తే:. జ్వరలతిని తె
అసాధ్యాలు. రక్త గ్రహణి తి. శొంఠి పిప్పలి యింటిలాలు వస
కరకాయ కంటిపి యానిలు జీలకర్ర గచ్చుకాయ పప్పు
ఇవి జావెరాదం యింగువ యివి సమాంశాలు గూర్చి వేయించి
చూర్ణం చేసి నూనె తోగబుచ్చు కునితెంటిసు ఆమలం పుట్టేది.
రక్తంవ ఉది. ప్రవాహక గ్రహణి కోల అతిసారం మానును॥
తిపన పాదనాలు ఏలుకునిమా॥ బంతి కిలబర్బర శొంఠి.
మామిడి యింటిలాలు యివి సమాంశాలు గూర్చి పులిమజ్జిగ
తో నూరి త్రాగేది. ఇతి సారం మానును. శితాది విషమజ్వ

రాంశక్తో దాహానకు కషాయం। నారంగ బీజ్నా తైలశం.. దరి
పటోల త్రిఫలా, మస్తా వసుక దైవ్యప దేవదారూనాం క్వాథం పి
బేన్మధుచ శర్కరయా సమేతం శితాతితాపం విషమేషు జ్వరా
నాశనం స్మృతి। టీక. తిప్పతీగ కరక్కాయ అడసరం, త్రిఫల
తల్నాగకం సమానలవీకో మేఘావదుర్ధాంబరే సార్థం శర్క
ర యాశరదృష్టులయో శంకర్నా తైలప్రాగమే... పిప్పలీ
శశరే వసంత సమయే క్షౌద్రేణ సంయోజితా రాజ్ఞాంప్రాప్య
హంతి కిల వసంతం నశ్యంతి తేశాత్రయః। మేహానకు రావి
పంచాంగమున్ను చూర్ణం చేసి తేనెతోను మేహంచేసు
క యున్నను ప్రమేహం పోవును। తెల్ల తలవ గడ్డలు చూ
ర్ణం చేసి తేనెతోను యున్నను మేహం పోవును। ఉదుం
బర క్షీర సుపిష్ట బీజా బీజాజినం నిర్మిత శిష్టబంధం
సశర్కర గుంజా మధు తక్ర యుక్తం ప్రమేహ హంతం
సమూహ హింహం। చింత గింజల బర్ర చూర్ణం చేసి మేంది
పాలు తోసి కలిపి శిష్ట పూర్ణం వడకాలు చేసి భక్షించిన
ప్రమేహం పోవును తెల్ల తెల్ల గురివింజలు మజ్జిగతో
నూరి తేనె బోసుక తింటేను యుక్తమై ప్రమేహాలు పోవును।
దురాలభా కట్ఫల పాఠా భద్ర పద్మాబ్ద పత్ర, దివ్య నిశాభి
సింధై:। క్వాతః కషాయా ఇతి ఉదుంబర లోధ్ర తాక్రేణ
యుక్తం కఫపిత్త మేహ॥ తింటి తస పెంద చెల్ల నేలగుమ్మ
డు గడ్డ వేప యూనెలు కరక్కాయ తుంగ గడ్డలు పత్రకం
పసుపు పోనపసుపు చిత్రమూలం పెద్దవేలు ఇవి క
షాయంగా చి కాచి తంగేడి పిత్తలు ప్రతి పాకం చేసి
తేనె పెట్టి యున్నను ప్రమేహం పోవును॥ కింశుక స్వరస
చం పిబెత్। తక్రేణ మధునా సహ శిలాజిత్ వా
యుక్తం మేహాంతక లక్షణ నాశనం॥ టీక॥ మోదుగ బంక మ

జజ్జిగతో నూరి తేనె శిలాజితు తగినదులు కొనలు యున్నను
ప్రమేహం పోవును॥ నిశా విశాల త్రిఫలాభ ముస్తా దేవ
దారు పాఠా మధునా ప్రయుక్తం కషాయ తైలాం వినిహంతి
మేహం దోర్హాలచి చద్ది తన్మాత్ర యుక్తం॥ పసుపు పాచ
[illegible] తానికాయ తెల్లని గడ్డలు యివి కషాయం కాచి
తేనె ప్రతి పాకం పెట్టి యున్నను। ఇవి పచకం చద్ది దప్పి గలిగి
దాహం నం బుద్ధి ప్రమేహం పోవును॥ నల్ల మొలవంజ
సమూలముల తో [illegible] గాని మేక పాలున్ను హం
చరాలన్ను ప్రతి పాకం పెట్టుకొలనను తెల్ల ప్రమేహం
పోవును। పసుపు నూనె లవవర్జం॥ నిశా భల్లాతక త్రిఫలా
బాదా కర్ణ ద్రవ్యయం [illegible]। తత్సర్వం లోహ చూర్ణం తల
ర్గంతు శిలాజితే। పాదమేహంబు జాని దైవికస్యాపి తత్సమం
మేతత్సర్వం సమాంశాన్ పిష్ట్వా తక్రేణ పాయయేత్। అల్ప
శ్యామధునా సమన్వితే। పాతః పీతం ప్రమేహానల్। నిర
స్యతి శతాఖ్యాపి మధుమేహాన్ నాశయేత్॥ టీక॥ పసుపు
కరక్కాయ తానికాయ తెల్లపప్పు యివి ప్రస్థేకం కర్ష
ప్రమాణం యంత టికి సరి యెత్తు. సింధూరం లోహ
సింధూరం లో సగము శిలాజిత్ అందులో సగం తగిన
ఇత్తిలు అంతే కావలెను యివి యింత మట్టున్ను చూర్ణం
చేసి మజ్జిగతో నైనా యున్నను తేనె ప్రతి పాకం పెట్టుక తిం
ను ప్రమేహం పిశక మధుమేహం పోవును। రక్తప్ర
మేహానకు మరిన్ని నల్ల బుబడు దానున్ను పరిబిల్వ
మున్ను కూడా నానవేసి దంచి పిండి తీసి ఆవపట్టులో నూనె
బోసుక తింటేను రక్తప్రమేహం పోవును, పత్తిం పాలు
వంటకమున్ను॥ వెదురుబియ్యము చక్కెరను నల్ల నువ్వులు
చక్కెరను ఆవుపాలతో। ఒక మండలం తింటిన యుక్తమైతేను

ప్రమేహం పోవును. [illegible] కరక్కాయ [illegible]
[illegible] ఉదక కషాయం. [illegible] శాంతి [illegible]
[illegible] ఉదక క
షాయం. [illegible]
[illegible] కషాయం. [illegible] శ్లేష్మానం
బుట్టిన [illegible] పోవును. [illegible] సుగంధి [illegible]
[illegible] ఉదక కషాయంగాచి
[illegible] ప్రతిపాకం [illegible] పోవును. [illegible]
[illegible] నాగర [illegible]
[illegible]
[illegible] శాంతి [illegible]
[illegible] ఉదక కషాయంగాచి [illegible] ప్రతిపాకం
[illegible] పోవును. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] కరకతాది [illegible]
[illegible] ఉదక కషాయంగాచి [illegible]
[illegible] పోవును. [illegible] నాగర
[illegible]
[illegible]
[illegible] ఉదక కషాయంగాచి [illegible] ప్రతిపాకం
[illegible] శ్లేష్మానం బుట్టిన [illegible] పోవును. [illegible]
[illegible] గంధకం [illegible]
[illegible]
[illegible] ఉదక [illegible]
[illegible]

[illegible] మాత్రం [illegible]
పంచదారతో [illegible] సితజ్వరాలు
[illegible] జ్వరాలు [illegible] పోవును. [illegible]
[illegible] లక్షణం [illegible] సైంధవం [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] కరకతాది [illegible]
పిప్పళ్ళు [illegible] సైంధవ
[illegible] లవంగాలు [illegible] నాగకేసరాలు
[illegible] సమాంశాలుగా
[illegible] చూర్ణం చేసి సమ శర్కరతో [illegible] జలోదరం
[illegible] పోవును.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

కొన్ని యిరియాలున్ను సొంటిన రసంతోను ఇచ్చేది. కొన్ని
పాలున్ను పంచదారతోను ఇచ్చేది. ధర్మవరికపైన. రాని
పక్షమయినా సంజ్ఞతో నిచ్చేది. అప్పుడు. మోఘులుతప్పి
ను పాలతో వచ్చేను నీళ్లు బాగి నీళ్లు యిగరకాచి ఆర
బోసిను త్రాగించేది. చలివేసును మిన్నగలవే అన్నియు
మానును. పథ్యం మర్నాడు చల్లావంటకం పెట్టేది. నిర్గుం
డి చూర్ణం. నిర్గుండి మూల చూర్ణంచ కర్షకం తైలతోయ
సంయుతే. సంతాపాతం శిరోర్తం తేనువాతంచ నాశయేత్.
అసృగ్రాత్రోత్తరుదాం జ్వరమోహవస్తాన్వితాః. మధ్యం
చర్ధ శాహేన పురాణమధు ఉత్తమం. త్రిరాత్రం యాతికేకాద్యే
వేంకాహంపైతకే. ఋతే... సప్తరాత్రం వాక్లేష్మ గోలాపు
వానయేత్. అన్నోద్ వాతయేద్ధ యయుత్తాహరు క్లేష్మ
త్రయమబుద్ధౌ యెకార్థమేకం హైత్వం సలయ్యునంత్ర
యమబుద్ధౌ. యుతిగుష్మలఘునం. అహోత్రం ఇనంబా
లం. అసృప్తం తరుణాజ్వరం దశపూర్వేన వృద్ధానాం పురా
ణాత్వాదశం స్మృతం నవతేకల్పం నవమద్దార్యే కషాయంప్ర
తేషిద్ధతి. యః కషాయం కషాయాస్తు నవర్జ తరుణజ్వ
రీ. జ్వరపాంధలక్షణాం వాతకః సప్తరాత్రాంతే దశరాత్రా
తే పైత్తకే శ్లేష్మగే ద్వాదశాహేన జ్వరపాకం నియ
చ్ఛతే మధ్యరాజ్వరేల ఘోరే హా పంచతాక్షమలాం యథా
పథ్యం దోషం విజానీయాత్ జ్వరేదేహాంతదోషదం స
ప్తరాత్రపరం తబతే. మన్నంతేదేహామోషధం దశరా
త్రం ప్రరంకేబతే హోతవ్యాయి తె నిశ్చితం అవ్యాతే సప్తా
హం దోష్టరం కెబతే కెచల్లింఘ్యం నభుక్తం నిమయోజ్యే
మాపల్లి చికేనతే. కషాయపాన సిద్ధాన్తే దశరాత్రా
తె తాపమేత్. అదోర్ఘ్యదోషదం తురాప్ ధారాన్ప్రాపైవ

బుద్ధిమోహాద్ యథాభీష్టం తథా శాస్త్రం యథాగ్నిదర్శని
యత్ర. దోషదమని జ్ఞానం విజ్ఞానతను భూతం యథా
చెరగ్నిస్నవ జ్వరే ఇవ స్నానం స్నానాభ్యనవైద్యకం క్రోధప్ర
వాదభ్రమీజ్ఞాని వర్జయేత్ తరుణ జ్వరే అపథ్యాని. ఇష్టం
తైలం ఘృతం కష్టదం పానంచ వ్యాచతో ష్ణయం నవజ్వరేతు
సప్తాహః సర్వభాతేస్సహితే హితం. అంతాపాతే. స్నానభ్యంగక
షాయవస్త్రమధురం సితాంబు నానాతపః వ్యాయామాన్న
విరుద్ధతైలఘృతాద్ప్రీచ స్త్రీ రాజ్యాసన్నీహానం. ంతేనాం కష
దించ పత్రమహాతి స్వాపంది వాశీవి శాజాగరం తాంబూలం
క్రదితం స్నతంచ పలలం మత్స్య జ్వరే వర్జయేత్. జ్వరాల
ను ను స్నానంచేసిన వచ్చే పపత్రమాబు శోభుక్ష్మద్ధి.... మొఖ్య
భవమయ్యా హరిచతా. పాండున్నాం పత్రమాన్నేత్ పంతీకా
ది కేవనాత్. జ్వరం వచ్చినవానికి దప్పికి ఇచ్చేటందుకు. ప్ర
దయాన కాచిననీళ్లు రాత్రి ఇవ్వరాదు. రాత్రి కాచిన నీళ్లు
పగలు ఇవ్వరాదు. యిందుకు ప్రమాణం వచనం. దివాకృ
తంతు పత్రోయం తద్రాత్రౌ గురుతాం వ్రజేత్. రాత్రౌకృ
తం దివాచైవ గురుతామధిగచ్ఛతః. కాకనీళ్లు గుణం. దాహ
తిసార పిత్తాస్ర జ్వరత్రదోష విషాలేషు. క్రతే శీతజలం శస్త్రం
మూర్ఛాచ్ఛర్ది భ్రమేషుచ. కృశ్చత్ర తాంబూల త్రదోష ఘ్నం॥
పతః పాత్తోక్వాద్యేనతంచ పునః సప్తాచ షైధ్నతి పానీయ
పాపునః స్తప్తం విషవద్భాతి మోం. వాం॥ కషాయం యువా
గు కాకనీళ్లను జలత్రయాలి చూర్ణం కషాయమేషు మధు
వానేషు పానీయేషు యథాక్రమం. ఫలాంశ లక్షం. తన్నష
ష్టం. ద్రవ్యమానం వినిర్దిశేత్. పూదకం ప్రస్థార్ధం ఊగుకరాం
తత్రా తస్నాపి దివారాం జలం. అప్పవశేషం అష్టభాగ
కేషాద్యంచ కేషమయేత్. అష్టాతే ద్వాత్రా కల్ప్యసతులం

ద్రవ్యార్థ ఫలం అపూర్వ తత్సాధ్యం తంత్రాంతరేషు
యుక్తి సిద్ధ ధర్మ సంప్రదాయ కాంక్షితం ఇతి తేషాం న సేట్లియ
అథిక్రమేణ గుణానాం అర్థ హీనం తేన తత్ త్రిగుణ .. హీనస్త్రీ
ష్ఠ్యర్థం యథాను పాకలక్షణం వృత్తిమస్య ఫలం యాత్రా
త్రిధః కర్మా స్థితస్య వృధ్యా జన్మ చ ఫలార్థం సాంక్ష్య
ధర్మో కర్మోపాధిన చ॥ నిష్ఠ॥ ద్రవ్యాదేశ్ తుర్యాణాం రుద్రాత్మకః
వేష్టయ భాషితే కతి నాత్మగతం యచ్చ దేయం పేడశకం
అప్యాత్। కర్మాదతాను గతం అభ్యంతి అర్థభాగాన నేపేకం
యారం పర్యాయ తేనైన ప్రవృత్తైవ్యా ఫలవ్యయం। జ్ఞానుతువిర
యాగాను యుక్తే తాలం॥ చిత్త జ్యోతిష ముద్రాహ్న తత్రైవ
.భసంభవేత్। యాతదేవ.. బాయ్యా యాగసంప్ర
దాయ మేత। అత్యేషి। చిత్త త్రిపాటి హ్యాద్యం। తత్త్వార్థిత్వా
దినిపాతా ప్రధానే దోగ సంకల్ప మర్త్యలక్ష్యం వాయునాం॥
యవాగు॥ యవాగు క్లిష్టలా. అస్తి శ్రుహ్యాన జ్ఞానగాని
తత్ర ద్వాహా క్రమయాహారం చిత్త ఘట్ట దుర్లభాధ్యః గ్రంథాః
తరి ముందు హితాలక్షణం। వృత్తస్య యోగ లాజాప్యప్ర
తాత్పర్యం లాంఛితే। అపి సంపాదనచే అపవేయా
విచిత్ర, యోగే॥ రాధి ముందం లాభ్యేముందాగ్ని జనలాభా
యోర్థ్యా నిబర్హణం తత్ప్రార్థతి నారకస్య దానం పొవల్కరః
శిచః అంతాధి విశుద్ధా నాం సద్భాషా యాచన దీపనః వాతా
నలాసుని హర్తృత్వం పిప్పలి నాగరాన్వితః త్రిదోషకమని
పథ్యా. తత్పాష్టగ్లాని విదారని అపనిశ్రే మయాపోచితిలం
జావ్య యోగ్ర కస్తే ద్రవ్యే తగుణాలు॥ పంచ మయుష్ఠే॥ యు
గ్నాధక తంత్రోక్త యోగాక్షేపక సంయుతా యూషః స్యాత్
మయు ధ్వాంకి తైలస్య స్యాహా వరంలఘుః యు. న్నాటికండినసు
రసాష్టమయి బాలాను బలాయి తానుగాన్ అందులప్రయోగం

గా వచనం యూరా శాస్త్రం క్లిష్ట చిత్రోద్దేశం యాజా సాధ్యం
దహ్యాయితే స్థిరం తేత్। యతాద్రుణాంశ్య స్వగుణాం కరాంపం
త్వా యులు రాలో గోష్ఠి కృతే భజన్యాం॥ యాతపిత్త క్లేష్మాలు
లుసుకున్న పిత్త క్లేష్మాలతో వాయు కాలేద్గలాడు। యువాయి
మునలు తాను ప్రవర్తించి తాను కెంటిలాను। యిలుదానమే
చెప్పుకును నిచ్చెను। ఇతిపూర్వం ధ్వజార స్థిర చెప్పెను। పెంటన్ని
తెప్పిత్రి దోషములు, వచనము పిత్తయం శ్లేః కఫ పంగుః
పంగు వాయులు తాతవే। వాయు నాయత్రి యిద్దునతి తత్త్రవ
త్యంతి వెలుగువతి। యావలనాటిలో నున్న.. పిత్తాలు యుల్లో
చలచలాలు। పిత్తములు వన్నిన్ని యాతలం భావిగాన పెంపయం
నర్చు కూడి తేను ఇతిపతి త్రిగతి ప్రవర్తించును। ధర్మ
త్రియలు చేతను గాబట్టినది అనాదిగా దానకు వచ్చునం
గావలచే చిన్న. జనునితోటి చెయిపంటివి। శ్లేష్మము
ను హాస్యర ద్వాతులాలో ప్రవర్తించు అరధి। ప్రవర్తించిన
కొంతి బాంధలు పర్యుష్టం। గాన సంహిత గ్రంథాలు వారున్న
యిది ప్రవర్తించ నుండని విధి నియమాలు కాలా చెప్పినారు।
యిందు కురస కావ్య... రసములు కెలమము శ్లేష్మము హరము।
గాన అరహాస్యం తేజ శ్లేష్మము ను దుర్లభము నిగానించి
లియు కోటుండా కాలువలు। అలాగే పెయుడు నుండిన్ని రస
చికిత్సనే పుగాడు॥ శ్లేష్మంలో దుర్లభ స్త్రీక్ష్మ వాయుస్థాన యుక్త
వతే జాయితా యుతరాత్రైన పిత్తం మధుర నిపతైః మన్నే
యోగే జ్వరోక్తేతి। శ్లేష్మాదం దాపము శిషత్ కృచికాదు
జ్వరే శ్లేష్మం రసకాస్త్రిష నిక్షేపం। సన్నిపాతే ఘనకృష్ణ
వాయుకః కపకాపము చికిత్సం శ్లేష్మణా క్షితే నాకమ
పిత్త రోగాలతో, యోతన్త్రయు నవ్యాన స్తైస్తం ఉపాదించో
ష్ఠం బలంవయుః నాతిక్షయు జాజ్ఞః... జిహ్వాక తుర్థము॥

తామ్రం గంధం శుద్ధసూతం శిలాతాళ్యక వేతసం. మృతతా
మ్రాభ్రకం తుల్యం మర్దయేద్యామ గజ ఘృతేతం. మర్దనం చేసి
కం హంతి సూర్యకాంతి మహారసః॥ మెంతి పంచాంగ చూర్ణం
చ వాకుచుక్క లచూర్ణకం। మర్దయేద్దినం సంయుతం కర్షం చేసి
తే. అనుపానకం॥ టీక॥ హి మాక్షికం, గంధకం, రసం, మణిశిలతా
ళకం అభ్రకవేతసం తామ్రభస్మం ఇవి సమభాగాలు
గా చూర్ణం చేసి తెల్లవిషముష్టి బెరడు కషాయంతో కర్ష
మాత్రం చేసి అనుపానం బాధకరం పంచాంగములను భావన
చేసి ... సమం చూర్ణం చేసి తెల్లజిల్లేడు పాలతో
కర్షం మాత్ర చొప్పున ఇచ్చిన అన్ని రోగములను నశించును. పంచాం
గం పెద్దతాడు ... చూర్ణం ... చిత్రకం వేప్పలి
మూలం పంచాంగం బింబం యుతం గర మూత్రం దీ చేత్సర్వ
సర్వరోగ్య హరతి ... పంచాంగం భావన
తులు చిత్రమూలం వేప పంచాంగం యుక్తం చూర్ణం చేసి
నర మూత్రం అనుపానం చేసి ... కర్షప్రమా
ణం తీసుకొని యుక్తమైన ... సర్వవిధ విష జ్వరములను
మానును. శ్వేత ... మూలం ...
పంచుతే ... కృష్ణ ముష్టించ హంతి సర్వం త్రిదోష
తః. టీక. తెల్ల గలిజేరు వేళ్లు ... నూరి తేనెతో
... మానును. మూండు దినములు కర వీరకం
... సంభారస్సధ పా... మూత్రే ... తాత్ప్రద్యం వేప
... వినాశనం. ... తాలుగంధ ... విత్తులు
చిత్రమూలం వేప విత్తులు ... సమభాగంగా
... పాలు ... మూత్రం ... పాలు ... చేసి
... సన్నంగా నూరి ... సుష్టి ... మానును
... చక్రమర్ద స్వ జంబీర ... దద్రువినాశనం॥

... తాలుగంధ విత్తులు చిత్రమూలం వేప విత్తులు
... సమభాగం గా ... పాలు ... గోమూ
త్రం ... పాలు ... సన్నంగా నూరి వేడుకొ
... వ్యాధులు మానును. దద్రు ... చక్రమర్ద స్వ
జంబీర ... దద్రువినాశనం॥ టీ... విత్తులు ...
... నూరి ... వ్యాధులు మానును॥ హ
... లాని ... ఫుటీత ...
... గోమూత్ర ... శతభిషా ...
... త్రి ... భాను ...
... ప్రతిపన ... చతుర్దశ్య ... హంత ...
... కాలయుక్తత్వాత్॥ అనంత॥ ...
... నక్షత్రః॥ రోగహర
... చక్రం మహా చక్రం కాలచక్రంచ
... పాశుపతం ... దారణం।
... యం ... మోహనం ... త్రి
... రోగనాశనం॥ ...
... చతుర ... శ్రుక్తే
... పూర్వాత్రయాలము
... త్రి ... పొత్తి
... చంద్ర ... కర్షం ... పిత్తె
... లవణం భాను ... సర్వదా ...
... కర్షార్ధం హంతి ...
... తాంబూల ... మదన ...
హంతి ...
కాల ... హంతి ...
ఇతి ... త్రిఫలం త్రివృతా చూర్ణం ...

ష్టి ఖలితం పలితనాశనం। మధునా సహ సంయుక్తం ఖాదేత్తామో
హినాం హితాం। ధాత్రీ లింగం త్ర్యూషణంచ.... త్రివృతాం త్రిభా
గాణ్ చూర్ణం సమం శర్కర సంయుతానాం పుష్టిదకేనప్ర
భేన్నరాణాం। చిత్ర కస్య త్రివృద్దంతి త్రిఫలాంచ కటుత్ర
యం। తుల్యాంశకం చూర్ణ తోయసేవి ఇహాగుణాంతతేష్పితో
పయః। పక్వాం పలృద్వాగ్ని నాభిద్ధం పంచగుంజా గుడాన్వి
తం। భక్షయేత్సర్వరోగార్తా వజ్రభేదియయం స్మృతం।
సంగమదోషం॥ తలజోజ్వర యుద్ధే తాం.. యువతి స్సంగ
మైథునం, జాయతే దారుణం దోషాత్ అంగపై కల్పకంధరా
పక్షాంతకేచ సంతాప ప్రశాంతి తాపవిభ్రమా। హస్తపాదేషు
చైతన్యంచ దోషస్త్రీ సంగమం స్మృతం॥ తాంబూలముధ్యమా
న నాలుక్కువేసుకుని ఖాదం చేశేది। ఆరసంతాలిగితే లక్ష్మి
లక్ష్మణానకే మానును। భక్తితం నింబ భూజాని స్త్రవైరస
హపేయయేత్। పయం భానగజ్వరం హా నాశ్రేత్। బుంబుకారం
శిరో లేపయేత్। రుద్రాక్ష యుక్తతి స్త్రత్యే తలాక్త్వేన సహాఘ్ర
స్త్ర ఘయేత్ పుశిరం నింబపత్రలు త్తేంచ పైయం బాగ జ్వరాపహా॥
ఏకవయస్తా పక్వటుతం తాపథంబా సమానాగతం త్రికాలం
పాయయేదేతత్ త్రిదినం తు విషజ్వరం। అతిరోగ్యం వ
హాదీరోగ్యం। సంజీవనమితి స్మృతం॥ చనుబాలకు॥ జీవ
నీయాం శృతం క్షీరం పయశ్చస్త్ర స్తనవర్ధనం॥ టీక॥ పాలివే
ళ్లు అవు పాలతో గాచి ఆకషాయం ఫ్రగాలు త్రాగితేను చను
బాలు బాగా గలుగును॥ సూతికాజ్వర చికిత్స॥ గర్భస్రా
వే ప్రసూతాంతే సన్నిపాత సముద్భవేత్... ప్రభూతధయ
ద్ధిరాం। సన్నిపాతచికిత్సతాం తుష్టిరోగ వదాద్యానం ప్ర
వైప్ర స్త్రజాయతే। అంగమర్ద్దో జ్వరకంప పిపాసా
గురుగాత్రతా। శోథకాతి సారాచ। సూతికాజ్వర లక్షణాం॥

టీక। గర్భ ప్రసూతి అయ్యేవాయుందరను శరీరం జాడ్యం గలిగి
పోయుదగాను ప్రసూతి అయినాదోషప్రదానం అయ్యేవుండును।
అప్పాతువుల వలెనే ఆక్షణాలకు చికిత్స చేశేది। ప్రసూతి
అయిన వెనుకను మాసాలపర్యంతాన జ్వరం పుట్టి తీసినా
కదలకు..... కలిగి వుండును।..... గలిగి యుండును:.... మాన
పడును। శరీరం నొప్పి గలిగి యుండును। జ్వరం గలిగి వుండు
ను। కంపం గలిగి వుండును। దప్పి గలుగను దేహావ్యాకులం
బి... యు గలిగి యుండుటు అతిసారం గలుగుటు తలభారం
గలుగుట యీలక్షణాలు యెఱిగి చికిత్స చేశేది॥ దేవదా
రు పల్లి జిల్లారం జారంగి రతే పుష్ప్య అష్టావశేషే పక్వాధ
ముత చూర్ణం సమన్వితం ప్రసూతి సమజాతీనాం రోగో
హంతి వికేషతః॥ నుమృద్ధ దేవి గాతిఖన బూడిదానో హటు
జారంగిన్ని సదాపలు న్ని గొట్టికషాయం గాచేది। యీమం
దు తేనే చూర్ణం చేసి ఆకషాయంలోను కలిపి త్రాగితేను సూ
తికా రోగం మానును॥ అరకు మాంర్తావ విల్వండి శిస్రాన్న
ఫలకృతై వచాందారు చికాంతపత్రి పంచకాలసమన్వితం
సూతిదోష మహోపాయు (హరి) సన్నిపాత క్రమోదరః॥ టీక॥
జిల్లేడు వేరు గుంటగలగర గలజేఱువేరు వావిలి వేరు కాండ
ముసగవేరు రాస్న తెల్లగలిజేరువేరు వస దేవదారు తొక పిప
గవేరు చక్క పిప్పళ్ళు పిప్పలి మూలం చవ్యం చిత్రమూలం
శొంఠి యివి సమాంశాలు కషాయంగాచి యిస్తేను సూతి
కాదోషాలు త్రయోదశలున్ను సకల జ్వరాలున్ను మానును।
దంతాలకు। వేలుకవేరు చెప్పుటుట్టవేరు. అనాలంబపువేరు
వ్రాసను చేవేరు యివిసమాంశాలు కషాయంగాచి పుక్కిలిం
చి వుమ్మివేశేది। పల్లనొప్పి పుచ్చుపల్లనొప్పి సహా మానును।
వాచితలనొప్పి వినికె, గింటన వచ్చేటలున్ను అనేకలున్ను యీరసానన్

రాచి నశ్యం చేశెది. తేలు కాటు చేవిని గట్టుకున్నను
ఆ తలనొప్పి పోవును. ప్రతివేడల కొసలు 8 కొదక వత్తులు.
యివి నూనెలో తడిపి దాచి ఆ నూనె నశ్యం చేస్తేను అర్ధతల
నొప్పి పోవును. బెల్లపు నన్ను తానుగ వత్తులన్ను వేనీళ్లనూరి
నశ్యం చేస్తేను పాంతలనొప్పి పోవును. ఉత్తరాలు గుంట
గలగరాకు రసాన నూరి.... తలనొప్పి పోవును. శొంఠిపసు
పు [illegible] యష్టిమధుకం చక్కెర యివి నేతితో నశ్యం చేస్తేను
ముట్టుపోయిందేది పైత్యం తలనొప్పులు పోవును. [illegible]
దినాయి నశ్యం చేశెది. పిప్పళ్లు .... యష్టిమధుకం తుంగగ
డ్డలు కలువగడ్డలు సదాపలు యివి సమభాగం నూర్చి నేతి
నూరి నాసదను లేపనం చేస్తేను తలనొప్పులు పోవును.
ఉదరాది చూర్ణరాజం|| పంచకోలాహ్వయం హింగు జీర
కం నాగరం తథా లశునం [illegible]
[illegible]
[illegible] భూనింబా [illegible]
[illegible]
[illegible] త్రికట్రయం [illegible]
పంచకం [illegible] సర్వం త్రిగుణం [illegible]
[illegible] గ్రంథిలం [illegible]
[illegible] జల
[illegible]
[illegible] పంచకాసం [illegible]
[illegible]
నం. వాత పిత్తక [illegible] పక్షకం [illegible]
త్రయ సంభవం [illegible]
[illegible]

[illegible] చూర్ణరాజో [illegible]. [illegible] పంచ
[illegible]
[illegible] పిప్పళ్లు [illegible]
[illegible] తెల్లగలిజేరు [illegible]
[illegible] గుంటగలగర [illegible]
[illegible]
[illegible] తుంబురులు [illegible]
[illegible] పంచలవణాలున్ను [illegible]
[illegible]
న్ని చూర్ణంచేశెది. వస్త్రఘాళితం చేశెది. ఆ చూర్ణం
[illegible] వేనీళ్లలో పుచ్చుకొనేది. [illegible]
పుచ్చుకుంటేను [illegible]. [illegible] పోవును. గ్రంథులు [illegible]
[illegible] పోవును. [illegible]
[illegible] అన్నద్వేషాలు [illegible]
[illegible] పంచకాసలున్ను [illegible]
[illegible] జ్వరాలు [illegible] జ్వరాలు [illegible]
దోషాలు [illegible] వాత పిత్త శ్లేష్మాలు [illegible] రోగాలు
అన్నద్వేషం పక్షఘాతం త్రిదోషాలు [illegible]
[illegible] రాజయక్ష్మ [illegible]
[illegible] యీచెప్పిన వ్యాధులు పోవును..
[illegible] త్రిభాగికం [illegible]
[illegible] త్రిభాగికం [illegible]
[illegible] రసానావ
[illegible]. రక్తపిత్తనిదానం. [illegible]
[illegible] పిత్త [illegible] రక్తం
[illegible] ప్రవర్తతే [illegible]

గుల్మే రక్తే ఊర్ధ్వగాత్మే మూర్ఛాతిసారే మసూరే ప్రమేహయో
ర్హితం॥ క్షయరోగ నిదానం॥ కాసశ్వాస జ్వరః ఛర్దిః తృష్ణాపి
సారకో జనిం, అసాధ్య క్షయజః కాసః। క్షయాణాం తేషాం
నాశనం.... క్షీర కస్తూరికా చిన్నా మహానారాయణ శ్వాసం
హరః చిత్రతైలే మహా వ్యాధి గ్రాహి [illegible] విశేషతః।
శ్వాసైక హేతు తావత్ గాహి... యమ మహా మహా తేజ॥ క్షయ
నిదానం రాజయక్ష్మా స్త్రీతో రుద్ధ్య కేరళం హేమ మార్గయాత్.
అసాధ్యయం మహా వ్యాధి సహస్ర ద్వయానావధి క్షయ...
ప్తిం, శ్వాస కాస చికిత్సితం॥ ఛర్ది నిదానం॥ విశేషా ప్లీ
సాధ్యస్య సప్తధా మాది మోజయతే. విచిత్ర మన్మురు
చా మాత్రై జపహాతే .. హితం॥ హృద్రోగ నిదానం॥ అత్యు
ష్ణామ్ల కషాయోష్ణ అతిస్త్రీ వ్యసనేషు చ. హృద్బద్ధాచ
ప్రతర్పాంతి హృద్రోగలగంచ చక్షుతే॥ వాయువిడంగాలు
శాంతి పిప్పలి యింగిలీలు యింగువ గుగ్గిలం నేతితోల
వలె యున్న సమాంశాలు చూర్ణంచేసి యీచూర్ణంతో
శ్రాదించేస్తేను వినసెలు మానును॥ రక్తమజ్జిగల
మోద మెత్తు యింధువు అనుపానం పొలుపు ముచ్చిత
చనుట్లు పుత్రశోక చనుట్లు .. చిట్లు యీమోదినట్లు
ప్రత్యేకాలు నూరి. నిమ్మతాయలంతేసి ఖండము చేసి ఆమోదే
సిలమోద మెత్తు వెలుత్తగా నూరి ఆమోదాలు ఖండలు కల...
ము మర్దించి యిందుపతాయలంతేసి ఖండముచేసి యిస్తేపి.
దగ్గవచ్చినప్పుడు అప్పుడేవ దీపం పెట్టి ఆకాశియా
మండు కాచ్చి పోగ పిడితలూపోసి మూడు నాలు దినాలు తాగేది.
పథ్యం ఆవు పాలు అప్పుడే యిస్తే. తీయ్యగారు వల్లె పేరి
జిల్లాలో అన్నం వేసిన్లో పుచ్చుకునేది. స్త్రీ సంగం విం
దిగాయ వర్జం. రసం ముదిరిల మద్దం గంధకం యింగిలీకం

నాభి యీ సమాంశాలు. పులినెల రసాన మర్దన చేసి... పు
టంబెట్టి నూనెపొలాన దినిసె వేసక పోను పొనవాగిలుచేటు
మానుచేటు మోటిను మర్దించి గుంజామాత్రం యిస్తేను పథ్య
మోదిటి స.. లుమానును. యింగిలీకం వత్సనాభి యిది
యాలు పెదిగారం పిప్పళ్లు యివి సమాంశాలు గూడి నిమ్మ
పండ్ల పులుసున మూడు నాలు మర్దించి యీలాయంతేసిన సవకే
రఘాయలు పంచి వేసి యిటుపగింజెంత అల్లపు రసాన యిచ్చేది.
సన్నిపాతాలు మానును॥ రసం.. సూతం విషం గంధం హింగు
ళం కటుక రోహిణి భృంగరాజ స్వరసేన మర్దయేదిద
సత్ర్యయం మాషామాత్రం వటు తులాం అ. క సన్ననుపానతః।
దేవయాం హా వృత సంజీవి రసాయం సన్నిపాత నుటుః।
సుదర సం నాభి గంధకం యింగిలీకం కటుక రోహిణి
యివి సమాంశాలు గూడి గుంటగలగరాకు రసాన మూడు
దినాలు మర్దన చేసి మినుపగింజంతేసి వటుకాలు చేసి
బాయలకు పుష్కలంగా ఆరనిచ్చి వేసక కుశంలు అల్లపు రసానను
యిస్తేను సన్నిపాతాలు మానును॥ పంచగుల్మం నిహంత్యాశు
చ, సైతిన్నానిరే. మోతు రక్తబుదను యిప్పలు పుప్పి పెసలు ను
ష్ఠి మధుకం చంద్రచక్ర కాస్త్రాక్ష తవక్షిరి తుంటిల్లో ప్రత్యే
కం శేషాయంగాచి ప్రతిపాకవలు అప్పుడే యివ్వన్ని. అతిపాలు
న్ను పంచదార ను ప్రతిపాకం పెట్టి తాగను ను, పైత్యరోగాలు
మానును॥ ఉరుస్తంభానకు॥ త్రిఫలాచ. కటుకం గ్రంథి
కం మధు తాళిహేతే. ఉరుస్తంభం వినాశాయ పురంమోహ
త్రిజ వాపి ఛైతే పిప్పలి వర్ధమానం వా మోక్షికే న గుడేన
వా॥ టీక॥ కరక తాండి పిప్పలి కెలు చెప్పం కటుక రోహిణి పి
ప్పలి మూలం యివి చూర్ణం చేసి యిస్తేను ఉరుస్తంభం మానును
పిప్పలి చూర్ణం తేనతోగాని బెల్లంతోగాని యిస్తేను. ఉరుస్తంభం

మానును॥ ప్రొద్దుత్త వేళ గోక్షీరం అపస్మారాలు
మూడి రాగి పాత్రంలో పెట్టి పెరుగు మీగడ నీళ్లతో మర్దం
చేసి, ఆ కల్క తన్నులు పెట్టితేను కాలిపొప్పులు మాను
ను॥ శేరు తక్కువ. చితి బొరకాయల రసాన నాలుగు ఉలవల
ఘుగింజలు రాచి తన్నులు పెట్టితేను శేరు తక్కువ మానును॥
రక్త చందనం జూపటి తే నెను రాచి తన్నులు పెట్టితేను త
న్నులు ఖైదురద మానును॥ పుళిరాకె పప్పు వాయువికారాలు
నారాలు మొరాలపు పూంగ పుత్రకాలు మొస్తలు అత్రి కటుకం
కరక్కాయలు అంత మతులు న్ను ఏ మోంకాలు నూర్చి చూర్ణం
చేసి ఉండలు లేగదె పెళ్ల చెక్కర చూర్ణం చేసి మోంచు
మాన్కె మెత్తు గలిపేది. ఉన్ని నిన్ని తూదగలిపి దినాంత
పంచదార కలిపేది, కొలలు ఇన్ని మోంద్యం మోలలు
పూ వాది మే పాలు క్లెష్మరోగాలు వాత పైత్యాలు వుదరాలు
మెదద్లైన రోగాలు మానును॥ పూలఉలితు మద్ద నిన్న
తాపుంత మిరియపు గింజలు ఇన్ని తూదానలు ఉసుహు
పెరుగుతోను పుచ్చుకునేది. ఇ ఘు దినాలకు కల్పపూంచి
పడును. మోంలకులు పిప్పళ్లు నాస్త మధుకం పింతికొంర
పెళ్ల శొంఠకలు చిట్టం అద్దపరం అపస్మారాలు నూర్చి
కషాయం పెట్టి. కలాజీలకర్ర కర్రాను అనుపానం పెట్టి
ఇస్తేను ఉరువాయువులు ...త్రిబాధలున్ను మానును॥
తేనెలోను వసవేసి కాచి చెవిలో బోసేది॥ ...మానును॥
సుదర సం మరగ గంధకం మరగ మాయలతు త్రం మరగ
వెలిగారం మరగ నాభి మరగ ఉల్లిపాషాణం మరగ....
తాళకం మరగ అపస్మారాలు..... తాకర ఆకు రసాన
మర్దించి గుంజా మాత్రం పటు తాలుచేసి కరంరాన బోసేది॥
పంచదారతోను ఇచ్చేది॥ జీలకర్రతోను ఇచ్చేది॥ సొవజ్జే

రాయి చతుర్థ నాలు మానును॥ అనుభవగన చేసేది॥ దగ్గు
లు, హృదరోగం మందమైనట్లు చిత్ర మూలం వెంట మాత
మెంత్రు. శేషుబులు చ్లే మందమైనట్లు కలగరబాలు గ్లుమొర
మెంత్రు బ్రహ్మ వేమలుది బాలు బోసి మర్దించి శేరు గింజలం
తయ్య నుశకెలు చేసి మకను శికె నిప్పు బంగారు నూనె వేసి వోగ
తాపగను దగ్గు శ్వాసం మానును॥ పత్రం తప్పు ఫలుసు నూనె
గదర పర్ణం॥ నల్లెరు పిడతె వదులున్ను పబ్బులుం తన్నెదలున్ను
తూరా చితుదం మగాని గొడుగాని చేసి పుదక పెట్టినే
ఉన్నన్ని మొల్లంగి గద్ద పచ్చడిన్ని పెట్టుకు అరమండలం
తినేది. మూలవ్యాధులు మానును॥ ఇది అనుభవసిద్ధం.
పెరుగుతుల వేళ్లరసం కల్లు ఫలుపున్ను తాగాను సకల ప్రమే
హాలున్ను మానును. పుత్రకేతి చిరుగుల్లున్ను పింతి కొంతన్ను
ఎదుదల ఉంరూబన్ను పచ్చిపాలతో నూరి తాగితేను ప్ర
మేహాలు మానును. వస పెల్లుల్లి ఉల్లిందగింజలు తాలపాల
నగ పెలు చక్కెర సం, నూనె మంది చెవిలో బోయ్యాను చెవు
డు మానును. మోలు కొండాకు రసమున్ను ముడుఉరి
ఎముఉన్ను నూనెగాచి చెవిలో బోయ్యాను జారి గజిచ్చును.
తేవలపాకు రసమున్ను నూనె కాచి చెవిలో బోయ్యాను బో
రి జిచ్చును. తానుగ గింజ పప్పు మెత్తగా వండి నేతిలో
వేసి చక్కగా గాచి చెవిలో బోయ్యాను చెవుడు మానును॥
తంగేడు చిత్తులు తుమ్మెర చిత్తులు రాత్రి నాని తేసి బొద్దా
... లోసు నానవేసి.. కాచి త్తలు ఆనీళ్ల నే నూరి మండవకరం
ఎనీళ్లను చమ్మెరను నూర్చి లోనికి పుచ్చుకునేది. ఈ రీతిని
గాల దినాలు పుచ్చుకునేది. మూత్రములు మానును, ప్రమే
హాలు మానును. సైంధవలవణం పిప్పళ్లు మస్త మధుకం చార
మోంలలి అపస్మారాలు నూర్చి అప్పట్లో పాల సారాన మర్దించి

కలికలు చేసి చన్నుబాలనుగాని తేనెనుగాని కన్నుల బెట్టేది.
కన్నులు తిమిరాలు పోను. నిలుపుతు. కొత్త గుమ్మడి ఆకులమారి
వెన్న గలుపుకుని లింగ తేప సంకాలను నిలుపు బాలించుగల
తేను చన్నీళ్ల కలికి తేదాల... వేనీళ్ల కలికి తేను తిరుగ
నిలుపు. తన లింగం... చెంబును త్రికి థా లిసించు కొనును.
పంచధారాలను సముద్రఫేనము న్ను కన్నులు బెట్టి తేను అ
ధిక శైలుపులు పోనును. తాళిక పత్రము క. అన్ని తేనెతో
పుష్పరాగ కుష్టం పోనును. అప్పుడు రసము న్ను పెప్ప
తిన్ని బెట్టి తేను కేచిక పోనును. రసాంజనము న్ను త్రిక
టుకము న్ను కన్నుల బెట్టిన శైలాన్ని పోనును. తికఫుసింజా
ను పై... చన్ను బాలను నూరి కన్నుల వెలితేను
రాచి! కేచితు పోనును. తాబద్ధాకు రసము న్ను తుమ్మ త్ర
పెరుగున్ను నూనె ఇంటిపులు పోతిన్ని కలుపుకుని తాగే
ది. కేచితు పోనును. ఆయిదుది నాలు పుండుసు సించ తే
నెతోగాని నేతితోగాని రాచి కన్నుల బెట్టి తేను కేచితు పో
నును. తుక్కుడు పంటి పేకము న్ను శ్రీగంధం ఇంటుల
సింజా రాచి 3 దినాలు కన్నుల బెట్టి తేను కేచితు పోను
ను. కదంతి ఆకు పాదిన్ని కర్పూరాతి సంగాను పేర్పున్నది!
శుద్ధి చేసిన పెళ్ళి పాషాణం తేనెలో బాగి పక్క ఘం పొవంది
సాంగ కాలాన విడి వేపతైగా నూరి పంచధార అనుపానం
చేసి కనక సింజంత యిస్తేను బాంటి అమును. ఆవెనకను
పెసలు న్ను నూకలు న్ను వేసి గంజి గాచి పోసేది. శీతజ్వరాలు
పోనును. నేల అనుపానం చేసి యిచ్చినాను శీతజ్వరాలు
పోనును. నేపాళాలు పెళ్ళి పాషాణం ఇది పదార్థాలు
గూడి తేనెను పుటికించి చూర్ణము గానూరి రెండు గురిగింజ
లమెత్తు ఆకుపాలతోడగాని వెల్లుల్లి తోడగాని త్రికటుకాన

గాని శీతజ్వర కషాయాలనుగాని జీలకర్ర తోడగాని యిస్తేను
శీతజ్వరాలు పోనును. శుద్ధ రసము. నాభి గంధకం కటుక
రోహిణి ఇవి పదార్థాలు గూడి గుంటగలగరాకు రసాన ను
3 దినాలు మర్దన చేసి ఇనప సింజంతేసి మాత్రాలు చేసి బాయు
శుష్కాలుగాను. అరటిచెట్టు పత్తెకి ఐతే అల్లపు రసాన అనుపా
నం చేసి యిస్తేను సన్నిపాతాలు పోనును. రెండు పాళ్ళు యిం
గిలీకం పకపాలు నాభి నాలుగు పాలు కటుక రోహిణి, చన్నీళ్ళ
మర్దించి గుంజా మాత్రం అల్లపు రసాన యిస్తేను జ్వరాలు
పోనును. కరకత్తాడి పుకిరెలు పెరుగుకు తొంగనడ్డలు
అగలు కొంత ఇవి కషాయంగాచి తేనె త్రిపు పాకం పెట్టి యిస్తే
ను ప్రమేహాలు పోనును. లవంగాలు గం తెత్త. జాజికా
యలు గం తెత్త. నేపాళాలు గం తెత్త. ఇన్నిన్ని చూర్ణము
గాను మర్దించి నిమ్మపంటి రసం గుంటగలగరాకు రసం
వాయిలాకు రసం తమలపాకు రసం కరకతాడి పుకిరెలు
రసం ఉండుల రసాన నిమ్మాకు రసాన నాలుగేసి పుటము
లు ఇను మొదేసి మర్దించేది గుంజా మాత్రాలు మా
త్రాలు చేసి కరాటాన బెట్టుకుని అష్టవిధ జ్వరాలకున్ను
పదపోందు సన్నిపాతాలు న్ను దోషాలకున్ను అసాధ్య జ్వ
రాలు సహిత పోనును. సిసం మొందు అనుపాన విశేషం
లను అగ్నిత్రియలకు వచ్చును. తెండులో బెట్టి కరగి హి
మాక్షికం చూర్ణం చేసి కలియ త్రిప్పి ఉంచుక చిత్రమూ
లం చూర్ణం చేసి త్రిప్పేది. యాత్ర మోన ఆయిదు దినాలు
దీపాగ్ని న పండేది. సింధూరం ఇందును. యా సింధూరం వస్త్రగా
ళితం చేసి కరాటాన బెట్టి సంగ్రహించి పావి కంత వెన్నతో
ఇసం సింధూరం యిచ్చేది. బారెడు ఆకు ముజ్జిగ యిచ్చేది.
రక్తం శుక్ల బహు మూత్రాలు మేహాలీగాలు సహపోనును.

శ్లేష్మ రోగాలకు త్రిఫలంతోనే యిచ్చేది. వాయువులకు వా
విలాకు రసంతో నిచ్చేది. త్రిదోషాలకు అల్లపు రసంతోని
చ్చేది. సర్జక్షారం కల్లుప్పు సైంధవలవణం కాచలవణం
బిడాలవణం సౌవర్చలవణం యింగువ జీలకఱ్ఱలు సస
మభాగాలు గచ్చకాయ పప్పు వెల్లుల్లి పిప్పళ్లు యివిసమ
భాగం యిత్తడి రసం చింతచెక్క బూడిది [illegible]
[illegible] నిష్ప్రమాణాం వటకాలు చేసి [illegible]
దితోగాని అల్లపు రసంతోగాని వేనీళ్లతోగాని వకవటకం
గొండేను గుల్మరోగాలు .. ఆవర్త వంతరోగాల కడుపు శూల
యోనిరోగాల ఉదరరోగాల అంత్ర వృద్ధి పోనును. వావిలాకు
రసం [illegible] యివి గలు గలుపు కలిని త్రాగి
తేను రోగాలుపోనును. గచ్చకాయ పప్పు వెల్లుల్లి సైం
ధవలవణం యింగువ [illegible] తోగొండేను రోగా
లు పోనును. రసం [illegible] కలుపు...సమర్థి
తం. సుపక్వం వాలుకాయంత్రం [illegible] సుందరః. కేవలం
[illegible] సర్వజ్వర హరం పరం. [illegible]
వా సంపర్క భక్షణం...నం. రసం ౧౧ గంధకం ౧౧ [illegible]
కలుప [illegible] రసాన మర్ధించి వాలుకాయంత్రాన [illegible]
బెట్టి [illegible] మర్ధించి నమ్మగించులంత
[illegible] తమలపాకు తోడను భక్షింపను ఉద్ధ్వరోగాలు
పోనును. పంచద్ధారాను పిప్పలి [illegible] గూర్చి యిస్తేను
శీత జ్వరాలు పోనును. కొంతరసము [illegible] పిప్పలి తోడా
ను యిస్తేను సన్నిపాతాలు పోనును. [illegible]
[illegible] పంచద్ధారాను
గూర్చి [illegible] ౧౦౦ [illegible]
[illegible] త్రి [illegible] తేను [illegible] ప్రసూ

తి [illegible]. ఉత్తరేణి వేరు [illegible] [illegible]
[illegible] పెట్టితేను ప్రసూతి అవును. [illegible]...చర్ల
[illegible] [illegible] [illegible] తేను
ప్రసూతి అవును. అంజనం. కర్పూరం [illegible]
[illegible] పోనును [illegible] పిప్పళ్లు సైంధవ లవణం [illegible]
త్రం [illegible] త్రిగంధం సముద్రఫేనం [illegible]
[illegible] శంఖు చూర్ణం [illegible] రసాంజనం యివిసమాం
శాలు గూర్చి [illegible] గాని [illegible] గాని మర్ధిం
చి [illegible] చేసి. అంజనం పెట్టితేను నేత్రరోగాలు
అన్నియు పోనును. చింతచెక్క బూడిది వేనీళ్లు
[illegible] తోగొండేను రోగాలు పోనును. [illegible]
[illegible] చింతచెక్క బూడిది [illegible] ఫలాలు
[illegible] కొంత పిప్పలి [illegible]
[illegible] జీలకఱ్ఱలు యివి ప్రత్యేకం [illegible] చూర్ణం
చేసి [illegible] తోను [illegible] గొండే
ను సకలరోగాలుపోనును. [illegible]
[illegible] తోను [illegible] గాని [illegible] గాని [illegible]
[illegible] గాని [illegible] చేస్తేను [illegible]
లు పోనును. [illegible] రసం [illegible]
గొండేను [illegible] పోనును. [illegible] రసం
[illegible] యివి సమాంశాలు [illegible]
గాను గాచి [illegible] గాని [illegible]
[illegible] రసంగాని పెట్టుకుని [illegible] పోనును
ను. [illegible]. లవంగాలు కొంత పిప్పళ్లు [illegible]
యివి [illegible] చేసి యిచ్చిన [illegible]
[illegible] పోనును. కొంత పిప్పలి [illegible] [illegible]

సైంధవలవణం తెల్లజీలకఱ్ఱ నల్లజీలకఱ్ఱ యింగువ
యివి సమభాగాలు చూర్ణంచేసి ఉప్పునీరు మొదలైనవాటితో
మూడుమాసాల్లో చూర్ణంపెట్టుకొని నెయ్యిబాగా కలిపి సేవనం
చేసేది. మందాగ్ని పోవును. దీపనం కలుగును. వాత
రోగాలు పోవును. సైంధవలవణం కరక్కాయ పిప్పళ్లు
చిత్రమూలం యివి చూర్ణం చేసి నీళ్లతో గాని సేవించినను దీపనంగ
లుగును. సైంధవలవణం పిప్పలిమూలం పిప్పళ్లు చవ్య
చిత్రమూలం శొంఠి కరక్కాయ యివి యేకోత్తరవృద్ధిని
చూర్ణంచేసి వేడినీళ్లతో గాని సేవించిన మందాగ్ని పోవును. దీ
పనం గలుగును. శొంఠి చిత్రమూలం ఏలచెక్క పాటు వెల్లుల్లి
వం తెల్లజీలకఱ్ఱ వస తుంగముస్తలు పిప్పళ్లు క్షార
చెక్క పెద్దమానిచెక్క కొత్తిమీర ఖూలుగ బుంక మెర
జాజిపువ్వు వెలగపండు. పిప్పలిమూలం వాకుడు పెద్ద
మామిడిటెంకలు సైంధవలవణం సుగంధిపాల దానిమ్మ
కాయ జాజికాయ యివి ప్రత్యేకం తులమెత్తు చూర్ణాలు
యిచ్చేది. అన్నిన్ని కలియబోసేది. వస్త్రఘాళితం చేసేది.
తేనెప్రమాణం పెట్టుకునేది. చూర్ణం తులమెత్తు పెట్టు
కునేది. మాత్ర తీరామానెను పెచ్చు చేసేది. తినిపించేది
మరిన్ని అనుపాన విశేషాన యిచ్చేది. పర్ణాంత్రతివాక్య....డి.
బృంగరాజ చూర్ణం. లవంగపుచెక్క ౧ నాగకేసరాలు ౨
మిరియాలు ౪ యింద్రయవాలు ౮ పిప్పళ్లు ౧౬ శొంఠి ౩౨ పెన్నెలు
౬౪ యివి చూర్ణంచేసేది. చూర్ణం ౧. తులమెత్తు వేడినీళ్ల
తో పుచ్చుకునేది. యీచెప్పిన రోగాలు శ్లేష్మపైత్యసాంబంధ
క్షయ మున్నగు రోగాలు అరోచకాలు అజీర్ణాలు గుల్మాలు
గ్రంధులు శ్వాసలు హిక్కలు జ్వర జఠర రోగాలు కేశరో
గాలు కృమి చెందిన రోగాలు పోవును. అష్టావింశతిచూర్ణం

వృశ్చికాళి పిప్పలి విడంగసారాలు ఏలాలవంగ పత్రకాలు
ముస్తలు త్రికటుకం కరక్కాయలు యింతవంతు సమాంశాలు
చూర్ణంచేసి యింద్రయవాలు తగు చూర్ణం ౧౨ పాళ్లుగల
వేడి. అన్నిన్ని తీసుకుంటే ఆయనదో అంత పంచధార
గలిపేది. అగ్నిమాంద్యం మూలవ్యాధి కుష్ఠులు మే
హాలు కృమి రోగాలు వాత పైత్యాలు ఉదరాలు మొదలైన
రోగాలకు యీ ఔషధం పుచ్చుకుని వేడినీళ్లు త్రాగేది.
ద్రాక్షాది చూర్ణం. ద్రాక్ష రాజనర్కేలాలు నల్లకలువ
దుంప యష్టిమధుకం ఖర్జూరాలు సుగంధిపాల నేల
క్షీరకంపెలు వృశ్చికాళి పిప్పలి ముస్తలు త్రిగంధం చందనం
ఖదిరసారం పటిక్ల లపోట్లు జాజికాయ జాపత్రి యేల
కులు లవంగం తాళీసపత్రం నాగకేసరాలు పిప్పళ్లు
ఖర్జూరాలు యివి సమాంశాలు చూర్ణంచేసి యిందుకు సరి
పంచధార గలిపి ఆ సేవనకు తగినంతను పుచ్చుకునేది.
దీపన చూర్ణం. చిత్రమూలం అతివస కోష్టు యింగువ
సౌవర్చలవణం వస పిప్పళ్లు పుష్కరమూలం భారంగివా
మం శొంఠి యవక్షారం వాయువిడంగాలు యింద్రయవాలు పిప్పలి
మూలం గజపిప్పళ్లు యివి సమభాగాలు చూర్ణంచేసి
యీ చూర్ణానకు సరి కరక్కాయపొడి కలుపుకుని సేవిం
చేది. ఆ చూర్ణం శొంఠి పిప్పళ్లతో గాని నేతితో గాని రెండు
సేవించేది. అజీర్ణం కడుపుపుబ్బు వేడి దాహాలున్నా
స్త్రీ కుష్ఠి వాయువులు వ్యాధి గ్రహణి ఉదరాయుని
గర్భిణ వారికి పెంకు శ్వాస కాస రోగాలు దీపనం తెలియాతి
ఉదరానికి సంబంధించే రోగాలు పోవును. అరగని వంటక
ములున్నా భస్మమవును. సైంధానకు, పిల్లిపీచర సమా
లములున్నా తిప్పతీగ ప్రత్యేకం ఏ ఔషధాలకు కలుంచడెర్రనీళ్లతో

చేసి తప్పెడుగా గాచి వృశ్చికాయంత పంచధార వేసి
తాగినను పైత్యం మానును. కుశికెర పప్పు చారెడు పచ్చ
పెసలపప్పు చారెడు మానెడు నీళ్లలో నానవేసి వేకువ
పప్పు విడిచి ఆనీళ్లలోను పంచధార వేసుక త్రాగితేను పై
త్యం మానును. శుద్ధరసం, అభ్రకభస్మం కాంతభస్మం వంగ
భస్మం తామ్రభస్మం శుద్ధనాభి యివి సమాంశాలుగా
చి హంసపాదిఆకు రసానను మర్దించి గురిగింజలు చేసి
ఆరనిచ్చి గాజుగుప్పెలో ఉంచి ... అరరూకమెత్తువంటి సాంగ
శీతలానందిని సి యుచమాత్రం అనుపానవిశేషాలనుయిచ్చేది.
త్రిదోషర సన్నిపాతాలు మానునును. యిచ్చా పత్యం పెట్టేది.
దప్పికి పంచధారపానకమైనన్ను చెరుకురసమైనన్ను నారి
కేళఫలంగాని నీళ్లైనన్ను యిప్పనవచ్చునన్ను. యిదమృత్యు
మాన్కికి మారు.. తైక్ష్ణర రసము. శుద్ధిచేసిన పాదరసం
నాభి గంధకం నేపాళ యింగిలీకం. యివి సమాంశాలు చిత్ర
మూలపువేళ్ల కషాయానను మర్దించి తోలాయంత్రానను
రెండు దినాలు మానుచేతి కెంటునను ఏకనాడు మర్దన
చేసి ఆవెనుక నుపకనాడి మర్దనచేసి ఆవెనుకను బాంత
చెమడు బాలను మర్దనచేసి రెండు రూకమలు తేసి
గురిగింజలుచేసి కొరాటనంబూసి యినుపగింజంత అల్లపు
పురసాన జేసి యిస్తేను జ్వరాలు విడుచును. జిల్లేడు
వేళ్ల కషాయానను యిస్తేను సన్నిపాతాలు మానును.
పత్యం పెరుగు వంటకమైనన్ను పెట్టేది. దాహానకు చల్ల
బోసేది. కాలకంఠరసం. నాభి మనశిల రసం గం
ధకం వెలిగారం పిప్పళ్లు మరిచెత్తాలు యివిసమాం
శాలు హంసపాదిఆకు రసానను తెప్పలుగాను మర్దించి
మాత్రలుబెట్టి మూడు మాత్రలు మారీచరసమున్ను

యిచ్చి నాలుమెంతుల బదకలను పురుంజేసి సాంగశీతలా
నందినిసి కుంకు చెమడుబాలను మర్దనచేసి ఆవెనకనారి
కొరశేమచేతి కెంటునను మర్దనచేసి గుంజామాత్రం
యిస్తేను జ్వరాలు మానును. అనుపానవిశేషాలు యిస్తేను
సన్నిపాతాలు మానును. యిత్తావపత్యం పెట్టేది. శ్రీభైరవరసం.
శుద్ధరసం గంధకం వెలిగారం కాంతి కరక్కాయలు తాని
దభ్రత్తాలు నేపాళాలు గోరీపాషాణం యివి సమాంశాలు
ఖల్వంలోబెట్టి నిమ్మపండి రసానను మర్దించి మూడు
దినాలు ఆవెనుక మూసలోబెట్టి ఆత్రించి తంకెడుపు
టంబెట్టి సాంగశీతలానందిని జమదసము బోసి మృదు
పుగాను మర్దించి పదాహాల్లు యిర్సాలు బెట్టుకుని యిదియుం
లోను సగం నాభి పెట్టి మెత్తగానూరి గుంజామాత్రం అను
పానవిశేషాలను యిస్తేను జ్వరాలు మానును. పత్యం
పెరుగువంటకమైనన్ను పెట్టేది. హింగుపాషాణం. అభ్రకం
నాభి మనశిల రసం నేపాళాలు యివి సమాంశాలుగా
గోంది తాకరాకు రసానను రెండు దినాలు మర్దనచేసికుం
కుడుపుయుంచేసి సాంగశీతలానందిని రెండు రూకలమెత్తు మ
ర్దించి కరాటానంబెట్టుకునేది. గుంజామాత్రం అల్లపుర
సాన... త్రికటుకరసానగాని యిస్తేను జ్వరాలు సన్నిపా
తాలు మానును. రసం గంధకం నేపాళాలు యివిస
మాంశాలు రావిచెక్క కషాయంబోసి మర్దనచేసి కషా
యంతోను తోలాయంత్రానను రూకమెత్తువంటేది. ఆవెనక
ను గుంజామాత్రం వేప్పళ్లన్ను పంచదారను అనుపా
నం పెట్టి యిచ్చేది. విషమజ్వరం సహా తలజ్వరాలు మా
నును. రసం యింగువ సర్జాక్షారం సంజీ. రం కాంతి
పిప్పలి యిరిగాలు గంధకం సముద్ర లవణం సొన్నచ్చు

లవణం బిడాలవణం కాచలవణం సైంధవలవణం చిత్ర
మూలపు వేళ్లు తాళ్లు పారిగాకు తోలు జిల్లేడువేరు తోలు
బూరుగదుంపలు పుల్లమామిడి దుంప కరకాయపప్పు తాని
కాయపప్పు తాండ్రకాయలతోలు రాంభ యింత మట్టుకున్ను
సమాంశాలు గూడి జిల్లేడు వేళ్ల కషాయంబోసి రెండుదినాలు
మర్దనచేసి మూషబోసి వాలుకాయంత్రాన రెండుఝాం
ములు వండి సాంగశీతలానంతరం తీసి [illegible] మర్ద
నచేసి రెండు గురువిందగింజలయెత్తు [illegible]
జ్జతోను యిస్తేను అభిన్యాససన్నిపాతం మానును. దీనికి పేరు
[illegible] వంటకములున్ను పెట్టేది. అనుపాన విశేషాలున
యిస్తేను విషమజ్వరాలు మానును. రసం మణిశిల తా
మ్రం గంధకం యింగిలీకం నాభి యివి సమాంశాలు వేపు యా
కుల రసానను మర్దనచేసి వాక కసట్టుటు పుటంబెట్టి సాంగ
శీతలానంతరం తీసి [illegible] చేది. మాను
చేదు మూలిక [illegible] గుంజాప్రమాణం యిస్తేను పది
మూడు సన్నిపాతాలు మానును. మరోనకు జిలకర్ర
సెబిత్తు [illegible] లవంగాలు సెబిత్తు కొడమర్లు
సెబిత్తు తంగేడుపప్పున్ను తంగేడుచిగురున్ను తంగేడు
వేరుచెక్కలున్ను పల్లేరున్ను తాడికాయలు నెబెత్తున్ను
యింత మట్టున్ను చూర్ణంచేసి వస్త్రఘాళితముచేసి పసం
తేనెను సమానకరం బెట్టి యిస్తేను వింశతి మేహాలున్ను మా
నును. యింగిలీకం వస్త్ర నాభి యితరాలు వెలిగారం పి
ప్పళ్లు యివి సమాంశాలు గూడి [illegible] రసమున
దినములు మర్దనచేసి దోలాయంత్రాన ఒకఝాం
ము వండి తీసి మిరియపు గింజలంత అల్లపురసానను యి
స్తేను సన్నిపాతాలు మానును. అతిసారాలు మానును.

త్రికటుకలవణం. రసం గంధకం వెలిగారం నాభి సర్ప
క్షారం యవక్షారం సంజికారం సైంధవలవణం యింతవు
ట్టుకున్ను సమాంశాలు గూడి ఉమ్మెత్త ఆకు రసాన మర్దన
చేసి గుళికలు చేసి పకకమట్టు పుటంవేసి సాంగశీత
లానంతరం తీసి [illegible]
రెండున్ను మర్దనచేసి మిరపగింజంత చక్కెరతోను
యిస్తేను సన్నిపాతాలు జ్వరాలు శ్వాసలు విషమలు [illegible]
దోషాలు ధనుర్వాతం కంపవాతం జిహ్వ మూలగలు యివి
మానును.. పత్రమూలాలు వేళ్ల తోలు [illegible]
[illegible] గాయపప్పు కంద [illegible] దుంప
ములక వేళ్లు వాకుడు వేళ్లు పారవేళ్లు [illegible] వేళ్లు
చింత బెరడు బూయునముల్లెలు ఆటక మామిడి వేళ్లు
యింతట వంటి వేళ్లున్ను చక్కగా గొట్టి మెండనిచ్చి యిది
పకపాలున్ను [illegible] అందులో సగమున్ను [illegible]
[illegible] చేసి తెప్పగా [illegible] చేసి
పిడకల పుటంబెట్టి సాంగశీతలాన దీసి రోటబోసి మెత్తం
గా గొట్టి వస్త్రఘాళితం చేసి యీచూర్ణం నలుదలమున్ను
శొంఠి పిప్పలి మిరియాలు చూర్ణం [illegible] చూ
ర్ణం [illegible] పలం యిందులోను యింగువ [illegible]
త్తు తోడాగలదేది. [illegible] అల్లపు రసమున్ను తమల
పాకురసమున్ను తోడాగలదిది. [illegible] రసములోను
మూడు మాదల యెత్తు చూర్ణంకలిపి యిచ్చేది. [illegible]
[illegible] తోడానిచ్చేది. [illegible]
[illegible] శొంఠి రసమున్ను [illegible] రసముతోగాని
మామిడి చెక్క రసంతోగాని [illegible] కలిపి పెద్ద
వారికి మూడు, [illegible] కలిపి యిచ్చేది. [illegible]

కఫమూ రోగాలు మానును. రసం గంధకం చిత్రమూలపు
వేళ్లతోలు అమృతం త్రికటుకం వెలిగారం చెవ్యం పిప్పలి
మూలం కరక్కాయి పాటు వేళ్లు యెంపలి వేళ్లు వాకుడు
వేళ్లు వాయిలాకు విడంగసారాలు సైంధవ లవణం యింత
మట్టుకున్న సమ భాగాలు అల్లపు రసాన నూరి వకసారి
నూరించేది. వాయిలాకు రసాన వకసారి రెండు మూడుసా
ర్లు భావించి కలగరాకు రసానను యిను మూడు భావించి శన
గ గింజంత వటకాలు చేసేది. త్రిదోషాలకు జ్వరాలకు దీనిం
నరు శ్వాసకాసంకు పాండురోగాలకు క్షయ గుల్మాల
కు శూలలకు సహితం పిప్పలి తోను యిచ్చేది. వెన్నతోను
యిచ్చేది. పసుపు వేపాకు పిప్పళ్లు యింద్రయవాలు విడంగ
సారాలు భద్రముస్తలు అమృత సైంధవలవణం చిత్ర
మూలం కోష్ఠు పాటు వేళ్లు కరక్కాయ సమభాగాలు మేక
పంచితానను భావించి శనగగింజంతేసి వటకాలు చేసి నీడ
నే యెండనిచ్చి విషమ జ్వరాలకు గోమూత్రంతోను ఆ
మరుకం గంధముగా రాచి కన్నుల కల్కం పెట్టేది. [illegible]
జ్వరాలకు తేనెతోను సంతత జ్వరాలకు త్రికటుకంతో నిచ్చేది.
శీత జ్వరాలకు గోమూత్రంతోను రక్తపైత్యాలకు [illegible]
ధంతోగాని అర్ధసేరు ఆకుతోగాని యిచ్చేది. క్షయక్షీణ
జ్వాలాలకు వెన్నెలు గద్దె చూర్ణమున్ను ఆవుపాలతోనున్ను
యిచ్చేది. శ్వాసకాసకు తో తేనెతోను యిచ్చేది. ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~! గ్రహణికి చల్లతోను యిచ్చేది. మూత్రకృచ్ఛ్రాలకు
పసుపు నీరుగు తోను యిచ్చేది. మధుమేహానకు తేనెతో
ను యిచ్చేది. శూలగుల్మాలకు చిరగదమలుతోను యిచ్చేది.
పాండురోగాలకు ఆవుపాలతోను యిచ్చేది. అజీర్ణానకు వేన
ళ్లతోను యిచ్చేది. చెట్టికి. పత్తిగింజలు మూలకములున్ను

పిప్పళ్లు లాజచూర్ణం పంచధార యింతమట్టున్ను తేనె
తోను పుచ్చుకునేది. చెట్టిమానును. కడుపు పొంటు మా
నును. మైలగ పంటికి చప్పగాల్చి ఆవులి వేనీళ్ల గలిపి తా
గితేను చల్లమానును. కొండిన్ని మూడి దుమ్ములున్ను కష్ఠం
యెంపెట్టి పైల పెంచిన్ని పుల్లి బంధ మయిన్ను ప్రతిపాకయివ్వే
ను చల్లి మానును. అతిసారం. మోదుగ వేళ్ల రసాన నూరి
తగర పుకే పులబూరి పెంచుకే పుటం వేయ్యాను భస్మమౌను.
యింగిలీకం చన్నుబాలనూరి యిత్తడికే పులబూరి పుటం
వెయ్యాను భస్మమౌను. స్త్రీలకు మానియుండు నెత్తురు
వెళ్లితేను యిగలుగు దిన్నేను చన్నీళ్లు మెత్తేది. తెల్లగలిబేలు
వేరు పాలతో దాగను మూడు దినాలకు మానును. మ
త్తెపు లవంగం మా3 వసుంగనాగు అరంటి దుంపున్ను
తెప్పిగేది. మూడిగరజన పింటి పాలుగాని తేనెగాని కలిపి
తెప్పించేది. లక్ష్మీమూడు మాసైత నేతితో గలిపి తాగేది.
పాలచెట్టు వేరు రసం పత్తి తెల్ల వేరు రసం యిపసంగాను
యిచ్చేది. తెల్ల విష్ణుకాంత వేరు నీళ్లనూరి నీళ్లను
లిపి యిచ్చేది. శ్వేతాంబూలంతోను యిచ్చేది. రజస్సులు
అమ్మినాలమందు చికిత్స నితుగారైనా నాభిదారుణ
మైన శూల గల్గినా కైప్పవాత చుక్కలుగా నింపేది.
ఇందుకు చికిత్స: జిల్లేడు వేరు చెక్క తుంగముస్త ప్రం
నాం నాగకేసరం మొత్తే పులగం ఆతిబలం యిందులచూ
ర్ణాలు తినమున్ను నాలుగు మాసైతే శౌచకేనమల
విధి మేకపాలతో పుచ్చుకునేది. బాలల దగ్గుకు. తె
ల్ల చెక్క పొడి పా3 త్రికటుకం పా3 తేనెతోను యిస్తేను
బాలరకు దగ్గు మానును. గలిజేరున్ను మానుపును
పున్ను కరక్కాయలును చిప్పతీగెను యివికగిమూ

తోన కషాయం పెట్టి ప్రతిపాకం మహామాక్షి పెట్టియిచ్చి
న శోభ పాండురోగాలు మానును. ఇంతికొంత వేళ్లు ఏక
గడుగు బోసి పెంత్తగా నూరేది. ఒకటి మొదలు నీళ్లను ఏక
గడుగుతో నూరి మాత్రలు కట్టి అందులోను పంచదార వే
య్యకుని తాగేది. యిందున నీరు విరుచును. లవంగపువ్వు
క్క వకటి నాగకేసరాలు 2 యాలకలు 4 ఇవియాలు 6
పిప్పళ్లు 16. కొంతి 32 ఎన్నెల 64 ఇవి చూర్ణంచేసేది
చూర్ణం తులమెత్తు తేనెతో పుచ్చుకునేది. యీచెప్పిన
రోగాలు శ్లేష్మ పైత్య పాండు క్షయ గుద రోగాలు అరోచకా
లు అజీర్ణాలు గుల్మాలు గ్రంథులు స్ఫోటలు దొక్కలు
జ్వరం, జఠర రోగాలు కేశ రోగాలు వృద్ధి కించిన రోగాలు
మానును. మరి రావి పప్పు విడంగసారాలు లవంగ
పత్రకాలు ముస్తలు త్రికటుకం కరక్కాయలు ఇంతవ
ట్టు కిస్తమానం కొలు గూడి చూర్ణం చేసి యిందులోను
తెగడ చూర్ణం మూళ్లు కలిపేది. అన్నిన్ని గూడితే
ఎంత అయునో అంత పంచదార కలిపేది. రోల అగ్ని
మాంద్య మూలవ్యాధి కుష్ఠులు మేహాలు క్షీణ్ణ రోగాలు
వాతపైత్యాలు ఉదరాలు మొదలైన రోగాలకు యీ
ఔషధం పుచ్చుకుని వేనీళ్లు తాగేది. బెల్లంతోనుమే
గలి క్షీరం గొండేను శ్లేష్మ రోగం మానును. చిత్రమూల
మునున్ను బెల్లమునున్ను గొన్నను మానును పసుపున్ను జిల్లే
డాకులున్ను భక్షించినాను శ్లేష్మ మానును. ఆముదపు
పచ్చంగమున్ను తుండులో పెట్టి చరమున్ను పుటం
పెట్టి అభస్మం కర్షప్రమాణం గోమూత్రంతో పు
చ్చుకుండేను. శ్లేష్మ మానును. సైంధవలవణం పసుపు
ఆవాలు యివి ప్రత్యేకం అయిదేసి పలాలు నూర్చి చూర్ణం

చేసి తుండలో బోసి అందులో నూరు పలాలు మజ్జిగ
బోసి వాయుగట్టి మూడుదినాలు పుటమిచ్చి తీసి నిత్యే
మున్ను కర్షప్రమాణం గొండేను యిరువై యొక్క దినము
లకు శ్లేష్మ మానును. తెల్లపుప్పి జిల్లేడాకులు యివి
సమభాగాలుగాను కూర్చి రోడవేసి దంచి తుండలో పెట్టి చర
మున్ను ఇచ్చి అభస్మం పుచ్చుకుని దానిసరి పసుపుపొడి
గలిపి గోమూత్రం తోడ నిష్కప్రమాణం గొండేను శ్లేష్మా
మానును. వెల్లుల్లి శొంఠి పిప్పళ్లు ఇవియాలు యింగువ
చిత్రమూలం తెల్లపుప్పి సైంధవలవణం కాచలవణం
బిడాలవణం సౌవర్చలవణం పురుండిట్టి యివి సమభా
గం గూర్చి చెముడుబాల నూరి తెంద గడ్డ చెండిచేసి ఆ
కుండలో యీ ఔషధం బోసి రాయి ఆ గడ్డ నేలమూసి చర
మున్ను మెత్తి పురుండిట్టి తీసి అది కర్షప్రమాణం నెయ్యి
తోతో గొండేను సర్వవిధ గుల్మాలున్ను మానును.
శుద్ధి చేసిన రసం గంధకం నేపాళాలు కరక్కాయలు తా
డికాయలు వెల్లిపప్పు శొంఠి పిప్పళ్లు ఇవియాలు యివి
తేనెతో మర్దించి నిష్కమాత్రం పుట్టిన రకంతో గొండేను
గుల్మాలు మానును. పిప్పళ్లు ఇవియాలు యవక్షారం యివి
సమభాగం తేనెతో గొండేను శ్లేష్మగుల్మాలు మానును.
సైంధవలవణం యవక్షారం శొంఠి పిప్పళ్లు ఇవియాలు
దాడిమ బెప్పు యింగువ యివి కల్కద్రవ్యాలు. దశమూ
లాలు కషాయం గాచి ఆ కషాయం నీళ్లు గాలుగ పోళ్లు ఆపే
నెయ్యి పండేది మొదలు జెప్పిన ఔషధాలు అన్ని గూడి
తాలు పండేది. నెయ్యి చక్కవంటి కొండేను శ్లేష్మాన
బుట్టిన గుల్మాలు వుదర శోభ రోగాలు శ్లేష్మ రోగం మాను
ను. త్రికటకాలు మురికెలు సౌవర్చలవణం సర్జక్షారం

ఇవి సమభాగాలు గూర్చి వేడినీళ్ళతో కల్క ప్రమాణం
సేవించిన త్రిదోషాల వల్ల పుట్టిన గుల్మాలు ఉదర శోథ రోగాలు
మానును. తెలపింది చేదు బాలు జీలకర్ర బాలు
సుగంధిపాల పొడగపాల నేతిబీర బంక సొరకాయ పసుపు
చింతచెక్క పిప్పళ్ళు గలిజేరు వేళ్ళు కుత్తుకదాయి వేళ్ళు ఇవి
సమభాగం గూర్చి తెలంగాణి పెట్టి పుటం పెట్టి ఆ క్షారం
రెండు తులాల ఎత్తు ఎలిమెంటు గోమూత్రం త్రాగినను
క్షారాలే దర్శనంచం మోహిష్ఠ ఇతి విజ్ఞాయతే. శ్రీ శ్రీ శ్రీ
త్రిదోష.... గుల్మం మానును. కర్రకాకరకాయ శొంఠి కరక్కాయ
ఇవి కషాయం గాచి సైంధవలవణం ప్రతిపాకం పెట్టు
కుని తాగినను గుల్మాలు శూలలు మలనిరోధం మానును.
కలబంద రసం తులసి రసం గుమ్మడి గడ్డ ఉసిరికాయల
రసం ఊరగాయలను శొంఠి పిప్పలి ఇంగువలు చూర్ణించి
దాల మాత్రం చేసుకుని త్రాగిన కామిలలు మానును. పసు
పు కామెర్లు పుల్లసరి పప్పు ఇవి నూరి కన్నులకు పట్టితే
ను కామిలలు మానును. పుత్రజీవి వేరు జిల్లేడు వేరు
ఇవి కల్క మాత్రం మజ్జిగతో నూరి త్రాగినను కామిలలు
మానును. శోభ పాండు మలు మన్ను మానును. కలువ గడ్డలు
తామర తూళ్ళు కచోరం కర్కటశృంగి ఇవి సమభాగా
లు గూర్చి ఆవుపాలతో సేవించిన రెండు నెలల గర్భం నొప్పి
మానును. గలిజేరు వేళ్ళు గాని గంధ తగరం గాని నల్ల
కలువ గడ్డలు గాని ఇవి సమభాగం గూర్చి ~~ఆవుపాలతో త్రాగితేను~~
చన్నీళ్ళతో నూరి ఆవుపాలతో సేవించిన మూడో నెల
శ్రీగంధం గంధి తగరం చెంగల్వ కోష్టు తామర తూళ్ళు
~~కచోరం కర్కటశృంగి ఇవి సమభాగాలు గూర్చి~~
~~ఆవుపాలతో సేవించిన~~ తామర ఆకు తెప్పలు ఇవి సమభాగాలు

గూర్చి చన్నీళ్ళతో నూరి త్రాగిన నాలుగు నెలల గర్భం
నొప్పి మానును. గలిజేరు వేళ్ళు గాని గంధ తగరం గాని
నల్ల కలువ గడ్డలు గాని ఇవి గూర్చి ఆవుపాలతో త్రాగి
తేను ఐదవ నెలల గర్భం నొప్పి మానును. చక్కెర వెలగపి
ట్టలు చన్నీళ్ళతో నూరి త్రాగితేను ఆరు నెలల గర్భం
నొప్పి మానును. కచోరం పుష్కరమూలం నల్లకలువ
గడ్డలు ఇవి సమభాగం గూర్చి చన్నీళ్ళతో నూరి ఆవు
పాలతో సేవించిన ఏడో నెల గర్భం నొప్పి మానును. ఎని
మిది నెలలకు. తామర గడ్డలు తుంగ గడ్డలు గచ్చిప్ప
ళ్ళు నల్ల కలువ గడ్డలు ఇవి సమభాగాలు గూర్చి ఆవు
పాలతోను త్రాగితేను ఎనిమిదో నెల గర్భం నొప్పి మా
నును. వావిలి ఆకులు తెగ ఆకులు ఇవి తేనెతో నూరి
తేనె పానకము చేసి సేవించిన తొమ్మిదో నెల గర్భం నొప్పి మా
నును. నేలవాము ద్రాక్ష పండ్లు నల్ల కలువ గడ్డలు శర్కరం
తేనె ఇవి గూర్చి ఆవుపాలతో త్రాగితేను పదో నెల గర్భం
నొప్పి మానును. చెంచలి ఆకు మేకపాలతో నూరి నస్యం చే
స్తేను గర్భిణికి ఎక్కిళ్ళు మానును. ఆయుర్వేదంగాను
శొంఠి పిప్పలి ఇంగువలు ఉంగరపు గుగ్గిలం మంజిష్ఠ
వజ్రం ఇన్ని సమభాగాలు చూర్ణించి ఆచార్యం
ఆహ్వానం చేస్తేను విరేచనాలు మానును. తెల్ల మద్ది
గాంధారి ఆకు కస్తూరి ఆముదం వాము ఇంగువ
కశొంఠి తుమ్మ నూరి అరసం మందు బొట్టు వేసి
యసం గుణం. పాదరసం గురుభస్మ సేవనం. వాతపి
త్త కఫమనం. బలప్రదం, క్షేత్రవృష్టి కర మధ్య సాధనం
బృంహణం పవన రోగనాశనం..... కుష్ఠ రోగ జ్వరాపహం
వాతానిలం మనిషి క్షేమాది పనస చని. రాజక్షయం

గుణం పెయాలాజీ కృంతాల ఘ్న జ్వరాతిసార నాశని శేత
శం బహ్వాన జనని కఫ గర్వ వినాశని. అంబవ గుణం. శ్లేష్మ
నివారణం బల్యం వర్ణకాయాగ్ని వర్ధనం వాతపిత్త ప్రశమ
నం యాంవ నాశ కృతాం జలి. పెసలు పులు గుణం పుష్టిదనం
గురుతరం పవనప్రకోపం......... రక్తప్రమేహానకు. పిల్లి
పెసలు ఆకున్ను శొంఠియాలున్ను నూరి పురికాయంత
పరుస్తాశీతం జలాలతో పుచ్చుకుంటేను నాలుగు దినాలకు
మానును. పత్యంచప్పిడి. మానని పంద లేపనం.....వరహా
పిత్త గంజాల పచ్చ వరహా పిత్త పైలకుత్తం మూడు
పిత్త రసంధరణ పిత్త యిన్నిన్ని తెచ్చి మర్ధించి ఆవె
నకను ఆవు వెన్నను మర్ధించి పుళ్ళకు చారె టుట్లు పట్టిం
చి పుళ్లకు మారను తేకేది. అయిదు దినాలకు మానును.
తెల్లకాచు మస్తకి ఇంగిక చక్కి కాల్చిన మైలి యిసపాం
శాలు ఈ మందులన్నిన వకటికి వీన సగం పైలకుత్త
ము అంతేరసం యిచ్చి తెచ్చి మర్ధించి రాసి పుళ్ళకు వేసి
రావి చెక్కనీళ్ళను కడిగేది. మైలువంటి రాచపుండ్లైనను
మానును...... నల్లసాయం. ఉరసివాలున్ను చిత్రవేళ్లరస
మున్ను నిలవేలురసివాలున్ను కూర్చి పంచధార వేసి దు
నిమిది దినాలు తిప్పగంగాను సకలమైన మందులు విషాలు
అన్నిన్ని విరుగును. అలచందాకు రసివాలున్ను యితర
ములున్ను చక్కరానున్ను కూర్చి ఇస్తేను మందు విరుగును.
దేవదారి కాయలు రెండు కలియబోసి లోనికి ఇస్తేను
వాయింతి అవును. సకలమైన విషాలున్ను మానును. నల్లమ
విశేల ఆకు రసివాలున్ను నల్లసిమందాకు రసివాలున్ను కూర్చి
తలనున్ను పాదలనున్ను బట్టించేది. లోనికి యిచ్చేది. కృ
త్రిమ విషాలు లోనివి పైనివిన్ని అన్ని మానును. అన్వదేహ

విరుగును. అలచందరొట్టెను మేక నెయ్యిన్ని తిండేను హా
సర వెళ్లి జంతు పురుగులతో పెట్టిన విషాలు విరుగును. కోడిక
వేరు కొండగురువున్న దివేరు యాక్షుం వేరు ఆడెడు వేరు
నిలవేరు యివిన్ని సమాంశాలు గూర్చి కన్యాపదుం చాటేను
చూర్ణం చేయించి ఆవి దినం సన్న పురుట్టుంటే పత్యాచి నీళ్లను
పుచ్చుకునేది. సంజీ మెరుదత్తైన సర్వ విషాలున్ను మానును.
పుత్రశేలి విత్తులు కొలిదెల మేకపాలను నూరి మేకపాల
నే తాగేది. పెర్లు మందులు పైత్య మందులు యిన్నిమాను
ను. కోడి పులుగో జెక్కిన ఆవెల్నాలు మంచికులు సహా మాది
పలును.... నిల ఆకున్ను గురుంజ ఆకున్ను తానిసంపుష్పం
త్రి ఆకు హంసపాది ఆకు సూర్యావర్తం పులిచింతాకు యీ
రసాలను లేపనం చేస్తేను శ్వేతం మానును. అల్పశ్వేతం నివృ
త్తాదర రక్తచందన వల్లపై శొంఠి మార్గ భస్మాని లిప్తా శ్వే
తం వినాశయేత్. లేఖా తాం కాలత్రైవేన కాంచనికాం జేసనా.
మెడిశిల పుత్రశేలి బూదిదె ఊరి దుగ తైలాన గలిపి లేపం
చేస్తేను శ్వేతకుష్ఠం మానును. మహేన్నతాకు పసరున్ను
కలిన్ని గూర్చి లేపం చేస్తేను శ్వేతకుష్ఠం మానును. గుం
జా భల్లాత కిన్న మూలంచ లేపితం శ్వేతకుష్ఠ చ్ఛేదితే. గురుగింజ
లున్ను జిలుగింజలున్ను చిత్రమూలమున్ను నూరి లేపంచే
స్తేను శ్వేతం మానును. భ్రాంతరావటు మూలంచ రజనీ
గృహధూమకం భృంగరాజ హంత ప్తాం మూలమంతః ప
క్షేదహేత్ ఆరనాళేన తైలేన శ్వేతకుష్ఠం వినాశనం. టీక.
మొలకేళ్లు పసుపు కరయాపం నుంటుగలకర కరక్కాయ
లు యివి సమాంశాలు తుండిగో వెట్టి వాయిగ పప్పు చిలమున్ను
విచ్చి ఇవి మసి అవునట్లుగాను పుటంబెట్టి ఆమసిన్ని
నూనెను యిత్రంచేసి లేపంచేస్తేను శ్వేతకుష్ఠము మానును.

ఆర తోక్షిల బిల్వ నింబానాం మూలచూర్ణం నిశాయుతం। ధ్యాం
గరాజార్ద్రకం రసైః తే మాత్రల శ్వేత కుష్ఠజిత్॥ మొలుకుగుదర
మర ఆకు. కలయగికనూరి నిమ్మకాయంత ముద్ద చేసి కల్పుకుని
నిత్యమున్న ౧౫ అయిదు దినాలు పుచ్చుకునేది। ఆయనకేమ
ద్దగా మారి వెచ్చ జేసి పైన గట్టుగాను పైంలానికి పూస్తును।
మరిన్ని ఏడు దినాలు పుచ్చుకునేది। స్వస్థం అవును।
మెలుకి చె విభూతి నూనెతోను వృద్ధికించి నిత్యమున్న కోట్లు
గాను కట్టెడు తిసేది ౧౫ దినాలకు పైంలానికి పూస్తును।
మదన గట్టి ఏ మూలముమున్న తోకిన నూనెను వృద్ధికించి నూనె
పైని బూసేది। నాలుగు దినాలు ఇది కట్టుంగాను పైంలానికి
పూస్తును। (శ్రీ)॥ యుక్తాది చూర్ణం। బాంరంగి దక్షిణహింగువ
వాయుం యింయాలు జిలకుల వరం. యవక్షారం సౌవర్చలవ
ణం ంగాలమలు కొష్టం శుంఠి పాత వేళ్లు పిప్పళ్లు పిప్పలి
మూలం సైంధవలవణం యివి సమాంశాలుగా చూర్ణంచేసి
ఆ చూర్ణం నిమ్మపండు ఫులుసున ఏక భావన చేశేది।
మాదీఫలపు పండు రసాన భావన చేశేది। శనగ ఫులుసు
న నాక భావన చేశేది। దానిమ్మ పండు రసాన నాక భావన
చేశేది। ఈ భావనలు అయితే తెలంపించి ఆ చూర్ణంనాలు
గు మాండలమిత్తు ధరణాలు వేళ్ల గలుపుకుని తెరగను
దాని గుణాలు గుద జరిగణాలు గుల్మరోగాలు దీపనము
ధ్యాం శ్వాస కాస శూలగ్రహణి బల్లి అరోచకం కడుపు
లో నొప్పులు వాతం మరిన్ని తక్కిన శ్లేష్మరోగాలు మొద
లైన వానికి చల్లితో పుచ్చుకుంటేను మానును। ఆ చూ
ర్ణం మెుక నెయ్యి బెల్లము తోను పాలతోను పుచ్చుకుంటేను
శ్వాస కాస వెక్కిళ్లు పక్కలు నొప్పి మానును. యుక్తాది
చూర్ణం। మెుప్పే ఫలకం.... నెలగుమ్మడి గడ్డ పల్లేరు నెల

తాటి గడ్డ ఎనుమయులు పిల్లిపీసర వేళ్లు దూల కోశలవిత్తు
లు తొకటిక పప్పు బూరగ బంక యివి సమాంశాలు చూర్ణం
చేసి యున్న ఈడికి మెత్తనన్ను పంచదార గలిపి గోండుమా
దలమెత్తు నేతితో పుచ్చుకునేది। నాలుగు మూండు మాడల
మెత్తు పాలతో పుచ్చుకునేది। ఇటువలెను ౧౫ దినాలు కే
విస్తెను శతస్త్రీలను రమించేటి బలం కలుగును। నిత్యం కే
యించినా శరీరం పుష్టి కలుగును। బలంగలుగును। శుక్లవృద్ధి
గలుగును। వాయువేగం గలదు। వాహంపాలి తికేర్యంగలదు॥

Copied By
A. Jesaubhai Sharma

Compared By
1. Alamaalu Lakshmaiah.
2. A. Jesaubhai Sharma.